

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám határon és időközön 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 700.
Szerkesztőség 700. Kiadóhivatal 700.

A kivándorlási törvényjavaslat.

Írta: Dr. Kmetty Károly.

Várva-várt törvényjavaslatot nyújtott be ma a képviselőházban Andrassy belügyminiszter.

A kivándorlás oly súlyos betegséggé vált az utolsó évtized alatt, mely immár elvérzéssel, elsorvasztással fenyegeti a nemzettestet.

Amit törvényhozási, kormányzati és adminisztratív uton megtenni lehet, azt sürgősen meg kell tenni, önmagunk iránti elsődrendű kötelesség megtenni, hogy kritikus jellegű nemzeti veszedelem ne váljék a népvészteségből.

Ötletszerűleg kezelték eddig a kivándorlás kérdését és felszínesen; a bajgyökereig nem hatoltak. 1903-ban egy szerves kivándorlási törvényt alkottak, de abban nem volt köszönet.

Ez az 1903. évi kivándorlási törvény ugyanis elégtelen, sőt szerencsétlen módokhoz és eszközökhöz nyult, s a célnak jó módon ellenkezőjét érte el. Államilag szabadalmazott és kedvezményezett üzletággá fejlesztette a kivándorlást közvetítő és a kivándorlókat szállító vállalatokat. A patentirozott nyílt ágensek s az azokkal kontaktusban álló titkos ügynökségek száza, valóságos kereskedelmi cikkek mobilizálták az ország munkaképes népességét, nagy eredménnyel üzték az országot elnéptelítő emberkereskedést.

Öt esztendő telt el azon hibás és büntös törvénynek alkotása óta, s ez idő alatt soha nem gondolt mérveket öltött a kivándorlás. Közel egy millióra megy az ezen időszakban kivándoroltak száma, ezek között háromszázezren felül vannak fajmagyarok. Ezt az óriási vérvesztést semmi nem pótolja nekünk többé; véreink legnagyobb része örökre elveszett, mert már a második generációban beolvad az angol-szász faj millióiba. Szinte kétségbeejtő helyzet ez a magyar fajra, mely oly kevés, hogy Széchényi szerint az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni, nehogy fogyaszszuk a magyart. Az 1903. évi kivándorlási törvény végzetes hiányait a szomorú eredmény és a tapasztalatok élesen megvilágították. E hiányok biztos orvoslását célozza Andrassy javaslat.

A javaslat vezéreszméje az, hogy bár a kivándorlás tisztán adminisztratív eszközökkel nem szüntethető meg, de a kivándorlási láznak privátérdekű üzelmekkel való fokozását a közhatalmi beavatkozás meggátolni köteles.

A szabad költözködés jogát — amint az Andrassytól másképp nem is várható — a javaslat teljességében fenntartja, de szigorú korlátokat emel a visszaélések elé.

Fokozza a korlátozást mindkét nembeli kiskorúak kivándorlására nézve, a kiskorú nőkre főképp erkölcsvédelmi szem-

pontokból, férfiakra a honvédelmi kötelesség teljesítésének érdekében. Hiszen köztudomású, hogy az eddigi állapot egyrészt a nemzetközi magyar leánykereskedelem felvirágzását teszi lehetővé, másrészt a védköteles állampolgárok olymértvi hiányára vezet, mely máris megdöbbentette a honvédelmi ügy vezetőit.

Rendkívül becsesek a javaslatnak a kivándorlási ügynökségek és a szállító vállalkozókra vonatkozó rendelkezései. A miniszter számot vetett a közvélemény kívánalmával, mely a kivándorlási ügynökségek megszüntetését és a szállító vállalkozók szigorú megrendszabályozását évck óta követelte és bár javaslatát nem oly radikális e tekintetben, mint sokan várták, vagy aminő pl. a Simonyi-Semadam-féle pár év előtt benyújtott javaslat, de mindenesetre elégséges a kivívó visszaélések orvoslására.

Az 1903. évi törvény nem gondoskodik eléggé arról, hogy a kivándorlás körüli visszaélések szigorúan toroltassanak meg. Andrassy javaslatát e tekintetben jól indokoltan messze megy, mert először biztosítja azt, hogy az összes kivándorlás körüli törvénytelen ségek büntetésekkel is megtoroltassanak, másodsor pedig a visszaélések legveszedelmesebb típusait bizonyos esetekben egyenesen büntetté minősíti.

Ugy tudjuk, hogy Németországgal és Amerikával is tárgyalásokat folytat a kor-

A tündér.

Írta: Hevesi József.

(Utánnomás tilos.)

I.

Tündérvilágba, álomországba röpitette az a granátszíni automobil, melyre a villa graciosai erdőszélen föllibbent, a bábajosan szép Mercédest, aki karsu volt, mint egy fiatal palma.

Elröpitette messze messzeségbe szegényes, szerényes multiából és vitte egy új káprázató jövő felé.

És amint vele az automobil szédületes gyorsasággal tovavágtatott, csakhamar elfeledte a kopott, szürke, düledező toledói házat, ahol anynit szűkölködött, a Portillo de San Vicente közelében levő kis szobácskáját, honnan nap-nap mellett bejárt a Plaza de las Cortesen levő divatáruházba és magát Narcissot is, akivel egy aranymives-boltról álmodozott és akinek már rég odaadta a szívét, mámoros szerelmét.

Az az ördögös auto pedig repült vele, mámorbaringató szédületes gyorsasággal egy csillogó, ragyogó élet káprázatába.

Nem is ért rá visszanezni, visszagondolni a multra és arra a szerelmes fiúra, aki egy fekete-rigó füttye után indult és azalatt elszalasztotta, ah, örökre elszalasztotta életének tündérmadarát.

Az a boszorkány-szekér vágtatott vele előre, előre...

II.

Egész Madrid megcsodálta Pelajo hercegének bábajosan szép kedvesét, a gyönyörű Mercédest, aki karsu volt, mint egy fiatal palma

és olyan kecses, mint egy rózsabimbó, melyet májusi hajnalon pattantott ki a szüzi napsugár.

Mint egy csodálatos tünemény járta be Madrid utcáit röpködő fehér automobilján, mely mint egy világos csoda lebegett az utcák forgatagában, vidám kúrtszóval terelve el utiából a járókelőket.

Auto-tündérnek nevezték el a spanyol fővárosban, de szinte egész Spanyolországban a toledói kis varróleányt, a pálmakarcsuságú Mercédest, akit most már — szegény Narcisso után — Pelajo hercege nevezett a magáénak.

Mindig és mindenütt látni lehetett a tüneményes szép leányt az ő tündérszekerén. Egész Spanyolországot bekalandozta az automobilján a fiatal Pelajo herceg oldalán és még csak meg sem dobbant a szíve, mikor Toledóban a kis kopott szülei ház mellett elvágtatott.

Benne volt az élet szédületes, mámoros forgatagában. Nem emlékezett többé a multra.

De mégis!...

Egyszer a hiúsága odaterelte fehér autoját a Plaza de la Cortesen levő divatáruház elé, ahol valamikor varrogatott napi két pesetáért.

Hogy irigyelte akkoriban azokat az előkelő hölgyeket, akik automobilon érkeztek a nagy áruház elé és kecses libbenéssel szálltak le az általa annyira csodált automobilról.

Megjelent a nagy áruház előtt és fejedelmi leereszkedéssel elegyedett beszédbe azokkal a varróleányokkal, akikkel együtt varrogatott volt és együtt szőtt ábrándokat egy szerény jövőről.

Mind megajándékozta őket, a főnöknel pedig nagyszerű megrendeléseket tett és aztán királynői fenséggel engedte magát elkísérni a fehér csodakocsizhoz és aztán vig kúrtszóval vágtatott tovább.

III.

Az a fehér csodakocsi pedig vitte, vitte egyre felebb, felebb a gyönyörű Mercédest. Mert nem maradt sokáig Pelajo herceg mellett. Ennek kezéről bizony elütötte Narvaez gróf, aki egész egyszerien elszöktette az auto-tündért. Messzire vitte magával, Cuba-szigetére, hol rengeteg birtokai vannak és ahol a gyönyörű leánynyal három hónapot töltött a legboldogabb idyllben. Három hónap multával — mintán egész Cubát bejárták automobiljukkal — egész őszintén bevallották egymásnak, hogy visszakiváncokznak Madridba, a Puerta del Sol zsongó zajaiba, a Plaza Mayor virággyvai közé, az Alcalá-, az Atocha-, a Toledo-utcák sürgő forgatagába.

Visszakerültek tehát a spanyol fővárosba. Mercédes szebb volt, mint valaha. Fehér autoján újból látható volt a Manzares partjain, a Pradóban, a Buen Retiro gyönyörű parkjában.

Egész Madrid csodálhatta újból az auto-tündért és egy szép napon hire járt, hogy Mercédes sorsát immár az asturiai herceg irányítja.

Csodálatos szépsége így hozta őt közel az udvarhoz, az automobil szárnyain.

Közben persze rengeteg kincsekre tett szert. Saját kis palotájában lakott — ou sont les neiges d'autin? — jutott is már neki eszébe az a kis szoba, meg boltocska, melyben Narcissonak arany-fülbevalókat és karpereczeket kellett volna árulnia, a Puente de Toledo kilencz íves hid közelében!

IV.

És egyszer mégis mi történt?

Mercédes egyszer, egy vasárnap délután — gyönyörű szép tavasz volt és az életosztón

mány arra nézve, hogy a területükön való keresztülutazásnál és illetve az Amerikába partraszállásnál a magyar kíváncsioktól ezután utlevél követelések: Ha ez a tárgyalás sikerre vezet, úgy a benyújtott törvényjavaslat rendelkezéseivel kapcsolatosan, az államhatalom üdvös befolyásának érényesítése még tökéletesebben biztosítva lesz.

A törvényjavaslat törvényné emelkedésének aligha lesznek nagyobb parlamenti nehézségei, mert a kontemplált intézkedéseket és szigorításokat nem lehet kifogásolni annak, ki a magyar népet a világjáró szélhámosok szabad prédájául engedni nem akarja.

Valószínűleg lesznek olyanok, kik keveslik a javaslat korlátozásait, de ezek sem fogják álláspontjuk rögtönös érvényesítésének követelésével elejteni az üdvös javaslatot, legalább úgy, mint gyors első segélyt.

Azt hisszük, a ház még a nyári szünet előtt időt vesz magának arra, hogy ezt a nemzeti érdekű és kétségkivül nagy értékű javaslatot letárgyalja, hogy annak intézkedései még az év folyamán életbe léphessenek. Sietni kell itt, mert periculum in mora.

Budapest, május 9.

A képviselőház hétfőn, délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen folytatja az 1908. évről szóló költségvetés tárgyalását.

Minisztereink Bécsben. Félhivatalosan jelentik Bécsből, hogy a hétfői általános kihallgatások során ő felsége dr. Darányi Ignác földművelésügyi minisztert, valamint Mezőssy és Ottlik földművelésügyi államtitkárokat is fogadja, akik köszönetet fognak mondani a nekik juttatott kitüntetésekért, illetve kineveztetésükért. A csütörtöki általános kihallgatások során megjelenik Kossuth Ferenc is, hogy köszönetet mondjon ő felségének kitüntetéséért.

A bankszakértők meghallgatása. A képviselőház folyosóján ma azt híresztelték, hogy a délutáni ülés miatt a bankbizottság működése halasztást szenved.

vágyai reszkettek a levegőben — az automobiljával a Madrid közelében levő Villa Viciósába rándult.

Maga sem tudja, hogyan történt, egyszerre csak azon a helyen találta magát, ott az erdőszélen, ahol két évvel ezelőtt magára hagyta őt a rigó után futkosó Narcisso. Azon a helyen, ahol első kedvese, Pelajo herceg egy granát-színű automobilon megszőktette.

Valami csodálatosan fájó érzés fogta el az auto-tündért. Valami szivbemarkoló melankólia. Egyszerre tisztán kezdett látni a hosszú, izgalmas mámor után, olyan sivárnak látta mostani életét és olyan azurban tündöklő ártatlanul tisztának a boldog, szép, szegényes, egyszerű multat.

Mikor ő még itt bandukolt kettesben, az ő jószágos Narcissojával, akinek a csókiában láng lobogott és parázs égett! Mikor itt heverészték a fűben és mohó étvágygyal ették a hideg ételleket, miket magukkal hoztak és malagát itak reá egy pohárból! Mikor itt versenyre keltek a madarakkal és megtanították a csicsergő szárnyasokat a szerelem mámorára!

És az irigyelt auto-tündér egyszerre csak végigvágta magát a bársonyos puha fűvön és zokogni kezdett keservesen. És egyre csak egy nevet kiáltott fuldokolva:

— Narcisso, mi buén Narcisso!

V.

A szivére hallgatott a gyönyörű szép Mercedes. Hazaküldte fehér csodakocsiját és az auto-tündér gyalog ment a Portillo de San Vicente elhagyatott környékére. És felkereste azt a házat, melyben Narcisso lakott.

Dobogó szívvvel nyitott be az ajtaján.

vedett. Gróf Batthyány Tivadar, a bizottság elnöke, a hozzáintézett kérdésekre kijelentette, hogy míg a költségvetés tárgyalása tart s különösen, mert legközelebb nyolczórás párhuzamos ülések lesznek, akadályokba ütköznek a bankbizottság ülésezése. Azonban mihelyt a párhuzamos ülések véget érnek, ami e hó végén, vagy a jövő hó elején biztosan be fog következni, a bankbizottság nyomban és haladéktalanul folytatja működését s megkezdi a meghívott szakértőknek meghallgatását.

A német bíró.

Budapest, május 9.

A nagy porosz király mondotta, hogy vannak még bírák Németországban. Igenis vannak! — kell ma minden elfogulatlan embernek konstatalnia. A berlini bíró talán nem ideális bíró. A szive talán tulságosan körül van páncélezva paragrafusokkal és talán tulságos értéket tulajdonít annak, amit autoritásnak nevezünk. Hanem ettől eltekintve, a berlini bíró egy német bíró, olyan ítélő ember, kire minden ország csak tisztelettel nézhet.

Azt, amit törvény előtt való egyenlőségnek mondunk, a német bíró teljesen megértette és alkalmazza is, ő előtte, ha törvénykönyv van a kezében, csakugyan minden német ember egyenlő. Itt van erre élő példaként Eulenburg herceg.

Ez a herceg amolyan földi hatalmas-ság volt. Születése, vagyona olyan polczra lökte, hova más csak rettenetes kapaszkodás és horribilis szerencse árán tud eljutni. Mondják, hogy ő még talentumot is tett születési és vagyoni előjogaihoz. Ezzel a hármas talizmánnal olyan hatalomra tett szert, amilyen még uralkodóknak sincsen. Az uralkodók hatalmi akarata ugyanis nem egyéb, mint bizalmas tanácsosainak akarata. Eulenburg herceg bizalmas tanácsosa volt a német császárnak. Ebből a felelőtlen, árnyékos helyből igazában ő dirigálta a német politikát. Beszélnek, hogy Németországot ő kergette bele a marokkói afférbe.

A német császárnak hirhedt tangeri uta-

Narcisso otthon volt. Egyedül. Egy ablaknál ült és olvasott.

Mikor megpillantotta az aítóban azt a gyönyörű leányt, az ő Mercedesét, aki még mindig olyan karcsu volt, mint egy fiatal pálma, eleitette kezéből a könyvet és egész testében remegni kezdett.

— Mercedes, — dadogta fakó, elhaló hangon.

— Én vagyok, Narcisso. Visszaiöttem hozzád. A szivem hozott vissza.

De Narcisso nem tudott szólni.

— Ott hagytam mindent, teérted, Narcisso, mert érzem, hogy én mindig és mindig csak téged szerettelek. Eldobok magamtól fényt és pompát, mindent, mindent és megosztom veled a szegénységet, Narcisso. Szeretsz még? Meg tudsz bocsájtani Mercedesnek?

Narcisso kitérte a kariat és a szivére zárta fiatalságának tündérleányát.

Mercedes pedig boldogan fecsegett:

— Oh, Narcisso, most érzem csak, mennyire szeretlek! Milyen boldogok leszünk mi együtt. Leszálltam örökre arról a boszorkányszekérről, mely engem a csábítás örvényébe vitt. Nem vagyok többé az auto-tündér. Milven nagy boldogság lesz együtt, egymás mellett gyalog barangolni az utczákon és az erdőben. El Pardo tölgyfaerdejében, vagy Casa del Campoban.

Narcisso odavezette az ő Mercedesét egy kalitkához.

Egy fekete rigó ugrált benne.

— Látd, akkor megfogtam.

— És megfogtál engem is, Narcisso, esküszöm, megfogtál — örökre!

zása előtt néhány hónappal Bülow herceg a birodalmi gyűlésen jelentette ki, hogy a németnek nincs keresni valója Abdul Aziz birodalmában. Röviddel ezután eldőrdült a császár hadüzenete, hogy „ő minden-kivel szemben meg fogja védelmezni Marokkó integritását“. E volte-facet Eulenburg hercegnek tulajdonítják, ki nem szenvedhette Franciaországot. A herceg e kedélyhangulata teremtette meg azt a helyzetet, mely még ma is tengelye az európai és talán a világpolitikának. Micsoda hatalmas ember lehetett tehát ez a herceg?

És ez a hatalmas ember meglátott egyszer egy szegény halászt, kinek szép fizikumán kívül egyebe sem volt. Beteg, elfajult természete halálos szenvedelmet gyújtott a szegény halász iránt. Érzéseit véteknak mondja a társadalom, perverzitásnak a természet, fegyházzal büntetendő büntetnek a törvény. De mit társadalom, természet és törvény olyan hatalmas embernek? Félrelökte valamennyit. A titok nem maradt titok.

Egy újságíró megírta az újságjában — nem ugyan Eulenburg esetét, hanem az ő barátjainak viselt dolgait, kik a császár körül áttörhetetlen kört alkottak. Persze „rágalmazott“ az újságíró! Ugyan hogy követhettek volna el exczellenciás urak olyan alávalóságokat? Az lehetetlen. És Eulenburg herceg, hogy még a gyanu árnyékát is elkeresse homlokáról, önként jelentkezett a bíróság előtt és megesküdött, hogy ő soha a büntetőtörvénykönyv szóban forgó paragrafusa ellen nem vétkezett. A német bíró ennél fogva elítélte az újságíró, ki nem tudott úgy bizonyítani, mint ahogy azt a törvény rideg betűje megkívánja.

Mint minden botránypörnek azonban, ennek is megvolt az a tulajdonsága, hogy nem tudott elaludni. Hol itt, hol ott bukkant föl és az ujjab incidensek rázták, törték a véglegesnek, szentnek mondott ítéletet. Nem régen előállott a szegény halász és elmondotta Eulenburg herceg vétkeit. A német bíró köteletségéhez hiven, megvizsgálta először, vajjon igazat mondott-e a halász, nem hazudik-e? És mikor meggyőződött róla, hogy bizony igazat mondott, nyomban megfordította a fegyvert; ha a halász igazságban van, akkor Eulenburg herceg hamisan esküdött és azonkívül vétkezett a törvény ellen. Szempillantásnyi habozás nélkül megindította az igazságszolgáltatás eljárását a hatalmas ember ellen. Beteg volt, ágyhoz volt szögezve, hangoztatta ártatlanságát: hiába, a német bíró letartóztatta.

Följegyzésre méltó, hogy ezen a letartóztatáson a németek nem nagyon ütköztek meg. Természetesnek találják, hogy bíróságuk mindenkire egyformán alkalmazza a törvényt. Senkinek, semmiféle körnek, semmiféle előkelő kötérianak eszébe sem jutott, hogy „megmentse“ a herceget. Tudják pedig, hogy akármilyen hatalmas is az igazságszolgáltatás, a sötétségben még nálánál is vannak nagyobb erők, melyek sikeresen tudnak vele szembe szállani. Sőt magának a német császárnak, kinek Eulenburg barátja volt, hiszen tegezte is, számtalanszor ülték egy asztalnál, magának a német császárnak is ez volt ebben az ügyben a magánvélekedése: „csak semmi kimélet!“ A német bírónak nem kellett ez a biztatás; végezte a földadatát, mintha csak a szegény halászszal szemben kellene eljárnia.

Büszke lehet a német birodalom biráira, kik az igazságszolgáltatásba vetett hitet ily gyönyörűen tudják megerősíteni.

A t. Házból.

I. Beszéd és irás.

Supiló beszélni akart, de azt mondta, hogy várjanak egy kicsit, mert magyarul írásba akarja foglalni mondandóit, s ehhez idő kell. A Ház az indokolást és a jó szándékot tudomásul vette, mert a képviselőháznak tökéletesen mindegy, hogy ki beszél és mikor beszél. S utóvégre a legkisebb baj, hogy Supiló magyarul óhajt beszélni és e miatt várakozásra kéri fel azokat, akik absolute nem kíváncsiak rá, hogy mit mond.

Mert hisz amikor Supiló elkészült a fogalmazással és hozzálátott előadásához, az elnöklő Rakovszky István egyszeribe megvonta tőle a szót. Tudniillik, Supiló belemélyedt a szerb-horvát koalíció történetének ismertetésébe, ami se a napirenden levő költségvetési tárgyaláshoz nem tartozik, se személyes megtámadtatás címén nem hozható szóba, hanem egyszerűen valamely horvát propaganda érdekében lenne szükséges. Már pedig a parlamentnek nem hivatása, hogy horvát propagandák fejlesztésére nyújtson segédkezet.

E tételhez hozzá lehet kapcsolni a többit. Nevezetesen Supiló kérdőre vonta Josipovich horvát minisztert, hogy miért nem mond le, holtott valamikor ezt megígérte. Josipovich erre kijelentette, hogy szándéka volt lemondani, szívesen meg is tette volna, de e cselekvés nem egyedül tőle függ, mert őt a kormány és a többség nem eresztí el. Mindenki elhíheti a horvát miniszternek, hogy kellemesebben érezné magát miniszteri állás nélkül. De azt is el kell hinni, hogy az olyan minisztert, akit Supilók kergetnek, Wekerléék csak azért sem eresztenek el, akár magyarul beszél Supiló, akár horvátul.

Máskülönbön azonban az se utolsó kérdés, hogy mi legyen a horvát beszédekkel. A horvátok a saját maguk szónokai részére kérnek a tolmácson kívül horvát gyorsírókat, horvát gépirónót, horvát fordítót és horvát nyomdászt. Minthogy pedig a törvényekben sehol sincs rendelkezés, ami e kéréseket jogosakká tehetné, tehát a magyar illetékes tényezők minden igyekezetüket arra fordítják, hogy a kívánságokat teljesítsék. Egészen a fejetetejére állított logika az ilyen, de bele kell nyugodnunk, mert vannak ambíciók, melyeknek abban telik örömiük, hogy a logikátlanságot akarják elfogadtatni bölcsesség helyett.

És ma hallottuk, hogy egy Vrbanics Ferencz nevű horvát ember másfél óráig beszélt a költségvetésről horvátul, ámbár ma még nem volt se horvát gyorsíró, se tolmács, se gépirókiaszszony, se fordító, se nyomdász. Most tessék elképzelni, milyen hosszúra nyulik majd az ilyen beszéd, ha az összes horvát kellekeket beszerzik. Akkor lesz aztán ismét horvát beszédözön és mihamar indokolni lehet az ülések meghosszabbítását.

Azután pedig, hogy ha már meg lesznek hosszabbítva az ülések, nem kell sok invenczió és elő lehet állani az indítványnyal, hogy a képviselők fizetését, tekintettel a „több munkára“, emeljék fel.

Aminthogy ha általános inség van és mégis telik pénz egy külön horvát országgyűlési szervezet felállítására, akkor kell, hogy teljen a képviselők részére fájdalomdíjra is, amiért a magyar parlament eme megszegyenyítését eltűri. Csak az a nagyszerű, hogy a vétkes gaval-

lériát is, a szépségflastromot is a mi bőrünkön szedik be felemelt adókkal.

II. A kulik.

A folyosón megint kabaretos hölgyek jártak pénzt gyűjteni valamire, de kevesebb sikerrel, mint a multkoriai. Pedig egy latifundios mágnás, akit elcsiptek, különböző nagyságu bankókat mutogatott nekik, azonban nem tudtak megegyezni, azért a pénzeket szépen visszavette. A hölgyek viszont magukra maradtak és senki sem vállalkozott rá, hogy utjukon tovább kísérje őket. A kutya csak egyszer megy bele a vízbe, s a kabaretsek eredmény nélkül eltávoztak.

Sétájuk azonban a folyosóról a terembe kergette a képviselőket és ha már bent voltak, hát bent is maradtak.

Sőt annyira bent maradtak, hogy meg se bánták. Tudniillik, egy érdekes beszédet hallhattak: a Rakovszky Béláét. A bátyja, István, elnökölt, s az öcsös beszélt. Originális ember. Diplomáciai pályán működött, exotikus földrészeket járt s az a legenda van róla, hogy egyszer egy tigrisnek a maga két kezével kicsavarta a nyakát, ezenkívül pedig legtöbb része volt abban, hogy a gróf Goluchowszky Agenor egykori külügyminiszter nyakát is kicsavariák. Az bizonyos, hogy szívós erejű ember. A legrettenetesebb téli időben sem fűtet be a lakásán és ha nekifekszik egy kérdésnek, nem nyugszik, amíg agyon nem tanulmányozza. Olykor a kérdések aktualitása elmúlik, vagy az emberek, akiket érint, meghalnak, mire a tanulmányt bevégezi, mint például a szerb egyházi vagyon dologával történt, de őt az ilyen kicsiség nem zsenirozza; megelégszik az öntudattal, hogy mindent kifürkészett, ami egyáltalán kutatható volt.

E tulajdonságai miatt nagy érdeklődéssel hallgatták mai beszédét és senki sem bánta meg, hogy hallgatta. A gazdasági és ipari dolgokat feszegette. Eközben a földmunkások sztráikszervezkedésével szemben felvetette a kérdést, hogy mi lenne, ha kulikat telepítenének be Magyarországra.

Kulikat? Ahogy a szervezetek olykor kulik gyanánt kezelik a hozzájuk tartozókat és aljuk rendelt munkásokat.

— A kulik? — kérdezte Molnár Jenő. — Hát a magyar fajjal akkor mi lesz?

Erre aztán Rakovszky általános derűtség közben megmagyarázta a kulik vére-fajtáját, hogy az is lehet annyira magyar, mint egynemely balpárti magyaré, sőt a Molnár Jenő vért direkt megemlítette.

S míg Rakovszky minden egyébről beszélt a Szent Mihály-lovától kezdve a nemzetiségek jogáig és a míg hangoztatta, hogy az ő anyanyelvüket elvenni nem szabad, azalatt mind-egyre folytonosan ott lebegett a gondolkozás légkörében egy fogalom: a kuli.

A kuli, a taposó malomban járó ember, a vak sors rabszolgája. A kuli, aki nem azért állat, mint hogyha lelke nem lenne, de a kényszerűség, a viszonyok kényszere, felette való hatalma teszi őt minden nyomorúság törőjévé, kevéssel megelégedővé és akaratnélküli lényvé.

Eközben pompázó ünnepek részleteiről érkeznek a tudósítás részletei. Sok cifra-ság ismertetése, ami azon áldozatokról szól, amelyeket tenni kell, hogy koronás fők örvendjenek és idegen fejedelmek kellemes benyomásokkal utazzanak haza a császári városból. Ragyogó diszben áll a katonaság, csillognak az egyenruhák. És zsenialist államférfiak kimerülnek a gondban, hogy minő fufanggal kerítsenek elő még több pénzt a nyomorgó lakosság verejtékes munkájából a nagy hatalmi állás fényének költségeire.

Abból a pénzből, amit a katonaság rézgombjaira költenek, gondoskodni lehetne afelől, hogy katonakulik, az elegáns tiszték ne éhezzenek.

És abból, amit parádékra, ünnepekre, fogadtatásokra, bankettekre és czifra ajándékokra költenek, meg lehetne takarítani annyit, hogy az adófizető kulikat ne kelljen még nagyobb kinszenvedésre, még több pénz kiizzadására kényszeríteni.

Nem okvetlen szükséges tehát az, exotikus kulikat emlegetni. Az se szükséges, hogy az összehasonlítás ellen tiltakozzunk.

Kulik vagyunk mi magunk is, ha muszáj. És — sajnós — muszáj.

Ami fontos — s ami nem az.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 9.

Annál a vitánál, mely ma a költségvetésbe kapaszkodott, jóval fontosabb az a törvényjavaslat, melyet Andrassy Gyula az ülés elején a Ház elé terjesztett. A kivándorlásról szól ez a törvényjavaslat; s hogy maga a Ház is tisztában van fontosságával, bizonyítja az, hogy benyújtását nagy tetszésnyilvánítások között fogadta.

A költségvetési vitán kívül, személyi disputa is volt. Josipovich horvát miniszter válaszolt Supiló tegnapi, az ő személye ellen irányuló megjegyzéseire. A horvát miniszter visszautasította Supiló vitatkozási modorát, melynek követésétől jóízűen visszatartja. Supiló, bárha a Ház engedelmevel készült a replikára, igen gyöngén védekezett. És mert védekezni nem tudott, olyan csapásra szaladt, hogy az elnök kénytelen volt tőle megvonni a szót.

A tulajdonképpen napirendhez, a költségvetés általános vitájához Hodzsa Milán, Vrbanits Ferencz és Rakovszky Béla beszélt. Hodzsa Milán a nemzetiségi bajokat az általános szavazati jog reformjával gondolta meggyógyíthatónak. Vrbanits Ferencz horvát nyelven horvát tuzó szempontokból vizsgálta a költségvetést. Rakovszky Béla néppárti több kérdést érintett és beszédjét pártia érdeklődéssel hallgatta. Közben Molnár Jenővel összekocczant, amiből személyes fölszólalások támadtak.

Az ülés végén Pető Sándor interpellálta meg a közoktatásügyi minisztert azért, mert a magyar tanítók szabad egyesületének (mely a szabad tanítást tűzte ki czéljául) alapszabályait nem hagyta jóvá. Választ ma nem kapott. Lukinics Ödön horvát nyelven horvát ügyekben interpellált.

Az ülés elején felolvasták az indítványkönyvet; Sziklay Ottó és huszonhárom társa indítványt jegyzett be a pozsony—bécsi villamos dolgában.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Rakovszky István.

Jegyzők: Raisz Aladár és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter a képviselőház elé terjesztette a kivándorlásról szóló új törvényjavaslatot. (Nagy éljenzés.)

Sziklay Ottó huszonhárom társával együtt indítványt adott be a pozsony—bécsi villamos vasút ügyében. Indítványát Sziklay május 22-én fogja ismertetni és megokolni.

Kmetty Károly: Még mindig kísért ez az ügy? Ezután folytatták a költségvetés tárgyalását.

Személyes kérdés.

Josipovich Géza horvát miniszter válaszol Supiló tegnapi beszédének egyik részére. Igaz ugyan, hogy ő már a mult év májusában beszélt róla, hogy le fog mondani, de állásából való távozása nem csupán tőle függ, hanem minisztertársaitól s az ország-

gyűlés többségétől. Hogy állásától eddig nem tudott szabadulni, ez nem az ő szaván múlt.

Supiló Ferencz szólásra jelentkezik; válaszolni akar Josipovichnak, de mivel magyarul akar beszélni, felszólalását az ülés későbbi folyamára halasztja.

A költségvetés.

Hodza Milán a választási reformról és a nemzetiségi kérdéstről beszél igen hosszadalmasan.

Vrbancics Ferencz másfél óra hosszáig beszél horvát nyelven a költségvetés ellen.

Supiló Ferencz magyar nyelven válaszolni akar Josipovich miniszter mai beszédére, személyes megtámadtatás czimén. Idézi mindenkélt Josipovichnak mult évi májusi és mai beszédét, hogy a nyilvánvaló ellentétet kimutassa.

Az elnök: Ez nem személyes megtámadtatás, ne tessék így folytatni, mert megvonom a szót.

Supiló Ferencz tovább akarja ismertetni Josipovichnak a horvát-szerb koalícióval folytatott tárgyalását, mire az elnök megvonja tőle a szót. (Zajos zsvivó-kiáltások a horvátok között.)

Rakovszky Béla azt fejtegeti, hogy ipart mesterséges uton, vagy állami támogatás útján nem lehet teremteni, ezen az uton könnyen válságba kerül a nemzet. Sokkal jobban szerette volna, ha az ipar erőszakos pártolása helyett a földművelő osztály helyzetének javítására áldozott volna többet a kormány a költségvetésben. Nincs értelme annak, hogy a már jövedelmező iparvállalatokat is szubvenzionálják, így a részvényesek, a nemzetközi ingó tőke tulajdonosai a nemzeti vagyon kárára jutnak nagy osztalékokhoz. A gazdáknak is szervezkedniök kellene a szociálistákkal szemben. Mi lenne akkor, ha gazdasági munkákra kulikat alkalmaznának?

Molnár Jenő: Mi lesz akkor a magyar fajjal?

Rakovszky Béla: Meg van győződve arról, hogy rövid idő múlva a kulikban is volna annyi magyar vér, mint Molnár Jenőben. (Nagy derűltség.) Bánffy megjósolta a néppárt szaporodását. Azt kívánja, hogy Bánffy jobb profétája legyen a néppártnak, mint a saját pártjának, mert Bánffy pártja most két emberből áll. Két lába van tehát, mint a Szent Mihály lovának, amelyről föltámadás nincs. (Zajos derűltség.) Bánffy sovinizmusából nem kért, mert az czélra nem vezet. Senkitől az anyanyelvét elvenni nem lehet. (A nemzetiségiek tapsolnak.) Jó közigazgatás kell és a kormánynak atyai gondoskodása mindenkiről faj és nemzeti különbség nélkül, hogy így mindenki büszkeséggel vallhassa magát magyarnak. (Éljenzés.) A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Molnár Jenő személyes kérdésben szólal föl. Szokatlanok és méltánytalanok tartja Rakovszky-nak ellene intézett támadását. Ő régi képviselő, jó magyar és egyik legmagyarabb várost képviseli. (Helyeslés.)

Rakovszky Béla kijelenti, hogy Molnárt megtámadni nem akarta.

Az elnök javaslatára hétfőn folytatják a költségvetés tárgyalását.

Következtek az interpellációk.

Az interpellációk.

Pető Sándor a szabadtanítók egyesületének alapszabályai dolgában interpellál, kéri az alapszabályok jóváhagyását.

Lukinics Ödön horvát képviselő a károlyvárosi vasut és a horvátországi utvámszedés dolgában horvát nyelven interpellált.

Az interpellációkat kiadták a minisztereknek.

Az ülés vége félhárom órakor.

Budapest, május 9.

A közös miniszteri értekezlet. Bécsből jelentik, hogy azt a közös miniszteri értekezletet, amely az 1908. évi közös költségvetést fogja megállapítani, valószínűleg május hó 17-én fogják megtartani Bécsben.

A városok memoranduma a képviselőházhoz. A törvényhatósági joggal felruházott városok, azok országgyűlési képviselői, valamint a rendezett tanácsú városok, a kereskedelmi és iparkamarák s az érdeklődő testületek és szakértőiak, köztudomás szerint, országos értekezletet tartottak Budapesten február 26-án. Az értekezlet eredményeül most fölterjesztést szerkesztettek a képviselőházhoz, amelyet az országos értekezlet elnökei: **Bárczy István** budapesti, **Szentpály István** miskolci és **Rimler Károly** nagyváradai polgármester irtak alá. A fölterjesztés általánosságban és részleteiben adja elő az állami egyenes adóreformra vonatkozó törvényjavaslatokkal szemben táplált aggodalmakat. A memorandum azzal fejezi be fejtegetéseit, hogy bár ismeri az országos értekezlet azokat a nagyfotosságú érdekeket, amelyek az állami háztartáshoz fűződnek, de kötelességének tartja, hogy reá mutasson azokra a bajokra, amelyek a városok jövő fejlődését megakadályozhatják, lehetetlenné tehetik. Amidőn sikra száll az értekezlet együttes erővel a városi polgárság érdekeinek a védelmére, ez nem jogtalan partikuláris érdekek vé-

delméből történik, mert a városok háztartásának a rendezése elsődrendű országos érdek, és így bizik benne az országos értekezlet, hogy a törvényjavaslat tárgyalásakor a képviselőház és a kormány, a sérelmeket tekintetbe véve, jóindulattal fogadja az előterjesztett javaslatokat és észrevételeket.

A pozsony—bécsi villamos. A harmadik ülészak megnyitáskor a képviselőháznak tulnyomó része és egyszersmind a közvélemény megnyugvással vette, hogy a kormány, amikor a házszabályrevízió tárgyalása miatt visszavont törvényjavaslatokat ismét benyújtotta, a pozsony—bécsi villamos vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet annak idején a közgazdasági bizottság visszautasított, nem terjesztette be újból. Joggal számíthatott arra mindenki, hogy ez az áldatlan terv végképpen elaludt s hogy többé nem fog szó esni arról, hogy Pozsonyt Bécs külvárosává tegyék. Azonban **Sziklay Ottó**, a pozsonyi első kerület képviselője nem tudott bele nyugodni abba, hogy ő vasárnaponként nem rándulhat ki villamoson a bécsi Práterbe és újra a képviselőház elé vitte az ügyet. Méltóbb szószólója ennek a nagyszerű tervnek alig akadhatott. **Sziklay Ottó** ugyanis, ez a kiváló tagja a képviselőháznak, aki nem tudja megkülönböztetni a képviselőházat a főrendiháztól, amit azzal bizonyított be, hogy egy ízben a képviselőházba készülve, gyönyörűen beült a főrendiház üléstermébe, iszonyuan csodálkozva azon, hogy **Justh Gyula** egy nap alatt mennyire megváltozott. (Az elnöki székben ugyanis **gróf Desseffy Aurél** ült.) Ő tehát ma a kormány által visszavont javaslatot, mint indítványt, ismét benyújtotta a képviselőházhoz, amely az indokolást, május huszonharmadikára tűzte ki. Az indítványt **Sziklay** kívül még huszonnegyven irták alá, ennyi hive van összesen ennek a tervnek. Csinált azonban a kiváló indítványozó terjedelmes indokolást is. Ebben elmondja a vasut tervének egész történetét, attól az időtől kezdve, amikor Pozsony város szerződést kötött a vasut tervezőjével, **Tauber mérnökkel**, egészen a mai napig. Elsorolja az „indokolás” a vasut összes előnyeit s hevesen tiltakozik a gyanúsítás ellen, mintha a vasut tervezői a Béccsel való jobb összeköttetést czéloznák. A czél egyrészt az, hogy a hazai termékek kivitelét biztosíthassák, másrészt az, hogy Pozsony megmaradjon a Bécs felé gravitáló szomszédos osztrák területek piacának. Pozsony város már megkötötte az egyezséget a vasut tervezőjével s így az államnak az ország közgazdaságára rendkívül fontos vasut létesítéséhez hozzájárulnia nem kell. Mindezeket az érveket már olyan kiváló politikusok és közgazdászok, mint **Kmetz Károly** és **Földes Béla**, bőven és behatóan megczáfolták. A képviselőház bizonyára ezután is inkább az ő szavuk után fog menni és a javaslatot végképpen eltemeti.

Az állami számszék helyszíni vizsgálatai. **Rakovszky István**, az állami számvevőszék elnöke több állami hivatal számvitelének és vagyonkezelésének a helyszínen leendő megvizsgálását rendezte el és e végből **Janovecz Lajos** osztálytanácsost, **Ábrai Zoltán** titkárt, **Podhorszky Vilmos** főszámtanácsost és **dr. Schöbitz Ferencz** számtanácsost küldötte ki.

Küldöttség a képviselőházban. A kisvárdai kerület küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban **Wekerle Sándor** miniszterelnöknél, **gróf Apponyi Albert** kultuszminiszternél, továbbá **Tóth János** és **Molnár Viktor** államtitkároknál **Hrabovszky Guidó** orsz. képviselő vezetésével. A küldöttség nyolcz osztályu gamnáziumnak **Kisvárdán** való felállítását kérte. Ugy a miniszterelnök, mint a kultuszminiszter és az államtitkárok szívesen fogadták a küldöttséget és biztosították a jóakaró támogatásukról. A küldöttség ezután **Kossuth Ferencz** kereskedelemügyi miniszternél és **Szterényi József** államtitkárnál tisztelgett, a kisvárdai-nyirbátori és a kisvárdai-dombrádi vasut létesítését kérve. Ugy a miniszter, mint az államtitkár megígérte a küldöttségnek, hogy kérésüket jóindulattal fogják kezelni.

Beszámoló. **Röck István**, a tápéi kerület orsz. képviselője, vasárnap választói előtt beszámol a politikai helyzetéről. Ugyanakkor megalakítják a függetlenségi kört is.

A Ház bizottságaiból. Az igazságügyi bizottság kedden, e hó 12-én, délután öt órakor a képviselőház III. számú termében ülést tart; tárgyai: 1. a kir. kincstári jogügyi igazgatóság jelentése **Perczel**

Dezso, a képviselőház volt elnöke és **Csávossy Béla**, a képviselőház volt háznapja ellen indított pörökben; 2. a végrehajtási lejárásról szóló 1881:LX. törvényczikk módosítása és kiegészítése tárgyában beadott törvényjavaslat; 3. a büntető törvénykönyvek és a bünvádi eljárás kiegészítéséről és módosításáról szóló törvényjavaslat; 4. az országos ügyvéd, gyám- és nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslat. — A z a r. számadási bizottság szerdán, e hó 13-án, délután öt órakor a II. számú bizottsági teremben ülést tart; tárgya: az 1905. évi zárszámadások átvizsgálása a kereskedelemügyi tárca kivételével.

A kivándorlás szabályozása.

— **Gróf Andrássy törvényjavaslata.** —

Budapest, május 9.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a kivándorlásról. Az élet gondos megfigyelésével készült ez a törvényjavaslat, amely mindenképpen alkalmas arra, hogy törvényerőre emelkedve, a nemzet érdekeit hathatósan szolgálja. A kivándorlást ez a javaslat, amint az jogálamban másképp el sem képzelhető, nem tiltja s nem is akadályozza meg, mert ily tilalom ellenkezne a közszabadságnak azzal az alapkövetelményével, hogy jólétét és boldogulását, mások sérelme nélkül, mindenki szabadon keresheti. Nincs ebben a törvényjavaslatban semmi erőszakosság, intézkedései csak a kivándorlás szabályozását czélozzák, hogy a kivándorlás veszedelmeit és kárait, a lehetőség határain belül, csökkentsék és megelőzzék. Vannak benne szigorú intézkedések is, amelyek ennek a czélnek elérése érdekében arra irányulnak, hogy a magyar népet megvédelmezzék a csábítók ellen és megakadályozzák, hogy ezeknek a csábítóknak szaván indulva, az ország lakói romlásba düljenek. Különösen figyelemre méltók a törvényjavaslat ama rendelkezései, amelyek a kivándorlók családtagjairól és főképpen a kiskorúak megvédéséről gondoskodnak. Hónapokon keresztül tartott kiválóan lelki-ösmeretes munkának eredménye ez a törvényjavaslat, amely minden sorában magán viseli a bélyegét **gróf Andrássy Gyula** belügyminiszter nagystilű koncepcziójának és komoly, a legapróbb részletekig kiterjedő gondoskodásának. Magyar lélekkel és magyar érző szívvel alkotott törvényjavaslat ez, amely szigorú ott, ahol védelmezni kell a mi érdekeinket és javit, támogat ott, ahol ez a népnek, a szegény ember-tömegnek válik hasznára. **Gróf Andrássy Gyula** legszebb feladatai közé sorozta az ország állandó vérvesztésének megakadályozását, hogy azt a tekintélyes emberanyagot, amelyet **Amerika** von el tőlünk, a mi iparunknak és földművelésünknek tartsa meg. Ebben a nagy munkában kiváló munkatársa volt **gróf Hadik János** államtitkár, aki a nyilvános szerepléstől elvonulva, egész idejét a belügyminisztérium munkaképességének fejlesztésére fordítja. Ilyen beható tanulmányok árán, ilyen alapos munkával jött létre ez a törvényjavaslat s a képviselőház, kellőképpen méltányolva **gróf Andrássy Gyula** belügyminiszternek és **gróf Hadik János** államtitkárnak kitűnő művét, bizonyára örömmel fogja szentesíteni azt a javaslatot, amely a magyarság és a haza érdekeinek megóvása végett alkotott meg.

A nagyfotosságú javaslatot a következőkben ismertetiük:

A vérvesztés növekedése.

A kivándorlásról szóló 1903. évi IV. t.-cz. megalkotását különösen az a szomorú tapasztalat tette szükségessé, hogy a mult század utolsó évtizedében aránylag még mérsékelt mértékű kivándorlás 1900-tól kezdve rohamos növekedésnek indult s nemzeti és közgazdasági szempontból komolyan aggasztóvá vált. A kivándorlási ügy rendezésénél főként az a czélzat vezette a magyar törvényhozást, hogy a szabad költözködés jogának fenntartása mellett a kivándorlás csak annyiban korlátoztassék, amennyiben azt elsőrangú köz- és magánérdekek megkövetelik.

Vasárnap, május 10.
Ezenkiv...
könyvel...
tönzés...
a kivá...
ny a k...
nyöseb...
szállít...
nőkei...
alá leg...
ményez...
egész...
s oltalm...
Az...
zata elv...
léptetés...
megnyu...
küzött...
törvény...
nek nem...
Az...
hozatal...
de a leg...
kedett...
kormány...
alkotás...
megelőz...
az őt é...
vénynek...
A t...
években...
Ame...
egyen...
törvény...
800.000...
A ki...
tapaszt...
kivándor...
gazdaság...
magában...
változtat...
látnak a...
vándorl...
tak, ame...
felismer...
Gróf...
nem a k...
kapcsolat...
nem kiz...
értelemb...
adatul. E...
ban más...
dult ki...
lyozni n...
ellenkez...
ményéve...
relme né...
A m...
megvilág...
a javasla...
lényeges...
tárt hiány...
melyek a...
lanná tes...
Kiván...
nak fogal...
A t...
1. §-a sz...
aki tartó...
földre tá...
meghatá...
többnyire...
Pedig a...
munkások...
bályozás...
A ki...
rint meg...
latok sze...
A m...
lása ellen...
személye...
korlátoz...
lezettség...
A család...
dig erköl...
lan csalá...
A sz...
valamint...
legi törv...

Ezenkívül a törvényhozás céljai voltak: hogy a könnyelmű kivándorlás s a kivándorlásra való ösztönzés és csábítás lehetőleg meggátolassék; hogy a kivándorlás oly helyekre iránytassék, melyek ugy a kivándorlók, mint az állam érdekében legelőnyösebbeknek mutatkoznak; hogy a kivándorlók szállításával foglalkozó vállalkozók és ezek ügynökei a hazai hatóságok részéről szigorú ellenőrzés alá legyenek vonhatók, hogy a kivándorlók kezdeményező első lépésüktől kezdve kivándorlásuk egész tartama alatt a magyar állam gyámolításában s oltalmában részesüljenek.

Az 1903. évi IV. t.-cz. kiindulási pontja és célzata elvileg helyes volt ugyan, de a törvény életbe léptetése óta tapasztalható gyakorlati eredmény megnyugtatónak főleg azért nem mondható, mert a kitűzött helyes célok elérésénél rendelkezésre álló törvényes eszközök elégségeseknek és megfelelőeknek nem mutatkoznak.

A kivándorlás szabadsága.

Az a megdöbbentő tény, hogy a törvény meghozatala óta a kivándorlás nemhogy csökkent volna, de a legújabb időig fokozatosan és rohamosan emelkedett, elengedhetetlen kötelességévé tette, hogy a kormány — azokon a szociális és humanitárius alkotásokon felel, melyek közvetve a kivándorlás megelőzését és csökkentését célozzák — magának az öt évvel ezelőtt megalkotott kivándorlási törvénynek gyökeres revízióját is kezdeményezze.

A tengerentúli kivándorlók száma az utolsó években a következő hullámzást mutatja:

Év	Szám
Amerikába vándorolt	
1900-ban	54.767
1901-ben	71.474
1902-ben	91.762
1903-ban	119.944
1904-ben	97.340
1905-ben	170.430
1906-ban	185.337
1907-ben	203.332

egyén. Tehát a tengerentúli kivándorlók száma a törvény megalkotása óta lefolyt öt év alatt közel 800.000-re emelkedett.

A kivándorlási láznak éppen az utolsó öt évben tapasztalható fokozódását igazságtalanság lenne a kivándorlási törvény rovására írni. Erkölcsei és közgazdasági okokra vezethető az vissza, amelyeken magában véve bármilyen kivándorlási törvény sem változtatható. Amly azonban tény, hogy a kivándorlásnak aggasztó mértékben való terjedéséhez a kivándorlási törvénynek olyan hézagai is hozzájárultak, amelyeket csak a tapasztalat világnál lehetett felismerni.

Gróf Andrássy ma benyújtott törvényjavaslata nem a kivándorlással közvetlenül vagy közvetve kapcsolatos összes gazdasági bajok szanálását, hanem kizárólag csak a kivándorlás ügyének szoros értelemben vett újból való szabályozását tűzi ki feladatul. Ez az újabb szabályozás, amint ez jogállamban másként nem is lehet, abból az alapelvből indult ki, hogy a kivándorlást eltüntetni és megakadályozni nem lehet, de nem is szabad, mert a tilalom ellenkezne a közszabadság amaz általános követelményével, hogy jólétét és boldogulását mások sérelme nélkül mindenki szabadon keresheti.

A ma benyújtott törvényjavaslat jelentőségének megvilágítása céljából rámutatunk az alábbiakban a javaslat indokolása nyomán az 1903. IV. t.-cz. azon lényegesebb s a gyakorlati tapasztalatok által feltárt hiányaira, illetőleg azokra a főbb szempontokra, melyek a törvénynek revízió alá vételét haszthatatlanná teszik.

A kivándorló fogalma.

Kivándorlási törvényünk magának a kivándorlónak fogalmát hiányosan állapította meg.

A törvény alkalmazása szempontjából a törvény 1. §-a szerint kivándorlónak ma csak az tekintetik, aki tartós kereset céljából bizonytalan időre külföldre távozik. Ily fogalommegállapítás mellett a meghatározott időre s az évszaki munkára távozókat többnyire egészen elkerülték a hatósági ellenőrzést. Pedig a külföldre való munkaközvetítésnek s a munkások külföldre szerződésének megfelelő szabályozása szintén fontos állami érdek.

A kivándorlás tekintetében a törvény 2. §-a szerint megállapított korlátozások a szerzett tapasztalatok szerint elégteleneknek mutatkoztak.

A kiskorúak és családtagok védelme.

A mindkét nembeli kiskorúak feltűnő kivándorlása ellen lehetőleg védekezünk kell. A kiskorú férfiszemélyek kivándorlásának az eddiginél szigorubb korlátozása különösen az állítási és szolgálati kötelezettség teljesítésének biztosítása végett szükséges. A családfentartók kivándorlásának megszorítását pedig erkölcsi szempontok, az itthonhagyott gyámoltalan családtagok létfontartási érdekei követelik.

A szállító vállalkozók ellenőrzése.

A szállító vállalkozók és meghatalmazottakra, valamint a kivándorlási utvonatra vonatkozó jelenlegi törvényes rendelkezések szintén fogyatékosak-

nak, sőt gyakorlati hatásukban károsaknak, nem ritkán veszedelmeseknek bizonyultak. Az 1903. IV. t.-cz. 7. §-a, a többi államok kivándorlási törvényének példáját követve, akként rendelkezik, hogy annak, aki kivándorlók szállításával akar foglalkozni, erre engedélylyel kell bírnia. Az engedélyezés szolgál az állami felügyelet gyakorlásának s a közérdek megővésének egyik hathatós biztosítékául.

A míg e rendelkezés másutt nagyobbára bevált, nálunk csak részben felelt meg a hozzá fűzött vára-közásoknak. Más államokban ugyanis a kivándorlás folyamának természetes medrét főként a hazai kikötők alkotják; így a szállítási üzletnek hatósági engedélyhez kötése másutt feltétlenül érvényesülhet s a kívánt eredményekre vezethet. Mi azonban a többi államok nagy részével szemben abban a különleges és hátrányos helyzetben vagyunk, hogy azon kikötők között, melyeken át a magyarországi kivándorlás történik, csak egyetlen: a fiumei kikötő van Magyarországon területén. Viszonyaink között a nemzeti szempont egyébként bármennyire kívánna is a kivándorlásnak kizárólag hazai kikötőn át irányítását, ezt teljes mértékben megvalósítani, vagyis a kivándorlást egészen Fiumén át irányítani nem lehet.

Mint ahogy pedig a külföldön székelő idegen vállalkozók nem kényszeríthetők engedély szerzésére, s minthogy a törvény rendelkezéseinek idáig nem voltak hajlandók magukat önként alávetni: abba a kedvezőtlen helyzetbe jutottunk, amelyet éppen el akartunk kerülni, hogy kivándorlóink túlnyomó részének szállítását egyáltalán nem tudtuk állami felügyelet és ellenőrzés alá venni.

Igy nagyobbára illuzóriusakká váltak a kivándorlási törvénynek összes lényeges rendelkezései: a köz- és magánérdekek védelmére felállított korlátozások, a kivándorlásra csábításnak és a titkos ügynökösködésnek tilalma, a szállítási ügyletből kifolyólag elkövethető visszaélések meggátolására, valamint az elkövetett visszaélések megtorlására irányuló törekvés.

Ily viszonyok között, bár az 1907. évben összesen 13.000 jogosulatlan kivándorló lett feltartóztatva és visszautasítva, s bár a titkos ügynökök működésének megbénítására a törvény nyújtotta összes eszközök szigorú alkalmazásba vétettek, amennyiben az 1906. és 1907. évek folyamán összesen 640 ily titkos ügynök marasztaltatott el: a szomorú eredmény mégis az, hogy a kivándorlók száma évről-évre állandóan szaporodik.

Új alapokon.

A szerzett tapasztalatokhoz képest a ma benyújtott törvényjavaslat részben új alapokra kívánja fektetni a szállító vállalkozókra vonatkozó rendelkezéseket. Egyfelől biztosítani kívánja azt, hogy mind az a vállalkozók, kik kivándorlók szállításával foglalkoznak, ehhez az engedélyt — minden felesleges akadály elhárításával — tényleg meg is szerzhessék. Másfelől a vállalkozók, illetőleg alkalmazottjaik működésének körét megszorítani és a visszaélések meggátolását célzó tilalmakat szaporítani, az ellenőrzést szigorítani törekszik.

A ma benyújtott törvényjavaslat tehát módot és alkalmat nyújt mindazon vállalatoknak is az engedély megszerzésére, melyeket közlekedési viszonyainknál fogva a kivándorlók mostanáig is nagy mérvben igénybe vettek és amelyek igénybevételelől kivándorlóinkat a legszigorubb rendőri intézkedésekkel sem volnának képesek teljesen visszatartani.

Nyitva akarja az új törvény annak útját tartani, hogy a kivándorlóinkat szállító vállalatok és összes alkalmazottaik alávessék magukat hazai törvényeinknek. Ez esetben el volna hárítható azon veszély is, hogy a kivándorlóinkat szállító vállalatok egymással szemben tarifaharcot indítsanak. A tapasztalat szerint a tarifaháború a kivándorlás fokozásának egyik legveszedelmesebb okozója volt a multban és lenne a jövőben is.

A kivándorlási irodák.

A javaslat erre irányuló rendelkezései közül kiemeljük azt, hogy az eddigi törvény alapján alkalmazott meghatalmazottak és létesített fióktelepek működésének beszüntetésével jövőre minden vállalkozó csak Budapesten, ezenkívül pedig csupán a hazai tengeri kikötőben és vasuti állomással bíró határszéli városokban (községekben) állíthatna fel belügyminiszteri engedélylyel egy-egy kivándorlási irodát; a külföldi vállalkozónak pedig megengedhetné a belügyminiszter, hogy a szállítási szerződéseket saját külföldi irodájában köthesse meg, feltéve, hogy magát a magyarországi kivándorlás tekintetében a magyar törvényeknek kifejezetten aláveti.

A szerzett tapasztalatok ugyanis arra utalták a minisztert, hogy az 1903. évi IV. t.-cz. nek azt a részét, mely az engedélyezett vállalatok jogait és üzletük vitelét szabályozza, lényegesen meg kell változtatni. A vállalatok azon jogát, hogy korlátlan számban alkalmazhassanak meghatalmazottakat s hogy ezek hirdetésekkel és tájékoztatásokkal elárasztassák az állam egész területét: méltó aggodalom, sőt nyílt veszély nélkül tovább fentartani nem lehetett. De a tapasztalat arra is rámutatott, hogy meghatalmazottaknak, irodáknak, kirendeltségeknek

az ország belsejében való szervezése és felállításá nemcsak visszaélések esetén válhatik veszélyessé, hanem e szerveknek már pusztá létezése, még ha agitációktól tartózkodnak is, bizonyos mértékben a kivándorlás emelkedésére hat. A visszaélések pedig annyival inkább veszedelmesebbek, mert a szerződést szervek működésének ellenőrzése a legnagyobb nehézségekkel jár. E célból mondja ki a javaslat a megbízhatatlannak bizonyult meghatalmazott intézmény megszüntetése mellett azt is, hogy jövőre csak határszéleken engedélyezhető — erkölcsi tekintetben teljesen kifogástalan egyénekből álló — ily irodák felállítása, tehát oly helyeken, hol a vállalkozó, illetőleg alkalmazottai csak azokkal a szabályszerű utlevéllel bíró egyénekkal léphetnek üzleti érintkezésbe, kik magukat a kivándorlásra már végleg elhatározták.

A megtorló intézkedések.

Szigoru intézkedésekkel gondoskodik a javaslat arról is, hogy a vállalkozó a meghatalmazottait különféle leplezett ügynöki díjakkal ne sarkalja kivándorlásra való csábításra, hogy ne lehessen kivándorlási hirdetéseket, iratokat, felhívásokat terjesztetni, közszemlére kitenni, szétküldeni stb.

Az új törvényjavaslat a büntetéseket, különösen a kivándorlásra csábítás ellen, de az összes visszaélések megtorlására is, szigorítja, mert a tapasztalat mutatja, hogy ez elkerülhetetlen.

A kivándorlási tanács.

A kivándorlási tanács újraszervezésével kormányzati, politikai és társadalmi tényezőknek részvételét és tevékeny közreműködését biztosítja az új törvényjavaslat, mely a kivándorlás egész ügyét az országgyűlésnek az eddiginél nagyobb, állandó és érdemleges ellenőrzése alá helyezi azzal, hogy a belügyminisztert fontosabb rendelkezéseiről az országgyűlésnek való jelentéstételre kötelezi.

Részletesen intézkedik a javaslat a kivándorló, valamint az itthon hagyott kiskorúak és gondoskodásra szoruló családtagok sorsáról és szabatosan körülírja a védkötelezettségből és ki nem töltött büntetésből eredő korlátozást.

KÜLFÖLD.

Osztrák költségvetés. Az osztrák költségvetési bizottság elfogadta a közoktatás, alapítványok, valamint iparfelügyelet című tételeket. Ziegler kereskedelmi miniszter köszönetet mond, hogy a bizottság kellőképp méltányolta az iparfelügyeleti szolgálatot, továbbá elismerte e szolgálat kialakításának szükségességét. A miniszter rokonszenven dr. Adler ama javaslatával, amely az iparfelügyelet körüli teendőkre munkakörökből való alkalmas egyéneket is alkalmazni kíván és kijelenti, hogy a pénzügyminisztériummal tárgyalások vannak folyamatban, hogy a jövő évre az iparfelügyeleti szolgálat céljaira bővebb anyagi eszközök álljanak rendelkezésre. Következő ülés hétfőn.

A montenegrói összeesküvők elleni pör. A régóta huzódó bomba-pörben már többször elhalasztott főtárgyalás a legújabb hivatalos hirdetés szerint május hó 25-ére tüzetett ki Cetinyében. Montenegró fejedelemségnek hivatalos lapja, a „Glász Czrnagorczs” azt írja, hogy a multkor tárgyalás azért halasztatott el, mert az akkor összegyűlt bizonyítékok nem voltak elegendők arra nézve, hogy kellőleg meggyőzzék Európát, hogy a jelen esetben a dinasztia feje, sőt annak többi tagjai ellen tervezett komoly anarkisztikus merénylet tervéről s nem, miként azt a délszláv lapok egy része feltűntetni törekszik, csak egy meggondolatlan ifjú éretlen csinijéről van szó. A hivatalos lap még azt is megjegyzi, hogy az összeesküvők ellen alkalmazott erélyes eljárás indokolt volta igazolva lesz, valamint az is, hogy ez összeesküvés gyökerei messze Montenegró határától nyulnak le s hogy a főtettes nem is montenegrói alattvaló. Nemsokára tehát alkalmunk lesz ismét egy keleti politikai szenzációs pörnek eddig még sűrű lepel alatt nyugvó titkait megismerni.

E pörnek eddig nyilvánosságra intott részletei, főleg a terheltek ellen folytatott igazi keleti inkvizitórius eljárás, élénk emlékezetbe hozza az 1899-ben Belgrádban lejátszódott Knezsevics István merényletét Milán király ellen, amikor is a radikális párt korifeusai, köztük Pasics is, börtönbe vettek és még igen élénk emlékezetben levő módon sanyargattak. E pör nyilvános tárgyalása majd bepillantást fog engedni az európai szemnek a Fekete-hegyek belpolitikájának eddig még ismeretlen szövevényeibe s alkalmat

nyújtand az európai közvéleménynek a délszlávok által szabadságszerető és liberális gondolkodású s igaz népbarátnak hirdetett Nikita fejedelmegyeiségére s népe iránta táplált érzelmeinek igaz megismerésére. E pörnek hátterét eddig ismeretlen, de ezután nyilvánosságra jövő motívumok képezik, amelyek iránt a külföldi sajtó nagy érdeklődést mutat, mert a cettinyei főtárgyaláson való részvételre már eddig is több külföldi lap külön tudósító kiküldését jelenté be.

Lengyel iskolák bezárása. A varsói főköormányzó Afanaszies kielcei tankerületi elnök meggyilkolása következtében elrendelte a lengyel iskolák bezárását. A pétervári kormány a hadiállapot kihirdetése óta felállított tíz főköormányzói állás legnagyobb részét megszünteti és csak három marad meg. A hadiállapot egész Lengyelországban tovább is fennáll. Kielcében a Sziidlovski-féle magániskola portásának lakásában bombákat és puskákat találtak elrejtve. Az iskolaszolgálat felfedezés után öngyilkos lett. Bendingben a közbiztonság dinamitaktárát ismeretlen tettesek megáztatták, az éjjeli őrt agyonlőtték és elvittek nyolcvan font dinamitot, meg százhusz font löport.

Az orosz parlamentárizmus. Az orosz pénzügyminiszter e kijelentéséhez, „Hála Istennek még nincs parlamentünk!” amelyet a miniszter a dumában a vasuti költségvetés tárgyalása folyamán tett és amely a centrum- és a balpárt részéről ellenmondást provokált, a félhivatalos „Rosszija” a következőket írja: A parlamentárizmusért való küzdelem látszólag csak szavak körül forog, a vita célja azonban abban a törekvésben jut kifejezésre, hogy egy államelv lassanként másikkal helyettesíthessék. Ha a parlament a népképviselők gyülekezetét jelenti, úgy Oroszországnak épp úgy van parlamentje, mint Angliának. Ha azonban parlament alatt a népképviselők oly testületét értik, amely közvetlen forrása a hatalomnak, ez értelemben Oroszországban nem lehet beszélni parlamentről. Azoknak politikai célja, akik teljes erejükből Oroszországban a parlamentárizmust igyekeznek a megvalósulás felé vinni, most arra irányul, hogy a дума fennállásának ténye és a дума megszűlési útja által lassanként előkészítsék a jelenlegi állami alaptörvények kiküszöbölését. Abban a véleményben vagyunk, hogy a parlamentárizmus eszméjének megtestesítését jelentő parlament Oroszországban a birodalom pusztulásával volna egyértelmű.

Muley Hafid levele a német külügyi hivatalhoz. A „Münchener Neueste Nachrichten” egy mazagani német honpolgártól április 27-iki kelettel a következő érdekes levelet kapta:

Az „Oldenburg” gözössel ma Mazaganba érkezett az a követség, amelyet Muley Hafid küldött Berlinbe. Hamburgba valószínűleg május 8-án fognak megérkezni. Ez a követség viszi magával azt a levelet, amelyben Muley Hafid kijelenti, hogy tekintettel arra, miszerint egyetlen európai hatalom sem emelte föl tiltó szavát a francziáknak Sauja tartományban követett határtalan eljárása miatt, tekintettel továbbá arra is, hogy Franciaország kijelentette, miszerint e tartományt pacifikálja és megtorolja Kazablankában meggyilkolt kilenc olasz kikötőmunkás halálát, ő, Muley Hafid elhatározta, hogy e tartományt kiűrteti, ott a francziáknak szabad kereskedelmet biztosít és elindul az északi főváros, Fez ellen. Uralmát északon is meg akarja erősíteni és arra kéri a német kormányt, hogy ebbeli szándékának őszinteségében ne kételkedjék. Teljes semlegesség, különösen a francziák részéről elégséges neki arra, hogy megmutassa a világnak, miszerint egész népe beléje helyezte bizalmát. A kikötőkben horgonyzó francia hadihajók csak névleg tudnák bátyjának, Abdul Aziznak uralmát fenntartani. Csak ő, t. i. Muley Hafid képes a rendet és nyugalmat az országban helyreállítani.

Más helyütt a levél így szól:

Itt annak az óhajnak adnak kifejezést, hogy Muley Hafidnak követsége nyitott ajtóra találjon a külügyi hivatalnál, hogy Németországban mindenki meggyőződhesse arról, hogy Muley Hafid nem békerontó, nem trónbitorló, hanem a marokkói népnek a Korán által előírt szertartások pontos betartása mellett megválasztott szultánja, aki az igazi keze a marokkói békének, nyugalomnak és közbiztonságnak. A Muley Hafidnak tulajdonított idegengyűlölet alaptalan rágalom, amelyvel a francziák igazolni és menteni akarják erőszakoskodásaikat és önkényeskedésüket. Végül megemlíti a levél, hogy Muley Hafidtól, aki megkísérelte a békés megoldást Franciaországgal, nem lehet azt kívánni, hogy akarat nélküli eszköze legyen a francia politikának, miként bátyja, Abdul Aziz.

Zsidók katonai szolgálata. A дума tegnapi ülésén Samislovski képviselő indítványozta, hogy a zsidókat zárják ki a katonai szolgálatból s e helyett külön adót vessenek ki rájuk. Rodicsew ragyogó beszédben kelt ki ez ellen az indítvány ellen s azt fejtette, hogy a nyugati államokban a zsidó polgárok éppen olyan lelkiismeretesen teljesítik a katonai szolgálatot és a polgári kötelességeket, akár a keresztények. Adjuk meg a zsidóknak az őket megillető jogokat, ha nem akarunk égbekiáltó igazságtalanságot elkövetni rajtuk — így szól Rodicsew — s akkor Oroszország nagy és hatalmas lesz. Nem a zsidók okozták a csúszmai vereséget, nem miattuk pusztult el a flotta, — e szavakkal végezte beszédét Rodicsew s menten felkelt Puriskievics, hogy vehemensen megámadja érte. Ő is azt kívánta, hogy zsidók ne teljesítsenek katonai szolgálatot, hanem inkább fizessenek külön adót. A baloldal zúgó tiltakozása közepette elhalmozta zsidókkal Rodicsewet. Az érdekes ülést ma délután folytatják.

Marokkó. Rambouilletben a ma megtartott minisztertanács a Marokkóból legutóbb érkezett sürgönyök tudomásul vette, utána pedig az 1909. évi költségvetés kidolgozásával foglalkozott. Hamburgból Muley Hafid követői ma délután utnak indultak Berlinbe. E hó 17-én vagy 18-án visszatérnek Hamburgba és onnan hazautaznak.

Herczeg a fogházban.

— Eulenburg herceg pöre. —

Budapest, május 9.

A megvádolt Eulenburg herceggel szemben pártatlan szigorúsággal bánik el a német bíróság. A herceg tegnap óta fogházban van és óvadék ellenében sem akarják szabadlábra helyezni. Eulenburg herceg képviselője, Wronker ügyvéd, még tegnap reggel értesült arról, hogy a herceget le fogják tartóztatni és Berlinbe fogják átszállítani. A herceg családja a hozzá tett kérdésre meghatalmazta Wronkert, hogy félmillió márkát ajánljon föl óvadéknak. A főügyészség Eulenburg herceg letartóztatását azzal a megokolással indítványozta, hogy az előreláthatóan nagy büntetésre való tekintettel alapos a gyanu, hogy herceg kísérletet fog tenni a szökésre. A vizsgálóbíró helyt adott ennek az indítványnak és miután a törvényszéki orvos megállapította, hogy a herceget át lehet szállítani Berlinbe, a vizsgálóbíró intézkedett, hogy a herceget a Caritába átszállítsák. Ez ellen az intézkedés ellen Wronker felfolyamodással élt és védettinek ideiglenes szabadonbocsátását kérte. Ezt a kérését azzal okolta meg, hogy a herceg nagybeteg és hogy a bíróság maga is megállapította a herceg veszedelmes állapotát és hogy ennéltozva már fizikai okokból is lehetetlen, hogy a herceg szökésre gondoljon. A szökés egyébiránt jogi okokból is ki volna zárva; a diplomáciai szolgálatban megöszült herceg nagyon jól ismeri a nemzetközi jogot és a művelt államok között megkötött szerződéseket; ehhez járul még az is, hogy olyan világszerte ismert ember, mint ő, nem remélheti, hogy fölismerhetetlenül maradjon. A vizsgálóbíró elvetette a herceg szabadlábra való helyezése végett beadott kérvényt és Wronker ezt a végzést megfőlebbezte a vádtanácsához, amely azonnal összeült és több órai tanácskozás után kihirdette határozatát, amely szerint az óvadékok visszautasítja és a herceg vizsgálati fogását megerősíti.

A herceget már hosszabb idő óta súlyos anyagi gondok nyomják. Anyagi viszonyai már régóta nem fényesek és a liebenbergi uradalom jövedelme nem elégséges azoknak a nagy kiadásoknak a fedezésére, a melyekkel a fényes háztartás járt. Az is köztudomású, hogy a herceg legidősebbik fia és Ausztriából való felesége között rendkívül feszült a viszony. A hercegné kijelentette, hogy nem teszi be többé a lábát a liebenbergi kastélyba. A lakosság nem is sejtette, hogy a herceget olyan súlyos anyagi gondok nyomják és élénk részt vesz szomorú sorsán. Mindenki szerette kedves és lekötölező modoráért. A herceg tegnap hevesen összeszólkkozott testvérel, gróf Eulenburg Friggyessel, akit szexuális megtevéde miatt megfosztottak a hedseregben viselt rangjától és aki

a hercegnek szemére lobbantotta, hogy az általa elkövetett dolgokat öcsésére tolja.

Eulenburg herceg Liebenbergből való elszállítása előtt a kastély kápolnájában fohászoló istentiszteletet rendelt el, de erre már nem volt idő és az istentiszteletet az ő távollétében kellett megtartani. A hercegre elszállítása előtt bundát adtak és az automobilon ezenkívül még paplannal is letakarták. Szerény kis bőröndjét, amelyben csak a legszükségesebb tárgyak voltak, az automobil tetejére tették. Az utazás utolsó része Berlin külvárosain és magán Berlinen át gyorsabban ment, mert a jó kövezet enyhítette a rázkódást. Utközben a herceg alig beszélt egy-két szót és feleségének kérdéseire többnyire csak fejével intett.

Eulenburg herceg pörében nem Isenbiel főügyész, hanem Rasch ügyész fogja a vádat képviselni s ezt azzal indokolja a főügyészség, hogy a kérdés fölötté egyszerű és így fiatal ügyész is elláthatja. Isenbiel főügyész már a múlt héten kérte Eulenburg herceg letartóztatását s nem csinált titkot abból, hogy fel van háborodva, amiért a herceg őt és a törvényszéket is ennyire volt képes félrevezetni.

Mozgó képek.

„Eiskaffé!”

Rostand „Sasfők”-ját érhető ambícióval játsza a Magyar Színház fiatal művészgardája. Nem csoda! A mű poétikus szépsége magával ragadja a szereplőt és a siker fokozza a lelkesedést.

Hogy Törzs Jenő egész lelkét beleönti a szerencsétlen reichstadi herceg alakjába, nagyon természetes. Hogy Csontos kedvvel mondja a derék Flambeau rokonszenves tirádáit, senkit se lephet meg. Hogy a nők szívesen öltöznek a császárság korabeli fényes toilletkebe, szintén könnyen hihető. Még a legszerényebb statisztákat is buzdítja az a tudat, hogy tényezői egy jelentős művészi eseménynek.

De tudok két szereplőt, akiknek csak egyetlen rövid jelenésben van néhány szavuk s mégis valamennyinél boldogabbak, hangosan hirdetik, hogy a L'Aiglon-nál nincs remekebb szindarab az egész világirodalomban.

Tessék csak az első felvonás fejleményeire figyelni: Estély van Mária Lujza termeiben. A zongorán Launerwalzert vernek, a csoportokba verődött társaság pletykál, flörtöl (már akkor is!), intrikál. Az új felolvasónő kellemetlen sorokat szaval Lamartine-ből.

Kedvetlenül jön a herceg... körülveszik, kikérdezik, becéznek. Egy kis főherceg és egy parányi főhercegnő ül a térdére: Dicsérik nyakkendőjét, pálezzáját, a harmadik gomblyukba tűzött virágát... hiszen ez az akkori divat és az, aki trónról, dicsőségről álmodik, e semmiségekre lkénytelen drága idejét pocsékolni.

Hozzák a frissítőket. Tálczán kínálják a lakájok. Az egyik jeges kávét, a másik limonádét. Úgyesen végzi a dolgát a két legény s szakasztott egyforma mind a kettő, nem hiába ikertestvér Sugár Pista és Sugár Gyula. Látni kell, milyen kerekded karmozdulattal fordítják a nagy tálczát a hölgyek és urak elé.

A limonádénak nagy kelete van. Kapnak rajta itt is, ott is. Kavargatják, szüröcsölgetik, még esetenként is a nyelvükkel, jelül annak, hogy sikerült a vegyülék: nem tulságosan édes, kellően savanykás.

De a jeges kávé senkinek se kell. Pedig ilycsiklandóan barnállik a metszett poharakban s mindegyik hegyében pompás tejszinhab csucosodik. Sugár Pista a legbiztatóbb hangon mondja:

— Eiskaffé!

És mégis tagadó kézlegyintéssel küldik tovább. Feltűnt ez a szokatlan jelenség. Hiszen a színészek máskülönbén szeretik a „kosztoló” szerepeket. Kerestem a darab „instrukcióit” közt az okot. De Ábrányi Emil kitünő fordításában nem találok magyarázatot. Megnéztem az eredetit: Rostand is elhallgatja. Mind a kettő összesen csak azt említi fel, hogy a lakájok frissítőket hordanak körül... arra senkit se kötelez a szerző és a fordító, hogy a vendégek egyenek és igyanak is.

Csak hogy ezt magától értetődőnek kell tartanom.

És ha a citromviznek olyan kelete van, miért vetik meg a sokkal jobb ízű jegeskávét? Vagy talán Márkus László, a szigorú rendező emelte föl titkos szavát?

Már-már hajlandó voltam ezt a föltevésemet helyesnek tartani... Hiszen én egy letűnt irodalmi és művészi korszaknak vagyok utolsó bölénye: hátha a jegeskávétól való absztinencia a modern iskola egyik vívmánya, melyet én megérteni képtelen vagyok.

De ekkor olyasmi történt, ami váratlanul világosságot — egy egész lángtengert — gyújtott a megkínzott agyamba.

Az egyik kanapén idegesen izgett-mozgott a kicsike főherceg (Junger Mariska) és a hercezig főhercegnő (Havy Aranka). Aig győzték bevárni, hogy a lakáj hozzájuk érjen. Arczuk a festék alatt kipirult, szemük villogott, ujjacskaik a levegőt kapkodták és helyükből felszökkenve nyultak egy-egy kávéspohár után.

Azután maguk elé állították az asztalra, kényelmesen nekiültek és végtelen józúen kezdték kanalizni.

Bocsássa meg Edmond Rostand, ne haragudjék Abrányi Emil, ne vegyétek rossz néven Törzs Jenő, Halmy Margit, Forrai Rózi, sőt még Márkus Laczi se, de ettől a pillanattól kezdve én csak azt a két gyermeket néztem.

Soha életemben sem láttam ilyen szépen, ilyen stilszerűen, ilyen tökéletesen jegeskávét enni. Más, laikus uzsonnázó két perc alatt kiüríti az egész poharat. Nekik e kellemetes szerepléshez jó negyedóra kellett. Hihetetlen kis mennyiségű habot vettek a kanál hegyére, végighuzták nyelvükön s kéjesen szopogatva, sokat mondó kifejezéssel néztek egymásra. Egy kis szünet után következett a második kanál, azután jó vártatva a többi... csak hogy minél tovább tartson az élvezet.

Ha rajtuk mulik, bizonyosan meghosszabbították volna, de hát nekik is parancsol a „végszó”, amely távozásra inti. Így hát végre kiürül a kávéspohár... az utolsó cseppig, tisztára kikapargatva kiürül. Nagyon elégedetten felsóhajtának, még egyszer végigjárják nyelvcskájuk hegyét a kávénedves ajkukon és halkán, nagyon halkán, hogy ne zavarják az előadást, odasugnak egymásnak:

— Jaj, csak sokszor jubilálna ez a szép darab!
Rosta.

EGYHÁZAK.

— (Fogondnokok belkutatása.) A küüllői református egyház május 7-én tartotta Dicsősémtármtonban közgyűlést, amelyen báró Kemény Ákos fogondnokot és dr. Boér társogondnokot állásukba iktatta. A fogondnokok a ref. egyház törvényeire letették az esküt. Kenessey Béla református püspök táviratilag mentette ki távolmaradását. A közgyűlés közönsége Kenessey püspöknek abból az alkalomból, hogy püspöksége alatt ez az első közgyűlés, üdvözlő táviratot küldött.

— (Csernoch püspök felszentelése.) Csernoch János püspök felszentelése Temesvárt holnap megy végbe rendkívül fényes ünnepek között. Az előkészületeket a holnapi ünnepélyekre a mai napon már befejezték. A püspöki irodába nap-nap után százzal érkeztek levelek és táviratok, amelyekben társadalmi és közéletünk előkelőségei bejelentették az ünnepeken való részvételüket. A szomszédos vármegyék és városok küldöttségei már a mai nap folyamán megérkeztek Temesvárra. Az ünnepeken részt vesz gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter is, valamint számos országos képviselő. Ma délután érkezett Temesvárra kíséretével a püspöki felszentelést végző báró Hornig Károly, veszprémi megyés püspök és a felszentelésnél segédkező Hosszu Vazul lugosi görög keleti püspök. Est nyolcz órakor a polgárság a belvárost kivilágította. A katonai zenekar, a zenekedvelő egyesület, a magyar dalárda pedig a püspöki palotában szerenádot adott.

— (A heves-nagykunsági ref. egyházmegye) tegnap tartotta tavaszi gyűlést Győry Lajos esperes és dr. Tóth János államtitkár, egyházmegyei fogondnok elnöklésével. A gyűlés iőtárgyai voltak a tanácsbírák számának szaporítása az 1848:XX. t.-cz. végrehajtásának sürgetése és a különféle államsegé-

lyeknek egy alapítványi összegben való kérése. A gyűlés után 250 terítékű banket volt, amelyen az államtitkár lelkes ünneplések tárgya volt.

Drezdai levél.

Drezda, április vége.

Munkácsy.

A mai világberendezésnél a legkozmozopolitább ember sem tagadhatja a sovinizmus jogsultságát. Francziák, angolok, németek is sovinizták, akik mindenütt és mindenben kidomborítani törekszenek nemzeti sajátosságaikat. Annál természetesebb tehát, ha az izolált, kilencziz milliányi magyarság is sovinizta. Baj csak az, hogy nem mindenütt és nem mindenben az. Illetőleg mindenütt az, ahol nem kellene és mindenben, ahol nem szabadna.

A sovinizmusunkkal épp úgy vagyunk, mint majd minden mással. Nem tudunk neki importot szerezni, nem tudunk neki prestizset adni. Nem tudjuk tul vinni a határon. Belefulladunk a saját felgyülemlett sovinizmusunkba, mint József császár alatt a saját zsirunkba.

A Zwingerben itt, Munkácsynak egy Krisztus-képe áll. Az osztrák iskola többi tárgyai közé besorozva. A katalógus megemlíti ugyan, hogy Michael Munkácsy Magyarországon született, de semmi többet. Magyarországon született és kész. Talán csak osztrák anyjának átutaztában, a vonaton, vagy Munkácscon, ahol megpihenni kénytelen volt. Magyarországon született épp úgy, ahogyan például a Balkánon is a világra jöhetett volna. Semmi, de semmi ide nem fiúzi őt, mint csak a születése. A lelke, az álma, az emlékei, mind-mind másoké, Düsseldorfé, Párisé, az osztrák iskoláé, ahonnan ez a halhatatlan művész-intellektuel a nagyság a zseni alkotó elemeit hozta, magába olvasztotta.

Düsseldorfon és Párison innen minden csak fényfáz. A magyar föld, a magyar levegő, amelyen és amelyben élt, ahonnan színálmait kiálmodta, s ahonnan magyar temperamentummal, magyar szízzel vágott neki a világhír nehezen bevehető fellegvárának, mindez semmi. És semmi minden más, ami benne élt, forrott, lap-pangott, ami kisebb-nagyobb mértékben benne lobog minden nemzet gyermekében, s így a magyarban is, akkor is, ha a művészet világpiacának termel, vagy ha a fatornyos kis széke-ly falu vásárján kinálja a tarkaszinü varrot-tast. Ami apriori erjedt benne és amit semmi-féle osztrák iskola sem adhat. Sem Düsseldorf, sem Páris.

Mindez tehát semmi. Fontos csak az, hogy eredeti nevén Lieb-nek nevezték, amit a lelkiismerettel készített katalógus talán csak a gyengébben informáltak kedvéért és az osztrák iskola dicsőségéért említ meg.

Am legyen Munkácsy osztrák művész. Az egy és oszthatlan, nacionalizálhatlan művészet-nek ez sem fog ártani. Legföljebb az osztrák nimbusznak fog használni. Az osztrák iskola géniusának. Mi pedig otthon üljünk csak nyakig bele lokálsovinizmusunkba és oda se vessünk, ami künn ellenünk és nélkülünk történik.

Kultursovinizmus!...
Ej, ráérünk arra még!

Monika.

Már régen nem beszélünk róla.

Drezdában most ismét aktuális. Óriási tömegek verődnek össze, ahol a királyi fogatok megállnak és minden ember Monikát akarja látni. A hároméves öklömnyi prinszeszt, aki a multja és hirneve után akár kétszázéves is lehetne. Carusó után ma határozottan ő a leghiresebb lény e földön. Könyvtárakat lehetne berendezni abból, amit a vitás királyi csemetéről irtak.

Ma a drezdai főpályaudvarnál én is szerencsés részese lehettem annak a tömegnek, melyet jósorsa Monika főhercegnő elé sodort. Hangos moraj bugott végig a közönség sűrű sorain s mintha galvánáramot engedtek volna a testükbe, gyors hullámokkal vibrált bennük végig a két év óta felesigázott izgalom.

— Monika!...

Monika pedig ott ült a dadája mellett az udvari hintó puha börpárnán. Arczán a jöltáplált polgári gyermekek pinjával, szemében az öntudatlanság naiv, gyermeki fényével. Vékony ajkán a minden gyermek köznap mosolyával.

Egy ah és egy óh!

A közönség hiába keresi a hányatott gyermek arczán a kalandos multat, a kőszá világhír illusztráló vonások beszédét. Puha, kifejezéstelen, vonaltalan, gömbölyű fiziognómia, embereknek husból és vérből való emberi magzatja.

És kétkedő moraj kél a tömegnek ajkain. Ez a Monika, nem Monika. Nem az igazi Monika. A napi hírek, az illusztrált lapok és a saját fantáziájuk Monikája nem ez. Az igazi Monika más-milyen. Háboruban készül itt a világhír és Monikának hatványozottan számították az éveit, amióta hírcsataját vivja e földön. Monikának rendkívüli lénynek kell lenni, sőt lehet abnormális is, csak olyan nem, mint minden más ember gyermeke. Csak éppen gyermek nem.

A tömeg idegizgató attrakciót várt, vértforraló szenzációt és kapott egy szimpla, pozsgás gyermeket. Egy ártatlan, mosolygó leánykát, akinek a szeméből nem sir ki a trónvesztett anya vad bánata, akinek az arczán nem virít az energvált vér mályvarózsája és ajka nem visszhangozza a sértett királyi férj dühös felhördülését.

S ez fáj a tömegnek.

Annyira fáj, hogy mosolyogva üdvöt kiált. És annyira természetes, hogy kételkednie kell.

Van Gogh.

Sárga szakál és zöld szemek!

A német publikum alig vesz többet észre Vincent van Gogh képein. Van Gogh pedig divatos most Németországban, de csak a művészek körében. Hamburgban, Berlinben, sőt Drezdában is kaczagó embereket láttam eldefilozni az arlesi és az Auvers-sur-Oise színázás idejéből való képek előtt. A leggyötrőbb evolúción végigvonaglott s a legcsodásabb eredményekre jutott művészt a német publikum kaczagva deklarálja örültnek. Ezek nem képek — mondják, — hanem szín- és formaörjögések!...

„És Van Gogh tényleg nem festette képeit, hanem eruptiv erővel lökte ki magából témáit. Soha sem érezte magát a képeinél, hanem egybeforrt az elemmel, melyet ábrázolt. Önmagát festette a tajtékozó hullámokban, melyekben ezer nap fenyegeti szétrombolással a földet, az éghez irtóztattal kiáltó fákban s a sikjainak megdőbbsen-tő távolságában”. A kék, a sárga, a zöld és vörös szilaj tobzódásában „dekorációvá lesz a vadsága, szépséggé alakul utolsó, intenzív művésze.”

Ekkor megmond mindent, az utolsó szótagig, ami mondanivalója van, aztán ránt egyet a vállán és köszönetlenül megy. A mór megtette kötelességét, ha talán nem is az emberek iránt, de maga iránt minden bizonynyal. A letompitottság és leegyszerűsítés nagymestere, aki az ecsettel sem mondott soha többet, mint amennyire okvetlen szüksége volt, hogyne lett volna az élettel szemben is kongenialisan szófukar? Amit még mondhatott volna, pleonazmus lett volna és ettől irtóztott az ő tiszta, erős lelke, romantikusan csodás altruizmusa. Ment tehát.

Ezek után mért ne lehetne örültnek tartani őt? Elvégre is, izlés dolga. A német közizlésé. A gunykaczagok golgothája, a hypermodern Krisztusok utja, mely a félistenség felé vezet. Van Gogh az uton van.
Relle Pál.

TÁVIRATOK.

Bolgár kabinetválság.

Szofia május 9. (Saját tudósítónktól.) A Malinow-kormány kebelében éles ellentétek támadtak Nikolajew tábornok hadügyminiszter, Malinow miniszterelnök és Takow belügyminiszter között. A hadügyminiszter ugyanis minden áron azt követeli, hogy a gyalogezredek két-két századdal szaporítsák, amit a miniszterelnök és a belügyminiszter-ellenes, viszont Malinow kívánja a hadsereg tisztikarának demokratizálását, ami megint Nikolajewnek nincs inyére. A hadügyminiszter minden valószínűség szerint le fog mondani.

Tüntetés Pacics elen.

Belgrád, május 9. (Saját tudósítónktól.) Pacics miniszterelnököt, aki a választások küszöbén kortesutra indult az országban, Sabachban és Sosznicában kifütyölték, az utóbbi helyen a nép fenyegetően viselkedett a miniszterelnök ellen és szállása előtt nagy tüntetést rendezett.

A koreai lázadás

Tokió, május 9. A japán kormány további két gyalogezredet küldött a koreai lázadás leverésére.

A világbéke.

San-Francisco, május 9. Evans tengernagy a tiszteletére rendezett bucsubanketten a hadiflotta tisztjeihez beszédet intézett, amelyben kijelentette, hogy a világbéke fentartására több hadihajóra és kevesebb diplomatára van szükség.

Német birodalmi bank.

Berlin, május 9. (Saját tudósítónktól.) A váltó-állomány a birodalmi banknál 35.64 millió líval csökkent, a lombard-állomány pedig körülbelül 32.625 millióval. A napi esedékes kötelezettségek csökkenése 2216 millió és az intézet, amely a múlt héten 43.402 millió márkával volt adóköteles, ma ismét 30.281 millió adómentes jegytartalék fölétt rendelkezik. Tavaly az adómentes jegytartalék 7.240 millió volt, 1906-ban ugyanezen időtájt pedig 13.298 millió.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	máj. 8.	máj. 9.
B u z a	locobuza	112	111 ³ / ₄
	májusra	110 ¹ / ₂	110 ¹ / ₄
	júliusra	102 ¹ / ₄	101 ⁷ / ₈
	szeptemberre	—	—
T e n g e r i	májusra	83	82 ¹ / ₂
	júliusra	74	73 ⁷ / ₈
	—	—	—
C s i k a g ó.	májusra	105 ³ / ₄	105 ³ / ₈
	júliusra	93 ¹ / ₈	92 ¹ / ₈
	májusra	74	72 ³ / ₈

New-York, máj. 9. Gyapot New-Yorkban helyben 10.65 (10.55 tegnap), gyapot júliusra 9.05 (9.06), gyapot augusztusra 8.98 (9.03), gyapot New-Orleansban helyb. 10³/₁₆ (10³/₁₆), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, május 9. (Zárlat.) Zsir májusra 8.45 (tegnap 8.45), zsír júliusra 8.55 (tegnap 8.52), szalonna short clear. 7.49 (tegnap 7.49), sertéshus júliusra 13.65 (tegnap 13.60).

A főfelügyelő ur.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 9.

Nagystilű szélhámost tartóztatott le tegnap az esztergomi rendőrség. Az illető mindenütt báró Bánffy Józsefnek adta ki magát és egy egész csomó embert károsított meg és csapott be és mikor az összeharcsolt pénzt elegendőnek tartotta, de meg tudomására jutott, hogy a rendőrség már figyelgeti, kerekét oldott és meg akart szökni. A pályaudvaron azonban elcsípték és letartóztatták.

Báró Bánffy József egy héttel ezelőtt érkezett Esztergomba. A piac téren pompás ötszobás lakást bérelt. Még aznap megjelent egy czimfestőnél és nagy czégtáblát készíttetett. Ezt a kapu mellé helyeztette el. Fekete alapon, hatalmas nagy, fehér betűk hirdették a báró czéget:

A Magyar Királyi állami Dunaszabályozás jobb parti főfelügyelőisége.

Alatta pedig ez diszelgett:

Báró Bánffy József, főfelügyelő.

De minthogy ez a hangzatos czim még mindig nem fejezte ki eléggé világosan a báró ur terveit és célját, a kapura egy következő szövegű kartonlapot akasztatott ki:

Földmunkások és munkafelügyelők korlátlan számban vétetnek föl.

A mai drága és éhes világban pedig elég, ha az ember egyet kurjant s máris ezrivel kapja azokat az állás nélkül levő embereket, akik pénzért kész örömet akármilyen munkát is elvállalnak.

Ez esetben is így volt. Már másnap kora reggel ember ember hátán tolongott s mindannyian egyszerre akartak bejutni a főfelügyelő ur magas színe elé. Ez azonban nem ment olyan könnyen. Nem azért volt főfelügyelő báró Bánffy József, hogy csak úgy egyszerűen bejussanak hozzá. Először a tágas előszobában lebzselő inasnál kellett jelentkezni, aki azután a jelentkezés sorrendje szerint engedte a belső szentélybe a munkára és kenyérré éhes embereket.

Bent már nagyon előkelő világ volt. A pompás, hitelbe vásárolt butorok és puha szőnyegek

között levő nagy íróasztal mellett ült báró Bánffy József. Fején horgonyos hajós-sipka, felső testén jószabásu matrózkabát. Előtte egy csomó irás, jegyzet és nyomtatvány.

A belépő pedig a nagy fény láttára hebegve kérte, hogy vegye föl a főfelügyelő ur őt is.

— Jól van, kedves barátom, — szokta leereszkedő hangon felelni, — felveszem. Hogy azonban addig, amíg állását elfoglalja, állandó kontaktusban lehessünk, adjon egy koronát. Ez elég lesz a szerződésre szükséges bélyeg és egyéb költségek fedezésére.

Az emberek meg fizettek. Sokan két, három, sőt a munkavezetőknek szerződöttek 5 koronát is szívesen adtak.

— Állását jövő hét végén foglalhatja el. Majd levélben utasítom, hol jelentkezzen.

A hét elmúlt és Bánffy tudta, ha ő még Esztergomban tartózkodik, nagy bajok lesznek. Több, mint kétezer ember járt nála, akiktől egy hét lefolyása alatt mintegy tízezer koronát csalt ki. Kényes főuri izlése azonban minden botrányt kerülni akart: működésének további színhelyéül más várost szemelt ki. Ott hagyta diszes, meleg fézskét és el akart szökni. Nem jutott azonban a pályaudvarnál tovább: itt lefülelték és bevitték a rendőrségre.

A kihallgatás során elmondta, hogy ő báró Bánffy József sándorfalvai (Csongrád megye) születésű nagybirtokos és erélyes hangon tiltakozott a letartóztatás ellen.

Másnap reggel újra kihallgatták és ekkor Bánffy újra tiltakozott személyes szabadságának megnyirbálása ellen. Ezt csak annyival egészítette ki, hogy nem Sándorfalván, hanem Sövényházán született.

Az esztergomi rendőrség kérdést intézett a két község előjáróságához, ahonnan azt a választ kapta, hogy van ott Bánffy János, de az nem báró.

A rendőrség most nagyon meg volt akadva: nem tudta, hová toloncolja a főfelügyelő urat. Távirati uton felhívták az összes rendőrhatalóságokat, nyomozták ki, hogy báró Bánffy József hovávaló illetőségű. Erre aztán meglepő válaszok érkeztek. Tízennégy község értesítette az esztergomi rendőrséget, hogy Bánffy odavaló illetőségű.

A zavar már tetőpontján volt, amikor Ungar esztergomi kapitány elküldte a budapesti rendőrséghez Hazay bizost, aki tegnap éjszaka megjelent a központi ügyeleten és előadta az esetet Bonis kapitánynak. Itt aztán megállapították, hogy az illető szélhámos Bánffy Bauer József volt kereskedősegéd, aki csalás, sikkasztás és lopásért már több esztendőtt ült.

A főfelügyelő ur újra ülni fog, de az a sok ember hiába sir a kis pénzecskeje után.

UJDONSÁGOK.**Az Akadémia.**

* * *

A Magyar Tudományos Akadémia hatvannyolcadik évi gyűlésén szomorúsággal kellett megállapítanunk, hogy ha véletlenül nem olyan izgalmas időbe esik ez a nagygyűlés, mint volt a mostani, még akkor sem sodorta volna föl túlságosan a magyar közvélemény vizeit.

A tudomány nem az a czikk még Magyarországon, mely nagy keresletnek örvendene. Hátha még olyankor kínálják, mikor jobbról-balról is a szenzáció szíreire versenyre kelnek vele. Ugyan hogy képzeli Berzeviczy Albert ur elhódíthatni azt a publikumot, mely lihegve leste a törvényszéki szenzációkat — elhódíthatni azzal a szép és értékes előadásával, melyben a történeti emlékek iránt való kultusz kifejezését sürgette?

De talán ez nem is volt, nem is lehetett szándékában az Akadémia elnökének. Amit ő fejtegetett, sokkal magasabban van, semhogy az utcai szenzációk elmúlnak, még nyomuk sem marad; de a tudás szava nem hal el oly könnyen. És ez megnyugtató, ha elgondoljuk, milyen hideg közömbösség fogja körül nálunk a tudományos dolgokat.

Az Akadémia csak kezdő hirlapíróknak téma. Gyöngye pennájukat rajta próbálják ki-fenni. Ha egy-egy olyan folszóalás hangzik el az

Akadémiában, melyet a középszerűség színvonalára is elér, akkor megtámadják az Akadémiát és legkevesebb, mit mondanak róla, az, hogy tagjai szamarak. Különbösen sem törődnek Széchenyi István intézményével. Nem egy akadémiakusunk igazán korszakos munkát alkotott, a külföld sűrűn foglalkozott vele, emlegették nevét: idehaza azonban vállvonogatásnál egyéb nem jutott neki. Alkalmasint megvizsgálták azzal, hogy tudományos kötelességüket teljesítették és hogy a tudást lelkiismeretesen szolgálták.

Bármennyire kellemetlen és lealázó is, bele kell nyugodnunk. Olyan nemzet, melynek összes pillérei még nincsenek kiépítve, szükségképpen nemzeti műveltől teljes kifejlesztését helyezi első sorba. Mikor nemzeti életünkroli van szó, még a tudomány is háttérbe szorul. A part felé igyekvő fuldokló nem gondolhat arra, hogy a vízbe mártott test annyit veszít súlyából, mint az általa kiszorított víz sulya.

Berzeviczy Albert ur azonban, igen finom érzékkel, elnöki megnyitónak éppen olyan tárgyat szánt, mely nemzeti életünkkel szorosan össze van forrva. Arról panaszkodott, hogy történelmi érzékünk folyton tompul. Már nem nézünk a multra olyan áhitattal, mint eddig, lelkünk nem száll vissza és nem kalandozik el a heroikus időkben. A hagyományokhoz nem ragaszkodunk, őket gyermeki tisztelettel körül nem vesszük. Éles szemmel vette észre az Akadémia elnöke az új idők romboló munkáját.

Ki nyitott szemmel körülnéz ebben az országban, láthatja, hogy valami olthatatlan szomjúság fogta el a lelkeket az új iránt. Mindenfajta teória, filozófia, szociológia megeresztett kantárszárral száguld végig az országban. Nézzék meg a könyvesboltok kirakatát! Tele vannak az új világ és az új társadalom eljöveteleivel és megteremtésével foglalkozó könyvekkel. (Mennyiségben csak a pornografikus könyvek versenyezhetnek velük.) A sok bolondgomba, mely bennük boglyába van hányva, mind oda konkludál, hogy vessük meg a multat, dobjuk el a hagyományokat, nevéssük a tradíciókat és forduljunk egész szívünkkel a ragyogó jövő felé.

Hát e káros és kártékony eszmékkel szembe kell szállani. Nekünk magyaroknak forró öleléssel kell csügnünk a multon és a multnak minden tanításán — egész addig az utolsó körömig, melyet Berzeviczy Albert ur az enyészettől megóvni szeretne. Nincs nemzet, melynek olyan fényes multja lenne, mint a magyarnak. Akárhol ütjük föl a történelmet, a legragyogóbb erények tüze csap arcunkba. Nagyjaink, hőseink, félisteneink alakjaival benépesíthetünk tíz Olympust is — hát ezekre ne gondolnánk elfogódott szívvel? ezekre ne emlékeznünk könybe borult pillákkal?

Szentségesen szent még az a hely is, ahová valaha egyszer léptek, az a rög, melyet egyszer megfogtak s az a fegyver, melyet vitézül forgattak. Meg kell őrizni minden cserepet, mely rájuk emlékeztet. Hiszen, ha ez a jelen elviselhető, csak a multnak köszönhető. A jelen sívárságáért s prózaiságáért a mult föllevenítésével találhatunk kárpótlást.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, május 10. — Róm. kat.: D. 3. József olt. — Prot.: D. 3. Antonia. — Görög-orosz: Apr. 27. Simon. — Zsidó: Ijar 9. — A nap két reggel 4 óra 31 perczkor, nyugszik este 7 óra 22 perczkor. — A hold két déli 12 órakor, nyugszik éjjel 2 óra 49 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — Lébeaux francia atya konferenciája az Üllői-uti Erzsébet örökimádás-templomban. — Tavasz tárlat a Mücsarnokban nyitva 9—1-ig 1 korona, 1—6-ig 40 fillér belépődíjjal, 10—11-ig sétahangverseny. — Tavasz és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Berliniek kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs. — Az Uránia Képtéri szalonja nyitva 9—2-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Göva-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9—12-ig. — Az Inarművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10—1-ig. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9—2-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Inarmúzeum nyitva 9—1-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—12-ig. — A többi múzeum és nyilvános könyvtárak zárva.

Naptár. Hétfő, május 11. — Róm. kat.: Bagth. — Prot.: Arvéd. — Görög-orosz: Április 28. 7 vértann. — Zsidó: Ijar 10. — A nap két reggel 4 óra 29 perczkor, nyugszik este 7 óra 29 perczkor. — A hold két délután 2 óra 3 perczkor, nyugszik éjjel 3 óra 4 perczkor.

— Személyi hír. Eduard, Anhalt-dessaui herczeg neje udvari kísérettel gyógykezelés végett ma délután Franzensbadba érkezett.

— József főherczeg új kamarása. A királyi Roskoványi Roskoványi Dezső, a váci 6. honvéd huszárezredben létszám felett vezetett 1. osztályú

századost, a honvédelmi miniszter parancsértisztjét József főherceg szolgálattevő kamarásává, a nevezett ezredben további létszám felett való vezetése mellett kinevezte.

— **Német fejedelmek kitüntetése.** A király Frigyes badeni nagyherceget az 50-ik magyar gyalogezred tulajdonosává nevezte ki, ezen ezred 1857-től a múlt évben elhalt badeni uralkodó — az új ezred tulajdonos atyjának — ezrede volt. Továbbá a 80-ik számú galicziai volt Arnulf bajor herceg ezredtulajdonosává Vilmos Ernő szász-veimar-eisenachi nagyherceget és a 6-ik számú morva dragonyos-ezred tulajdonosává, mely 1889-től múlt évig a néhai Albrecht porosz herceg braunschweigi régens tulajdona volt, IV. Frigyes Ferencz mecklenburg-schwerini nagyherceget nevezte ki.

— **A román trónörökös Pétervárott.** Pétervárott a román trónörökös és neje tiszteletére gróf Pourtales német nagykövet és neje reggelt adtak, melyen a román és orosz kíséret is, a román követ és neje, az osztrák-magyar nagykövetség ügyvivője, Fürstenberg herceg követségi tanácsos és neje gróf Hendrikow főszertartásmester és a német nagykövetség tagjai is résztvettek.

— **József főhercegek a Karátsonyi-estélyen.** Gróf Karátsonyi Jenő v. b. t. tanácsos Krisztinavárosi híres szépségű palotájában lázasan folynak az előkészületek, hogy a május 17-iki „Mentő-estély” minél nagyobb sikert arasson. A mágnásasszonyok és a főúri társaság férfitagjai személyesen vesznek részt az estély rendezésében és a vendéglátó grófi pár: gróf Karátsonyi Jenő és Andrássy Karolin grófasszony, csillagkeresztes hölgy, semmi áldozatot senki nem kímélnek, hogy palotájuk minél pazarabb díszben fogadhassa az előkelő vendégsereget és a jelekből azt lehet következtetni, hogy a palota épp oly fényben fog tündökölni, mint néhány évvel ezelőtt, amikor a Karátsonyi grófi pár királyunkat látta vendégül. Ennek az estélynek is lesz fejedelmi vendége, amennyiben József királyi herceg és Augustza királyi hercegnő megígérték Karátsonyi grófnak eljövételüket, sőt eljövételüknek fontosságát és érdekességét növeli azon körülmény, hogy a főhercegi pár az egész vendégseregben cerclét tart. Hogy a palota színjátzó termében tartandó előadások minő ritka és páratlan élvezetet fognak nyújtani, ennek bizonyosságát itt soroljuk fel a szereplő személyeket: A prólógót, (melyet Herceg Ferencz irt) gróf Hadik Bandi szavalja. Herceg Ferencznek ez alkalomra írott egyfelvonásos darabjában: A „Levélné” a következők játszanak: Andrássy Ilona, Széchenyi Mariette, Karátsonyi Mimi, Csáky Ili, Bissingen Hanna, Almásy Denise, Bissingen Elza, Almásy Irma, Almásy Emma, Apponyi Teréz, Karátsonyi Manzi, Bethlen Ilona, Eszterházy Vera, Széchenyi Kata grófnő, Révay Margit báróné, Csillag Teréz, a nemzeti színház tagja és Mocsonyi Antal. A Góth Sándor által rendezendő „Tolmács” című francia darabban szerepelnek: Hadik-Barkóczy Endréné grófasszony, Széchenyi Lea grófnő, Széchenyi László, Telegdi Géza, Bánffy Miklós, Telegdi Pál grófok és Rohonczy Lőrincz. A kabaret is fényes sikerrel kecsegtet és nagyban emelni fogja az est fényét az, hogy Andrássy Tivadarné grófasszony, Gejer Stefi művész közreműködésével személyesen fogja előadni az immár népszerűvé vált „Krasznahorka büszke vára” című szerzeményét. A kabaretben a főúri közreműködőkön kívül: Márkus Emília, Góthné Kertész Elza, Náday Ilonka, Sándor Erzsike, Tarnay Alajos, Szerémy Árpád, Sarkady, Erdős Richard, Wenzel operai tenorista stb. lépnek fel. Az estély külsőségeiben is fényes látványosságot fognak nyújtani. A palota hatalmas termei, télikertje, milliókat érő képtára, valamint a gyönyörű park meg lesz nyitva a meghívott és megjelenő vendégeknek. A palota hatalmas feljárója előtt urasági hajdúk és a Karátsonyi-család lakáserege áll sorfalat, míg a márvány előcsarnokban a rendezők és a mentőorvosok fogadják a vendégeket. A termekben tizenhat aranypálcás mágnás kisasszony fog buzgólkodni. A főúri rendezőség ma küldötte szét a meghívókat.

— **Köszönet Kossuth Ferencznek.** Bonaparte Lajos herceg, Türr István feleségének unokaöccse, aki jelenleg Budapesten van, Türr Raulnak, Türr István elhalt fiának özvegyével, látogatást tett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél. A herceg köszönetet mondott a miniszternek, amiért rendezte Türr temetését. Kossuth Ferencz igen szívesen fogadta előkelő vendégeit és velük hosszasan elbeszélgetett.

— **A Lynar-ügy.** A Lynar-ügynek utójátéka keletkezett. A Bochumer Zeitung egy képviselőházi tudósításában a Lynar-afférel kapcsolatosan a hadügyminiszter nyilatkozatát valótlannak jelentette ki, mire a hadügyminiszter felhatalmazást adott az ügyészségnek a büntető eljárás megindítására. A tárgyalás még ebben a hónapban lesz és igen sok kárment idéztek be.

— **Nagy lopás az orosz állami bankban.** A pétervári állami bankban váratlan rovacsolás volt és kiderítették, hogy egy könyvvezető egy hivatalnok társával összejátszva, 1275 sikkasztást és háromszáznál több hamisítást követett el s közösen 247.000 rubellel károsították meg a bankot.

— **Kossuth-szobor Pécsen.** Holnap, vasárnap délelőtt megy végbe Pécsen, nagy ünnepek között Kossuth Lajos szobrának leleplezése. A szobor leleplezésén Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és Kossuth Lajos Tódor is résztvesznek. A miniszter és öccse, Sztérynyi államtitkár és számos függetlenségi képviselő kíséretében ma este a 10 óra 5 perces személyvonattal utaznak le Pécsre, ahová reggel fél nyolcz órakor érkeznek meg. A pályaudvaron a város és a megye előkelőségéből álló küldöttség fogadja a vendégeket. A leleplezés után a város bankettét ad Kossuthék tiszteletére. A miniszter és kísérete vasárnap este utazik vissza a fővárosba. A szobor-leleplezési ünnepélyre részben a ma délutáni gyorsvonattal, részben az esti személyvonattal a következők utaznak Pécsre: Szentiványi Gábor, Leszkay Gyula, gróf Somssich Tihamér, Nagy Emil, Bernáth Béla, Olay Lajos, Fernbach Péter, Metzner Béla, Szatmári Mór, Kubik Gyula, Ság Manó, Kállay Tamás, Nagy Sándor, Hrabovszky Guido, Szász József, Pogány Lajos, Egy Béla, Pleininger Ferencz, Markos Gyula, Pozsgay Miklós, Tolnay Lajos, Ábrahám Dezső, Kerese György, Szokoly Tamás, Muzsa Gyula, Világh Gyula, Török Ferencz, Lévay Mihály, Hebrony József és Catányi Ferencz országgyűlési képviselők; Pallay Sándor, Tormay Géza, Jakab Sándor titkárok, Körmöczy Zoltán, Asbóth Jenő és még számos kültag.

— **Erzsébet királyné-émlék a budai hegyormon.** A budai Svábhegy legmagasabb pontján, ahol évtizedek óta favázás kilátó-torony áll, még az idei nyáron megkezdik az Erzsébet királyné-émlékű építést. Előzetesen azonban, hogy az emlékmű esztétikai hatását kipróbálják, a hegyormon próbaépületet emelnek. A szakértők által megállapítandó legalkalmasabb ponton fog épülni az új kilátó-torony, mely marandó emléke lesz Erzsébet királynénak és művészi ékessége a budai hegyecsopornak.

— **Uj repülőgép.** Newyorkból írják, hogy a Wright testvérek új repülőgéppükkel levették az eddigi összes rekordokat. Tegnap a Wright testvérek erős szélben felszálltak kormányozható repülőgéppükkel Mantow mellett Észak-Karolinában. Nyilsebesen emelkedett föl a repülőgép háromszáz méter magasságra, akkor működésbe hozták a kormánygépet és szél ellenében 80 mértföldre kiröpült a gép a nyílt tenger fölött. Egy erős kanyarodással aztán visszafelé indult a repülőgép és ugyanazon a helyen ereszkedett le. Ezt az utat alig egy óra alatt tették meg. Hír szerint a pompásan sikerült próbaut után egy francia konzorcium óriási összeget kínált a Wright testvéreknek repülőgépkért, de a tegnapi eredmény következtében előreláthatólag az Egyesült Államok kormánya még többet fog adni a találmányért.

— **Az állami díjnokok fizetésrendezése.** Az Állami Díjnokok Országos Szövetsége a fizetésrendezés tárgyában ma este népes, rendkívüli gyűlést tartott az egyesület védnökének, gróf Batthyány Tivadarnak elnöklésével. A gyűlést abból az alkalomból tartották, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök elhatározta a díjnokok fizetésének rendezését, a díjnok érvénytervezet husz esztendei szolgálat után öt korona napidíj maximumot állapít meg, mely határidőt Popovits Győző elnök tizenöt évre kívánja redukálni. Gróf Batthyány Tivadar beszédében nagyon rokonszenves hangon nyilatkozott a díjnokok ügye felől, s megígérte, hogy érdekében minden lehetőséget tesz. A felszólaló Sümegi Vilmos országgyűlési képviselő szintén megígérte, hogy támogatni fogja a díjnokság ügyeit.

— **A Vörösmarty-szobor leleplezése.** A Gizellatérten teljesen készen áll a Vörösmarty Mihály szobra, amelynek leleplezését május 24-ére tűzték ki. A szobor-bizottság elnöksége a leleplezés programját ma megismertette Bárczy István polgármesterrel, akivel megállapodott arra is, hogy a főváros milyen módon vesz részt a leleplezési ünnepen.

— **Nagy lopás az orosz állami bankban.** A pétervári állami bankban váratlan rovacsolás volt és kiderítették, hogy egy könyvvezető egy hivatalnok társával összejátszva, 1275 sikkasztást és háromszáznál több hamisítást követett el s közösen 247.000 rubellel károsították meg a bankot.

— **Thaly Kálmán ünneplése.** Thaly Kálmán nagy ünneplésben részesítették ma a képviselőházban abból az alkalomból, hogy a Keleti Tengerhajós Társaság átadta neki azt a díszes művi arany-plakettet, amelyet a Rákóczi hamvak hazahozatalának emlékére a társaság, amelynek a hamvak hazahozatalában nagy része volt, készítetett. A plakettet ma délelőtt a társaság küldöttsége Kilényi Hugó miniszteri tanácsos, elnök vezetésével nyújtotta át Thaly Kálmánnak. A bizottság a képviselőház minisztertanácsai termében gyűlekezett, ahol megjelentek Wekerle Sándor, Kossuth Ferencz, gróf Andrássy Gyula, Darányi Ignác, Günther Antal és Jekelfalussy miniszterek és sok képviselő. A küldöttség vezetőjének üdvözlő beszédére Thaly Kálmán a többi közt ezt mondta:

Csekély érdemei vannak, mert nem tett egyebet, minthogy harminczhárom esztendeig dolgozott, amíg a király nagylelkű elhatározása és a magyar kormány megvalósították eszméjét. Hála illeti ezért gróf Tisza István volt miniszterelnököt, aki ugyanazzal az elismeréssel méltó buzgalommal kezdte meg ezen a téren a munkásságát, mint amelylyel folytatta és befejezte dr. Wekerle Sándor miniszterelnök. Mert igen sok diplomáciai hivatalos és félhivatalos érintkezés volt szükséges, míg a szent hamvak hazavoltak hozhatók. Nagy érdem illeti ezért a Keleti Tengerhajós Társaságot is, amely Kelet nevű hajóját bocsátotta önként és ingyen a nemes czéla. Mint a nagylelkű fejedelemből hűségű öreg iródeákja, hálaival tartozik ezért a kitüntetésért, amelyben ma részesítik, a társaságnak, valamint hálaival a miniszterelnöknek és a kormány megjelent tagjainak és a képviselőknek, akik jelenléttükkel megtisztelték.

Az éljenzés elhangzása után dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a következőket mondotta:

A magyar kormány nevében őszinte köszönetet mondok a Keleti Tengerhajós Társaságnak azért, hogy akkor, mikor azt az emlékezetes nemzeti ünnepet ültük, annak sikerét saját közreműködésével elősegíteni szives volt. De köszönet illeti meg a magyar hajóstársaságot azért is, hogy e kegyetlen nemzeti ünnep megteremtőjének, létrehozójának, Thaly Kálmánnak (Lelkes éljenzés), lába elé az elismerés babérait rakja le. Mert nagy munkát teljesít mindig az, aki a nemzeti lelkesedést fel tudja kelteni, de igazán nagy munkát csak az végez, aki a történelem igazságaival táplálni tudja a felbresszített tüzet, aki, hogy úgy fejezzem ki magamat, marandó, örök tüzzé tudja hevíteni. Ezt tette Thaly Kálmán akkor, amikor egy életet szentelt a nemzeti kegyelet részének, nemcsak felkeltette a nemzeti lelkesedést, hanem a történelem igazságaival marandóvá, állandóvá is tudta tenni. (Éljenzés.) Azt hiszem, hogy midőn az elismerés babérait valamennyien lerakjuk lábához, biztosíthatjuk, hogy azzal a tisztelettel fogjuk megőrizni érdemeinek emlékét, amelylyel ma fejezzük ki előtte hódolatunkat. (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.)

— **József főherceg és Augustza főhercegnő szobor a Bektow-czirkuszban.** A Bektow-czirkuszban ma este a szokottnál is előkelőbb vendégei voltak. József főherceg és neje Augustza főhercegnő kíséretükkel megjelentek a Bektow-czirkuszban, ahol két páholyt foglaltak el és az előadáson mindvégig igen jól mulattak.

— **A császárnő egy honvédtiszt temetésén.** A „Gottterhalte”-botrányok, amelyek — fájdalom — elég sürűn ismétlődnek Magyarországon, megint meggyapodtak egygyel. A löcsei helyőrségből érkezik a legújabb botrány híre. Károssy Jenő nyugalmazott honvédezedest katonai pompával temették tegnap Löcsén. A temetésre egy díszszázad vonult ki. A gyászoló közönség megdöbbenésére „a katonai zenekar hirtelen a „Gottterhaltét” kezdte játszani. Sokan azonnal távoztak a végtisztességről, mások el akarták hallgattatni a katonabandát. A városban nagy felháborodással beszélnek a botrányos esetről, melyből az tűnik ki, hogy a közös hadsereg magyarellenes szelleme a honvédséget is inficziálta.

— **Türr István halála.** Még egyre érkeznek a külföld minden részéről részvétáviratok Türr István halála fölött. Bárczy István polgármester a táviratokat Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek származtatja át. Ma Calatafini olasz város a következő táviratot küldte Bárczy István polgármesterhez: „Calatafini élénk részt vesz díszpolgára Türr István feletti gyászban, kit a független Itália hírneves katonája és vitéz harcászai közé számít, kérem ennek tolmácsolását az elhunyt családja részére átadni. Simone polgármester.”

— **Kivégzett ezredes.** Guatemalából jelentik, hogy Cabrera köztársasági elnök parancsára kivégzték Solozano ezredesét, a katonai akadémia parancsnokát és egy Ezont nevű embert, aki a legveszedelmesebb elemek közé tartozott.

— **Bankett gróf Batthyány tiszteletére.** A posta- és távirat-tisztviselők kaszinója gróf Batthyány Tivadarnak, a tisztviselők országos egyesülete elnökének tiszteletére, a kaszinó legutóbb tartott gyűlésén diszelnökévé választott, ma este fél kilenc órakor Rákóczi-ut 30. szám alatti helyiségében társasvacsorát rendezett. A banketten Batthyány Tivadar grófon kívül megjelentek Benedek Sándor, közigazgatási bíró, az orsz. tisztviselői egyesület társelnöke, Nagy Dezső és Szentkirályi Zoltán orsz. képviselők, Demény Károly és Gröber Béla postaigazgatók, Földessy János felügyelő, a kaszinó elnöke, Fehér Géza ügyvezető elnök, dr. Andor Endre miniszteri osztálytanácsos, Bérczy Ernő posta- és távirat-tanácsos, dr. Battenberg Lajos és dr. Gazdy Jenő postatitkárok, Földiák Gyula, Csikváry Jákó, Karaszeg Henrik, Friedrich Ferencz, Krancz Alajos, Balázs Andor és még vagy százötvenen a budapesti posta- és távirat-tisztviselői kar köréből. Az első felköszöntőt Fehér Gyula ügyvezető elnök mondotta, aki üdvözölte minden rendű és rangú kisémbereket igaz barátját, minden igaz ügy lelkes apostolát, gróf Batthyány Tivadart. Gróf Batthyány Tivadar kijelentette, hogy az a diszoklevél, melyet a postások küldöttsége a függetlenségi és 48-as pártban neki átadott, még erősebb kapcsolattal fűzi össze őt a postásokkal. Az elért sikerben az oroszlanrész nem az ő személyét illeti, hanem két körülmény okozta azt. Az egyik, hogy az állami tisztviselők nagy összessége Szegeden tömörült az egyetértés és az együttértés jegyében. Ennek az egyetértésnek szolgáltatta példáját az államtisztviselők nemrég lezajlott közgyűlése is, amelynek egyhangu határozata megmutatta, hogy a tisztviselőkben van taktikai érzés, van bölcs mérséklet, de van céltudatos törekvés is. Köszöni a bizalmat úgy a maga, mint az állami tisztviselők egyesülete vezetőségének nevében és poharát a kaszinó felvirágzására írta. Benedek Sándor közigazgatási bíró, a következő szónok, gyermekkorában, ifjúságában a családi körben végigélte az állami tisztviselői kar minden nyomorúságát. Az apja is állami tisztviselő volt, aki ötvenkét évi szolgálat után 1200 forint fizetést ért el. Ebből a családi körből merítette azt az impressziót, hogy neki nem szabad elhagyni tisztviselőtársait soha. A postás kaszinó vezéreire írta poharát. Fel-szóalt még Földessy János, a kaszinó elnöke, aki a postások és a többi állami tisztviselők közötti összhang szükségét hangsúlyozta s kivüle még számosan. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **Londoni magyar kiállítás.** Londonban a magyar kiállítás megnyitása alkalmából az Earls Court-ban rendezett lunch alkalmával a lordmajor beszédet mondott, amelyben azon reményének adott kifejezést, hogy a kiállítás áldást hozó és üdvös lesz úgy Angolországra, mint Magyarországra nézve. Fitzmaurice lord, a külügyi kormány államtitkárhelyettese a magyar vendégeket köszöntötte fel. Mensdorff gróf nagykövet főleg a magyar minisztériumok látványos, felette érdekes kiállított tárgyait emelte ki.

— **Hamis főrendi tagság.** Megirtuk annak idején, hogy báró Uray Bálintot hamis adókimutatás alapján vették föl a főrendiház tagjai közé. Azóta az ügy foglalkoztatta már az ügyészséget, amely utasította a budapesti államrendőrséget, hogy nyomozza ki, vajjon ki követte el a hamisítást és kit terhel ezért a felelősség. A rendőrségen az ügyet Sándor Lászlónak osztották ki, aki a nyomozás során eddig minden kétséget kizárólag megállapította, hogy báró Uray Bálint adókönyve Csörge Zoltán beregsurányi községi jegyzőtől még hamisítás nélkül került ki. Az adókönyv a báró utján került a főrendiházba s csak nemrég vették észre, hogy az meg van hamisítva. Sándor László kapitány ma délutánra idézte be kihallgatás céljából báró Uray Bálintot, aki már a hamisítási ügy kelté óta Budapesten, a Pannónia-szállóban lakik. Uray azonban nem ment el, hanem megjelent helyette jogi képviselője, dr. Barta, aki bejelentette, hogy a bárónak sürgős családi ügyek miatt Bécsbe kellett utaznia. Ma híre terjedt annak, hogy az ügyészség az ügyben már vádindítványt is adott be. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. Mindössze annyi igaz, hogy Sélley Barnabás főügyész átkérte az iratokat a rendőrségtől és egész délután tanulmá-

nyozta azokat, de azután visszaküldte a rendőrségnek, azzal a meghagyással, hogy a nyomozás tovább folytatandó. Holnap a rendőrségen több kihallgatásra kerül a sor.

— **A női szörnyeteg.** A newyorki kékszakkal-asszony ügyében a gyilkosságban való részesség gyanuja miatt letartóztatott jószágigazgató ártatlannak vallja magát és tagadja, hogy része volna a gyilkosságban, vagy azokról tudomása lett volna. Azt állítja, hogy Guinness asszonynak egy titkos szobája, amolyan kinzókamrája volt, amelyet mindig zárva tartott. Ide zárta éjjelre áldozatait és ott gyilkolta le őket. Az igazgató ezenkívül egy jéggel töltött földalatti helyiségről is beszélt, amelyben valószínűleg még több holttestet van kiterítve. Ennek a helyiségnek a kulcsa is Guinness asszonynál volt s oda sem léphetett be senki. A gyilkos asszony áldozataihoz, akiket birtokára csalt, áradozó szerelmes leveleket írt. Ha azután a levélre megjelentek a találkán, beszállította őket az említett titokzatos szobába és ott meggyilkolta őket. Holttestüket azután az orvosok véleménye szerint szakértő kézzel feldarabolta. Guinness asszony nővére, a 62 éves Larson asszony kijelentette, hogy gyilkos huga fékezhetetlenül pénz-sóvár és fanatikusan vallásos volt. Általánosságban azt beszélik, hogy Guinness asszony egy egész északnyugati Amerikában elterjedt gyilkos szövetkezetnek volt a feje. Naponta egész sereg levelet kapott házassági és egyéb apróhirdetéseire, amelyekkel az ország minden valamire való lapja tele volt. Minden áldozata elé feltételül tűzte, hogy személyes megjelenést kíván és hogy vagyonukat készpénzben hozzák el magukkal, mert a bankokban nem bízik. A New-Yorkból Chicagóba menő express-vonat egyik hálókocsijában Utacha állomás közelében elfogtak egy asszonyt, akire teljesen ráillik Bell Guinness asszony személyleírása. A letartóztatott elegáns hölgy élénken tiltakozott a gyanúsítás ellen s azt mondta, hogy egy chicagói gazdag egykori orvosnak özvegye. Egyelőre fogva tartják, mert nem tudta személyazonosságát igazolni.

— **Rejtélyes haláleset.** Tegnapelőtti számunkban részletesen foglalkoztunk Balogh Gusztáv, Nits Márton pékmesternél alkalmazásban levő pékinas szerencsétlen és gyanus körülmények közötti halálával. A fiatal gyermek halála előtt egy nappal heves fájdalmakat érzett és hazament gazdájának Gróf Zichy Jenő-utca 36. szám alatt levő házában, az inasok és szolgák számára fentartott lakására. Itt lefeküdt és a házbéliek tanácsára sóborszeszszel kezelte magát. Mindrosszabbul lett, végre lakótársai megkérték Nits Mártont, hogy hívasson orvost, mire Nits dühösen így felelt:

— Nem kell ide orvos, hisz Balogh csak részeg! Majd jobban lesz, ha kialudja magát.

Balogh azonban egyre rosszabbul lett. Alkalmazottjainak harmadszori kérelmére azután Nits elküldött dr. Sebestyénert. Ekkor azonban a fiu már végét járta. Másnap reggel azután halott is volt. Holttestét kikezdték a patkányok. Lábszáráról lerágták a húst, balszemgolyóját pedig egészen kirágták. Mikor Nits a fiu haláláról értesült, azonnal elküldte házmesterét, hogy hozza rendbe a szobát. Ki is meszelték hirtelenében a lakást és a patkányok oduját eltömték. Mikor a tiszt orvos megérkezett, a halott szemei már le voltak csukva. Aki a halott szeméit lezárta, azt akarta elérni, hogy az orvos ne vegye észre a patkányok garázdálkodását. Az egyik szem azonban kisebb volt, mint a másik és ez vezette nyomra a tisztit orvost. A boncolás eredményéről még eddig nem került semmi a nyilvánosságra. Azóta azonban a Gróf Zichy Jenő-utcai ház nagy változáson ment keresztül. Mind a lakást kitatarozták és újra meszelték, úgy, hogy az esetleges rendőri vizsgálat ne derithessen ki semmi nemű szabálytalanságot. Ez esettel kapcsolatban fel kell hívunk dr. Boda Dezső főkapitány figyelmét. Nits Márton Nagymező-utcai pékműhelye hasonlóan olyan tiszta, mint a háza. Mérvadó és szavahihető emberek beszélték el e sorok írójának, hogy Nits pékműhelyét éjszakánként a patkányok és férgek egész tömege lepi el. Azelőtt a rendőrség éber szemekkel ügyelt ezekre a dolgokra. Most, hogy kissé tisztázódott ez a helyzet, teljesen megfeledeztek arról, hogy a pékműhelyek tisztaságának ellenőrzése is hatáskörük alá tartozik.

— **Új gyermekkorház.** Budapesten a népesség és a betegségek arányát tekintve, igen kevés a kórház. Különösen vonatkozik ez a gyermekkorházakra. Ennek a nagy hiánynak pótlására a Fehér Kereszt Egyesület a Tüzoltó-utca 7. szám alatt hatalmas, új kórházat létesített. A kórház felállításának érdeme gróf Almásy Dénesné-é és dr. Berend Miklós egyetemi tanáré. Az új kórház hatalmas, háromemeletes épület. Két főépületből áll, az egyikben a sebészeti, a másikban a belgyógyászati osztályok vannak elhelyezve. A belgyógyászati épület földszintjén van az ambulancia helyisége, amely egy nagy váróteremből s négy rendelőszobából áll. Az ambulancia traktusában van a tejesztő helyiség, ahol kitűnő gyermekekkel s különböző diétikus tejszerekkel látják el ingyen a szegény gyermekeket, a jobbmódúaknak pedig a meghatározott áron házhoz is szállítják. Az első emeleten van a laboratórium, a vegyi és bakteriológiai vizsgálat céljaira felszerelve a legmodernebb eszközökkel. Ehhez az osztályhoz tartozik a hidegvizgyógyintézet, mint a tuberkulózis kezelésének egyik fontos faktora. A második emeletet egészen a tulajdonképeni belgyógyászati s a csecsemő-osztály foglalja el. A harmadik emeletét a szanatórium osztály foglalja el. Ez az első gyermekszanatórium az országban. A sebészeti osztályon hatvanhat ágyval ellátott kórtermek s négy szanatóriumi szoba van. Az épület földszintjén vannak elhelyezve a járóbeteg rendelésre szolgáló helyiségek, innen nyílik a rendelő helyiség, amely kisebb műtétek végzésére is alkalmas. Mellette van a testgyenesítő rendelésre szolgáló terem s utána a Röntgen-laboratórium. Az új gyermekkorház a legmodernebben van felszerelve s valóban hivatva van arra, hogy a budapesti nagy gyermeknyomoruságon enyhítsen és segítsen.

— **Tizenkétezer vizsgálat.** Amint illetékes helyről értesülünk, a budapesti magy. kir. vetőmagvizsgáló állomás a lefolyt évadban emberfeletti munkát végzett, amennyiben egyedül Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedése /része/ére 12.000 bála, vagyis tizenkétezer métermássa luczerna- és lóheremagot ólomzárolt arankamentességre. Ezen óriási tömeg ólomzárólását a megnövekedett belföldi szükségleten kívül, különösen Ausztria és a Balkán-államok lóhere- és luczernamag fogyasztása tette szükségessé, amennyiben az odaszállított áruk is kivétel nélkül, a budapesti magy. kir. magvizsgáló állomás ólomzárásával lettek ellátva. A budapesti magy. kir. magvizsgáló állomást tényleg a legnagyobb elismerés illeti, hogy a céghez az idén beérkezett rendkívül nagyszámu megrendelések dacára, az ólomzárolás óriási tömegével derekasan megküzdött. A Mauthner cég nagy forgalmában jön kifejezésre a gazdaközönség határtalan bizalma és ebben nyilvánul a cég szolid üzleti elveinek általános elismerése. A forgalom nagymérvű emelkedésére való tekintettel, mint halljuk, a cég telepét, illetve raktárait, gépcarnokát és irodáit tetemesen kibővítte, hogy a jövőben elhárítson minden olyan torlódást, amely ez idén elkerülhetetlen volt.

— **Házasságok.** Zábori Záborszky Richárd ma délután egy órakor vezette oltárhoz Rybár Gabriellát, néhai Rybár Ferencz állami felső leányiskolai tanár leányát a terézvárosi templomban. Szer-tartás alatt Szeghő Sándorné Cherubini Ave-Mária-ját énekelte Kossovich József tanár orgona-kisérete mellett.

Pallos Jenő holnap, vasárnap délelőtt 12 órakor vezette oltárhoz Deutsch Ilonkát, Deutsch Mór-nak, a Törley-pezsőgyár vezérképviselőjének leányát.

Laczkó Gusztáv mártíri földbírtokos Kárász Ilonával hétfőn tartja esküvőjét Szajolon. Lövinger Mór Budapestről eljegyezte Weis Bertát, Marczaliból.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtörás ékszerterében Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Leszakadt menyezett.** Görlitzben az épülőfélben lévő zenecsarnok teljes tetőzete ma délután beomlott. A romok alatt, hir szerint, huszonöt menyezett-munkás van eltemetve. Délután öt óráig két halottat és öt súlyosan sebesültet hoztak napvilágra.

— **A tifusz Szombathelyen.** A szombathelyi tifusz keletkezési okát, ha a jelek nem csalnak, sikerült ki-fürkészní. Szakértők vizsgálták a dolgot és kiderítették, hogy a Perint vize fertőztette meg a vízvezeték vizét. Hajós Béla a Perint partján alig egy lépésnyire gödröt ásott, amelybe vizet öntetett és a vízben festőanyagot alkalmazott, mely azután beszívargott a vízvezeték csöbe és azt zöld színre festette. Ebből konstatálta, hogy a tifuszjárványt a Perint vizébe jutott tifuszbeteg ürülék baczellusa okozta. A járvány most már szünőfélben van. Az alispán által kiadott május 7-iki jelentés szerint az összes megbetegedés száma 430. Halálozás 28, meg-gyógyult 13. A beteglétszám 338.

— Szerelmes legény boszuja. Pék János nemesi gazdát és feleségét tegnap éjjel meggyilkolták. A kétfős emberölés részletei még nincsenek földerítve, valószínű azonban, hogy a házaspár szerelmi boszúnak esett áldozatul. Pék János fiatal feleségével együtt délben elment a kocsnába s ott többekkel kártyaijátékba kezdtek. A játék természetesen bor- és pálinkaivás mellett folyt. Késő éjjelig volt együtt a társaság. Akkor hazaszéledtek. Körülbelül fél óra múlva a sötétben valaki belopódzott Pék házába és meggyilkolta a házaspárt. A házbeliek meghallották a nyöszörgést és a szobába hatoltak. Pék János a téglás földön hevert holtan. Fején óriási seb tángott, amit a gyilkos baltával ejthetett rajta. Azonkívül arca és kezei össze voltak vagdalva. Az asszony nem messze feküdt tőle vértől borítva. Jobb kezén és halántékán súlyos sebek tángtak. Még élt, amikor rábukkantak. A nyomozás eddig annyit megállapított, hogy a házaspár nem rablógyilkosságnak esett áldozatul. Minden valószínűség szerint szerelmi boszu idézte elő Pék és felesége halálát. A fiatal asszonynak szerelmi viszonya volt egy falubeli legénnyel, akivel vasárnap éjszaka együtt kártyáztak, a kocsnában. Bizonyára ezt használta fel az alkalmat, hogy a férfi becsipve ment haza, tettének elkövetésére. Ahogy a jelek mutatják, az asszony védelmére kelt a férjének, amikor a gyilkos fejszével felé sújtott s így őt is érték a súlyos csapások.

— Gyilkos elektromos áram. Sárvarótt No vák György villamos szerelőnek a transzformátornál a magas feszültségi vezetékkel kellett átvezetni. Alig fogott hozzá a drótok áthelyezésére, egyszerre csak eszméletlenül lezuhant. Egész teste összeégett és megfeketedett. A szerencsétlent a sárvári kórházba szállították, hol konstataáltak, hogy a villamos áram sújtotta le, mert szigetelők nélkül nyult a drótokhoz és így teste is összeégett. Eszméletlen állapotban fekszik és életbenmaradásához semmi remény.

— Kisiklott vonatok. Tegnap reggel az 1501. sz. vonat a rendes időben indult ki a kassai állomásról. A hatvani pályaudvar bejáratánál az állomás-épület felőli szélső sínén haladó gyorsvonat mozdonya kisiklott, mely magával rántotta a közvetlenül következő málna és podgyászokocsit is. E kisiklás az állomásépület felé történt, az étkező-kocsi azonban a vágányhálózatra szaladt ki, ami a második katasztrófát idézte elő, mert ugyanebben a pillanatban robbant ki a 466. sz. tehervonat. A kisiklás által kivetett étkező-kocsi nekirohant a tehervonatnak, kilykte annak több kocsiját a pályáról. E kocsi kiugrása folytán az egész tehervonat egymásra torlódott, a kocsik egymásra és egymásba rohantak és eközben összezuzódtak, szétrobbantak. A forgalom helyreállítása a legnagyobb erőmegfeszítéssel is csak nagyon lassan haladt előre, úgy, hogy a budapesti 1504. sz. gyorsvonat, melynek este 7 órakor kell Kassára érkezni, csak éjjel után egy órakor érkezett meg. Az eddig beérkezett jelentések szerint csak egy vonatlakatos sérült meg komolyabban. A kassai állomásfőnökséghez érkezett jelentések szerint az államasutak kára két millió korona. Még nem lehetett megállapítani, hogy mi idézte elő a szerencsétlenséget.

— Kizárták a közbiztonsági munkásokat. A serteszközvágóhídon ma kizárták százhusz munkást, mert az ipartestület arra akarta őket kötelezni, hogy lépjenek ki a szakegyletből s ők ezt megtagadták. Ha a harc egy-két nap alatt nincs elintézve, akkor a marhaközvágóhíd munkásai is sztrájkba lépnek s Budapest élelmézésében nagy zavarok állanak be. Az éttermi segédek szolidaritást vállalnak a hentesekkel s a vendéglőkben nem szolgálják ki az ipartestület elnökeinek, Brauch Ferencnek és Bittnernek gyarmányait. A közbiztonsági munkásai között igen nagy az izgatottság s a teljes munkabeszüntetés minden perczen beállhat. Nagy az elkeseredés Preuszner Ferenc közvágóhídi igazgató ellen is, aki ahelyett hogy a békét igyekezne létrehozni, kizárásra biztatta a munkaadókat.

— Hogy hívják? Ezen című színes mellékletre, mely mai lapunk összes példányaihoz van csatolva, hívja fel a t. olvasóink figyelmét Kiss Károly és társa bankház. Különböző férfi és női nevek vannak felsorolva e hirdetésben és mindenik mellett szerencseszámok. Minden ember életében vannak pillanatok, mikor szerencséséjé megalapíthatná. Talán a neve mellett osztálysorsjegy nagyobb nyereménnyel lesz kihuzva már e hó 21-iki húzásán! Kísérleje meg! Kiss szerencsésje nagy! Az osztálysorsjáték legutóbb megjelent képes leírását érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldi meg e szerencsés bankház. Központi iroda Kossuth Lajos-u. 12.

— Kláradt a Maros. A gyakori esőzések következtében a topliczai havasokról megindult hóolvadás a Marost olyannyira megduzzasztotta, hogy kiáradt és Szászrégen vidékét elöntötte. Sáromber községnél az erős ár egy 50 méteres hidat elragadott. A közigazgatási hatóság intézkedésére a 64. gyalogezred egy százada, az államépítészeti hivatal, valamint csendőrség szállt ki a színhelyre. Az ár egész éjjel nőtt, míg reggel felé kissé apadt. A lakosság közt nagy a félelem. Marosszentannán több ház összemomlott és két ember a romok alatt a vízbe fulladt. Egy ismeretlen egyén hulláját az ár Sárpatanknál vetette partra. A veszély szűnőfélben van.

— A szerencsés eset. Egy vidéki kereskedő a rossz pénzviszonyok és a vevők vonakodó fizetése miatt károkat szenvedett, úgy, hogy ő maga is a legnagyobb pénzavarba került. Egy szép napon barátjával volt a kávéházban és midőn ujságját az asztalra tette, a Szervita-tér 3. sz. alatti Török bankház r.-t. zöld mellékletét látta meg. Ez a szerencse jele, gondolta magában és barátját buzdította, hogy vennének együtt egy első osztályú sorsjegyet 12 koronáért. Ahogy gondolta, úgy is tett és a barátok közösen játszottak a sorsjeggyel a 2. osztályig. A 3. osztályban azonban nem akart már tovább játszani és visszaküldte a bankháznak a sorsjegyet. A Török bankház figyelmeztette, hogy előnyös volna, ha tovább játszana, tekintettel arra, hogy már két osztályt megfizetett. A kereskedő el is fogadta az ajánlatot és megtartotta a 3. oszt. y sorsjegyet, melyet röviddel a húzás előtt kapott meg. Szerencsés eredménye volt, mert sorsjegyével a 80.000 koronás főnyereményt nyerte meg.

— Kiütéses tifusz. Minthogy tíz-tizenkét nap óta újabb megbetegedés nem fordult elő, dr. Magyarovits Mladen székesfővárosi tisztii főorvos bejelentette a belügyminiszteriumban, hogy a rendkívüli intézkedések tételére tovább szükség nincsen. Az ovó-eljárásokat azonban továbbra is foganatosítják. A Szent-Gellért kórházban most még 12 férfit és 8 nőt ápolnak, akik azonban a teljes felgyógyulás után vannak. Megfigyelés alatt áll 5 férfi és egy nő. Halálozás nem történt.

— Amerikai Park. Friedmann Adolf igazgató a főváros közönségének olyan előkelő és kellemes nyári mulatóhelyet épített, amely az eddigi Ós-Budavárát minden tekintetben túlszárnyalja. A rendkívül előkelő és kellemes helyen fekvő nyári mulató díszes és a fővárosnak. Friedmann igazgató gondoskodott arról, hogy a közönség a nyári mulatót, amely ugyszólván ugyanazon a helyen fekszik, mint a régi Ós-Budavára, a legnagyobb kényelemmel látogathassa meg. Az Amerikai Park-Uj Ós-Budavára népszerűbb lesz a réginél. Fényképes bérletjegyek már kaphatók a Hirsch-féle nagytözsdeben (Andrássy-ut 19.) és az igazgatóságnál. A bérletjegyek ára: hölgyek és katonatisztek részére 8 korona, urak részére 12 korona.

— Fővárosi Orfeum. Hannakó, a hirneves japáni színművész utótlára május hó 15-én lép fel. A művész minden este oly nagy sikert arat, hogy számtalanszor kell megjelennie a kárpit előtt. Az Orfeum májusi műsora egyébként is kiváló és kizárólag a legjobb varieté-atrakciókból van összeállítva.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Uj czimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legkövetkezőbb hangszerek közé emelte. Bő ismeretést ingyen küld a feltaláló.

x Röntgen-sugarakkal a modern orvosi tudományban számos betegségeknek kedvező hatást lehet elérni. Így fehérvérűség (lenkaemia), Basedow-féle betegség, a dűlmirigy (prostata) túltengése és bármely okból nem operálható rák vagy más rosszindulatu daganat esetében bevált a Röntgenezés. Ezenkívül szőrtelenítés céljából (nőknél szakál vagy hajsz eltávolítása), makacs bőrbajoknál, hajhullás vagy kopaszságnál és bőrvizketegnél is jó eredménnyel kerülnek a Röntgen-sugarak alkalmazásába dr. Hönlög Izsó elektroterápiái intézetében (Károly-körut 24.).

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x Glichner János (Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.) paplan-, vas- és rézbutorgyáros, kinél a legértékesebb és legszebb hazai gyártmányú árucikknek oly olcsó áron kaphatók, hogy azokat bárki is beszerezheti. Megkapta a legújabb árjegyzékét?

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashaitó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Elitte-utazások. A Központi Menetjegyjroda a május hó 23-án induló londoni társasutazásra az összes előintézkedéseket megtette és utasainak kényelmes ellátásáról és elszállásolásáról úgy Berlinben, valamint Londonban és Párisban elsőrangú szállókban gondoskodott. Hogy pedig az utazást is minél kényelmesebbé tegye, a hálólhelyeket résztvevőinek, a jelentkezés sorrendjében, díjtalanul bocsátja rendelkezésükre. Miután csak 20 hálólkocsihely áll rendelkezésre, ezeknek biztosítása céljából ajánlatos a sürgős jelentkezés. Junius 5-én Délolaszországba (Róma, Nápoly), junius 7-én pedig a Magas Tátrába indul igen dus programmal társaskirándulás. Mindhárom társasutazás részvételi díja — kívánatra — utólagos 20.— korona havonkénti részletekben is fizethető. Részletes prospektus a magy. kir. államasutak Menetjegyjrodájában (Budapest, IV., Vigadó-tér 1.) díjtalanul kapható.

Öngyilkos urileány.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 9.

Heil Fausztin közigazgatási bíró huszonhat esztendő Paula nevű leánya ma délelőtt öngyilkos lett. Senkisémm gondolt arra, hogy a leány öngyilkos kézzel vetne véget életének és így még jobban érthető, hogy öngyilkossága a legsúlyosabban érintette családját. Heil Paula okleveles tanítónő volt. Ifjúsága telve volt a legrozásabb reményekkel. A nyugodt családi otthonban, melynek dédelgetett kedvence volt, ábrándozott az életről, annak szépségeiről, amelyekből azonban a mostoha sors édes-keveset juttatott neki. Az évek pedig multak. Mire huszonhat éves lett a viruló leány, már mélabussá tette a csalódás. Semmiben sem találta vigaszt és egy önfeléd pillanatban a halálba menekült.

A szomorú eset Heil Fausztinnak a Zsigmond-utca 7. számú házában lévő lakásán történt. Az öreg közigazgatási bíró évekkkel ezelőtt özvegyen maradt. Két fia és két leánya volt. Hogy gyermekeinek anyát adion, megházasodott másodsor. Nyugalmas, zavartalan boldogságban éltek. A két fiu felnőtt, hivatásuk elszólította őket a szülői háztól. A leányok otthon maradtak. A szülők rendkívül gondos nevelésben részesítették őket. A mai tragédia áldozata megszerezte magának a polgári iskolai tanítónői oklevelet. Nem volt szüksége rá, de amikor az élet elhervasztotta illuzióit, megnyugvást keresett a tanítónői szép hivatásban.

A sors azonban kegyetlen volt hozzá, nem adta meg neki ezt a vigasztalást sem. A boldogtalan leány, amikor a diplomát megszerezte, mindjárt kapott állást egy budapesti polgári iskolában. Gyöngye egészségét azonban már a tanulás is nagyon megviselte. Mikor a katedrára került, már nem bírta a munkát. Köhögni kezdett s az orvos megállapította, hogy tüdőbajos.

Ez két esztendővel ezelőtt történt. A szülők ekkor San-Remóba, majd Meránba küldték, azon reményben, hogy a szegény leány itt gyógyulást fog találni. A délvidék meg is gyógyította a gyöngye szerzetű leányt. Hazatérve, szeretett volna ismét munkába fogni, de a szülők nem engedték, hanem otthon tartották, mert úgy vélték, hogy a pihenés jót tesz majd.

Heil Paulát azonban nem elégitette ki az, hogy a ház körül foglalatoskodjék. Gyakran emlegette, hogy szeretne már újra tanítani, de a szülők, akik még mindig féltették egészségét, lebeszéltek szándékáról. A leány azonban egyre sürgette őket s az minap kijelentette, hogy állásért folyamodik. Akkoriban meg is vizsgáltatták a második kerületi tisztii orvossal, aki egészségesnek találta. Erre aztán már megszűnt az ellenkezés. Beadták a kérvényt a kultuszminisztériumba. Az elintézés kedvező volt s Heil Paula kapott tanítónői állást. Nagy ambícióval töltötte be hivatását, de a munka ismét megtámadta egészségét. Megint otthon kellett maradnia, ha nem akarta, hogy még betegbb legyen.

Ezen aztán nagyon elkeseredett. Az utóbbi időben mindig bánatos volt, de nem igen panaszkodott. Ma délelőtt aztán elkövette a boldogtalan leány az öngyilkosságot. Apja, aki most szabadságon van, már reggel elment ki a Farkasvölgybe sétálni az anyával együtt. A két leány, Gizella és Paula éppen akkor kelt

föl. Dél előtt tíz óra tájban Heil Gizella is távozott hazulról, mert egyet-mást be kellett vásárolnia. A szokott nyájassággal bucsuzott el testvérétől, mondván, hogy nemsokára hazatér.

Heil Paula ekkor magára maradt a másodemeleti lakásban. Cselédjük, Kohányi Erzsébet kiment a folyosóra szőnyeget porolni. Ez kevéssel tíz óra után történt.

A cseléd, miután elvégezte a porolást, bement a leányok szobájába, hogy azt kitakarítsa. Az ajtóból azonban már rémülten fordult vissza. A szőnyeges padlón ott feküdt Heil Paula, a melléből patakzott a vér, kezében szorongatta a revolvert.

A cseléd sikoltozva rohant ki, föllármázta a házbelleket. Nyomban elhívtak a közelből egy orvost, de már késő volt minden segítség, az öngyilkos leány meghalt.

Az esetről értesítették a rendőrfőkapitányságot is. Megjelent a rendőri bizottság s az orvos konstatálta a halált, a vizsgálat pedig kiderítette, hogy Heil Paula, amikor magára maradt, szíven lötte magát. A pisztoly durranását nem hallotta senki.

A szerencsétlen leány öngyilkosságának híre gyorsan terjedt el a fővárosban és mindenütt nagy részvétet keltett.

A dánosi rablógyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 9.

Izgalmas jelenetekben gazdag volt a mai tárgyalás és a közönség, a kegyetlen, vérszagra gyűlt közönség tapasztalhatta, hogy a cigányok mégsem vadállatok, hanem emberek, akikben jobb érzések is vannak. Marczona cigányasszonyok sirva csókolták a kis purdékat és a gyerekek nem akartak hozzátartozóik ellen vallani.

A kis koronatanuk különben ma össze-vissza beszéltek. Neveket, személyeket, helyeket és tényeket összekevertek úgy, hogy vallomásaik ugyszólván mindent elvesztettek erejükből. Természetesen csak az objektív ember szemében, mert az uriszék ezt a kuszaságot aligha fogja a maga értékére leszállítani.

A mai tárgyalás féltíz órakor kezdődött. Folytaták Kolompár Jancsi kihallgatását, akihez a védők intéztek kérdéseket. Ezután felállt Veigelsberg Hugó védő és a következőket mondotta:

— Méltóságos elnök ur, nem akarok senkit vádolni, de nekem komoly okom van azt hinni, hogy ezt a három kis fiút ugyanegy személy tanította ki. Méltóztassék tehát megkérdezni őket, hogy vajon nem történt-e meg ez a kitanítás.

Az elnök: Kérem, én ezt megkérdeztem tőlük. A védő ur föltevésének semmi alapja nincs, bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a három kis fiú vallomását a két hét óta folyó tárgyalás összes bizonyítékai megerősítik.

A szembesítés.

Lakatos Murza, Pista és Kolompár Jancsi szembesítése következett ezután a vádlottakkal. A cigányokat egyenként vezették a terembe, mert az elnök attól tartott, hogy a foglyok bántalmazni fogják a gyermekeket. Elsőnek Lakatos Lajos Párnót vezetik be.

— Ki ez, Murza? — kérdi az elnök.

— Párnó, — feleli a fiú.

Az elnök a vádlotthoz: Ismeri ezt a fiút?

A vádlott: Nem ismerem.

Az elnök fölszólítására Murza szemébe mondja a vádlottnak, hogy kik és hányan mentek Gyónra, mit beszélt Párnó, mikor Dánosra mentek.

— Azt mondta, hogy az embereket meg kell ölni, a korcsmát pedig fölgynitani. — A fiú ismétli, hogy a vádlottnál a gyilkosság után egy revolvert látott és egy órát, ezeket a csárdából hozta.

A vádlott: Egy szó sem igaz abból, amit ez a fiú mond. Annak a cigányasszonynak a tudománya beszél belőle, aki felszedte.

Lakatos Pista Jutina ismétli a Murza által elmondottakat. A vádlott ezt a fiút már ismeri, de tagadja, hogy vele egy bandába tartozott volna.

Az elnök: Mondjad Jutina, te is tudod, hogy ez az ember ott volt Dánoson is, Gyónon is.

A fiú szemébe mondja a vádlottnak: Igen, maga is elment a többiekkel!

A vádlott: Méltóságos elnök ur, annyi ember valott már itt ellenünk, mint az égen a csillag, de egy sem tudott rám semmit bizonyítani, ez a fiú hogy tudna.

Az elnök: No hát, majd a saját fia fogja magának az esetet a szemébe mondani.

— Ha a saját fiamat idehozzák, ezer kardot elibém tarthatnak, mégis megcsókolom, de ha nem az enyim, semmi közöm hozzá.

Kolompár Jancsit, a vádlott fiát bevezetik. Az elnök megkérdi tőle a vádlottra mutatva, ismeri-e ezt az embert. A fiú arca fájdalmasan eltorzul, lesüti szemét, nem mer az apjára nézni, mélységesen hallgat s az elnök ismételt nógatására sem ad feledtet.

Az ügyész: Méltóságos elnök ur, én nem kívánom, hogy ez a fiú az apjával szemben vallomást tegyen, ez borzasztó dolog. A védők is elállanak a fiú kihallgatásától s az elnök kivezeteti a vádlottat.

Most bejön Lakatos Lajos Dola.

Lakatos Murza az elnökhöz: Ez nem Dola, annak nem volt ilyen szakálla. A fiú hosszas gondolkodás után sem ismeri föl a vádlottat.

Lakatos Pista Jutina megismeri a vádlottat, de ő azt is mondja, hogy azelőtt nem volt szakálla. A vádlott nem ismeri a fiút.

Kolompár Jancsi is azt mondja a vádlottra, hogy azelőtt nem volt szakálla, azután a szája fölött mutatja, hogy csak ilyen kis bajusza volt.

Sztojka Bajkát vezetik elő. Murza fölismeri, nevének szólítja. Szemébe mondja, hogy ott volt Gyónon, Dánoson s dicsekedett vele, mit csináltak a csárdában. Nála látta a fehér szürt.

A vádlott: Hát te fiú, ha te ott voltál Dánoson, meg Gyónon, mondd nekem szemembe, mit láttál ott, hiszen én nem is ismerlek.

Az elnök: Ő annál jobban ismeri magát.

Lakatos Pista Jutina is fölismeri a vádlottat, bizonyítja, hogy ott volt Gyónon és Dánoson, egy órát és revolvert hozott onnan. A vádlott vele szemben is tagad, csak annyit vállal, hogy ismeri a fiút s egy bandában voltak.

Kolompár Jancsi sokáig nézi a vádlottat, aztán ő is megismeri. A gyóni betörés után hallotta tőle, hogy ott mit csináltak, ismétli, hogy a vádlott Dánoson is volt, nála látta a kis tükröt, meg a fejszét.

A vádlott azt mondja, hogy ő büntelen szenved, nem volt sem Dánoson, sem Gyónon, a fiút nem is ismeri.

Balog Tutának, a sorra kerülő vádlottnak Lakatos Murza szintén szemébe mondja, hogy látta, mikor a csárdát fölgújtotta, Tabányi Pált lelötte és a csárdást, mikor nem akarta a pénzt előadni, pofozta. A gyilkosság után a fiú sok pénzt látott a vádlottnál.

Balog Tuta a fiúhoz: Nincs tudomásom semmiről. Téged kitanítottak a cigányasszonyok, én különben nem is ismerlek.

Lakatos Pista, már előre mosolyogva, csóválja fejét, mikor bevezetik. Az elnök kérdésére azt

mondja, hogy a vádlott testvére, ezt Tuta is beismeri. A fiú ismétli, hogy Tuta is ott volt Gyónon és Dánoson, illetőleg tudja, hogy odament a többiekkel. A vádlott mindent tagad. Ő Nyiregyházán volt, nem repülhetett Pest megyébe. Kolompár Jancsi szintén ismeri Tutát, ismétli előtte tegnap tett vallomását. A vádlott nem tud semmiről semmit.

Az elnök: Jöjjön be Lakatos Kuna.

Murza ismeri a vádlottat, ez is a kis fiút, aki szemébe mondja, hogy ő lött először vadászpuskából Tabányira s ő adta a gyilkosság után Luternának a fülbevalókat.

Lakatos Pista szintén megismeri a vádlottat, Kolompár Jancsi azonban azt mondja, hogy Kuna kövérebb volt, nem volt akkora orra, mint egy majomnak és kis bajusza is volt.

Az elnök ezután tíz perczre fölfüggeszti a tárgyalást.

Szünet után.

Szünet után Német Vranát, Trokár Marcát vezették be.

Az elnök: Murzsára mutat: Na, Vrana, ismered ezt a fiút?

— Én nem ismerem, csak látom, hogy valami cigányos, muzsikus fiú.

Az elnök Murzához: Mit csinált ez az asszony Dánoson.

— Megölte a leányt.

— Ő biztatta az embereket, hogy Dánosra menjenek, ott volt Gyónon is.

— Igen.

— Ez fojtotta meg a korcsmárosnét is? Tegnap így beszélte.

— Én csak azt hallottam tőlük, hogy a leányt ölte meg.

— Nem vagy te rokona ennek az asszonynak?

— Ő a bátyámnak a felesége.

A vádlott: Nem ismerlek, nem is vagy se fajtám, se rokonom.

Lakatos Pista hangosan kiáltja a vádlott szemébe:

— Ez Trokár Marcsa, ez csalta Dánosra az embereket.

A vádlottat a harmadik fiú, Kolompár Jancsi is megismeri, ő is azt mondja, hogy hallotta, mikor Trokár Marcsa biztatta a bandát, hogy menjenek Dánosra. Onnan fülbevalót és pénzt hozott magával.

A vádlott a fiúhoz: Azt mondd meg a szemembe, mikor voltam én Dánoson.

Lakatos Pista közbeszól: Én megmondom.

Az elnök: Na gyer mondd el.

A fiú szemébe mondja a vádlottnak, hogy ott volt Dánoson, emlékezteti a matkói tartózkodásra. A vádlott semmiről nem tud.

A fiúk megismerik Luternát is, a következő vádlottat. Murza azt mondja, hogy vele együtt állott őrt a gyilkosság alatt a dánosi csárda előtt, Kunától aztán a gyilkosság után Luterna egy fülbevalót kapott.

A vádlott: Hol láttál engem te vágott gyermek, az ördögnek adod a lelked már kiskorodban?

Lakatos Pista testvére a vádlottnak, ez azonban azt mondja, hogy nem is ismeri a fiút. Tagadja, hogy Gyónon vagy Dánoson járt volna.

Kolompár Jancsi, mikor bevezetik, a vádlottra nevet, ez is mosolyog.

Az elnök: Na Luterna, ismered ugy-e ezt a fiút, azért nevensz rá:

— Dehogyan ismerem, azt nevetem, hogy úgy lép be, mintha a sátorba jönne.

Az elnök: Hát te Jancsi, miért mosolygál Luternára?

— Mert ismerem kérem, ő nála volt a fülbevaló.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, kőszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombírt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

fejlömlengetlen háriszer mindama gyomorhajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZÁM.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

A vádlott mindent tagad s mikor kifelé megy, rászól a fiukra: — Ó ti árvák!

Surányi Csoroszlya, mikor Murzsával szembesítik, beismeri, hogy a fiu velük egy bandába tartozott, együtt is fogták el őket Kecskemét alatt. Azt azonban tagadja, hogy testvére lenne, vagy őrt állott volna vele a dånosi csárda előtt.

— Azért vall ránk ez a fiu, — mondja — mert most a magyarság kezén van és fél a csendőröktől.

A vádlott Lakatos Pistát is ismeri.

Az elnök a fiuhoz: Ez a leány is mosta a bankókat?

— Igen.

A vádlott: Én nem mostam soha bankót, azt sem tudom, mi az.

Kolompár Jancsi, mikor bejön, mosolyogva int a vádlott felé: Ez a Luterna, — mondja. A vádlott is beismeri, hogy együtt járt a fiuval a Surányi bandában.

Kifelé menet a leány dühösen rá akarta vetni magát a fiura.

— Miért hazudsz, te kutya, — kiáltotta, s meg akarta ragadni. A börtönőrök azonban lefogták és kihurcolták.

Az elnök elrendelte, hogy a vádlottat büntetésül néhány órára sötét zárkába csukják.

Az öreg Surányi Ignác unokájának vallja Lakatos Murzát, de azt mondja, hogy már márcziusban mult egy éve, hogy nem látta a fiut. Ez most úgy vall a bíróság előtt, hogy az öreg nem volt se Gyónon, se Dánoson. A vádlottat Lakatos Pista is megismeri, de azt mondja, hogy Surányi nem vett részt semmiben, csak a bankókat mosta. Kolompár Jancsi nem akarja megismerni a vádlottat, pedig neki is nagyapja. Azt mondja, hogy az ő nagyapja kövérebb és csizmában jár.

Surányi Mártonra szintén azt mondja Murza, hogy nem volt ott Gyónon, se Dánoson, mert meg volt löve a lába és boton járt. Lakatos Jancsinak édes testvére a vádlott, ennek azonban nincs erről tudomása. Csak annyit ismer be, hogy együtt fogták el a fiuval.

Kolompár Jancsi szintén kedvezően vall a vádlottra.

Közben olyan nagy lett a teremben a hőség, hogy az elnök ismét fölfiggesztette a tárgyalást.

A tárgyalás folytatása.

Surányi Lidi Lizit Murza nagyanyjának mondja, ez se tagadja, hogy unokája a fiu. Lakatos Pista is csak arról tud, hogy az öreg asszony a pénz mosta, szarítgatta és elásta.

— Essen le a nyelved, — mondja neki a vádlott.

Az elnök a vádlotthoz: Nem fog leesni a nyelve.

— Igenis kezit csokolom, mondja a vádlott nagy derültség mellett, azután tovább átkozza a fiut.

Kolompár Jancsira azt mondja a vádlott: Hogyne ismerném az árva fejit, öreganyja vagyok. A fiu csak annyit tud a vádlottra, hogy a pénz elásásánál ott volt.

Kolompár Zeli Angyelre mind a három fiu azt mondja, hogy nem vett részt se a dånosi, se a gyóni esetben, nem vallanak rá semmit.

Lakatos Erzsí Lulugya, bejövet, haragosan ieveti magáról a kendőt.

— Itt vagyok, mit akarnak velem?

Az elnök: Na, na, csöndesebben Erzsí, mindjárt megtudod.

Lakatos Pista Jutina fia a vádlottnak, s mikor bevezetik, mindjárt hozzá rohan, a cigányasszony is sirva fakad s az elnök megengedi nekik, hogy megcsókolják egymást, alig lehet őket szétválasztani.

A vádlott különben a másik két fiut is ismeri. Sirva kiáltja az elnöknek: Méltóságos uram, Budapestben vagyunk, a király városában, úgy tessék igazságot tenni.

Kolompár Buerre, a következő vádlottra semmi se tudnak a fiuk, csak ismerik. Kolompár Jancsinak anyja is a vádlott, aki azonban tudni se akar a fiuról. Ez először hallgat az elnök kérdésére, majd hangosan elsirja magát.

Surányi Julcsával és Kácsival szembesítették még a fiukat, akik mindkét vádlottra kedvezően vallottak. Az elnök délután két óraker berekesztette a tárgyalást.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A csodaváza.

(Tánczköltemény. Szövegét és koreográfiáját írta: Guerra Miklós, zenéjét szerezte Hüvös Iván. Bemutató előadás az Operaházban.)

Operette-színpadainkon több darabjával szerepelt eddig Hüvös Iván. Mindegyik darabjával kétségbevonhatlan bizonyítékot szolgáltatott arról, hogy erős talentuma van s hogy talentuma a könnyebb muzsika és tánczene felé hajlik.

Eddigi számos sikerei arra indították, hogy a zenének komolyabb kultuszának hódoljon s még se távolodjék el a könnyebb muzsika teréről. Így született meg „A csodaváza”. Bájos és poétikus tánczköltemény ez, melynek bemutató-előadása ma volt az Operaházban.

Mindenben ráillik a darabra a költemény elnevezés. Szépség és bájos költészet vonul végig az egész apróságban, de egyszersmind átjárja az a finom, illatos szellem is, melyet a szerző sok szerencsével és tudatossággal vitt bele darabjába.

A ballet terén oly szegények vagyunk, hogy örvendenünk kell a ballet-irodalmunk meggyarapodásának. Mert Hüvös Iván mindenesetre gazdagabbá tette a balletirodalmunkat, amikor teljesen akceptabilis, eredeti, ötletekben és gondolatokban gazdag tánczkölteményt varázsol elbénk, mely szemnek, fülnek egyaránt gyönyörűséget nyújt. Hisz a balletnél is csak az a földolog, hogy a szerző olyan mesére építse föl művét, mely kerek egészet képez, élénkséggel és eredetiséggel hat. S ha ezt kellemes, lágy, behizelgő muzsika járja át, akkor a hallgató meglepéssel s gyönyörűséggel eltelve távozik a színháztól.

Már pedig a „Csodaváza” pompás kis meséje végig ébren tartja a lelköt a szemlélő érdeklődését. Ezerféle csoportosításban fejlődik ki előtűnik a szebbnél-szebb tánczfigura, melyből eredeti és ragyogó gondolatok egész sorozata bontakozik ki. Önkéntelenül arra az iskolára gondolunk, amelyből Hüvös Iván került ki s melyet oly nagy buzgalommal és szép hivatottsággal járt végig. Olyan iskola ez, mely színpadiartással teszi a művészi hajlamokkal felruházott embert s ahol el lehet sajátítani a színpadi hatásokat és sikereket titkait.

Ebben a jegyben készült a „Csodaváza”, mely gyönyörű architektúrájában oly harmónikus egészet képez s szemnek, fülnek, léleknek egyformán kellemes és gyönyörűsége. Ily értelemben valóban rászolgál „A csodaváza” elnevezésre.

A sikerült kis tánczköltemény meséje ez: Tokio halálisan belészeret a mikádóba. A mikádónak egy vázát visznek s palotáját ékesítik föl vele. Ebbe a vázába rejtőzik el Tokio s ott várja lesben a bekövetkező eseményeket. Összeseküivők közelednek, akik a mikádó életére törnek. A vázában rejtőző Tokio abban a pillanatban ugrik elő, amikor a veszély legnagyobb: megmenti a mikádó életét s a mikádó halás szívevel öleli át s emeli fel magához a trónra.

Ezt a kedves mesét pompás zenei köntösbe öltöztette a szerző. Olyan zenét irt a tánczhoz, hogy bátran azt mondhatjuk, hogy klasszikus nívőn áll ez a muzsika és minden könnyedsége mellett mégis komoly zene. Mindiárt a nyitány lelköt a figyelmünket. Ez egy egészen széles alapra épített zenekari kompozíció, a hangszerelés és a gondolatok pazar gazdagságában. De később, a ballet folyama alatt is egyik eredeti szám váltja föl a másikat. És mindaz, amit Hüvös Iván irt: zene. Nem a magas iskolából, de abban, amit kifejezni, amit tolmácsolni akar, abban egészen helyén van és zene abban az értelemben, amint a stílizált, változatos, nem sablonos és kellemes zenét elképzelni óhajtjuk. Az egész munka japán-stílrre van építve és karakterisztikum dolgában eredeti japán bélyeggel van ellátva. Véges-végig japán nemzeti szín vonul a darabba és hamisítatlan japán levegőben vagyunk.

A mai újdonságot az opera igazgatósága olyan briliáns kiállításban mutatta be, hogy szinte pazarnak mondható. Szébbnél-szebb kosztümök, százféle rajzban és válogatott izlésben, gyönyörű eredeti díszletek voltak mindenütt láthatók. Az

első felvonásban egy nagyszabású színes vizuális látványt láttunk, amely a főváros bármely terét díszíthetné. A nagy japán vázák bámulatosak és a „csodaváza” megérdemli elnevezését. Mindezt dicséret illeti Kéméndy mestert és Alszeghy főrendező, akik nagy munkát áldoztak az új balletre.

A szereplők közül Nirschy kisasszony, mint Tokio sok bravourt és ügyességet mutatott. A mikádót Krammer Ilonka lejtette finom disztinkcióval. Guerra Miklós, a szöveg szerzője és a mű betanítója a mai estét legszebb sikerei közé sorozhatja. A darabnak rendkívüli hatása volt. A nagyszámú előkelő közönség minden jelenet után perczeleg tapsolt és a darab végén sokszor hívta Hüvös Ivánt, a szimpatikus fiatal szerzőt a lámpák elé.

A „Csodaváza” megérdemli, hogy az opera igazgatósága állandóan kirakatban tartsa ezt a bájos kis munkát, amelyet mindenki élvezettel fog megnézni.

Erdős Armand.

A biboros.

(Színmű 4 felvonásban. Irta: Louis Napoleon Parker. Fordította: Mihály József. Bemutató előadás a Nemzeti Színházban.)

Louis Napoleon Parker! Ez a név még új a magyar közönség előtt. De talán nem csalódom, ha megövendölöm, hogy nemsokára ösmert és talán keresett név is lesz. Nem mintha „A biboros” című, ma bemutatott színdarab valamely eget ostromló irodalmi termék volna, vagy igényt tarthatna arra, hogy az irodalom gyöngyei közé soroztassék. Maradandó érték, vagy akár olyan érték is, mely néhány évtizedig megővhatná az enyészettől, ebben a darabban nincs.

De igenis vannak benne más kvalitások, amelyek értékesek az újat kereső s az újban gyönyörködő színházi közönség előtt. A szerző az éppen uralkodó izlést tudja szolgálni. Tudatosan, majdnem kiszámítva ért hozzá, hogyan lehet tetszetős, szentnek-léleknek kellemes dolgot vinni a színpadra.

Éppen ebben a realiztikus korban, amikor minden oly nagy mértékben, majdnem a kétségbeesésig józanná lett az életben és a színpadon is, hálás feladatot tűzött ki magának Parker, amikor módot nyújtott a közönségnek, hogy pillantást vessen a renaissance tündöklésébe. Néhány igen sikerült esetvonással megrajzolja ezt a csodás, varázsos korszakot. Látnuk, hogy az emberek, közönséges kereskedők csak úgy tobzódnak a művészet szépségeiben, mint a szentegyház fia, világi papok és biborosok. Az antik művészet megint fölédre lépett. A művészet általában felszabadult a bilincsek alól, amelyek ránehezettek. Új irányok keletkeznek, melyeket a korszak lángoló szenvedéllyel követ. A régi és új irányok harmónikus keverednek össze és a maguk összhangzatában, mindazzal a varázsos szépséggel, amelyet magukban foglalnak, kifejezik a középkorból az újkorba való átmenetet. Ebben a korszakban, amikor az emberek megszólván dözsölnek a szép formákban s a művészi alkotásokban, amikor egy szép festmény, vagy szobor látása fizikai gyönyört vált ki az emberi lélekből, átváltozik, vagy ujírád, de legalább is fölszabadul az emberi szellem is, miközben a szépművészetek hallatlanul föllendülnek. Örök, soha ki nem alvó, mindig tündöklő tűzben égő fényforrásokat tartalmaz ez a kor s akinek megvan az a képessége, hogy szóval-tollal vissza tudja varázsolni ezt a korszakot, az minden körülmények közt hálás feladatra vállalkozik.

Ennek a szívdarványszínekben égő korszaknak kellő közepébe igyvesen és leleményesen odaállít a szerző egy alakot, egy jellemet, amelyvel érdemes foglalkozni egy historikusnak, mint pedig a színházjáró közönségnek. A színmű főszereplője, oszlona és egész jelentősége egy bibornok, a Medici-család tagja, a későbbi pápa. Nagyszerű, nemes tulajdonságokkal ruházta föl a szerző ezt a biborban járó drámai hőst. Több szép tulajdonsággal, több szívóssággal, művészi hajlammal, több bölcseséggel, mint amennyiről a história megemlékezni tud. Annyit mindenesetre fölgyezett róla a történelem, hogy ő fordította le először olaszra Virgiliust s hogy rajongott az antik művészetért s az ókori litteratura remekeiért. Sok mást is fölgyezett róla Kilió, amit a szerző gondosan került, mert fiem illet bele színművének keretébe. De nyilván nem volt

szándéka históriát, hanem színművet írni. S ha históriai jelentőség dolgában nem is éri el azt a színvonalat, melyet történeti drámától várunk, de a szerző meglehetősen azzal, hogy hatásos drámát tudott írni, melynek érdekessége felvonásról-felvonásra fokozódik.

Medici biboros, a későbbi X. Leó pápa tehát a darab főhőse. Az első felvonásban látjuk, mily rajongással viseltetik a biboros az antik művészetek iránt. Mily szenvedélyes hevülettel gyűjti az antik szobrokat és régi műremekeket. Hangelképekben, korrajzban, szépséges motívumokban gazdag felvonás ez. A renaissance-kor minden bájja és szépsége tükröződik itt; kereskedők és papok egyformán extázisba esnek a művészetek élvezésében. A cselekmény csak lassan indul s csak a felvonás végén lép határozottan előtérbe.

A biboros öcsese halálosan szerelmes egy római kereskedő leányába. De a leányt szerelmével üldözi egy velencei katona; aféle kalandor, amilyenekkel szövevényes drámákban, ah, oly gyakran találkozunk. A szerelmeseknek és a darabnak advocatus diaboli ez s majdnem sablonossá teszi a színművet. Hogy ezt a sablont a közönség észre nem veszi, az a darab többi kvalitásának és a főszerepet vivő színész remek játékának köszönhető.

Miután a kereskedő szívesen adja nőül leányát a biboros öcséséhez, a velencei kalandor, névszerint Andrea Strozzi lép elő s megkéri a leány kezét. A kereskedő ridegen elutasítja, amiért Strozzi tört márt a szívébe s meggyilkolja.

Van Rómának egy szenátora, akit mindenki kérélnélhetlenül szigorú és igazságos embernek ösmer. Ez az ember nem nézi, ki fia-lánya az, aki bünt követ el. Rövidesen igazságot szolgáltat s ha valakire a bünt rábizonyították, mire hajnalban a kakas megszólal, már fel is akasztatja. A kereskedő meggyilkolásának gyanúja a biboros öcsésére, a szerelmes Giulianora esik. Kétségtelen bizonyítékok vannak elelne, noha a tettet nem ő, hanem Strozzi követte el.

A kalandor hadba megy, de előbb meggyónja bűnét magának a biborosnak. Noha megrögzött gonosztevő, mégis vallásos s feloldozást kér. A biboros még nem tudja, hogy a gyanu öcsésére háramlik s feloldja a gyilkost, aki hadjáratba indul.

Medici biboros csak azután tudja meg, hogy a gyilkosság gyanúja öcsésére háramlik. Ő az egyetlen ember, aki tudja, ki az igazi tettes, de egyszersmind ő az egyetlen ember is, akinek a titkot elárulnia nem szabad, mert a gyónás szentsége csukva tartja száját. S ha mindenkinek szabad kutatnia, ki a tettes, neki a kutatás elősegítése is tilos. A gyónás nagy és sérthetetlen szentség. A biboros át van hatva ennek a tudatától.

Kifejlődik a néző előtt az a benső nagy konfliktus, amelybe a biboros keveredett. Az öcsését megmenethetné a biztos haláltól, ha föltárná a titkot, de ő, mint Strozzi gyóntatója, egy szót sem szólhat öcsese megmentéséért.

A nagy lelki vívódást, melyen a biboros át-esik, kedvtelve és tudatosan rajzolja meg a szerző. Majdnem oly kedvtelással és tudatossággal, hogy szinte meglátszik rajta a machináció, a színpadi hatáshajhászat, a mesterkedés és csináltság. Ez minden esetre hátrányt jelent az irodalmi értéket kereső néző előtt, de az, aki izgalmakat keres a színházban s szivdobogva várja a fejleményeket, nem sokat törődik vele. Mert föltétlenül izgalommal követi a biboros lelki viaskodását, akinek vagy meg kellene törnie a gyónás szentségét, vagy tétlenül kellene néznie, hogyan hurczolják öcsését a verpadra.

S miután a lelki vívódás egész sorozatán esett át, végre a Mediciek fufangja menti meg. Cselszövényt eszel ki, hogy Strozzi, a gyilkost törbe csalja, aki mint győztes hadvezér tér vissza és zajos ünneplés tárgya.

A biboros örültséget szimulál. Andrea Strozzi elhivatja magához s elhivatja egyszersmind Róma kérélnélhetetlen szenátorát, akit egy bokor mögé elrejt, hogy az a párbeszédet kihallgassa.

Strozzi a beszélgetést úgy irányítja, hogy az elárulja magát, mondván, hogy ő a gyilkos. Erre a szenátor előlép, letartóztatja Strozzi és Giulianót felszabadítja, aki pedig éppen utban van a vesztőhely felé.

Kétségtelenül nem valami lángeszű lelemény ez a törbecsalás. Sok-sok tuczat drámának motívumát használta föl a szerző. De egyszersmind mégis furcsa színben tünteti föl a biborost. Mert igaz, hogy ő nem árulja el a gyónás szentségét, mégis kétségtelenül csorbát üt rajta. Ő fejezi ki világosan, hogy mindenkinek szabad kiderítenie az igazi bűnöst, csak éppen neki nem, akinek a gyónás szentségét kell őriznie. Mégis ő az, aki törbe csalja Strozzi. Ez az a reservatio mentális, amelynek elveit a jezsuiták állapították meg. Azzal nyugtatja meg háborgó lelkiismeretét a biboros, hogy nem ő árulja el, ki a bűnös. De ha neki Strozzi meg nem gyónna volna a bűnét, nem is tudná, ki az igazi gyilkos és törbe sem csálhatná. Így hát ki is derítette az igazságot, nem is; elárulta a gyónás titkát, nem is. Azok, akik a gyónást érintetlen szentségnek tartják, minden esetre fejcsóválással fogadják majd ezt a megoldást. Mert jezsuitizmussal, fufanggal, színleléssel megkerülni sem szabad a gyónás szentségét és titkát s a reservatio mentális nem erkölcsi mentség arra, amit a biboros tett.

A szerző leleményességét is illusztrálja ez a megoldás. Kétségtelenül azt akarta bemutatni, hogy mily lángeszűen került ki győztesen a későbbi pápa a dilemmából, amelybe jutott, vagyis úgy, hogy csorbát nem üt a gyónás szentségén, mégis megmenti öcsését. Pedig igenis, csorba mégis csak esik a gyónás szentségén.

Amit lelemény dolgában nem tudott produkálni, azt pótolta színszerűséggel, hatásos jelenetekkel, színekkel, képekkel, jellem- és korrajzzal. Szélid humornak a fénye is meg-megcsilán. Nem kacagató formában nyilvánul ez meg, hanem szélesen, angolosan, színes fénybe mártva. Vannak a darabban megrázó és megindító jelenetek is. Minden a maga összességében pedig sikeres színházi estét jelent a Nemzeti Színháznak.

Ami játéksiker volt, az jóformán egészen Gál Inak köszönhető, aki a biborost személyesítette. Láttuk már Gál Gyulát tragikus és komikus szerepben; láttuk, amint kicsiny, jelenéktelen szerepből elsőrangú szerepet kreált; láttuk ezt a művészt a maga sokoldalúságában, széles regiszterében; de ily nagyarányu, nagystíli alakításban, mint ma, még nem láttuk. A jellemfestő, minden szélsőségig menő hang és játékmódulációra képes művész munkája volt mai játéka. Nem ejtett el egyetlen mozzanatot sem, ellenben kiszínezett, kiemelt, kibővített olyan motívumokat, amelyekről talán a szerző nem is álmodott. Erő, nagylelkűség, férfias önértzet, gyermeki szeretet, büszkeség, hit, lelkesedés, a jónak, szépnek, igaznak kultusza: mind, mind kifejeződött Gál Gyula játékában s felőgásában. Ami a karakter megrajzolása közben a szerző tollában maradt, azt pazarul, a művészi lelemény gazdagságával s kimeríthetetlen látszó kincseivel egészítette ki az ábrázoló művész. Gál Gyula művészi pályafutásának jelentős állomását jelzi mai játéka, amelynek feledhetlen emlékét viszi magával a néző. A többi szereplő is jórészt értékes és művészi munkát végzett. Láttuk Fáy Szerénát is a biboros anyjának szerepében. Régen nem láttuk új darabban; ma friss munkakedvvel s alakítóképeséggel láttuk viszont. Finom és erőteljes volt. Ez a ritka egyensúly a játék harmóniáját eredményezte. Paulay Erzsike ismét nagyobb szerepet kapott. Szépen és egyszerűen, keresett pózok nélkül játszott, csak a negyedik felvonásbeli sikoltása volt kissé fülsértő és némileg diszharmonikus. Garabonciásszerűen a biboros öcsésének szerepében a követelményeket kevésbé elégítette ki. Játéka még nem tarthat igényt arra, hogy művészi alakításnak neveztesék. Feltűnő hibákat nem követett el; de játékából hiányzik a közvetlen melegség és hódító igazság. Pethes kitűnően interpretálta a ka-

landor Strozzi gonoszságait. Hajdu egy harangozó epizódszerepébe színt és életet tudott önteni. A kisebb szerepekben kiválóak voltak Gyenes, Gabányi és Szacsavay.

A közönség felvonásról-felvonásra fokozódó érdeklődéssel kísérte a darabot. Nyílt színen is sokat tapsolt, különösen Gál Gyulának. Felvonásvégek után pedig a tetszés minden nyilvánításával árasztotta el a szereplőket.

Még néhány szót a fordításról. Régi színházi routiner, a színpad és a színpadi nyelv minden titkának ismerője, Mihály József fordította a darabot. Meg is látszik a nyelvezeten s a dialógusok színezésén, hogy hivatott ember ültette át a darabot magyarra. Sok szép darab gyönyörködésétől esett volna el a magyar közönség, ha Mihály József nem lett volna. Mert nemcsak fordítani tud remekül, de fürkésző szemel a világtermés használható anyagát is hamar észreveszik és meg is tudja azokat szerezní a magyar színpadok számára.

Timár Szaniszló.

Félszerelem.

— Csergő Hugó színművének bemutatója a Vig-színházban. —

Csergő Hugó első darabjának, a „Lovag ur”-nak ötletéből egy mulattató darabra és egy csinos sikerre való teltett. Az ötlet volt ott a legfontosabb; benne majdhogy mindent készen kapott a darabból. Mindössze néhány chance adódott, azokat már csak nagyon szűk keretben lehetett permutálni.

Talán a „Félszerelem” témájából is telnék egy darabra való lélegzet. Ennek a témának a háttérben mintha szóra érdemes motívumok rejtőznének. Csak éppen írónak a talpán, aki eleven, gerinczsel és végtagokkal teljes darabot tud gyurni belőlük. Ugy lehet, a mi jelenvaló, őrlődő, kallódó életünkről, szerelmünkről van itt szó és arról a folytonos vágyról, melylyel más régiók felé vágyunk belőle. Lenyűgöző kényszerűségről, lendületes akarásokról és kínos megalkuvásokról. Ugy lehet... Talán Csergő Hugó is ilyeneket érzett bele a darabjába, egy-egy félhangjából, véletlen elszólásából oly szívesen következtetnénk iyesmire, igaz és nem halálosan agyoncsépelet motívumokra! Istenem, hiszen kis szatcsókban, mindannyiunknak meg vannak a maguk majdnem halálos, nagy élményei, azt hisszük: csak éppen színpadra kellene állítani és tragédia nőne belőle. Igaz is: csak éppen színpadra kellene állítani... Ez volna a tétel. És ez különböztetné meg az írókat a szatcsótól.

Csergő Hugó az eredeti megírás — hajji! — kinos rögeszméjéért nyilván, mit sem akart kockáztatni. Talán a közönséget jelentő átlag-lelkek meglepődést elbíró erejéről van gyengéské véleményemmel. Talán önmagáról. Bizony, mit sem kockáztat három felvonás során, egyetlen szituációt, egyetlen szót sem, mindennek úgy kell következnie egymásnak utána, mint a lexikonban a szónak és nincsen metaforája, melyet jó néhány lírai versben ki nem próbáltak volna. Táblabíró-erkölcsü tisztos polgárok kizsáradt innyel sohajtának egy kis perverzitás után, tapasztaltán annyi naivitásnak, melylyel legfőkébb közönség lehet az ember, derék, jó közönség. A „Félszerelem” előadásán.

Az ifjú művész a más feleségét szereti. Ez a félszerelem. A „Félszerelem”. Az asszony csak a toalettczikkei között enged teret az ifjú tomboló és folytonos kielégítést szomjazó szerelmének, nem tudja egészen odaadni magát a világokat romboló szerelmének. Az ifjút felháborítja az az igaztalanság, hogy a férj előtt aki mellesleg jóltevője, titkolóznia kell és a törvényes szerelem tisztult régióiba vágyik. Minélfogva annak rendje és módja szerint feleségül veszi az asszony szerencsére kéznél levő hűgát. Aki szereti őt. S akit ő — rájön — szeret.

A közönség tulnyomó része lelkesedett a darabért és minden felvonás után sokszor lámpák elé szólította a szimpátiikus szerzőt.

A színészekre, éppen a legkitűnőbbekre, harag-

Gazdák figyelmébe!

SCHLOESING THEOPHIL világhírű franciaországi gazdasági vegyész, a francia tudományos akadémia tagja által le talált és marcellól Schloesing-gyárakban gyártott védő és irtószereket a szőlőket és más növényeket pusztító élősködők ellen hazánkba bevezetvén, kiaduk ismeretlő listáinkat és utasításainkat a kártevők elleni védekezésre nézve. Eről szóló tudományos alapon készült ismertetőink: — 1. Schloesing-hár és feje: Theophil Schloesing 2. Schloesing bordói pora. Védekezés a peronospora ellen. 3. Schloesing egyszerű lecsapott kénpora, védekezés a lisztharmat ellen. 4. Schloesing vasgátlós lecsapott kénpora a fűtróhadás, fűtróonospora és blackrot ellen. 5. Schloesing lecsapott nikotinos lecsapott kénpora a burgonyabogarak elleni védekezésre. 6. Utasítás a repák élősködő elleni védekezésre. 7. Utasítás a repák élősködő elleni védekezésre. 8. Utasítás a rozskák, oliszcaerjék, virágok és konyhakerti növények élősködő elleni védekezésre. 9. Utasítás a hernyók irtására. 10. Utasítás a szőlőmolyok ellen. 12. Utasítás a trágyatelepkegnek, komlóskerteknek, baromfiaknak és baromfiaknak kórpórral kezelésére. Ezen listákat felszólításra díjmentesen és bérmentesen küldik Schloesing testvérek és társai r. t. gyárnak Marseille (Franciaország) vezérképviseletre a magyar birodalom területére.

FRANKL ADOLF bankháza
Budapest, Rótvös-utca 19. sz.
(Száll. ház.) TELEFON 25-40.

szom ezuttal. Hegedűs, Szerény, e két jeles és fölünyesen értelmes színész, tréfát üzött a szerepéből. Hegedűs Gyula — a mai kommunikék szerint — érdekes alakot játszik: egy bírót, akinek válópör a „szakmája”. Ez az érdekesség valóban tulajdona ennek a szerepnek, de Hegedűs, úgy látszik, ezt sem méltányolta, mivelhogy, jó szemmel láthatóan, állandóan kinevette a szerepét. Értem őt; de a nevetéshez formált fogát nem szentesitem. Öröögbe is, nekünk szabad, mi a nézőtérén ülünk, de odafönt, nagy gáziért, ne tessék nevetni annak, aki komoly bölcseségeket mond, lévén a darab „raisonneur”-je (sans raison). Hivatását komolyan csak a Góth-pár fogta fel ma is; nekik minden alkalom jó rá, hogy csókolózván, szépen játszanak, avagy szépen játszván, csókolóznak. Az előadás elején bejelentették Har Math Hedvig betegségét. Helyette Komlósi Ilona játszott, noha szereppel a kezében, mégsem ártalmára a teljes illúzióknak.

Bárdos Artur.

(*) Molière-est az Urániában. A színművészeti akadémia növendékei ma este két Molière-darabot adtak elő. A Kényeskedő nőket Hevesi Sándor fordításában és a Tudós nőket, melyet Arany László fordított. Mindkét darabot a színpad kifejezése szerint Molnár László „dolgozta át magyar színré”. Az első darabban Molnár Antal, Mészáros Sándor, Török Jenő, Vendrei Vilma és Klára, továbbá Kardos Géza és Szemere Gyula első éves növendékek játszottak, erősen küzdve a nehéz klasszikus stílussal és a pattingó versekkel, melyeket csak erőltetéssel lehet — nem szavalni, vagyis a rendes tárgyság hangján előadni. Ugyanezt a benyomást tették a második darabban föllépett első évesek és előkészítő osztálybeliek. Ebben Csérei József, Bárdi Gabriella, Gombaszögi Frida, Makay Margit, Ambrus Kamilla, Szemere Gyula és Kertész István játszották a jelentősebb szerepeket. Nehány sikerültebb jelenetet a közönség megnevetett és megtapsolt, ilyen volt a két tudós (Szemere és Kertész) veszekedése, és Chrysale polgár leányainak (Gombaszögi és Makay) tudákos gyönyörködése a füzfapoéta verseiben. Az est mindenestre figyelemreméltó kísérlet volt, Molière-t is tanulni kell az akadémiaiban, az kétségtelen, mindazáltal nyilvánosan előadva könnyebb stílusú darabokban szeretnők látni a legifjabb akadémiai generáció erejét.

(*) Berliniek a Vigszínházban. Reinhardt Miksa berlini színtársulata az idén is ellátogat hozzánk, hogy a Vigszínházban tíz estén át bemutassa szezonjának legsikeresebb műveit és legjobb előadásait. A látékrend megállapításánál elsősorban az a szempont vezetett, hogy klasszikus darabokat és magas irodalmi kvalitásokkal kitűnő modern újonságokat játszszanak. Pénteken, e hó 22-én lépnek fel először a berliniek a Velencei kalmárban, amelyben Shylock szerepét Schildkraut játszsa. Shakespeare a Szentivánéji álommal is szerepel a műsoron, valamint színre kerül Gogol Revizoria és Heyermans Lánosz-szemek című drámája. Schnitzler Arthurnak a német színpadon nagy sikerrel szereplő Szeretkezés (Liebele) című darabját és L'Arrongenak Az üzlettárs (Der Compagnon) című iókédvű vigjátékát is előadják. A berliniek vendégszereplésének részletes műsora ez: Május 22-én A velencei kalmár, május 23-án Szentivánéji álom, május 24-én A revizor, május 25-én Az üzlettárs (Der Compagnon), május 26-án Szentivánéji álom, május 27-én Lánosz-szemek, május 28-án A velencei kalmár, május 29-én Szeretkezés (Liebele), május 30-án Lánosz-szemek, május 31-én A velencei kalmár. A jegyek árusítását már holnap, vasárnap kezdik meg. A Vigszínház r.-t. részvényesei ezekre az előadásokra jegyeiket legkésőbbben az illető előadást megelőző nyolczadik napon, tehát legkésőbbben f. hó 15-én és illetve a következő napokon déli 1 óráig válthatják meg a Vigszínház nappali jegypénztáránál, azontul ezeket a jegyeket is a nagyközönség rendelkezésére bocsátják.

(*) A budai állandó színház. A közoktatásügyi miniszter ama terve, hogy az állandó budai színház — mely az új Nemzeti Színház építése idejére ideiglenesen szállást adna a nemzet első műintézetének — a Döbrentei-térre építtessék. Ez a terv minden érdekelte tényezőnél a leghatározottabb ellenzéssel találkozott. Ebben az ügyben ma délelőtt ülést tartott

a főváros középítési bizottsága, mely a Döbrentei-térre erre a célra szintén nem tartja alkalmasnak, hanem ehelyett a Horváth-kertert jelölte ki. Platthy György kéri a tanács javaslatának elfogadását, a mely szerint a Nemzeti Színház fölépülte után is tartsa a budai állandó színházat az állam kezelésében és ez esetre nem igényel a főváros a jövedelemből részesedést; ha azonban az új Nemzeti Színház fölépülte után ezt nem kívánna az állam kezelni, akkor átveszi a főváros, de részesedést a jövedelemből nem ad. A bizottság egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát. Gróf Semsey László egy újságcikkben szintén szelölteti ezt a kérdést, s oda konkludál, hogy amilyen szerencsés volt az ideiglenes Nemzeti Színház tervével, épp olyan elhibázott és szerencsétlen a Döbrentey-térnek kombinációba vétele. A színház részére a legalkalmasabb hely a Horváth-féle kert.

(*) A Városligeti Színkör. Feld Zsigmond, az ezidei nyári szezonra a következő művek színrehozását tervezi: Andrejev Leonid, az orosz „Ember tragédiája”, amely Ambrozovics Dezső fordításában. „Az ember élete” címen fog színre kerülni és Hávelnek „Mutter Sorge” című drámája, amelyet Heltai Jenő „Gondanyó” címen fordított. A hazai bohózat-újonságok közül eddig Feld Mátyás „Berta panamája” című látványos bohózata és Hervay Frigyes egy még cím nélküli újonsága készült el. A műsoron helyet foglal még két legújabb bécsi operettslager: „Förster Christl” („Az erdészleány”), fordította Mérey Adolf és „Die Tippmamsell” („A gépiró kisasszony”), amelyet magyarra Föld Aurél alkalmazott. „A gépirókisasszony”-nyal, ezen gyönyörű zenéjű és mulattató szövegű operettslagerrel kezdik meg pénteken, május 15-én a hivatalos szezon.

(*) A Bartha Miklós-pályázat eredménye. Holló Lajos elnökle alatt ma délelőtt tízenegy órakor ült össze a Bartha Miklós-szoborpályázat ügyében döntésre hivatott zsűri. A zsűri tagjai öt szavazattal kettő ellen elhatározták, hogy a legjobb művekkel pályázott művészeket újabb, szűkebbkörű pályázatra hívják fel, de egyuttal e művészeket a mostani alkalommal egyenkint háromszáz korona jutalomban részesítik. A jutalomdíjban részesített művészek a következők: 1. Tóth István. 2. Istók János és Gondos Imre. 3. Horváth Géza és Siklódy Lőrincz. 4. Kolozsvári Szeszák Ferencz. 5. Holló Barnabás. A zsűri dicsérettel méltatta a Markup Béla, Jankovits Gyula, valamint a Füredi Richárd és Lechner Jenő által beküldött pályaműveket. A végleges kivétel iránt tehát a zsűri csak a szűkebb pályázat lejártá után fog dönteni.

(*) A német festők kiállításának bezárása. A modern német festők kiállítását a Könyves Kálmán Nagymező-utcai művészeti szalonjában állandóan igen sokan látogatják és a vásárlás is igen élénk. A kiállítás e hó 14-ig marad nyitva s holnap, vasárnap déli egy óráig, a hétköznapokon pedig estéli nyolczig lehet megtekinteni.

(*) A Nemzeti Szalon grafikai kiállítását, amelynek rendkívül gazdag és változatos az anyaga, állandóan nagyszámú közönség látogatja. E kiállítás keretében látható a tavaszi tárlat is. A kiállítás reggel 9 órától este fél 7-ig van nyitva.

(*) Tavaszi kiállítás az Urániában. Az Uránia Kigyó-téri szalonjában Tolnay Ákos, az intézet igazgatója jelesebb művészeink festményeiből érdekes, szép kiállítást rendezett. Sok eredeti, iparművészeti tárgyat, butort, bronzokat és herendi porcelánt gyűjtött össze, amelyek a kiállítást változatosá és érdekessé teszik. Közönségünk helyesen tenné, ha művészi és iparművészeti szükségletét itt szerezné be. A kiállítás egész nap megtekinthető.

(*) Művészi plakettek a fényképkiallításban. A városligeti Mücsarnokban rendezendő országos fényképkiallítás rendező bizottsága Pogány Lajos orszgy. képviselő vezetésével tartott ülésén örömmel vette tudomásul, hogy az Amatőrök Orsz. Szövetsége az általa eredetileg megállapított eklevél helyett minden kiállítónak művészi bronzplakettet ajánl föl. A kiállítást f. hó 23-án nagy ünnepélyességgel fogják megnyitni.

(*) A tavaszi tárlat bezárása. A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlata a Mücsarnokban május 15-én, pénteken este zárul be. A tárlaton holnap, vasárnap, megismétlik a Wagner-hangversenyt s csütörtökön tartják meg a legutolsó hangversenyt, melyben nagyszabású vegyes műsor kerül előadásra.

(*) Építőművészi pályázat. Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános pályázatot hirdet a Ferencz József koronázási jubileumi alapítvány 1907. évi négyezernyolczszáz koronás építőművészi díjára. Kivántatik egy óvodával kapcsolatos elemi iskola terve. A kérvényeket és terveket legkésőbb augusztus 31-ig kell benyújtani a központi városházán, I. emelet 107. szám alatt.

EGYESÜLETEK.

(—) Előadások a Balatonról. Lóczy Lajos egyetemi tanár Siófokon, s a Balaton leglátogatottabb fürdő-helyein előadásokat rendezett a Balatoni Szövetség megkeresésére, s érdekes előadásai felölték mindazon tudnivalókat, mik a Balatonhoz járókat érdekelhetik. Ismertette a Balaton eredetét, s földtani alakulatait. Az előadást az Uránia-színház képei fürdőtelepeket, a telepek életét, a vidám gyereksereget, fürdőtelepet, a telepek életét, a vidám gyereksereget, a nép életét. Lóczy előadását nagy tetszés kísérte, s nagyon valószínű, hogy több balatoni fürdőhelyre is meghívják.

(—) Kerti ünnepély. Kellemes meglepetést fogtak kelteni közönségünk körében a Lorántffy Egyesület javára e hó 13-án a Gerbeaud városligeti pavillonjában rendezendő „Nagy Kerti Ünnepély”-re szóló, s ma szétküldött meghívók. A meghívók csak korlátozott számban mentek szét, s a rendezőség ez uton is közhírré teszi, hogy az ozsonna-szelvénynevel együtt 4.— koronába kerülő belépő-jegyek kiadása egyáltalában nincs meghívó előmutatásához kötve, s azok minden igazolás nélkül válthatók, akár előbb a városi elárusító helyeken: Rózsavölgyi és társánál (Kristóf-tér), Alberti és társánál (Kossuth Lajos-utca), Gerbeaud-nál (Gizella-tér), vagy a különlegességi tözsdében (Váczi-utca), akár a rendezőség tagjainál, akár az ünnepély napján a helyszínen.

(—) A nemzet jogosultságának bölcselése. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület tegnap ülésén Gáthy Bálint debreczeni kir. ügyész érdekes tanulmányt olvasott fel a nemzet jogosultságának bölcseléről. Fejtegetéseiben természettudományi alapokon vezette le a jog egyetemesen ható erejét az egyénre, a társadalmakra és a szükségképpen kialakuló nemzettestekre. A nagyszámú közönség, amelynek soraiban számos egyetemi tanár és jogász foglalt helyet, zajos tetszéssel fogadta az előadást.

(—) Az új házbérnegyed. A Magyar Építőmesterek Egyesülete a minap tartott rendes szakosztályi ülésén elhatározta, hogy mozgalmat indít a házbérnegyedeknek a kalendáriumi negyedekre való áttétele miatt. Ez az újítás, a megokolás szerint, a közönségnek előnyére válnék, építészeti szempontból pedig igen fontos.

Románbanktól	Tisztviselők	Földbirtokra	Házakra	Képviselő
	5—40 évre.	40%-ra az érték 65—80%ig.	I. II. és III. helyre.	Urszágos Földhitel
				Budapest, Erzsébet-körut 2. sz.

FŐVÁROS.

(A főváros új kölcsöne. A több oldalról érkezett ajánlatok nyomán a főváros most már komolyan gondol az új kölcsön felvételére. Ennek a tárgynak megbeszélése végett dr. Bárczy István polgármester ma délelőtt bizalmas értekezletre hívta össze a kerületek vezérferfiit. A polgármester ösmertette azokat a beruházásokat, amelyek sürgős intézkedést igényelnek és a főváros jövő fejlődése szempontjából halasztást nem tűrnek. Küszöbön állnak: a gázugár megváltása, bérházak, iskolák, fürdők építése, az óbudai fögyűjtőcsatorna kiépítése, továbbá kisajátítások és szabályozások költsége, amelyekre már nem tudnak fedezetet kimutatni, miután a tízmillió kölcsön kimerült. Azonkívül terve vannak véve közegészségügyi és közbiztonsági beruházások, népszállók, szükséglakások, szegényházak, kórházak építése. Előadta a polgármester, hogy ezen beruházásokra legközelebb kölcsönt akar felvenni a főváros. A kölcsönre vonatkozólag több helyről érkeztek ajánlatok. Budapesten nem lehet most pénzt kapni és a pénzpiac javulására a közel jövőben nincsen kilátás. A polgármester előadása szerint Németország el van zárva és csak a francia pénzpiac áll a főváros rendelkezésére. A polgármester ezen előadása folytán az értekezlet elhatározta, hogy helyesli egy kölcsön felvételét és megbizta a polgármestert, hogy ebben az irányban az ajánlattevőkkel tárgyaljon. A kölcsönt értesülésünk szerint több részben öhajítják felvenni, melynek első részlete hatvan millió korona volna. A kérdést már a legközelebbi közgyűlések egyike elé akarják vinni; mert a kölcsön adó- és illetékmentessége törvényhatósági szankciót igényel és erre külön törvényjavaslatot kell készíteni.

(A szükséglakások. Ma délelőtt a városházán értekezlet volt a szükséglakások ügyében. Megjelentek a tisztí főorvos, több tisztí és kerületi orvos, a kerületi előjáróságok kiküldöttei és a közjótékonyági bizottság több tagja. Előadó Kazányi Elemér fogalmazó volt. Az értekezlet tárgyalta a fővárosi barakok lebontásának föltétlen szükségét s helyébe a szükséglakások felépítését. A barakok ugyanis mint a járványok és betegségek terjesztői, valamint a helytelen rendszerük miatt semmi szín alatt továbbra fönn nem tarthatók. Az értekezleten felmerült ötletek és javaslatok a közjótékonyági ügyosztály elé kerülnek, amely ezeket saját javaslatával együtt a tanács elé terjeszti.

(Az Állatkert helyreállítása. A főváros az Állatkert helyreállítására 500,000 koronát szavazott meg, úgy, hogy ebből az összegből az állat-állományt is kellőképp egészítsék ki. A pénzügyi és gazdasági ügyosztály most előterjesztést tett, a mérnöki hivatal tervei alapján, a beruházásokra nézve. E szerint, egyelőre fölhasználnának a tizenhat munkás-alkalmazott lakásának az építésére 50,000 koronát; az istálló-épületre 14,000 koronát; az élelmiszer-tárházra 17,000 koronát; jégveremre 1500 koronát; a terület földmunkáira 1500 koronát; az Állatkert mentén levő kerítésre 3500 koronát; bontásokra 7000 koronát és az előre nem látható költségekre 5000 koronát. Ez összesen 100,000 korona. A pénzügyi és gazdasági bizottság ehhez az előterjesztéshez hozzájárult.

(Az újjászervezett kertészeti tanintézet. Dr. Ányó Ignác földművelésügyi miniszter az újjászervezett kertészeti tanintézet számára új helyet keres, mert az intézet jelen berendezésével és a Gellérthegy déli lejtőjén levő teleppel nem felel meg többé a céljának. Amennyiben e kulturális intézményt első sorban az ország kulturális központjában, a székesfőváros határterületén kívánja felállítani, felkeríti a fővárost, jelöljön ki a kívánalmaknak megfelelő területet s jelölje meg a módokat, melyek mellett a székesfőváros azt átengedheti. A tervezett új intézet céljaira egy tagban levő s megfelelő fekvéssel és talajviszonyokkal bíró könnyen megközelíthető és öntözhető legalább 25-50 kat. hold terület szükséges.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Negyedik nap. —

A negyedik nap versenyszámait szépszámu közönség nézte végig. A nap egyik főszámában, a Májusi handicapban tizenhat ló indult. Paragó volt a favorit Taral lovaglásával. Az Egyedi-ló azonban — úgy látszik — még teljesen formán kívül van, mert nagyon rosszul futott és így soknak csalódást okozott. A start hosszadalmas volt és az elindulás után Napsugár, Kondor és Mataswitha voltak az élen, de csakhamar Álnok került a mezőny élére és igen könnyen győzött Kondor ellen, amelyet Janek kitünően lovagolt. A Pejacsevich-lovat szintén erősen fogadták a ringben. Asszonyságok díjában csak három ló futott és ezek közül a favorit Orphelin győzött.

A részletes eredmény a következő:

I. Lánchíd-díj. Díj 3000 korona. Táv 2000 méter. 1. Gróf Esterházy B. 3é pm Hírnök II. 51 kg. (Pratt), 2. báró Springer G. 3é sm Kis betyár 44½ kg. (Dyk), 3. Rohonczy G. 4é stpm Togo 60 kg. (Pretzner). Futottak még: Tante Agnes (Match), Bujdosó (Boardman). Igen könnyen 1 hoszzsal nyerve, 2 és fél hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 25. 40 : 68, 98.

II. Ujonez-verseny. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gróf Wenckheim I. pk Otage 54½ kg. (Krouzil), 2. gróf Pestetich T. pk Kaczér 57 kg. (Boardman), 3. Dreher A. pk Thames 54½ kg. (Aylin). Futottak még: Aczél (Janek), Palotás (Pratt), Ambra (Heidt), Bataver (Taral), Haladó (Szente). Biztosan 1 hoszzsal nyerve, 4 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 104. 40 : 112, 62, 82.

III. Asszonyságok díja. Díj és 5000 korona Táv 2600 méter. 1. Zombory R. 5é sm Orphelin 70 kg. (Czárán Z.), 2. Junker J. urhölgy 6é sher Loredan 63½ kg. (Czárán J.), 3. Szemere M. 5é pm Kuro-patkin 68 kg. (Krause). Igen könnyen 6 hoszzsal nyerve, 6 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 12.

IV. Májusi handicap. Díj 10.000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gróf Pejacsevich A. 3é sm Álnok 50½ kg. (Pretzner), 2. Geist G. 4é sm. Kondor 54½ kg. (Janek), 3. Mattausch H. 4é stpk Napsugár 50 kg. (Miles). Futottak még: Faragó (Taral), Muse (Boardman), Héja (Carlake), Hatton's Love (Krouzil), Matterhorn (Pratt), Karline (Vivian), Agnes (Heidt), Bisamberg (Southey), Mayenne (Paul), Ridoif (Cockeram), Pandora (Izményi), Ella (Smutny). Könnyen 1 és fél hoszzsal nyerve, 4 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10 : 78. 40 : 96, 122, 152.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Blaskovich E. pk Day Star 54½ kg. (Janek), 2. Gróf Pejacsevich A. sk Mozi 49 kg. (Tausz), 3. Mr. Redgrey ik Rugany 53½ kg. (Heidt). Futottak még: Galantine (Paul), Lopor (Match), Homomány (Peschka), Didon (Tam). Küzdelem után 1 hoszzsal nyerve, nyakhoszzsal 3-ik. — Tot.: 10:18. 40:44, 46, 50.

VI. II. osztályú eladóverseny. Díj 4000 korona. Táv 1000 méter. 1. Dreher A. pk Nadine 48½ kg. (Vivian), 2. Báró Herzog M. sk Bojarin 48½ kg. (Boardman), 3. Gróf Pejacsevich A. sk Mi 51 kg. (Pretzner). Futottak még: Armida (Gulyás), Tabby (Krouzil). Küzdelem után rövid fejhoszzsal nyerve, 4 hoszzsal 3-ik. — Tot.: 10:114. 40:196, 124.

VII. Weiler-handicap. Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Báró Herzog M. 3é pm Peugeot 51 kg. (Walkington), 2. Szemere M. 3é pm Sasaki 49 kg. (Boardman), 3. Hg. Hohenlohe-Oehringen 3é sm Ginster 45 kg. (Baumgartner). Futottak még: Fanaron (Miles), Marie Louise (Southey), Ravissante (Aylin), Rodostó (Janek), King Ronald (Pratt), Pirók II. (Cockeram), Gossimer (Szente), Julietta (Puszter), Ilona (Krouzil), Ballerina (Heidt), Ezres (retzner), Bocskoros (Paul), Fityóka (Jank P.). Könnyen 2 hoszzsal nyerve, fejhoszzsal 3-ik. Tot.: 10:42. 40:88, 194, 298.

A Király-díj.

— Ötödik nap. —

A klasszikus versenyek legszebbikét, a 100,000 Koronával dotált Király-díjat holnap futják a városi versenytérén. Hatalmas díjánál és sportjelentőségénél fogva az összes versenyek között első helyen áll, évről-évre legjobb idősebb lovaink és a Derby-évjárat színe-java mérkőzik benne, melynek győztesei a kék szalagért vívott küzdelemben is mindenkör szép szerepet játszottak, sőt gyakran ott is győzelmet aratván, tényleg évjáratuk legjobb képviselőinek bizonyultak. A sulyviszonyok a Király-díjban határozottan a hároméveseknek kedveznek, amint ezt az eddigi statisztika is fényesen bizonyítja. Eddigél 12 év alatt csak 2 idősebb ló tudott győzni, még pedig Ganache és tavaly Horkay. De győzelmét mindkettő csak annak köszönhetette, hogy, az akkor

indult háromévesek között valódi klasszis ló nem szerepelt, miután Ganache ellenfele Lastro, vagy pedig a tavalyi háromévesek közül Muse és Elmore a legjobb akarattal sem sorozhatók a klasszis lovak közé. Ahol azonban a háromévesek között valódi klasszis lovak is indultak, ott az idősebbekkel szemben fölényben is maradtak és azoknak legjobb esetben is nagy sulyaik miatt csak a 2-ik vagy 3-ik helyettes értéki dicsőségével kellett megelégedniük.

A holnapi Király-díj valószínű indulói a következők:

Miracle	lov. Cockeram
Mátka	„ Pretzner
Fantome	„ Miles
Táltos	„ Walkington
Rother Stadl	„ Carlake
Matschaker	„ Vivian
Peregrin	„ Taral
Lángoló	„ Janek
Jalouse	„ Szente
Renier	„ Krouzil

Ezek közül az idősebb lovak között határozottan Rother Stadl, a háromévesek között pedig Peregrin és Mátka a legjobbak. Minthogy a díjat még kevés kivétellel mindig a háromévesek nyerték, az a véleményünk, hogy az idén is a háromévesek lesznek frontban. Hogy a díjat Peregrin vagy Mátka nyeri-e meg, erre nagyon nehéz felelni. Egyenlő suly esetén föltétlen Peregrin könnyű győzelmét várnök, tekintetbe véve azonban azon körülményt, hogy Taral az előírt 51 kg. sulyal nem lovagolhat és lovának emiatt még circa 4-5 font tulsulyt is kell nyergébe venni, semmiesetre sem lesz könnyű feladata, miután a 14 font különbség által

Peregrin és Mátka

teljesen egyforma esélyvel indulnak és így az első-géért előreláthatólag nagy küzdelem lesz.

Jelölteink:

- I. Elzevir — Orphelin
- II. Csüddögölő — Zombory ist.
- III. Peregrin — Mátka
- IV. Roland — Pratt lov.
- V. Saba — Csobolyó
- VI. Krouzil lov. — Flowerseller
- VII. Mimosza — Ilona

() 40.000 koronás olimpiai államsegély. A magyar sportkörök bizonyára nagy örömmel veszik tudomásul, hogy ma délelőtt a pénzügyminisztérium vezető államtitkárja, Popovics Sándor, aláírta a 10.000 koronás olimpiai segély kiegészítésére vonatkozó 30.000 koronás póttulványt. Ehhez hasonló nagy anyagi támogatást a multban még sohasem kaptak az olimpiai versenyekre készülő magyar versenyzők, de nagyhangú ígéretekkel annál gyakrabban. Eddig 3000-5000 korona között válsakozott a segély nagysága, most egyszerre 40.000 koronára emelkedett, fényes bizonyosságul annak, hogy gróf Apponyi Albert kultuszminiszter mennyire szíven viseli a magyar embersport ügyét. Akkor, amidőn ezt a hírt közre adjuk, nem szabad megfeledkeznünk az olimpiai bizottság elnökéről, gróf Andrássy Gézaról és különösen Muzsa Gyula országgyűlési képviselőről, mert ők győzték meg a minisztereket arról, hogy méltóan csak az esetben állhatjuk meg helyünket a londoni Olympiádon, ha a kormány nagy államsegélyvel támogatja a magyar bizottságot. Most már minden életképes sportunkkal képviselhetjük a magyarságot, nem leszünk kénytelenek néhány emberrel lézengeni a nemzetek nagy táborában.

() Fodor vívómester külföldi tanulmányútja. Azon sikerek után, melyek Fodor Károly műgyemtemi vívómester a középiskolai és a gyermekvívás oktatás terén elért, s melyet az elmúlt héten a kultusz kormány illusztris képviselője előtt is bemutatott, méltó elismerésül szolgál az, hogy Fodor mester a vallás- és közoktatásügyi kormány támogatásával a francia s különösen a párisi középiskolai vívás-oktatás tanulmányozására ment ki. A kormány oly egyéni részesített támogatásában, ki évek óta buzgólkodik e téren s amit eddig is már elértünk, az mind neki köszönhető. Fodor mester föleg az évenként Párisban tartatni szokott, ugynevezett „Interscholaire“ versenyeket kívánja tanulmányozni, mely versenyek valódi ünnepek képeznek. Franciaországban a középiskolákban a vívás kötelező s év végén a különböző iskolák növendékei a fent nevezett versenyre jönnek össze, melyen az ország előkelőségei teljes számmal megjelennek. Tanulmányozni kívánja továbbá Fodor mester a főiskolai sportviszonyokat, a vívómesteri és a vívóklub viszonyokat is. Reméljük, hogy ez utján gyűjtött tapasztalatait teljes mértékben nálunk is érvényesíteni

fogja s főleg a középiskolai vivás-oktatás terén eddig elért sikereit csak növelni fogja a külföldön e téren tapasztaltaknak hazánkban való meghonosításával.

() **Magyarország főiskolai bajnokságai.** A Műegyetemi Athletikai és Football Club holnapi bajnoki viadala méltó szezonnyitónak ígérkezik. Magyarországi főiskolai sportolónak színe-java méri össze erejét a meetingen, mely számos magyar bajnokot is a küzdőterre szólít. És ezek a küzdelmek hevesek lesznek. Így a Magyarország főiskolai bajnokságaiért folyó versenyek legnagyobb része főiskolai rekordjavításokat ígér. A 100 yardon a debreczeni Kiss István, Ludinszky Lajos (BEAC.) és Déry Emil (MAFC.) elkeseredett csatát vívnak. A 220 yardos bajnokságban Déry Emil (MAFC.) a jelölt, bár Toldy Gaszton (BEAC.) és Fekete (MAFC.) sem lesznek messze tőle. Az 1/4 angolon a védő Holicsnak Brugger (Eperies) és Fekete lesznek erős ellenfelei, míg az 1 angolosban Holics bizony győz Brugger és Tolnai ellen. A 120 yardos gátbajnokságot a védő gróf Csáky István csak küzdelem után nyerheti meg Szende A. és Olasz A. (BEAC.) ellen. A magasugrás bajnokság a két legjobb magyar ugró Somody István és Szegedy Géza párharcza lesz. A diszkoszvetésben igen nagy érdeklődés várja Antal Pál bemutatkozását, kinek főleg Jeschina Ferenczcel (Állatorvosi főiskola) és Veress Lajossal (KEAC.) kell megküzdenie. A stájtában a Ludinszkyval és Toldyval meg erősödő BEAC. erős ellenfele lesz a MAFC., DAAC. és KASE-nek. A verseny a lágymányosi pályán délután 3 órakor kezdődik és egy koronás programmal tekinthető meg. Egyetemi hallgatók indexük felmutatásával 30 fillért fizetnek csak. Immár hatodszor találkozik a Kassai Akadémiák S. E. a Műegyetemi A. és F. C.-al vasárnap délután az atletikai verseny után a lágymányosi pályán. Eddigi eredmények: 1905-ben 2:1, 1906-ban 2:0, 3:2, 1907-ben 5:2, 4:1, mindig a MAFC. javára. A KASE, most erősen készült a revánusra. Az érdekes match tréningjegyekkel tekinthető meg.

() **Esztergom vármegye a falanxért.** Esztergom vármegye közönsége megbizta a vármegye alispánját, hogy a Nemzeti Falanx-egyesület főkegyesületeinek és községi oszlopainak megalakítása tárgyában vármegyeszerte a szükséges intézkedéseket tegye meg. A vármegye a községi oszlopokat anyagi támogatásban részesíti. A megyében eddig Magyar- és Németszögyén, Kisújlak, Néma, Bart, Bátorkeszi, Süllő, Ung községek határozták el a Nemzeti Falanx községi oszlopainak felállítását. A vármegye közönsége legnagyobb lelkesedéssel karolta fel az egyesület ügyét, mint, amely hivatva lesz az ifjuságnak nagy tömegét hazafias irányban testileg és szellemileg kiképezni. A Nemzeti Falanx első nagyszabású ünnepélyét Monoron tartja meg. A város összes községeiben lázasan folyik a munka. Az ifjakat az új rendszerű gyutacsos fegyverekkel csekkölészetben is kiképezik, mely sportágban a pünkösdi másodnapi ünnepélyen versenyeket is rendeznek.

() **Bajnoki football-mérkőzések.** Az I. osztályú bajnokságnak a döntő mérkőzése lesz holnap délután 5 óra 15 perczkor a Magyar Testgyakorlók Köre és a Magyar Athletikai Club között a millenáris pályán. A csapatok összeállítása a következő: M. T. K.: Domonkos — Nagy, Csüddör — Biró, Szücs, Elemér — Sebestyén, Károly, Holics, Szántó, Vida. M. A. C.: Sipos — Oláh, Makó — Meleghy, Hildebrand, Medgyessy — Feketeházy, Krempels, Kelemen, Vangel, Borbás. Biró: Schubert Ferencz (M. U. E.). Előzőleg 3 1/2 órakor a második csapatok küzdenek a szövetségi díjért. Délután 9 órakor a III. csapatok, 10 1/2 órakor az old boys-ok mérkőznek. Helyárák rendesek.

A Fővárosi Torna Club—Typographia Sport Club a soroksári úti pályán játszik délután 1/2 órakor. Biró: Horváth Ferencz (F. T. C.). Délután 3 órakor a Nemzeti Sport Club—Tisztviselők Sport Egyesületével játszik a II. osztályú bajnokságért, délután 1 órakor a II. csapatok küzdenek a szövetségi díjért. Mind a három mérkőzés tréningjeggyel tekinthető meg.

A Ferencvárosi Torna Club az Újpesti Torna Egyesülettel a népszigetű pályán játszik délután 1/2 órakor. Biró: Bakó Gyula (M. T. K.) lesz. Előzőleg a 33-as Football Club az Újpest Rákospalotai Athletikai Clubbal játszik a II. osztályú bajnokságért. Délután 10 órakor a F. T. C. II.—U. T. E. II. játszik a szövetségi díjért.

A Budapesti Torna Club Bécsben játszik a Wiener Sport Club-bal, ennek a dornbach-i pályáján, a B. T. C. II. pedig Komáromban játszik a Komáromi Football Clubbal.

A Kassai Akadémiák Sport Egylete a Műegyetemi Athletikai és Football Clubbal a lágymányosi pályán játszik délelőtt 10 órakor.

() **A Nemzeti Sport** legújabb számában az összes tavaszi sportok bő méltatásra talál. A magyar válogatott csapatnak szenzációs és váratlan vereségét szakszerűen ismerteti a Nemzeti Sport bécsi tudósítója, rámutat a vereség közvetlen okaira. Nagy tetszést fognak kelteni a Budapesti Poló Club tréningjéről és a pesti lóversenyekről hozott bő és gyönyörű illusztrációk. A football rovat különösen terjedelmes s egyik legérdekesebb része Anglia legklasszikusabb díjának, az angol kupa döntő mérkőzésének bő leírása. Az atletikai rovat a tréningben lévő fővárosi atlétákról hoz referátát. Intenzíven foglalkozik a Nemzeti Sport a lawn tennis sporttal, mely rovat vezetését Schmied Ödön, Magyarország egyik legkiválóbb játékos és teoretikus szakembere vette át. Az olimpiai próbaversenyek közeledtével az olimpiai uszópróba-versenyről s ennek rendezéséhez van szakszerű hozzászólás. Az Automobil, a Nemzeti Sport melléklapjában az érdekes hírekön kívül a „Westinghouse Omnibusok”-ról szóló szakcikk fog érdeklődést kelteni.

Téli sport-czikkek

Mű- és versenykorcsolyák, Jégjátékok, Hockey, Jég-hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norvég-, svéd-, tírol-, hallgatói- és amerikai rodol sport és gyermek-számok, tobogán stb. Lillénfeldt skil 30 korona Norvég- skil, lábszárak, hótalpak. Téli sporttárgyak és felszerelések Sportárjegyzék ingyen.

KERTÉSZ TODOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület** központi igazgatósága, ma tartotta első igazgatósági ülését. Grecsák Károly kuriai bíró elnök bejelentette, hogy eddigelé 42 törvényszéki területen alakult meg a vidéki osztályok, 2011 taggal. A tagok között a m. kir. kuria 42 taggal szerepel. Az alakulást újabb hat törvényszék jelentette be. Megkezdődött az alapító-tagok jelentkezése is. Az eddigiek után itélve, biztos kilátás van arra, hogy az összes törvényszékek osztályokká alakulnak s hogy a kir. táblák és a kir. kuria bírói tagjai majdnem kivétel nélkül belépnek az egyesületbe. Az igazgatóság már első ülésén számos nagyfontosságú javaslatot tárgyal. Elsősorban behatóan foglalkozott a bírának külön státusba vétele és az automatikus előléptetés kérdésével. Ezekre és több idetartozó szervezeti kérdésre vonatkozólag az igazságügyminiszterhez a közel jövőben beterjeszti emlékiratát. Megbeszélés tárgyai voltak a bírói állások betöltésének oly irányu szabályozása, mely elegendő biztosítékot nyújtson arra, hogy a betöltendő állásokra a valóban érdemesek neveztesse ki. Továbbá a joggyakorlók tarthatatlan anyagi helyzetéről való tekintettel, a javadalmazás sürgős javításának a szorgalmazása. Elhatározta továbbá az igazgatóság, hogy a lakbérének a kormány által tervezett rendezése alkalmából illetékes helyen lépést tesz arra nézve, hogy a budapesti kir. ítélőtáblai és a kuriai bírák, akiknek dolgozó helyiségüket magánlakásukon kell tartaniok, az ezáltal felmerülő kiadás-többlet nézve megfelelő kárpótlásban részesüljenek. Felhívást intézett az igazgatóság az összes vidéki osztályokhoz avégből, hogy ezek évenkénti előterjesztésben jelöljék meg azokat a törvényeket és rendeleteket, amelyeknek a megváltoztatását a legsürgősebbnek vélik és a törvényileg még szabályozva nem lévő azokat a kérdéseket, amelyeknek szabályozása sürgősnek mutatkozik. Bizottságot küldött ki az igazgatóság egy bírói internátus (nevelő-intézet) létesítésének szükséges előkészületei megtételére, valamint ugyanennek bizottságot küldött ki a bírák irodalmi tevékenységének támogatása tárgyában szükséges módokat megállapítása iránt. Délben az igazgatóság testületileg tisztelt Gúntner Antal igazságügyminiszternél, aki az egyesület elnökének üdvözlő szavaira adott válaszában az egyesület őszinte és jóakaratu támogatásáról biztosította.

§ **Levezetés a fogházból.** Annak idején megtuk, hogy Kürti Bálint fogházor hogyan közvevitette Friedmann Béla fogolynak és Klein Manoné, szül. Grün Reginának levezetését. Az ügyészség indítványára a fogházort akkor felfüggesztették állásából és hivatali kötelességének megszegése miatt megindították ellene az eljárást. A vizsgálat kiderítette, hogy a fogházort megvesztegették, ennél fogva Kürti Bálint és Klein Manoné ellen vádiratot adott be az ügyész. Dr. Scheffer Sándor védő a vádirat ellen kifogásokat adott be a vádtanácsához.

§ **Megrálgalmazott rendőrkapitány.** Az Újpesten megjelenő „Börmunkás” című időszakai szaklap 1907 évi márczius 15. napján megjelent számában azt írta Szászsebes város rendőrkapitányáról, hogy két börmunkást, Freitag Ottót és Király Mihályt azért ítélte el 24—24 órai elzárásra, mert Szászsebesen egy magánlakásban másokkal tanácskozást tartottak. A közlemény tartalma ebben az alakban nem felelt meg a valóságnak, mert a két munkás gyűlést jelentett be a Heitz-féle vendéglőben s ezt a bejelentést a redőrhatalóság tudomásul is vette. A gyűlést azonban nem itt a vendéglőben, hanem titokban Király Mihály magánlakásán tartották meg engedély nélkül. Ezért az engedély nélküli gyűlést megtartásáért ítélte el a nevezett két munkást a rendőrkapitány szabályszerű tárgyalás után 1—1 napi elzárásra. A „Börmunkás” című szaklapnak közleménye miatt az ügyészség a rendőrkapitány és Szászsebes város tanácsának felhatalmazása alapján bünvádi eljárást indított rálgalmazás sajtóvétségéért Bauer Gyula szerkesztő ellen, aki beismerte a cikk szerzőségét. Ma tárgyalta ezt a rálgalmazási sajtópört a büntetőtörvényszék esküdttörvénye Sárkány bíró elnöklété alatt. A vádlott kérelmére a bíróság helyt adott a valódiság bizonyítására. Ennek lefolytatása után dr. Varga kir. ügyész terjesztette elő a vádat, dr. Ladányi Ármán pedig a védelmet. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság Bauer Gyulát rálgalmazás sajtóvétségéért 100 korona fő- és 60 korona mellék-pénzbüntetésre ítélte. A védő s vádlott semmisségi panaszszal éltek.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KRONSTEINER KAROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120.
Homlokzatfesték „VIHARÁLLÓ”
mészoldó épületek mázolására 49 töbféle mintában, kilogrammonként 24 fillértől felfelé. Mozaikvizoldó mázolások, mint zománc-homlokzat és Lapidon testek.
— Prospektus és mintalapok ingyen és bérmentve

Vérgyógyítás.
Hemopatia
Új, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, gürválykór-, szívdült gyomor-, bél- és ideg-bajokban (neurasthenia) és nemely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányos és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.
E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) módosított és újított receptje van.
Budapest, V., Vácal-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Serravallo
China-bora vassal.
Erősítőszert gyengeségben szenvedőknek, vérszegényeknek és ödülőknek. Étvágyatgerjesztő, ideget erősítő, vért javító-szer.
Kittinó izü. — Több mint 5000 orvosi ajánlat.
SERRAVALLO J. Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban. Fél literes üveg 2 K 60 fill. Egy literes üveg 4 K 80 fill.

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

== Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét. ==

Dr. HARMAT GYULA
Időbajosok rendelő-intézete
 Anhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82 sz.
 Felső, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vörösvér, tüdővese-hurut
 és egyéb eredetű gyögyittatnak in halászókkal és szörum-
 készíttatnak.
 Rendel 11-12 és 4-ig.

Kristály-só.

A legfinomabb és legtisztább készítmény, a legszigorubb
 egészségügyi követelmények szerint előállítva.
Rendkívül tápláló erejű! Mindig száraz!
 Kapható minden jobb fűszer- és csemegkereskedésben.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda
 Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg
 kén-s források. Iszap-
 fürdők, iszaporogató-
 sok, massage, vizgyógy-
 intézet, gőzfürdők, kő-
 és kádfürdők, gyógyvizuszodák.
 Olcsó és gondos panzió.
 Csusz, koszvény, idegbőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő
 prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Buda.

KÖZGAZDASÁG.

A főváros új kölcsöne.
 Budapest, május 9.

Rohamosan fejlődő gazdasági és kulturális
 életünk egyre nagyobb feladatokat ró főváro-
 sunkra is. A szociális és higiénikus követelmé-
 nyek napról-napra több pénzfelzárkózást igényel-
 nek, amelyek elől kitérni nem lehet. A különféle
 közszolgáltatásokat végző üzemek nem mindig
 jövedelmeznek a kívánt mértékben s a főváros
 fejlődése sem tartózkodhat vissza addig, míg a
 város finansziális ügyei a kívánatos mértékig
 megjavulnak. Aztán kiűzőben van a gázgyár
 megváltása, a Duna-Tisza-csatornával kapcsola-
 tos építkezések ügye, a környékbeli viczinálások
 elektromossá váló tételével a munkáslakások épít-
 ésének kérdése: mind meg olyan dolgok, ame-
 lyek milliókat emésztettek föl, nem is szólván ar-
 ról, hogy a város-rendezések sokszor nagyon
 is mélyen belemarkolnak a főváros pénztárába.
 Aztán a tisztviselők fizetésjavításának kérdése is
 éget már s nagyobb áldozatot kíván. Kevés a
 kórház is; a különféle klinikák és rendelő-inté-
 zetek valóságos ostromolják az itt-ott megüre-
 sedő ágyakat. Az orvosok sztráikkal fenyegető
 sok jogos panasza még mindig nincs orvosolva.
 Kevés az iskola is és a meglévők jórésze meg
 nem felel épületekben szorong. Építeni kellene
 jó néhány új iskolát is. Sok parlagon heverő,
 üres telke van a városnak. Holt tőke mind. Bér-
 házak, rajtok többet jövedelmeznek. Építeni
 kellene ezeket is.

Szóval rengeteg a szükséglet minden téren.
 És ha a főváros egyszerűen struczcpolitikát nem
 akar folytatni, akkor rá kell szánnia magát arra,
 hogy egy nagyobb kölcsönnel rója le azt, amivel
 önmaga iránt tartozik. És tényleg, úgy értesül-
 lünk, hogy a tanács csakugyan foglalkozik egy
 nagyobb kölcsön felvételének gondolatával.
 Csakhogy ez nem könnyű feladat. A piac kime-
 rült s alig kapható újabb műveletre. A budapesti
 bankoknál még a régi kölcsönből is van 25 mil-
 lió értékű záloglevél s ami tartalékiuk még van
 bankjainknak, azt a nagy beruházási kölcsönre
 tartják készen. Bécs, a kedvelt császárváros tán
 ki tudná szorítani az első részletre szükséges 60
 millió koronát. Csakhogy Bécs nem 60 milliót,
 hanem 60 fillért sem ad szívesen olyan célra,
 amely gyűlölt versenytársát, Budapestet még
 jobban megerősíti. A német piac szívesen adna
 pénzt, — ha tudna. De a kétszeres német birod-
 almi kölcsön, aztán a fejedelemségek és a váro-
 sok kölcsönei körülbelül 3000 milliót kötöttek le
 itt is. Ennél többet csakugyan nem lehet kívánni

még Berlinton sem. Marad tehát Páris. A fran-
 czia pénzt úgy is szívesebben látnak itthon, mint
 a bécsit s nagy érdekünk, hogy a francia tőke
 utat találjon a mi tökeszegény országunkba.
 Ezért kísérte mindig olyan általános figyelem
 azokat a kísérleteket, amelyek a francia tőke
 megnyerését célozták. Az akció lelke itt is
 Lánzy Leó volt. Csakhogy a nagy világ azt
 hitte, hogy Lánzy a nagy beruházási kölcsön
 érdekében tárgyal Párisal. Most aztán kitűnt,
 hogy Lánzy a fővárosra gondolt. Legalább
 erre vall az, hogy a Pesti Magyar Keres-
 kedelmi Bank egy elsőrendű francia pénz-
 csoporttal egyetemben, mely a Crédit Lyon-
 nais és a Banque de Paris et des
 Pays-Bas vezetése alatt áll, a főváros ta-
 nácsával tárgyalásokat indított meg és foly-
 tat egy 60 millió korona 4%-os kölcsön
 finanszirozása végett. Mint értesülünk, ezen mit-
 veletnél több más elsőrangú magyar pénzügyet
 is érdekelve van.

Ennél alkalmasabb időben valóban rég nem
 kínáltak már pénzt a fővárosnak s nem kétséges
 az, hogy a tanács örömmel ragadja meg az alkalmat
 a pénzszerzésre. Ezt parancsolja a főváros
 fontos gazdasági, higiénikus és kulturális érdeke,
 annyival is inkább, mert ezek a francia pénzügy-
 zetek valóban a világ legelső ilyen mű-
 intézetei közé tartoznak, amelyekkel való
 összeköttetés mindenestre biztos és jó üzletet
 jelent s nagyban fokozza a magyar értékek iránt
 való bizalmat külföldön is.

Kornfeld Zsigmond lemondása.

Budapest, május 9.
 Gazdasági körökben és a tőzsdén ma más-
 ról sem folyt a szó-beszéd, mint Kornfeld
 lemondásáról. A tőzsdetanács ülése iránt ma
 délután igen nagy érdeklődés nyilvánult, mert
 itt hozták nyilvánosságra az elnök lemondó le-
 velét. Az igen szépen megírt lemondó levél,
 mely hű tükrö Kornfeld kiváló egyéniségé-
 nek, így szól:

Mélyen tisztelt Uraim! Van szerencsém
 a Tekintetes Tőzsdetanácsot felkérni, méltóztassék
 engem tőzsdetanácsosi tisztségemtől és evvel kap-
 csolatban az elnöki állástól kegyesen felmenteni,
 illetőleg szívesen tudomásul venni, hogy ezen állá-
 sokról ezennel lemondok. Ezen elhatározásomnál ki-
 zárólag azon hit vezet, hogy ama program, amely-
 nek alapján bizalmukkal annak idején kiténtek és
 amelynek keresztülvételére elsősorban vállalkoztam,
 emberi mértékkel mérve, végre van hajtva. Az új
 tőzsdéépület zárókövének letétele és a bírósági el-
 járásnak a magyar királyi igazságügyi miniszterium
 által jóváhagyott reformja organikus jelei ennek.
 Biztosítom az igen tisztelt Tanácsot, hogy míg egy-
 részt azon számos éven át, amelyben bizalmuk a
 Tőzsdetanács élére állított, legjobb tudomásom szer-
 rint igyekeztem mindig feladataimnak megfelelni,
 másrészt megvagyok győződve, hogy azon némi
 siker, amely közös törekvéseinket kísérte, elsősor-
 ban a Tőzsdetanács és a tőzsde közönség ama párat-
 lan odaadásának köszönhető, amelylyel saját spe-
 cziális érdekeiket mindig és minden tekintetben a
 köző követelményeinek alárendelni készek voltak.
 Azon időre, amelyben elődeikkel és önökkel együtt
 a tőzsdéintézményt közvetlenül szolgáltam, minden-
 kor örömmel és megatottsággal fogok visszagon-
 dolni. Örömmel, mert a legkedvezőtlenebb körülmé-
 nyek között is el tudtuk érni az előttünk lebegett
 célt: a tőzsdéintézményt minden tekintetben moder-
 n, áldásos instituczióvá fejleszteni; megatottsággal,
 mert kegyes barátságuk és jóindulatuk, nem ke-
 vésbé az egész tőzsdéközönségnek érdemeimet
 messze meghaladó elismerése tevékenységemet az
 egész időn át kísérte és nem egy kívülről jött táma-
 dásnak és félreértésnek keserű hatásait enyhítette,
 sőt megszüntette. Nem kell külön szavakkal hang-
 sulyoznom, hogy amennyiben más hatáskörömben
 ezentul is a tőzsdéi intézményt szolgálni tudom, ezt
 lelkesedéssel fogom tenni. A forma változhat ebben

a tekintetben, azon meggyőződés azonban nem,
 hogy a kereskedői tisztességgel vezetett tőzsde mind
 az országra, mind a kereskedelemre és a mezőgaz-
 daságra egyaránt elemi fontossággal bír; ily arányu
 vezetésre nézve pedig teljesen és őszintén bízom
 a Tekintetes Tőzsdetanács működésében. Azon meg-
 alkuvást nem ismerő becsületesség és valóban példa-
 nélkül álló áldozatkészség, amelyet eddig is tanusi-
 tottak, a jövőnek legértékesebb záloga. Az irá-
 nyomban mindenkor megnyilvánult barátságukért
 pedig méltóztassanak egyült és egyenkint mélyen
 érzett hálám elfogadni. A közös munkából fakadt
 személyes relációk nem szünhetnek meg, hiszen
 komoly ethikai alapon nyugosznak. Maradtam Buda-
 pesten, 1908. május 8. kiváló tisztelettel a tekintetes
 Tőzsdetanács kész szolgálója, Kornfeld Zsig-
 mond s. k.

A tőzsdetanácsot mélyen meghatotta az el-
 nök váratlan elhatározása s a tagok egytől-
 egyig szilárdan el vannak tőkélve, hogy Korn-
 feldet nem engedik távozni arról a helyről,
 melynek annyi dicsőséget szerzett. Hiszen maga a
 lemondó levél a legkésebb bizonyossága annak,
 hogy Kornfeldnek nem szabad távoznia. A tőzsdetanács a
 lemondásról természetesen hallani sem akar, s elhatá-
 rozta, hogy testületileg kéri föl az elnököt
 elhatározásának megmástitására; sőt a napok-
 ban a tőzsde összes tagjai egy nagy monstre-
 küldöttségben járulnak Kornfeld elé bizalmuk
 és ragaszkodásuk kifejezésül. A tanács
 üléséről egyébként a következő tudósításunk
 számol be:

A tőzsdetanács ma délután 5 órakor Simon
 Jakab elnök elnöklésével teljes ülést tartott, ame-
 lyen a tanácsnak Budapesten levő összes tagjai jelen
 voltak. A tanács tagjainak üdvözlése után az elnök
 előadta, hogy az ülés sürgős egybehívására Korn-
 feld Zsigmondnak, a tőzsdetanács elnökének a ta-
 nácsához intézett levele szolgáltatott okot, amelyet
 bevezető sorainkban már ismertünk. A levél felol-
 vasása után előadta elnök, hogy a jelen ülés nem
 szolgálhat alkalmul arra, hogy azon érdemek esete-
 lésébe bocsáitkozzék, amelyek Kornfeld Zsigmond
 elnöki működését fényes betükkel irták az intézmény
 történetébe. Azt hiszi, hogy a jelenlévők érzelmeinek
 ad kifejezést, amidőn hangsúlyozza, hogy a mai ülés
 egyetlen feladatát csak az képezheti, hogy a tanács
 e lemondással szemben elfogajandó álláspontja te-
 kintetében megállapodásra jusson. Schmidt József
 nyug. államtitkár, tőzsdetanácsos szólásra emelked-
 vén, előadja, hogy Kornfeld Zsigmond lemondása a
 tőzsdét és a gazdasági világot oly helyzet elé állítja,
 hogy annak horderejét és következményeit e pillá-
 natban sem kiszámítani, sem alapos megfontolás tár-
 gyává tenni nem lehet. Nem kíván e tényről szemé-
 lyi és érzelmi momentumokra hivatkozni s nem is
 tartja szükségesnek, mert hisz elég tárgyi ok van
 arra, hogy a tanács elnökét a lemondás visszavoná-
 sára bírni és őt a tőzsdének s ezzel az egész ország
 közgazdaságának továbbra is megtartani igyekez-
 zék. Egész fölőseges itt e helyen Kornfeld Zsigmond-
 nak a tőzsde érdekében kifejtett munkásságát méltá-
 tni, hisz mindazok, akik vele együtt működtek, tud-
 ják, hogy távozása az intézményre mily veszteséget
 jelentene. Azonban két szempontot mégis kiemelni
 kíván. Nem tartja valószínűtlenné, hogy azok a tá-
 madások, amelyek a multban, mondjuk, jöhíszeműien
 a tőzsdéi intézmény ellen irányultak, ezentul foko-
 zottabb mérvben fognak felhangzani, másrészt éppen
 most oly alapot és formát kívánnak a tőzsdének
 adni, amilyenekkel ez intézmény hasznosan és ered-
 ményesen nem működhetnék. El kell követni
 tehát mindent, hogy a tőzsde megtar-
 tassa azt a vezért, aki az intézmény
 mai szervezetét megalkotta s oda-
 vezette, ahol az ma áll. Meg van róla győ-
 ződve, hogy komoly okok készítették az elnököt e
 lépésre, de azon reményének ad kifejezést, hogy a
 tőzsdetanács egyhangú kérelmének engedni fog és
 nagybecsű tevékenységét s kipróbált erejét továbbra

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz
 Használatára valódi áldás gyomorhajások-
 nak és székszorulásban szenvedőknek
 az elrontott gyomor
 2-3 óra alatt tel-
 jesen rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér.
 Nagy üveg 60 fillér.

is az intézménynek fogja szentelni. Indítványozza, hogy a tanács a lemondást ne vegye tudomásul, hanem testületileg keresse fel elnökét, arra kérve őt, hogy bejelentett határozatát az intézmény érdekében megmásítani kegyeskedjék. Barta Arnold udvari tanácsos felszólalásában méltatja és röviden vázolja azt a tevékenységet, amelyet Kornfeld Zsigmond az intézmény érdekében kifejtett s a maga részéről is kijelenti, hogy a tanács nagyérdemű elnöke lemondását tudomásul nem veheti. Csatlakozik Schmidt József indítványához. A tőzsdetanács egyhangulag kimondja, hogy Kornfeld Zsigmond lemondását nem fogadja el s még az ülésből a következő táviratot intézi a jelenleg Bécsben tartózkodó elnökéhez:

A tőzsdetanács ma délután tartott teljes ülésében megdöbbenéssel értesült Méltóságod azon elhatározásáról, hogy elnöki tisztségéről lemond s lelkesezéssel és mély hálával emlékezve meg Méltóságodnak az intézmény érdekében több mint egy évtizeden át kifejtett páratlan tevékenységéről, abban a tudatban, hogy Méltóságod bölcs vezetését az intézmény kárá nélkül semmiképen sem nélkülözhetni, egyhangulag kimondotta, hogy Méltóságod lemondásában nem nyugodhatik meg s miután Méltóságod távolléte folytán idevonatkozó kérelmét azonnal nem állott módjában testületileg Méltóságod elé terjeszteni, erre azt az időpontot fogja fölhasználni, amelyet Méltóságod visszaérkezése után részére kijelölni kegyes lesz. Tisztelettel fölkerjük tehát Méltóságodat, hogy visszaérkezése után a titkári hivatalt a tanács fogadtatásának idejéről értesíteni méltóztatssék.

Itt említiük meg, hogy azon esetben, ha Kornfeld Zsigmond ragaszkodnék lemondásához, a tőzsde elnöke dr. Horváth Elemér miniszteri tanácsos, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója lesz

Pénzintézeti tisztviselők szervezkedése.

Irta: Czira Endre.
a Debreczeni Forgalmi Bank főtisztviselője.
Debrecen, május 9.

Az újabb idők szociális mozgalmi között egyetlen egy társadalmi osztály szervezkedése sem adott okot oly különböző kombinációkra, mint a pénzintézeti tisztviselők megmozdulása.

Tagadhatatlan tény, hogy — mint minden szervezkedési mozgalom magában hordja a szociálisizmus magvát — azonképen a pénzintézeti tisztviselők szervezkedése sem ment ettől, azonban másrésztől tagadhatatlan az is, hogy a pénzintézeti tisztviselők eme akciója oly szép és nemes törekvések elérését célozza, hogy annak az erőszakkal is jogait követelő szociális irányzat jellegét kölcsönözni nem lehet.

A pénzintézeti tisztviselők szemei előtt akkor, amikor a szervezkedés feladatához láttak, csak nagy és humánus célok lebegtek és távol tartják magukat minden olyan kicsinyes ideáktól, amelyek a közti és igazgatóságai között fennálló barátságos viszony megbontására vezethetnének.

A pénzintézeti tisztviselők azon elvből kiindulva, hogy hova-tovább egy egységes és közös célra törekvő szervezet híján semmiféle erkölcsi, avagy anyagi cél elérhető nem lesz, nagy lépésre határozták el magukat.

A legutóbb megtartott szegedi előértekezlet ugyanis kimondotta, hogy pünkösdkor az összes magyarországi pénzintézeti tisztviselők bevonásával Debreczenben országos kongresszus tartassék. Az összeülő kongresszus feladata lesz, a pénzintézeti tisztviselők sérelmeit orvosolni és módot találni arra, hogy azon törekvések, amelyek eddig is kellő rokonszenvvel találkoztak a pénzintézetek részéről és csupán technikai akadályok következtében késtek, — megvalósíthatók legyenek.

A pénzintézeti tisztviselők első és legnagyobb sérelme, hogy megfelelő nyugdíjintézmény híján teljesen bizonytalan jövőnek néznek elébe, mert csak igen elenyésző azon egyéneknek a száma, akik a véletlen folytán nyugdíjhoz juthatnak. Még gondolatnak is neveltséges, hogy éppen a pénzintézetek, a közgazdasági élet eme elsődrendű tényezői panaszkodnak egy olyan dolog miatt, amelynek létesítése egyedül a pénzkérdésen mulik.

A pénzintézeti tisztviselők nyugdíjügye már évek óta foglalkoztatja a közvéleményt, a megoldás bázisát azonban még mindezekig nem sikerült megtalálni. Van ugyanis egy párt, mely továbbra is az intézetek kebelében alakult nyugdíjintézmény híve, van azután egy másik párt, mely egy önálló és homogén elemeket magában foglaló nyugdíjgyesület felállítását sürgeti, ismét van egy harmadik töredék, mely a magántisztviselők nyugdíjgyesületében véli a helyzet kulcsát feltalálni.

A debreczeni kongresszust összehívó szegedi bizottság álláspontja e tekintetben az, hogy sem a decentralizált régi rendszer, sem pedig a drága és a pénzintézeti tisztviselőkre nézve idegen M. T. Ny. E. nem alkalmas a pénzintézeti tisztviselők kívánalmainak kielégítésére. Egy társadalmi osztály, amely 15 ezer lelket számol, teljesen megérett arra, hogy sorsát önmaga irányítsa és hogy a gyámság alól végre kivonja magát. A Magyarországi Pénzintézetek Országos Szövetsége elkészítette az önálló nyugdíjintézmény tervét, amelynek matematikailag felállított és többszörösen felülvizsgált mérlege garanciát nyújt arra nézve, hogy amennyiben a pénzintézeti tisztviselők ezen tervet magukra nézve kötelező törvénynek emelik, úgy jövő boldogulásuk legfontosabb kérdése megoldást nyer.

A debreczeni kongresszusnak tehát a leghatározottabb módon és formában állást kell foglalnia ezen önálló pénzintézeti nyugdíjgyesület mellett és amennyiben a fejlődő körülmények azt lehetővé tennék, kötelességében áll az egyesület megalakulása felett is határozni.

A kongresszus foglalkozni óhajt a választott bíróság kérdésével, hogy a jövőben a pénzintézetek és tisztviselők között a szolgálati viszonyból folyó mindennemű jogviták egy arra illetékes független és általuk szabadon választandó bíróság ítélkezése alapján nyerjenek megoldást. Kettős a cél, amit ezáltal a pénzintézeti tisztviselők elérni remélhetnek. Mig egyrésztől az ekként hozott ítéletek minden befolyástól és önérdéktől mentesen s így bizonyára az ellenfelek nagyobb megnyugvására is fognak meghozatni, addig másrésztől a közfelfogásba kívánják plántálni azon elvet, hogy jövőben az állásfoglalások lehetőleg az országos szövetség által szerkesztendő írásbeli szerződések alapján történjenek, mely körülmény sok tekintetben kárpótlást nyújthat a törvény mostoha és kicsinyes rendelkezéseivel szemben.

A kongresszus még tárgyalni óhajtja az új ipartörvényjavaslatot és ezzel kapcsolatosan a pénzintézeti tisztviselők jogainak rendezését. A pénzintézeti tisztviselőket mélyen sérti a szóba hozott törvényjavaslat azon rendelkezése, hogy továbbra is holmi iskolázatlan elemekkel kell közös kosztón lenniök, holott tudvalevő dolog, hogy a pénzintézeti tisztviselők tanult, művelt emeberek és így méltán megérdemelhették, hogy a törvény őket megillető módon gondoskodjék róluk. Ha más tárgya nem is volna a kongresszusnak, már ez az egy indokoltá tenné annak összehívását és a legerélyesebb állásfoglalást és tiltakozást ezen illuzórius törvényjavaslattal szemben.

Ime, ezek volnának nagyjában azon sérelmek, amely miatt a pénzintézeti tisztviselők országos akcióra készülnek és tekintettel arra, hogy ezen akcióban a tisztviselők és főnökeik vállvetve dolgoznak, hihető, hogy a mozgalomnak meglesz a kívánt eredménye.

Koronajáradék-emisszió. Az osztrák pénzügyminiszter példáját, ki a hivatalos híradás szerint tegnap közvetlenül az Osztrák-Magyar Bank kamatlábnak leszállítása után 150 millió 4%-os osztrák koronajáradékot adott el szabadkézből az osztrák postatakarékpénztárral egyesült Rothschild-csoportnak 96.25-ös árfolyamon, Wekerle Sándor pénzügyminiszter mihamarabb követni fogja. A mai tőzsdén határozottan beszéltek, hogy már meg is van a megállapodás a kormány és a Magyar Általános Hitelbank által képviselt ugyancsak a magyar postatakarékpénztár és a Rothschild-csoportból álló egyesülés között szintén 150 millió korona magyar 4%-os koronajáradék átvétele iránt. Hogy ez az emisszió, melyet már régen várunk és mely a beruházási törvény életbelépte óta szükségessé vált, abban a pillanatban megtörténik, amikor a pénzpiaczk megkönnyebbülése ezt lehetővé teszi, azt mindenki tudta s így ez a pénzügyi művelet semmiféle meglepetést nem hozott. De ezzel a ténynyel kapcsolatosan hangossá válik az a kulisszák mögött már régen suttogott panasz, hogy az érdekelt körök irányzatossan cselekedtek, amikor a magyar koronajáradék kurzusát nem csak hogy esni engedték, de talán hozzá is járultak ahhoz, hogy az ennyire visszamenjen. A tendencia pedig azt a célt szolgálta, hogy minél olcsóbb kurzuson jussanak a kormány által piacra hozandó új koronajáradékhoz. Miután ugyanis a koronajáradék csaknem 93.— koronára esett vissza, valószínű, hogy a pénzcsoport, mely 150 milliót szabad kézből vesz át a kormánytól, 92-nél többet nem ad azért. Egyébként rövidesen kipattan a titok és akkor meglátjuk, hogy a tőzsde helyesen tippelt-e. De hogy a tőzsde bizik a felfogásában, azt az a körülmény bizonyítja legjobban, hogy a koronajáradék ma már 93.70-re szökkent, a Magyar Általános Hitelbank részvénye pedig tegnaptól mára 3 koronával emelkedett. Az igazi emelkedés persze még hátra van.

A Gyáriparosok Szövetségéből. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága tegnap dr. Cnörin Ferenc elnöke alatt ülést tartott, melyen gyáriparunknak függőben levő kérdései vita alá kerültek. Elsősorban bejelentették a Szövetség egyes tagjainak azon posta-, telefon- és adóügyi eseteit, melyekben a Szövetség közbelépése legutóbb gyors sikerrel járt. Jellinek Lajos tarifügyi előadó javaslata alapján elfogadta az igazgatóság a vasuti üzletszabályzat reformja tárgyában készült előterjesztést. A munkabiztosítás ügyében az igazgatóság az országos pénztár most készülő alapszabályainak főbb rendelkezéseire nézve megállapította a gyáriparosság álláspontját. A jövő hétre az összes vállalati pénztárakat közös tanácskozásra hívja össze a Szövetség, hogy a járulékok kiszabása, valamint az alapszabályok módosítása tekintetében a vállalati pénztárak újalakítása lehetővé váljék. Ezenkívül több gyáros indítványára kimondották, hogy az országos pénztár legközelebbi igazgatósági ülése előtt a munkaadó kiküldötték a Szövetségben közös értekezletet tartanak. A kormány iparfejlesztési emlékiratát tudvalevőleg a Szövetség kebelében levő szakgyesületek véleménye alapján vitatja meg. Az eddigi tárgyalások folyamán különösen kidomborodott az, hogy az emlékirat tekintetében való állásfoglalás feltétlenül szükségessé teszi azt, hogy az állami gyárak és magángyárak közötti viszony szabályoztassék. Miután a Szövetség ipartanácsi tagjainak felkérésére Wekerle miniszterelnök hajlandónak nyilatkozott a kérdés felkarolására: az igazgatóság kimondotta, hogy a Magyar Vasművek és Gépgyárak Egyesületével karöltve beható emlékiratot terjeszt e fontos kérdésben a kormány elé. A Szövetség minapi közgyűlésén hozott határozatnak megfelelően bemutattattak a Magyar Munkaadó Szervezetek Központjának alapszabályait s az igazgatóság megvitatta azon módokat, amelyek mellett az egyes szakmabeli egyesületek autonóm együttes eljárása biztosítható. Végül megemlítjük azt, hogy az igazgatóság hozzájárult a vidéki fiókok nyári munkaprogramjához.

Vörös László bankja. Ismeretes s többször volt már hír arról, hogy Vörös László volt kereskedelmiügyi miniszter tisztviselő részére bankot alapít. Arról is volt hír, hogy ez a bank a magyar kormány támogatásával alakul meg. Most e kérdésről

Rohitsch-Sauerbrunn
Stájerországban
Vasut, posta és télváda.

Teljesen átalakítva!
Gőzfürdő, modernül berendezett vizgyógyintézet.
Styriaifürdő, modernül berendezett szélesfürdő.
Külföldön bizonyított gyógyhely. Nyomor-, bél-, máj- és vesebajok, krónikus székrekedés, ideg, epekövek, elhízás, cukorbetegség, csus, reuma, gőge- és torok-kataris és szívajok ellen. A gyógyforrások Karisbadhoz és Marionbadhoz hasonlók.
Diätetikus és terrain kúrák. — Kétféle ivóvíz-kúra. — Villamos világítás. — Lift. — Modern csatornázás.

a legilletékesebb helyről a következőket veszszük: Vörös László tényleg már két év óta foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a tisztviselőknek hozzáférhetővé tegye azt, hogy pénzügyi szükségleteiket olcsón elégíthessék ki s hogy meglévő adósságaikat méltányosan bonyolíthassák le oly módon, hogy ez nagyobb megterhelést ne vonjon maga után. Vörös ezen akciója teljes sikerrel járt, amennyiben sikerült kizárólag külföldi bankokat megnyernie arra, hogy tíz millió korona teljesen befizetett tőkével a fenti célra bankot alapíthasson. Az új bank semmiféle anyagi támogatásért nem folyamodott a magyar kormányhoz, csupán azt kérte Wekerle pénzügyminisztertől, hogy az új bank papírjait kauczióképesnek ismerje el. Wekerle — amint értesülünk — erre nézve komoly ígéretet is tett. Mihelyt az erre vonatkozó jóváhagyás elintéztetik, a bank azonnal meg is kezd működését „Tisztviselők Bankja” cég alatt.

Pénzügyintézetek gyűlése. A Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetsége Bereg-, Máramaros-, Ung- és Ugocsamegyékre kiterjedő északkeleti bizottsága május hó 17-én, délelőtt 10 órakor tartja tavaszi rendes közgyűlését Máramaros-Szigeten. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Az adóreform és az uszortörvény-javaslat. 2. Országos nyugdíjintézet létesítése a pénzügyintézetek részére. 3. Közreműködés a hazai ipar fejlesztésénél. 4. Pénzügyintézetek revízió. 5. Egyöntetű kamatláb. 6. Betétek átutalása. 7. A Szövetség választott bírósága. 8. A közgyűlés megnyitása előtt az elnökségnél írásban benyújtandó indítványok tárgyalása és egyéb megbeszélések. A közgyűlés szívesen látja vendégül a bizottsághoz nem tartozó vidéki pénzügyintézetek képviselőit is.

A Marosújvári bankok fuziója. Megirtuk annak idején, hogy a marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár felosztja marosújvári fiókját, de egyúttal felemeli a Marosújvári Takarékpénztár alaptőkéjét 100.000 koronáról 250.000 koronára azzal a céllal, hogy a jetelepülől oláh pénzügyintézettel sikeresen felvehessék a harcot. Ez a tranzakció azonban — amint értesülünk — nem sikerült s így marad minden a régiben. Az Agrár Takarékpénztár fentartja továbbra is a fiókot s így a Marosújvári Takarékpénztárnak pedig nem lesz nagyobb az alaptőkéje. Nem nagy örömiünkre szolgál így ez a hír. Szívesebben hallottuk volna azt, hogy egy nagy és erős pénzügyintézet védi ott a magyarság érdekeit.

Felolvasás az angol iparfelügyeletről. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai május 18-án este hat órakor együttes ülést tartanak, amelyen Gallai Marczel kir. ipari segédfelügyelő, aki az angol iparfelügyelőséghez tanulmányozás céljából hat hónapra volt beosztva, az angol törvényes munkásvédelemről és az iparfelügyeletről felolvasást fog tartani. A felolvasó-ülésre vendégeket szívesen lát az egyesület.

Leszállítják a betéti kamatlábat. Miután az Osztrák-Magyar Bank leszállította a kamatlábat, valószínű, hogy a bankok és takarékpénztárak is foglalkozni fognak a betétkamatláb leszállításának kérdésével. Márczius óta a legtöbb bank nálunk 4% kamatot fizet a betétek után, megjegyezve, hogy a 10% tőkekamatadót a fél fizeti, ami aztán megfelel 3,6% netto kamatozásnak. A bankratamérséklés óta természetesen állandóan szőnyegen van a betétkamat

mérséklése is. A helybeli nagyobb pénzintézetek igazgatóságai már a legközelebbi napokban közzé fogják tenni, hogy az intézeteiknél elhelyezett tőkék után mennyi kamatot fognak számítani. Miután a betéteknek eddigi kamatoztatása harmincz napos felmondáshoz van kötve, a korábbi betéteket előreláthatólag június hó közepétől olcsóbban fogják kamatoztatni. A betéti kamatlábbal egyúttal a lombardkamatlábak is leszálnak fél százalékkal. A nagyobb budapesti pénzintézetek már szíjjel is küldötték ügyfeleiknek ezirányú értesítéseiket. A betéti kamat leszállítása valószínűleg arra fogja buzdítani a tőke tulajdonosokat, hogy tőkájukat egyéb módon jövedelmezőbbben helyezték el.

Munkáshány a felvidéken. A felvidéki gyárak és iparvállalatok már régen panaszkodnak a miatt, hogy a földmivelési kormány megbízottjai, akik munkástartalékokat toboroznak az aratásra, elcsábítják az ipari munkásokat is, ennek következtében az üzemet a felvidéken több gyárban és ipartelepen be kellett szüntetni. Ezt a panaszt a kassai kereskedelmi és iparkamara magáévá tette és fölríratot intézett a kormányhoz. A földmivelésügyi miniszter most értesítette a kassai kamarát arról, hogy ezentul gondot fog fordítani arra, hogy a mezőgazdasági munkástartalék szervezése által a felvidék iparának jogosult érdekei általában sérelmet ne szenvedjenek.

A pénzügyintézetek tisztviselői nagygyűlése. Már pár nappal azelőtt jeleztük, hogy a Pénzügyintézetek Tisztviselői Országos Egyesülete az osztatlan munkaidő érdekében vasárnap délelőtt 11 órakor a régi országház (Sándor-utca) üléstermében nagygyűlést tart. Ma jelent meg az Egyesület felhívása, mely szép szavakkal ismerteti a reform fontosságát és jelentőségét. A tisztviselők körében nagy az érdeklődés és lelkesedés, miért is biztosra vehető, hogy a nagygyűlés fényesen fogja igazolni a tisztviselők közönségét: az osztatlan munkaidő mielőbbi megvalósítását.

Tejtermelés és tejkereskedés ellenőrzése. A Magyar Országos Állatorvosi Egyesületben ma délután dr. Hutyra Ferencz udvari tanácsos, állatorvosi főiskolai rektor elnökléte alatt értekezletet tartottak, melyen dr. Feltick Ottó főiskolai segédtanár tartott előadást. Előadásának tárgya a tejtermelés és tejkereskedés országos egészségügyi szervezése volt. Szerinte a tejtermelés és tejkereskedés reformálásának megvalósíthatása érdekében szükséges, hogy a termelési költségek túlságos emelkedése által a tej mint igen fontos tápszert elveszítse mai jelentőségét. Ez irányban terjesztett az értekezlet elé határozati javaslatot, melyben kimondani kéri, hogy a tejtermelés és a tejkereskedés ellenőrzésének egyöntetű országos rendezését oly általános érvényességű alapelveken, melyek egyfelől a tej hamisítását, másfelől az ember egészségére káros tej forgalomba hozatalát megátolják. A javaslat többi része kívánja, hogy a tejtermelés és tejkereskedés iparszerűleg csakis hatóságilag engedélyvel s állatorvosi ellenőrzés mellett legyen gyakorolható. A javaslatot hosszabb vita után az értekezlet néhány módosítással elfogadta.

Be nem jegyzett cég át nem ruházható. A be nem jegyzett cég átruházása kérdésében a Kuria váltótanácsa legutóbb azt a nagyfontosságú határozatot hozta, hogy a be nem jegyzett cég át nem ruházható s ennek folytán utóbb be sem jegyezhető.

Érdekes, hogy ugyanebben a kérdésben a német Reichsgerichtnek egy most közölt és 1907. decz. 12-én kelt határozatában éppen az ellenkező álláspont jut kifejezésre. Ebben a határozatában a Reichsgericht ugyanis azt az álláspontot foglalta el, hogy valamely kereskedői cég átruházhatóságának nem feltétele az, hogy az előbb már bejegyeztetett legyen.

A birtokrendezési szakbizottság kinevezése. Az ország erdőlyrészi, továbbá a volt partiumbeli vármegyék területén való új birtokrendezési eljárásról szóló 1908. évi VII. törvényzikk s az ezt kiegészítő 1200/908. I. M. számú végrehajtási rendelet, melyet a földmivelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértően adott ki, — most május 1-én lépett életbe. A végrehajtási rendelet 24—27. §-a alapján a bizottságot most alakította meg és nevezte ki a földmivelésügyi miniszter az igazság- és pénzügyminiszterrel együtt. A bizottság elnöke: Mezőssy Béla, földmivelésügyi államtitkár, helyettese: dr. Bartók József miniszteri tanácsos. Tagok: mint gazdasági szakférfiak Darányi Béla, Pirkner János miniszteri tanácsosok; Sierbán János és Ruisz Gyula m. kir. jószágigazgatók. Erdészeti szakférfiak: Horváth Sándor, Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsosok és Rochlitz Dezső m. kir. erdőfelügyelő. Kulturmérnöki tag: Józsa László műszaki tanácsos. A pénzügyminiszter a bizottságba Antalfy Andor és Kollár Dániel felmérési központi felügyelőket küldte ki. Az igazságügyminiszter pedig: Avedik Simon és Zsiros Kálmán kir. kuriai bírót, dr. Sebess Dénes kir. ítélőtáblai és dr. Börcsök Andor kir. törvényszéki bírót, végül a földmivelésügyi miniszter: dr. Papp Ragányi István, báró Podmaniczky Gyula osztálytanácsosokat és ifj. Ivády Béla miniszteri segédtitkárt. A bizottság titkári teendőit dr. Börcsök Andor kir. törvényszéki bíró végzi.

Vidéki pénzügyintézet hírek. Tapolczai Gazdasági Takarékpénztár r.-t. cég alatt Tapolczán új pénzügyintézet alakult 150.000 korona tőkével. — Vizaknai Takarékpénztár Részvénytársaság cég alatt Vizaknán 50.000 koronával új bank alakult. — Mezőberényi Takarékpénztár Részvénytársaság czim alatt a Mezőberényi Hitelszövetkezet részvénytársasággá alakult át 250.000 korona tőkével. A részvényekből 2000 darabot (50 K-ás részvény) a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület vesz át. — Az Első Eszéki Takarékpénztár alaptőkéjét 280.000 koronáról 600.000 koronára emelte fel.

A Hazai Biztosító osztaléka. A Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság ezidei közgyűlésének alapszabálymódosítását, amely lehetővé teszi, hogy az intézet, régi részvényei után is osztalékot fizessen, az illetékes kereskedelmi bíróság jóváhagyta. Ennek következtében az intézet főpénztára (IV., Eskü-ut 6.), valamint a Magyar Általános Hitelbank (V., Nádor-utca 12.) a mai nappal megkezdte ugy az elsőbbségi, mint a régi részvények (élvezeti jegyek) osztalékának kifizetését.

Új gazdasági tudósító. A földmivelésügyi miniszter Kolozs vármegye kolozsvári járására Tunyogi Béla bádoki lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

Az Utazási Revue vége. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés április végén felszólalt a kereskedelemügyi miniszternél az Utazási Revue nek a fővárosi kereskedelmét sértő közleményei ügyében és megfelelő intézkedéseket kért. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter erre az Utazási Revue című lapvállalattól ama kedvezményt, hogy a lap példányok a m. kir. államvasutak személykocsijaiban és az állomási várótermekben díjtalanul helyez-

HETI MŰSOR.

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Fővárosi színház	Itália színház
11 Hétfő	A biboros	Manon	Félszerlem	A dollárkirálynő	Három feleség	Sasfiók	A vig özvegy	Monte Carlo és a Riviera
12 Kedd	Nóra	Pillangó kisassz.	A tanítónő	A drótostót	Ezeregy éj	Sasfiók	A szobaleány	Rendnek muszáj lenni
13 Szerda	Makrancos hölgy	Csojaváza, Csavargó és királyleány. A torpe granátos.	Fatárjárás	Varazsgeringő	Ezeregy éj	A császár katonái	A vig özvegy	A mai Róma
14 Csütörtök	A biboros	Eliana	Félszerlem	A drótostót	A nagymama	Sasfiók	Le a férfakkal	Rendnek muszáj lenni
15 Péntek	A Nászinduló	—	A tanítónő	A dollárkirálynő	Ezeregy éj	A Sasfiók	Le a férfakkal	Velence
16 Szombat (d. u. este)	Az ember tragédiája	Szevillai borbély	Vizsgaelőadás Az ördög	A drótostót	Wiesenthal novellák éneke A veszedelem	Sasfiók	Mignon	Vizsgaelőadás
17 Vasárnap (d. u. este)	A biboros	Téli roge	Fatárjárás Félszerlem	Drótostót A dollárkirálynő	Wiesenthal novellák éneke. A veszedelem.	A császár katonái A Sasfiók	A madarász	Gül-Baba

Vas...
 hetők e...
 gyar és...
 irányuló...
 niszter...
 is publi...
 Az...
 bankieg...
 érczkés...
 mitolási...
 lombard...
 mentes...
 A...
 zottság...
 választ...
 lasztotta...
 v. b. t...
 lettek...
 Bélavár...
 udvari...
 László...
 és Szer...
 Uj...
 nyers-pa...
 Magyar...
 tálylyá...
 alelnöké...
 Éliás...
 deés az...
 Mar...
 államvas...
 fekvő s...
 rakodó...
 forgalmu...
 nádi egy...
 területén...
 másul en...
 A...
 és ipark...
 Celsor...
 szerint...
 miniszte...
 déseben...
 kéri Zar...
 fel ez ü...
 vaslatát...
 Kossuth...
 rolyváro...
 tárgyába...
 e kérdé...
 A...
 Aktiva...
 ban, ara...
 1392 má...
 birodalm...
 bankgye...
 973.641,0...
 82.776.00...
 (+ 310,0...
 Passzi...
 talékalap...
 1489.155...
 kötelezet...
 szivák 35...
 A M...
 DR...
 Elekt...
 Intéz...
 Budape...
 Gyóg...
 Elektrom...
 tás...
 Röntgen...
 kezelés...
 Magas f...
 mal val...
 vallsati...
 Kék fény...
 Vilamos...
 trotherr...
 Vilamos...
 Vilamos...
 (ratio)...
 Galvén, F...
 éremm...
 Vilamos...
 Szécheny...
 Főbb...
 Általános...
 színter...
 — Re...
 Szécheny...

hetők el, megvonta, mert egyik lapszámában a magyar és különösen a fővárosi kereskedelem ellen irányuló közlések foglaltattak és a lapvállalat a miniszter tiltalma ellenére külföldi czégek hirdetőményeit is publikálta.

Az Osztrák-Magyar Bank állása május hó 7-én: bankjegyforgalom 1.812.351.000 (— 69.703.000) korona, érczkészlet 1.501.969.000 (— 162.000) korona, leszámlázási tárcza 501.807.000 (— 45.114.000) korona, lombardkölcsonök 84.227.000 (+ 525.000) korona, adómentes bankjegytartalék 89.617.000 (+ 69.541.000) kor.

A Magyar Vörös-kereszt sorsjegy-ellenőrző bizottságának megbízatása lejárt, az egylet központi választmánya újabb három évre a következőket választotta be: Másodelnök lett gróf Zichy Nándor v. b. t. t. királyi tárnokmester. Bizottsági tagok lettek: Babics József uradalmi igazgató, Burchard-Béla váry Konrád, főrendiházi tag, Csávossy Béla udvari tanácsos, Latinovits János főrendiházi tag, László Zsigmond nyugalmazott miniszteri tanácsos és Szerb György udvari tanácsos.

Új szakosztály a Kereskedelmi Csarnokban. A nyers-panutárak kereskedői és kikészítői ma a Magyar Kereskedelmi Csarnok kebelében szakosztályi alakultak, amelynek elnökévé Fürst László, alelnökévé Eppinger Károly, előadója pedig Eliás Mór választották meg. A szakosztály működését azonnal meg is kezdte.

Marharakodó állomások engedélyezése. A m. kir. államvasutak vonalán Fejér vármegye területén fekvő s eddig kizárólag magánosok részére marharakodóul engedélyezett Szolgaegyháza állomást közforgalmu marharakodó állomásul és az aradi és csanádi egyesült vasutak vonalán, Csanád vármegye területén fekvő Tompa állomást marharakodó állomásul engedélyezték.

A fiúmei raktárvállalat. A fiúmei kereskedelmi és iparkamara ma összülést tartott, amelyen Rudán Celsor kamarai tag javaslatot terjesztett elő, amely szerint a kamara intézen feliratot a kereskedelmi miniszterhez a fiúmei raktárvállalat államosítása kérdésében. Indítványozza továbbá a kamara, hogy felkéri Zanella Richárd orsz. képviselőt, hogy szőljön fel ez ügyben a parlamentben. A kamara Rudán javaslatát elfogadta. A kamara tudomásul vette ezután Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter leiratát, Károlyváros-fiúmei vonal második vágánya létesítése tárgyában. A miniszter arról értesíti a kamarát, hogy e kérdést tanulmányozza.

A német birodalmi bank állása május 7-én. Aktívák: Érczkészlet árfolyamképes német pénzben, aranyrudakban vagy külföldi érmékben fontját 1392 márkával számítva 956.875.000 (+ 10.326.000), birodalmi pénztárjegyek 67.721.000 (+ 537.000), más bankjegyek 22.011.000 (+ 10.397.000), váltótárcza 973.641.000 (— 35.614.000), lombardkövetelések 82.776.000 (— 32.265.000), értékpapírok 141.140.000 (+ 310.000), egyéb aktívák 142.141.000 (— 7.857.000). Passzívák: alaptőke 180.000.000 változatlan, tartalékalapok 64.814.000 változatlan, bankjegyforgalom 1489.155.000 (— 52.423.000), napról-napra esedékes kötelezettségek 614.017.000 (— 2.216.000), egyéb passzívák 38.319.000 (+ 473.000).

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Világos hőfürdők (Elektrotherm).
Világos fényfürdők.
Világos masszázs (Vibratio).
Gálya, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Világos vízfürdők.
Szénas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neuraszthenia, hysteria).
Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kivétel az éjszaka alatti.

Idéggengeségi állapotok
Almatlanság.
Hóidések (Paralysis).
Ideg fájdalom, idegzsabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma), húgysavas lerakódások, izületi és csontbetegségek.
Székrekedés.
Anyacserebajok (Epilepsia) oszokorba, vérszegénység.
Bőr-bajok. Bőrviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás) kopaszóság).
Aranyeres csomók.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten

Elmezési cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom cukorka-bonbongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstöltlúthúsú gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Triestini) ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **fuellátási és leánykiházasítási biztosítások.** — Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és **üvegbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar jég- és v szontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap **7 millió korona.** Egyenkénti és csoportos **ballesetbiztosítások** (egyenkénti ballesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. ált. balleset ellen biztosító társ.** által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék **19 millió korona.**

Első leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítatott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályországi központ helye: VI., **Andrássy-ut 5.** Kézi zálogbiztosítók: IV., **Károly-körút 18;** IV., **Ferenciek-tere 4.** Irányító-utca sarkán. VII., **Király-utca 57;** VIII. ker., **József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.**

Háztartási cikkek.

Droga és háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. („Szabadság“-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. **Hesz Izidor és Társa „Korona“-drogeria.**

Hazai vas- és rézbutorgyár.

Bruck J. Henrik, Budapest. Gyár: IX. Liliom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrássy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Árak a legújtanosabbak. Vidéki megrendelésekre különös szult fektetünk. Arjegyék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszvezetékek és satornázás.

Piszurnyi L. utoda Janisch János és fia Budapest, VII Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogos műhelye és horgany díszltemények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek szivattyuberendezés, árnyékszékek, vízeldek, mindenemű gőz-, magán- és nyilvános fűrdő, hidegvíz-gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűzhely összeköttetéssel vagy saját fűzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20-83.

Angol férfi- és nőtiszabó.

Pobner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 26. Páris-utca sarok. Allandó nagy választék a legújabb divatszövetekben.

Villamossági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos - vasutakat. Bánya - vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erősáram körébe vágó minden egyéb cikket. **Különlegességek:** felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárát földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldisz, tálak, fényüzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntelve.

Selyemárak.

Szenássy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV. Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenássy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives kiírását, Szenássy, Hoffmann és Társa selyemáruház* kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ERTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, május 9.

Amerikában a buza ára tegnap 3 czenttel emelkedett. A tengerentuli vetések két százaléknyi roszszababbodást mutatnak a mult havi hivatalos kimutatáshoz képest, azonkívül a magyarországi emelkedés is buzdítólag hatott a new-yorki tőzsdére, úgy, hogy ott nagymérvű spekulacionális vételek történtek. Nálunk a tengerentuli haussenek nem volt hatása. Tőzsdénk a jóra fordult időjárás hatása alatt állván, újabb vételekbe nem bocsátkozhatott, sőt ellenkezőleg a hausse-pozícióját eladások által igyekezett kisebbíteni, ami 15-20 filléres árvesztéssel járt. A németországi tőzsdek sem reagáltak az amerikai áremelkedésre, amennyiben Berlin is, tekintettel a nagyobbmérvű oroszországi kínálatra, még inkább valamivel olcsóbb árfolyamokat küldött. A készárupiaczon is lanyha lett a hangulat, buza és roza 10-15 fillérral lett olcsóbb. Tengeri és zab ára nem változott.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 77 kg. 24.50 korona, 200 mm. 77 kg. 24.50 korona, 250 mm. 77 kg. 24.50 korona, 100 mm. 77 kg. 24.10 korona. Fehérmegyeri: 750 mm. 76.5 kg. 24.20 korona. Felsőmagyarországi: 200 mm. 77.5 kg. 24.10 korona, 2700 mm. 76.7 kg. 24.15 korona. Pestvidéki: 100 mm. 77.5 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77.5 kg. 24.— korona. Bácskai: 500 mm. 76 kg. 23.80 korona. Zab: 100 mm. 14.50 korona, 100 mm. 14.30 korona, 100 mm. 14.— korona. Cinquantin: 200 mm. 14.60 korona. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiazcon kötöttet:

Előelött:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. májusra 11.83, 11.82, 11.74.
Buza 1908. októberre 10.16, 10.19, 10.—, 10.07.
Rozs 1908. októberre 8.81, 8.69, 8.76.
Zab 1908. októberre 6.59, 7.61.
Tengeri 1908. májusra 6.56, 6.58.
Tengeri 1908. júliusra 6.61, 6.64.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

májusra buza	11.77-11.77
októberi buza	10.06-10.07
októberi rozs	8.75-8.76
októberi zab	6.64-6.65
májusi tengeri	6.55-6.56
juliusi tengeri	6.64-6.65

Délutáni forgalom.

Délután az összes terminusok árfolyamai továbbá néhány fillérral lemorzsolódtak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	11.71-11.72
Buza októberre	10.02-10.03
Rozs 1908. májusra	10.29-10.30
Rozs új októberi	8.71-8.72
Zab 1908. májusra	7.07-7.08
Zab októberre	6.63-6.64
Tengeri 1908. májusra	6.54-6.55
Tengeri júliusra	6.63-6.64

Budapesti gabonaforgalom.

1908. május 7-től május 8-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	18601	—
Rozs	344	102
Arpa	722	—
Zab	10934	4809
Tengeri	7830	—
Liszt	275	13000
Korona	—	1301

Értéktőzsde.

Ma határozott javulás mutatkozott az értéktőzsdén. Kielégítő külföldi jelentések hatása alatt, egészen barátságos hangulatban, szilárd irányzattal indult az üzlet az előtőzsdén. A spekuláció meglehetősen vételekvet mutatott, minek következtében élénk forgalom fejlődött ki, az árfolyamok pedig általában emelkedtek. A bécsi tőzsde szilárduló irányzata, a

vaspiacz kedvező üzleti jelentései élénkítőleg hatottak a tőzsdén, úgy hogy a tegnapi zárulathoz képest a forgalomba került összes értékek 2-3 koronával emelkedtek, mely árelőnyből azonban később egy csekélység veszendőbe ment. Különösen a Magyar hitel és az Államvasut, kisebb mértékben a Magyar koronajáradék is jól voltak keresve, minek folytán leginkább emelkedtek is. A déli tőzsdén az emelkedő kínálat következtében némi visszaesést észleltünk, de azért az értékek szépen tartották árfolyamaikat. A járadékpiacson javulás volt, az irányzat valamivel szilárdult, koronajáradék 93.70 árfolyammal volt forgalomban. A leszámítolási piacson szintén élénkült az üzlet. Az Osztrák-Magyar Banknál az esedékességek nagyobbak voltak a benyújtásnál. A magánkamatláb tartotta magát.

Az Osztrák hitel 630.50 koronán indulva, az előtőzsdén 631-re javult, a déli tőzsdén ismét 630-ra gyöngült. A Magyar hitel 2.25 koronával a tegnapi zárulaton fölülről 744.75 koronán indulva, 745.50-ig még tovább javult, később azonban 744.50-re gyöngült. Az államvasut 695 koronás kezdő árfolyama az előtőzsdén 698.50-ig emelkedett, a déli tőzsdén 696-ig gyöngült. Forgalmába került továbbá Leszámitoló-bank 470-470.50 koronán, Jelzálog-bank 431-431.75 koronán, Rima 546-546.50 koronán, Városi villamos vasut 267 koronán, Közúti 545.50-546.75 koronán, Magyar koronajáradék 93.62-93.72, 93.70 koronán. Hazai bank 277 koronán, Kereskedelmi bank 3300 koronán, Salgó 583-582 koronán.

Előtőzsdé.

Előtőzsdé szilárd.
Köttetiek: Osztrák hitelrészvény 630.50-631.-. Magyar hitelrészvény 744.75-745.50. Osztrák-magyar államvasut 695.-698.50. Déli vasut 136.-. Rimamurányi vasmű 546.-546.50. Magyar leszámítoló-bank 470.-470.50. Jelzálog-bank 431.-432.-. Közúti vaspálya 545.50-546.50. Városi villamos vasut 267.-. Magyar koronajáradék 93.62-93.67. Hazai bank 277.-. Magyar kereskedelmi bank 3300.-. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 582.-583.-.

Déli tőzsdé.

Déli tőzsdé tartott.
Köttetett: Osztrák hitelrészvény 630.50-630.75. Magyar hitelrészvény 743.50-745.50. Osztrák-magyar államvasut 698.50-695.75. Jelzálog-bank 431.50-433.-. Közúti vaspálya 545.25-547.-. Városi villamos vasut 267.-267.50. Magyar koronajáradék 93.65-93.80. Hazai bank 277.-278.-. Kereskedelmi bank 3300.-. Fővárosi takarékpénztár 2120.-. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 579.50-581.-. Weitzer-fele vagonnyár 387.-. Adria tengerhajózási részvénytársaság 410.-. Prámmű-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8.-10.- K, 1908. május hó végére 20-22 K.

Utőtőzsdé.

Köttetiek: Államvasut 696.26. Hazai bank 277.-. Danubius hajógyár r.-t. 215.-.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, május 9. (Az Egyetértés tudósítójától.) A mai hetitőzsdén a mértékadó külföldi piacokról további jelentékeny áremelkedéseket jelentettek, a konzum azonban ma is, mint egész héten tartózkodott a vásárlástól s így minden téren csak igen csekély volt az üzlet és mindössze néhány kisebb tételű kötés fordult elő. Az irányzat aránylag nyugodt volt s buza 20 fillérrel lett olcsóbb a mult szombati árakhoz képest. Eladattak: tótfelvidéki 78 kg. 11.50 korona és 79 kg. 11.65 korona Pozsonyból, 79 kg. 11.65 korona Szeredről, 79-79.5 kg. 11.70 korona Nagyszombatból, Marchfeldi 78-79 kg. 11.75-11.80 korona Gensendorfból, alsó-ausztriai 77 kg. 11.65 korona Eggenburgból. Róz 10 fillérrel hanyatlott s elkelt alsó-ausztriai 10.70 korona Marcheggből, Gensendörfből, tótfelvidéki 10.35 korona Érsekújvárról, 10.50 korona Pozsonyból, új tótfelvidéki 9.15-10.- korona augusztusi szállításra Marcheggről. Árpát a konzum és az export némi kis tételekben jól tartott áron vásárolt. Takarmányárak közül tengeri 10, zab 10-15 fillért veszített.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.45-12.85 korona, mosoni 11.90-12.25 korona, tótfelvidéki 11.80-12.30 kor., déliavasuti 11.80-12.20 korona, marchfeldi 11.60-11.90.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.70-10.95 korona, csepeli 10.60-10.85 kor., pestmegyei 10.70-10.95, déliavasut 10.60-10.80 korona, különféle magyar 10.60-10.85 kor., osztrák 10.70-10.90 korona.

Arpa: morvaországi 7.40-7.90 kor., marchfeldi - kor., bécsvidéki 7.50-8.20 kor., tótfelvidéki 6.75-8.30 kor., csepeli - kor., győri 7.10-7.70 kor., déli vasuti - kor., tiszavidéki - korona.

Magyar tengeri: régi 6.95-7.15, új - korona, cinquantin 8.-8.55, új - korona.

Magyar zab: selejtes - kor., közepes 7.50-7.80 korona, elsőrendű 7.80-8.05 kor., válogatott 8.05-8.40 korona.

Lisztben nagyon csekély volt a forgalom és legjobb esetben csak olyan árakat lehetett elérni, mint a mult hét közepén. Takarmányliszt el volt hanyagolva és irányzata gyöngé, korpá őszi határidőre elég jól kerestetett.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 9. A mai előtőzsdé szilárdan folyt le, de az érdeklődés csupán államvasuti és alpesi bányarészvényekben központosult, melyek élénk forgalomnál lényegesen emelkedtek. Prágai vasmű részvények, bushieradi és petroleum részvények szintén javultak. A déli tőzsdén alpesi bányarészvény ujból javult; ellenben államvasuti részvények helyi eladások folytán hanyatlottak. A többi értékek nyugodtak voltak.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 630.75, Magyar hitel. 744.-, Länderbank -., Államvasut 697.75.-., Elbavölgyi vasut 444.-. Déli vasut 135.75.-., Alpesi bányatársulat 648.25. Rimamurányi 546.-. Májusi járadék 97.60, Magyar koronajár. 93.65 Orosz érték 95.10, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.67.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 630.50, Magyar hitel 744.- Länderbank 434.-, Unio-bank 537.50, Államvasut 696.25, Anglo-bank -., Bankverein -., Déli vasut 136.-, Gözhajó 1021.-, Alpesi bányarészvény 649.50, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajáradék 93.65, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut 443.50, Rimamurányi 546.-, Orosz járadék -., Keleti vasutak -., Skoda -., Magyar jelz. -., Kárpáti petroleum -.

Bécs, május 9. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.10, 1860-as sorsjegy 150.50 Osztrák hitelsorsjegy 453.- Angol osztrák bankrészvény 297.90, Bécsi Bankverein 520.50 Osztrák-magyar bank 1725.- Déli vasut 135.- Dunagözhajózási társ. 1021.- Dohány rész. 407.- Cs. k. arany (ver) 11.35 Német bankv. 117.70 Osztr. Lloyd 423.- 4.2 száz. ezüst. jár 97.45-99.20, Osztr. koronajáradék 97.50, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 629.50, Union-Bank 537.-, Osztrák Länderbank 434.10, Osztrák-magyar államvasut 695.50, Elbavölgyi vasut 443.50, Alpesi részvény 648.75, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.31, Lipótkohó 447.-, Töröksorsjegy 186.70. Tartott.

Bécs, május 9. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.30. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145.65, Magyar hitelbank részvény 741.75, Magyar leszámítoló és váltó részvény 468.-, Rimamurányi 544.50, Magyar cukoripar -., Adria hajózási részvénytársaság 408.50, Magyar koronajáradék 93.65, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.70, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.-, Kassa-Oderbergi vasut részvény 362.-, Magyar jelzálogbank 430.50, Magyar keresk. bank -.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, május 9. (Értéktőzsdéi jelentés.) A mai tőzsdén uralkodott szilárd irányzat, amely a tegnapi newyorki tőzsdé lefolyásáról érkezett kedvező jelentésekre kapott lábra, a vezető irányzatok mér-

sékelt árfolyamemelkedését segítette elő, ennek dacára azonban nem sikerült élénkséget hoznia az üzleti tevékenységbe. A változatlanul uralkodó üzletlenség következtében, amely főleg a későbbi forgalmat jellemezte; a kezdetben elért nyereségek csak részben voltak megtarthatók. Bányáértékek közül kohó részvények hétfői fedezésekre emelkedtek, míg bankok stagnáltak és járadékok el voltak hanyagolva Vasutak közül amerikai vasutak Newyorkkal egybehangzóan emelkedtek, míg déli vasut és főleg meridional-vasut gyengülésre hajlottak. Osztrák-magyar államvasut-részvények, amelyekre kezdetben bécsi jelentések ösztönző hatással voltak, Béccsel egybehangzóan szintén gyengülve kerültek ki a vásárból. Gözhajós részvények alig változtak. Zárul nyugodt. A készpénzpiacz ipari értékek többnyire szilárd irányzatot követtek. Napi pénz 4%, magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%.

Zárulakor jegyzetiek: 4-2 százalékos papírjárdék -., 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.70, osztrák hitelrészvény 197.10, Déli vasut 23.40, orosz bankjegyek 214.05, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.40, Disconto Commandit 174.15, Dinamitruszt 162.30, Harpeni 198.10, Unifikált török járadék 95.10, 4-2 százalékos ezüst-járadék -., 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.30, Magyar koronajáradék -., Osztrák-magyar államvasut 148.60, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék -., Alt. villamosági Edison 215.25, Gelsenkircheni 192.50, Laurakohó 206.10. Egyenlőten.

Frankfurt, (Zárul.) május 9. 4-2 százalékos papírjárdék 99.20, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.60, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.25, Osztrák hitelintézeti részvény 197.30, Osztrák-magyar államvasut 149.30, Északnyugati vasut -., Bustiehradi vasut -., Londoni váltóár 204.12, Bécsi Bankverein 130.60, Villamos részvény -., 3 százalékos magyar aranykölcson 77.-, 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.20, Osztrák koronajárdék 97.40, Magyar koronajárdék 93.45, Osztrák-magyar bank 124.10, Déli vasut részvény 23.10, Elbavölgyi vasut -., Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 81.25, Union bankrészvény 135.50, Alpesi bányarészvény -., Szilárd.

Hamburg, (Zárul.) május 9. 4-2 százalékos ezüstjárdék 98.80, 1860. sorsjegy 152.-, Déli vasut 23.10, 4 százalékos aranyjárdék 98.45, Osztrák hitelrészvény 197.40, Osztrák-magyar államvasut 149.20, Olasz járadék 104.-, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.20 Nyugodt.

London, május 9. Angol consol 85 1/4.

Páris, május 9. (Zárul.) 3 százalékos Francia járadék 96.60, Osztr. aranyjárdék 98.20, Magyar aranyjárdék 95.-, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 500.-, 4 százalékos Olasz járadék 103.40, Déli vasut elsőbbségi kötv. 308.-, 5 százalékos marokkói járadék 519.-, 4 százalékos 1890. Román kölcson -., 4 százalékos Kons. amort. román járadék -., 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90.90, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.27, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518.-, 4 száz. Szerb járadék 1907. -., 4 százalékos spanyol járadék 93.67, 4 százalékos unifikált török jár. 95.-, Török sorsjegy 179.50, Török dohányrészvény -., Osztrák föld-hitelintézet 1112.-, Osztr. Länderbank 460.-, Magyar jelzálogbank 453.-, Banque de Paris 1397, Banque Ottomane 725.-, Osztr. magyar államvasut 750.-, Déli vasut -., Meridional vasut 674, Keleti vasutak -., Waggon Lits -., Hartmann gépgyár 509.-, Rio Tinto 14.91, Sucrerie d'Egypte -., Tula 230.-, Thomson Houston -., Urikányi köcsön -., Chartered 17 25, De Beers 236.50, East Rand 84.50, Jagersfontein 78.-, Transvaal Consoles -., Transvaal Land Company 44.-, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.56 Váltó német piacokra (rövid) 123.-, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 3/16, Csek Londonra 251.30, Magánkamatláb 2 1/2%. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertés konzumvásár.

Budapest, május 9. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 345 darab sertés, 41 darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás 30 drb sertés, - drb süldő

Esztergapadok új és használt **Szerszámgépek** mindennemű

minden méretben, esőtömegtől szárazszók, nagy mennyiségben és darabonként is, minden elfogadható árért eladó.

GRÜNSPAN IZIDOR-nál, Budapest, V. ker., Váci-ut 24. szám

malacz. Mai napi felhajtás 450 darab sertés, 3 darab süldő, — darab malacz, összesen 825 darab sertés, 44 darab süldő. — darab malacz. Eladott 399 darab sertés, 1 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 426 drb sertés, 43 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 106 — fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 104 — fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül ételsúlylevonással 136 — 139 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 134 — 143 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 138 — 142 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül 100 —, könnyű 140 — 300 kgr.-ig — fillérig, ételsúlylevonással 148 — fillérig. Belföldi süldő 104 — fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. (Árak minden levonas nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 9. (Hivatalos tudósítás). Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 129—131 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 132—134 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 136—140 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölüli sulyban) fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésleltárszám 1908. évi május 6. napján volt készlet 34057 drb., 1908. május hó 7-én felhajtott 161 darab, 1908. május 7-én elszállított 266 darab, 1908 május 8. napjára maradt készletben 33952 drb. A hizott sertésleltár irányzata: változatlan.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 9.

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Nemes Károly nagybecskereki pénzügyi segédtitkár a makói pénzügyigazgatóság végleges minőségben, dr. Káldy Imre szombathelyi pénzügyi segédtitkár pénzügyi titkárrá a szombathelyi pénzügyigazgatóság végleges minőségben a beregszászi adóhivatalhoz Zombory István munkácsi II. osztály adóhivatali pénztárnokot I. osztály adóhivatali pénztárnokká, Gözsy Gézát a miniszterelnökségnél alkalmazott segédfogalmazót a pénzügyminiszteriumhoz miniszteri fogalmazóvá, Gyula Szevér díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideigl. minőségű segéddíjas pénzügyi számgyakornokká a dévai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a második főudvarmester Kerzan Hugó udvari számsegédet udvari számtisztté; a földmivélségi miniszter dr. Desseffy Aladár a XI. fizetési osztályba fűrdőorvossá nevezte ki és szolgálatára a vizknai kincstári sógyógyfürdőhöz osztotta be; az aradi pénzügyigazgatóság Rác László nagykomárom-bánkuptuszt lakost a kisjenői adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan adóhivatali gyakornokká; az erzsébetvárosi törvényszék elnöke Hajdó Pál igazolványos őrmestert az erzsébetvárosi törvényszékhez III. osztály hivatalszolgáivá nevezte ki.

Névmagyaratások. A belügyminiszter Bobros Sámuel református-kövcsésházi lakos saját, valamint Ilona, Otília, Margit és Evelin Irén nevű kiskorú gyermekei Babosra, Steiner Henrikné, született Berger Malvin budapesti lakos saját leánykori családnévénél, valamint Steiner Margit és Pál nevű kiskorú gyermekei Bálintra, kiskorú Zichermann Ignác debreczeni lakos Zoltánra, Schlesinger Mária nagykanizsai lakos saját, valamint János nevű kiskorú gyermeke Farkasra, kiskorú Lőkócs Miksa budapesti lakos Lehelre, Esztojka Miklós torjai lakos Málnásra, kiskorú Oesterreicher Jenő budapesti lakos Havasra, kiskorú Maulwurf Debora (Dóra), Ignác, Szerén, Rozália, Margit, Béla, Arthur, Emil és Ella miskolczi lakosok Morvaira, kiskorú Lampel Béla budapesti lakos Lakosra, Mracsina Krisztina budapesti lakos Szabadosra, Feia Herman (Armin) siklósi lakos saját, valamint Gyula, Ilonka és Margit nevű kiskorú gyermekei Faragóra, Stark Félix uibácsi lakos Szege-re, kiskorú Gerka László monori lakos Gálra, dr. Hartstein Sándor nyiregyházi lakos saját, valamint Károly, Géza és Erzsébet nevű kiskorú gyermekei Hajósrá és kiskorú Kraus Géza

budapesti lakos családi nevének Korányira kért át változtatását megengedte.

Pályázatok. A balászfalvi járásbírósnál járásbírói, a dévai törvényszéknél bírói, a miskolczi törvényszéknél jegyzői, az ipolysági adóhivatalnál adótitizti, a soproni törvényszéknél német tolmács, a tekei járásbírósnál egy ideiglenes díjnoki állásra 2 hét; a székelyi járásbírósnál két bányafelügyelő és egy gépkezelő, a zilahi törvényszéknél és a szilágycsehi járásbírósnál két román tolmács állásra 3 hét; a debreczeni törvényszéknél irodatiszti, a debreczeni V. sz. kataszteri helyszínelési felügyelősnél becsülőbiztos gyakornoki állásra 4 hét és a szombathelyi VI. sz. helyszínelési felügyelősnél hivatalszolgái állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLAS.

máj. 9		máj. 8.			
n n	Fárding	2 97 2 99	Tisza	M.-Szajol	1 50 1 70
Dnss	Pangau	4 71 4 77		Tokháza	2 08 1 78
	Lina	2 10 2 27		V.-Namény	5 28 3 46
	Bécs	2 78 2 81		Tolna	8 90 3 24
	Poszony	4 16 3 90		Tiszafüred	3 78 3 68
	Komárom	4 26 4 23		Szolnok	4 10 4 6
	Budapest	4 22 3 82		Csongrád	4 88 4 48
	Paks	4 28 3 82		Szeged	4 76 4 90
	Mohács	4 28 3 82		T.-Becse	3 92 4 —
	Gombos	4 0 4 16		Titel	4 89 4 88
	Újvidék	3 78 3 82	Óndava	Hód	0 50 0 88
	Pancsova	4 86 4 44	Tapoly	Bárta	0 50 0 94
	Órnya	4 22 4 27	Hedreg	Ladmező	3 97 3 32
Horva	Morvafalu	2 78 1 87	Salá	H.-Német	1 04 1 92
Vág	Zsolna	2 14 3 81	Horvát	Margit	0 60 0 68
	Troncson	1 55 2 50	Horvát	Margit	1 20 0 63
	Szerec	2 95 2 08	Borettyó	B.-Újfal	0 26 0 5
Kaba	Szt.-Gothárd	0 02 0 02		Canca	0 08 1 8
	Sárvár	0 34 0 34		N.-Várud	1 66 0 98
	Győr	8 58 3 58		Bolányos	0 88 1 40
Urva	Vasvár	2 58 2 58		Tonke	1 20 1 50
	Zákány	1 84 1 84		Gurahonc	0 61 0 72
	Barca	2 22 2 22		Borosjenő	0 40 0 20
	Fezék	2 92 2 92		Békes	8 22 1 70
Mura	M.-Szerdah	2 88 2 88		Gyoma	8 42 2 99
Száva	Zágráb	0 94 0 94	Hara	Gy.-Fehérvár	1 72 1 10
	Szilék	2 70 2 70		Branyicska	0 — 0 —
	Mitrovicsa	5 59 5 58		Soborán	0 — 0 —
	Dévény	2 38 2 38		Árad	0 64 0 24
	Sármár	2 10 2 10		Makó	1 49 1 82
Kraszna	N.-Kistény	0 — 0 —	Tama	K.-Kostály	1 86 1 86
Latorca	Munkács	0 56 0 56	Béga	Kiszol	1 24 1 13
Iszercsa	Homonna	0 30 0 30		Temesvár	0 46 0 10
Ung	Perecseny	0 — 0 —		Becske	0 94 0 68

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYAS

Buza	Kilós	Ára		100 kilogramm
		K-tól	K-ig	
iszavideki	75	28.55	28.85	24.40
"	78	28.80	24.10	24.80
"	77	24. —	24.8 —	—
Jobhergyei	75	28.50	28.75	24.10
"	78	28.70	28.9 —	24.85
"	77	28.90	24.10	—
pestvidéki	75	28.55	28.80	24.15
"	78	28.75	24. —	24.40
"	77	28.95	28.15	—
bánási	75	28.30	28.70	—
"	78	28.60	22.90	—
"	77	28.80	24.10	—
bácskai	75	28.85	28.70	—
"	78	28.75	24.05	—
"	77	28.65	24.25	—
"	76	24.15	24.40	—

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm	
		K-tól	K-ig
Besz elsőrendű	uj	20.20	20.50
"	—	—	—
"	—	19.90	20.20
Arpa	—	18.70	14. —
"	—	18.80	18.60
Zab	—	14.80	15.20
"	—	14. —	14.80
Tengeri	—	12.95	13.65
Repeze	—	—	—

Burgonya	Fehér	Róza	Sárga	Koronától—koronáig	
				Kilós	Áru
Dunántúli	4.10—4.80	4.50—4.70	5.10—5.3	—	—
Felsőmagyarországi	4.30—4.80	4.50—4.70	5.10—5.3	—	—
Nyirvári	4.80—4.50	4.50—4.70	5.10—5.3	—	—
Erdélyi	4.80—4.50	4.50—4.70	5.10—5.3	—	—
Bán ei	4.80—4.50	4.50—4.70	5.10—5.3	—	—
Pesti	4.80—4.50	4.50—4.70	5.10—5.3	—	—

Kilónf termény	Faj	Áru	
		Koronánt	Koronánt
dunántúli	budapesti	187	138
"	vidéki	—	—
szabolcsi	prima, legenszerűbb vidéki	—	—
"	városi legenszerűbb	110	111
"	" 8 drbos	115	118
"	10 drbos	—	—
szilva kőszárú	1906. évi usance-min.	—	—
"	1908. " " 100 "	—	—
"	1908. " " 85 "	—	—
"	szerbiai, 1908. " usance-min.	—	—
"	1908. " " 100 drbos	—	—
"	1908. " " 85 "	49	50
szilva kőszárú	szilvoni, 1908.	—	—
"	szerbiai, 1908.	31	31
leromag	lucerna magyar 1908.	140	160
"	vörös aprószemű 1908.	150	160
"	közepesemű 1908.	160	170
"	nagysemű 1908.	170	180

Érték	Áru	Érték	Áru
Magyar aranyáradek 4%	111.25	111.75	—
" koronáiáradek 3 1/2%	82.80	83.20	—
" koronáiáradek 4%	95.69	94. —	—
All.köi. vasapn. cél. ar. 4. 8%	79. —	80. —	—
870. nyeresémi köcs. 100 fr	188. —	192. —	—
Horv.-szlav. reg.-kár. k. 14%	188. —	192. —	—
M. földterhelmen köv. 4%	94.25	95.2	—
Horv.-szlav. 4%	95.75	96.7	—
Biztat szegedi nyer. köcs. 4%	116. —	110. —	—
Horv.-szlav. fels. föld. köv. 4%	101. —	102. —	—
Konv. osztr. adm. koron. 4%	99. —	97.7	—
Egyes. osztr. k. papir. 4 1/2%	99. —	97.7	—
Osztrák aranyáradek 4%	115.90	97.7	—
" koronáiáradek 4%	118.40	97.7	—
" All.-sors. 1890. 1000 K 4%	170.25	97.7	—
" 1890-ből 200 K 4%	214. —	184.2	—
" 1894-ből 200 K 4%	280. —	280. —	—
" 1894-ből 100 K 4%	288. —	287. —	—
" 1894-ből 100 K 4%	288. —	287. —	—
Hossz. herc. orsz. k. 1895. 4%	91.75	92.75	—
" vasuti 1898. 4 1/2%	98. —	100. —	—
" 1902. 4 1/2%	98. —	99. —	—
Bpest. szeker-föv. köcs. 4%	91.75	92.25	—
Bpest. szeker-föv. köcs. 4%	91.7	92.25	—
Orosz államkölcsönmáj. v. 5%	95. —	95.50	—

Államkölcsönök		Bankok részvényei	
Magyar aranyáradek 4%	111.25	111.75	—
" koronáiáradek 3 1/2%	82.80	83.20	—
" koronáiáradek 4%	95.69	94. —	—
All.köi. vasapn. cél. ar. 4. 8%	79. —	80. —	—
870. nyeresémi köcs. 100 fr	188. —	192. —	—
Horv.-szlav. reg.-kár. k. 14%	188. —	192. —	—
M. földterhelmen köv. 4%	94.25	95.2	—
Horv.-szlav. 4%	95.75	96.7	—
Biztat szegedi nyer. köcs. 4%	116. —	110. —	—
Horv.-szlav. fels. föld. köv. 4%	101. —	102. —	—
Konv. osztr. adm. koron. 4%	99. —	97.7	—
Egyes. osztr. k. papir. 4 1/2%	99. —	97.7	—
Osztrák aranyáradek 4%	115.90	97.7	—
" koronáiáradek 4%	118.40	97.7	—
" All.-sors. 1890. 1000 K 4%	170.25	97.7	—
" 1890-ből 200 K 4%	214. —	184.2	—
" 1894-ből 200 K 4%	280. —	280. —	—
" 1894-ből 100 K 4%	288. —	287. —	—
Hossz. herc. orsz. k. 1895. 4%	91.75	92.75	—
" vasuti 1898. 4 1/2%	98. —	100. —	—
" 1902. 4 1/2%	98. —	99. —	—
Bpest. szeker-föv. köcs. 4%	91.75	92.25	—
Bpest. szeker-föv. köcs. 4%	91.7	92.25	—
Orosz államkölcsönmáj. v. 5%	95. —	95.50	—

Érték	Áru	Érték	Áru
Magyar aranyáradek 4%	111.25	111.75	—
" koronáiáradek 3 1/2%	82.80	83.20	—
" koronáiáradek 4%	95.69	94. —	—
All.köi. vasapn. cél. ar. 4. 8%	79. —	80. —	—
870. nyeresémi köcs. 100 fr	188. —	192. —	—
Horv.-szlav. reg.-kár. k. 14%	188. —	192. —	—
M. földterhelmen köv. 4%	94.25	95.2	—
Horv.-szlav. 4%	95.75	96.7	—
Biztat szegedi nyer. köcs. 4%	116. —	110. —	—
Horv.-szlav. fels. föld. köv. 4%	101. —	102. —	—
Konv. osztr. adm. koron. 4%	99. —	97.7	—
Egyes. osztr. k. papir. 4 1/2%	99. —	97.7	—
Osztrák aranyáradek 4%	115.90	97.7	—
" koronáiáradek 4%	118.40	97.7	—
" All.-sors. 1890. 1000 K 4%	170.25	97.7	—
" 1890-ből 200 K 4%	214. —	184.2	—
" 1894-ből 200 K 4%	280. —	280. —	—
" 1894-ből 100 K 4%	288. —	287. —	—
Hossz. herc. orsz. k. 1895. 4%	91.75	92.75	—
" vasuti 1898. 4 1/2%	98. —	100. —	—
" 1902. 4 1/2%	98. —	99. —	—
Bpest. szeker-föv. köcs. 4%	91.75	92.25	—
Bpest. szeker-föv. köcs. 4%	91.7	92.25	—
Orosz államkölcsönmáj. v. 5%	95. —	95.50	—

Bankok részvényei		Sorsjegyek	
Magyar aranyáradek 4%	111.25	111.75	—

SZINHÁZAK

Vasárnapon, 1908. május 10-én.

Nemzeti Színház

Délután fél 3 órakor
ROSENKRANZ és GÜLDENSTERN.

Vígjáték 4 felvonásban Irtó Klapp Mihály, Fordította Csiky Gergely

Liobenstein Albert herceg
Frmó gróf
Rosenkranz
Kiemben gróf
Clarisse leánya
Daring, egészségügyi tanácsos
Vilma, unokája
Schallenberg
Smállich Jusztusz bírtokos

Florizel
Camilló
Antigonus
Pauline
Cleomenes
Dion
Valentin
Házaló
Leontes
Óreg pástör

Arányi Szemere
Krdős
Berts M.
Mihályi
Pichler
Hegedűs
Ney B.
Valant V.
Venczel

Várszínház

Zárva

Nepszínház-Vígopera

Délután 3 órakor

A nagymama.

Énekes vígjáték 3 felvonásban Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád zenéjét szerzelte Mäder Rozsó

Szerény grófné
Márta
Froska
Báró Orkenyi
Gróf Szerényi
Br. Orkenyi Kálmán
Kozta
Langó Szerafina
Tódorka Szilárd

Blaha L.
Turosznyi
Della Donna
Horváth
Pármán
Bálint
Kürti
Marosi A.
Nagy

Este 8 órakor

Ezeregy éj.

Operett 5 felvonásban, 4 képben Irtó Klapp Mihály, Fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerzelte Strauss J. Szelejmán szultán

Moeszu, halász
Leila
Korn baba
Wall
Oronusz, varázsló
A nagyvezér
Zurad
A kajmákné
Foly

Környe
Noy L.
Virágh
Della Douna
Andorffy
Székely
Marosi A.
Danos
Mezei

Este fél 8 órakor

A biboros.

Színmű 4 felvonásban. Irtó Louis Napoleon Parker Fordította: Mihály József.

Cosimo M. biboros
Guiliano öccse
Claricia édesanyja
Andra Strozzi
Baglioni, szenátor
Bartholomep Chigi
Fihberta, leánya
Maddalena
Beppo, harangzó
Honoris

Gál
Garanszchey
S. Pál Sz.
Pethe
Gyenes
Szacsavay
Paulay E.
V. Moutár R.
Haidu
György I.

H. Kir. Operaház

Téli rege.

Opera 3 felvonásban. Shakespeare vígjátéka után szöveget Irtó Klapp Mihály, Zenéjét szerzelte Goldmark Károly.

Leontes
Hermione
Perdita
Polixenus

Anthes
Vasquez
Sándor E.
Taktás

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

HANAKO

utolsó fellépése május 15-én és 18 különleges szám.

Az előadások kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig.

A télikerthben reggeli 5 óráig VORÓS ELEK színdarabjainak hangversenye.

A Felső Margitszigeti nagyvendéglőben

Csóka Józsi

és zenekara naponta déli 12-2 és esti 5-10 óráig hangversenyez.

Wampetics vendéglőjében

Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőt is

katona zene

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Készletkellés helyén Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-körút 78. I. emeleti ajtó mellett.

Orgona-harmoniumok

mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítottnak

Pajkr Rezső és Tsa
Budapest, X., Delej-utca 11/1.
(Tiszviselő-telep).

Bedákos harmoniumok pontos orgona méretekkel.
Bérmesítés szállítás az utolsó vasúti állomásig.
Tanároknak és lelkészeknek külön számlák-engedélyment.

Arjegyek ingyen és bérmentre. Részletfizetés engedélyezve.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhalból

szabad tűzön főzött

HALÁSZLÉ

KATONA-ZENE.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Zongoraterem és kölcsönző intézetét ajánlja

CSUPORT J.

BUDAPEST, Koronaherceg-utca 9.

2000 koronát

közlegyzőnél deponáltunk annak, ki az általunk szaraz vagy pázokka: leröltés lenített lakásokban butorokban egy elő poloskát, melyt vagy egy előkepes petet talál.

Elvállalunk lakások kife tését, tapétázását, mázolását, parket a beerosztását, ablak tisztítását és lakások pormentesítését motoros vacuum-gépekkel.

SZAB. VACUUM es SULFID TARSASAG

TELEFON 4-91. lakásztító osztálya. TELEFON 4-91.

Városi iroda: V., Béla-utca 2. szám

Szőlőbirtokosok,

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak, felkérhetnek cégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

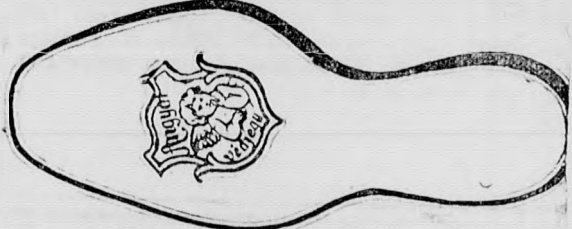
Akar-e ön

kényelmes, elegáns és tartós lábbelit viselni?

Ez esetben csakis

**„Angyal”
czipőt**

vásárolhat, mely csak akkor valódi, ha a talpán ezen

»Angyal« védjegy látható.

Figyelem!

Az »Angyal« védjegyű cipő az ország minden JOBB üzletében kapható, melynek kirakatában védjegyemet jelző művészes kivitelű

reklám-kémem el van helyezve.

Viszontelárusítók forduljanak közvetlen az „Angyal” cipők gyárához

Engel Simon

Budapest, Rákóczi-út 8.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. május 10-én.

Király színház

Délután 3 órákor
Dollárkirálynő.
Operett 3 felvonásban. Írták
Wiltner A. M. és Grünbaum
Frages: Jordította Karagó Jenő.
Zenéjét szerzerette Káll Leó.

Este 8 órákor
A drótostót.
Operett 2 felv. és előjátékkal.
Zenéjét szerzerette Lehár Ferencz.

Magyar színház

Délután 3 órákor.
A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Írta
Földes Imre.

Este fél 8 órákor
A Sasfiók.
Művelői Dráma 5 felvonásban
Írta Rostand Edmond, Jor-
dította Abrányi Emil.

Áránia színház

Délután fél 4 órákor.
Marokkó.
Este fél 8 órákor
A mai Róma.

Fővárosi nyári színház

Délután 3 órákor
A napraforgó
eredeti népszínmű 3 felvonásban
Este fél nyolcz órákor
A vig özvegy.
Operette 3 felvonásban. Írták
Leon és Stein. Zenéjét szerzerette
Lehár Ferencz.

Vígyszínház

Délután 3 órákor
Az ördög.
Vígjáték 3 felv. Írta Molnár
Az ördög Hegedűs
Jóán Varsányi
János Fenyvesi
Elza Komlósi J
Czinka Hegedűs
András Győző
László Szerémy

Félszereltem.

Színmű 3 felvonásban. Írta Csörgő
Hugó.
Roberi Fenyvesi
Olga G. Kőrész K
Marit M. Harrat
Tombor Góth
Bogdan Hegedűs
Ként Szerémi
Klimkó Vendrei
Paski Sarkadi
Szerefin Pécsi P.
Barkos Bárdi
Szabály Kősz R.

CHICAGO

Mozgófénykép vállalat.
Bpest, VII., István-ut 39
Az Aréna-úti villamos megálló
közvetlen közelében.
Telefon 93-09.
Mozgófénykép bemutatásához
szükséges teljes felszerelések.
Film-eladás. Film-kiosz-
tós-zosztály.
Az előadások d. n. 5 órákor
kezdődnek.

Apollo Projektograf

(Telefon 68-39.)
Davos télen.
Róma laképe. Az óriás. A
kecskepásztor szerencséje.
Meggzőkőit legyenez.
Konstantinápoly. Pénz és
szereltem. Szicília. Téli élet
St. Moritzban. 100: 1 vagy
a szerencsés lóverseny
játékos.
Az előadások d. n. 6 órákor
kezdődnek.

Nagy élvezetet nyújt a
„Világpanoráma”
Budapest, IV., Városház-tér 4. (Piaristák épületében.) April. 19-25-ig.
Görögország, Athén, Palästina.
Minden héten új műsor. Nyitva reggel 9 órától este 9 óráig.
Belépő-díj 40 fillér, tanulóknak 20 fillér.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-46
Ma vasárnap, május hó 10-én
2 Nagy Ünnepi Előadás
délután 4 és este háromnegyed 8 órákor. Csakis a délutáni
előadásokon tiz éven aluli gyermekek minden ülőhelyen tel
árakat fizetnek. Délután es este egyenlő nagy műsor.

TATRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.
Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul
Nemzetközi Cabaret előadás.
Nemes Leszenn Melta Cabaretdiva saját eredeti
műsorával. Keller Bernhard báróné cocottdalok
(haragsérrettel). La bello Sylvia dán soubrette.
Romberle & Renardo zene-excentrikusok. Oriowa
Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmedt
Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával.
Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret
énekesnő. Perenczy Kamilla női baritonista.
Pénztárnnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.
Telefon 15-10.

BUDA KIRÁLY KESERÜ
VIZ
ELSŐRANGÚ HASHTO
KAPHATÓ MINDEN FÜSZERKERESKEDESBEN
SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintajelvényt megszerző
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTOR (bej. cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Szalloda
Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó
helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé.
2 percnyire az Operától és Kärntnerstrassétól.
Világos szobák. Világos szobák.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZOMUVESZETI TARSULAT.
Tavaszi Kiállítás
a városligeti műcsar-
nokban. 1908. apr. 1-től
1908. május hó 15-éig.
Nytva délelőtt 9-től dél-
után 6 óráig. Csütörtökön
és vasárnap este 7-től
11-ig zeestély, 6-7-ig
zárva. Buffet.
Belépő díj 1 kor. Vasár- és Ünne-
pnapon délután 1 órától 6-ig 40 fill.

A legújabb rend-
szerű Zongora- és
Hangszer - Hitel-
osztály megnyit
a legelőkelőbbtől a legfin-
omabbig kaphatók készpénz-
ért vagy banknál törleszt-
hető részlete.
A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank
rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A
hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.
Reményi Mihály nagy zongora- és
hangszer-telepén.
Budapest, Király-utca 58. szám.
Prospektus és árjegyzék minden hangszerről külön
díjmentesen.

AMERIKAI-PARK
ÚJ ŐS-BUDAVÁRA
FRIEDMANN A. igazgató.
A városligetben az állatkert
mellett. Európa legnagyobb és
legelőkelőbb nyári mulatója.
Ünnepélyes megnyitás május hó 30-án.
Előkelő óriási varieté, Tabarin-
Moulin-Ruge, Kinematograf,
Hangverseny-tér, Sétányok,
Honvéd zenekar, Bersaglieri-
zenekar, 1000 látnivaló, stb.
Fényképes bérletjegyek már
kaphatók a HIRSCH-féle nagy-
tőzsdében (Andrássy-ut 19.) és az
igazgatóságnál. — A bérletjegyek
ára hölgyek s katonatisztek ré-
szére 8 kor., urak részére 12 kor.

Csak ROGATSY-féle BORAX-ot kérjünk!
MAGYAR ASSZONYOK
és leányok, ha az arcz-, test- és kéz-bő-
rötöket üdön, tisztán, rózsásan és egész-
ségesen akarjátok megtartani, használjátok
kizárólagosan és állandóan a magyar
gyártmányu, kitünő és elismert
Rogatsy-féle
Magyar Pipere Borax-ot,
mely mint testápoló és szépítő szer felülmúl-
hatatlan, hatása biztos és gyors.
Annyal Boriska,
Jászborony.
Arany kanál.
Nincs jobb pipere!
Arany Gáborné,
H. Bőszörmény.
Ezüst kanál.
A magyar pipere borax
a legjobb bőrápoló.
Gálik Aranka,
Besztercebánya.
Ezüst kanál.
Kérek meg egy posta-
csomagot.
Liszky Ferencz,
Losonc. Aranykanál.
Kittünő eredménnyel
használok a magyar
pipere boraxot.
Vida András, Kassa.
Arany kanál.
Arcom és kezeim tisztá-
ságát a magyar pipere
boraxnak köszönhetem.
Medgyessy Paula,
N. Kikinda. Ezüst kanál.
A magyar pipere borax
meghozta a kívánt eredm-
ményt.
POLYATJUK
Egy doboz ára 30 és 75 l., 10 nagy doboz vidékre bérmentve
Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona.
Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill.
Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és fűszerüzletben
vagy az egyedüli gyártónál:
ROGATSY RALMAN drogeria BUDAPEST,
VII., Bákócz-ut 10. sz.
Figyeljünk a „ROGATSY” névre.
Csak ROGATSY BORAX-ot fogadjunk el!!

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ
Tennis-pálya-készítő s fel-
szerelő. Versenyjátékosok
Magher Rezső sportüzlete
Budapest, IV., Koronaheroeg
egyedüli raketjavítója. — utca 3. szám (Az udvaron)
Czimbalom kedvelők
Mielőtt bárhol czimbalmot vásárol-
nának, kérjenek árjegyzéket a czim-
balomkészítés elismert első szak-
ért jétől, ki minden tekintetben a
legjobb világhírű szabadalmazott
czimbalmok készítője. Czimbalmok
mar 25 irtól kezdve kaphatók a leg-
szintén az összes hangszerek a leg-
jobb minőségben Szamos kiállításán
elsőrendű kitünő és és elismerés a
legjobb és szakszerű munkáért.
Habits Antal Budapest, VII. kerület
Erzsebet-körut 42. szám

Tévedés
kikerülése végett vásároljon óvszer-
különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál
HATSCHER N.
Csakis: Budapest, Háróly-körut 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Michelstädter utóda
OSKÓ GEZA
BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.
CZIPŐ-
különlegességgel
A szabott árak a
talpba vésvé. —

HOLZER DIVATHÁZA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

SOUTERRAIN-OSZTÁLY.

Uti köpeny, hosszú, elsőrendű alpaka-lüsterből	18.-, 20.-, 24.-	K
Paletó vászonból színes gallérral	12.-	"
Vászonruha különkötés színben	22.-, 34.-	"
Tafola-zeke divatos elegáns kivitelben	25.-, 35.-, 40.-	"
Ajz borakott, elsőrendű alpaka-lüsterből	23.-	"
Ajz borakott vászonból	17.-, 19.-	"
Ajz bordűrös vászonból	22.-	"
Blúz zefírből, minden színben	4.50, 6.-, 7.50	"
Blúz zefírből	2.-	"
Blúz batászból, lábszes kivitelben	5.50, 6.-, 7.-, 7.50	"
Blúz hímzett batászból	5.-	K
Alsó vászonból	5.-	"

Továbbá dús választék pongyolák, seiyembizok, gyermekruhák stb.-ből.

Az utolsó idény modelljeit

ugymint: toalettek, kosztümök, köpenyek, gallérok, pongyolák és blúzok stb.

mélyen leszállított áron.

— árusítom el. —

LIPIK Szlavóniában

Vasút-, posta- és távída állomás.

Elsőrangú fürdőhely.

Egyetlen jód tartalmú alkalicus hévíz (64° C.) Európában. Páratlan gyógyhatása a tápaszatorna és a vizeleti utak összes hurutos megbetegedései, húgysavas ártétel, köszvény, csusz és ischiás, görvél-, angolkór és az összes vérbetegségek ellen.

Ivókúra. Hévízes fürdők. Vizgyógyintézet. Inhalatorium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Kívánatra prospektussal és bővebb értesítéssel szolgál A fürdőigazgatóság.

MŰBUTOR

csak kiváló jó minőségben. Szólló munka. Olcsó árak. Modern kivitel.

Fáy Antal bútorgyárosnál

BUDAPEST, Semmelweis- (Újvilág)-utca 4. sz. a sarikon.

STUBNYAFÜRDŐ Légyógyfürdő.

Hat természetes kén-só hévízforrás (33-48° C)

Köszvény	Thermál-tükrfürdők
Rheuma	kádfürdők
Ischiás	44
Bőrbetegségek	hold park
Női bajok	Közelben nagy tenyőerdők.
	Masszage
	Hidegvizkurák
	Ivókúra

Posta- és sürgőnyitvat., vasúti állomás, — gyógyteremt., fürdőorvos, — Képes prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Olcsó lakások és ellátás!

Fürdőszálló megnyitás.
Sanatorium nagyszállóda Hévízen
80 minden kényelemmel berendezett (teljesen száraz szobákkal),
§ május 10-én megnyílik. §
Teljes penzió ellátás napi 9—15 koronáig.
Kérdésközléseket és rendeléseket elfogad **Sörg Antal** tulajdonos, Hévíz. (Zalamegye).

Lublófürdő

kiterjedt tenyves erdők között.
Szénsavas vasas (pezsgő) és moórfürdők.
Vasas források, föltötte dúsak szénsavban. Ivó-, fürdő- és területi gyógymód. Kiváló hatású: verszegénység, az idegrendszer idült bajainál, szívbetegségeknél, általános gyöngeség, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után, különösen pedig **női bajoknál**.
Portmentes védett fekvés (556 m.) — Állandó fürdőorvos:
Platzer Sándor dr. volt egyetemi tanársegéd.

Kényelmes modern lakások.
A házi kezelésbe vett vendéglő, illetve **konyha Weber Rudolf** vezetése alatt áll, a ki szakmájában a külföld és a főváros elsőrangú szállodáiban működött. Finom konyha. Figyelmes kiszolgálás. Penziórendszer. Posta- és távírdaállomás.
Elő- és utóidényben tetemes árkedvezmények.
Bővebb felvilágosítással szolgál és képes prospektusokat küld az uradalmi fürdőgondnokság Lublófürdőn (Szepesm.)

ROZNAU
a morvaországi Radhostnái.
A legrégebbi és legelőnyösebben ismert klimatikus gyógyhely és nyári üdülő,
Idény május 15-től szeptember 15-ig.
Prospektust ingyen és bérmentve küld és felvilágosítással szívesen szolgál a
Karkomitee.

Bikszád fürdő

(Szatmármegye)
Megnyitás május hó 15-én.
Meleg ásvány-vizfürdők, szénsavas fürdők, hideg gyógyvizintézet, inhaláció, 160 kényelmesen berendezett szoba, vízvezeték, acetilén-világítás, Vasúti állomás, posta és távírda helyben. Prospektust és mindennemű felvilágosítást kívánatra készséggel küld a fürdőigazgatóság.

BOROSZNOGYÓGYFÜRDŐ

Zólyom megyében mérlegekre terjedő tenyvesektől körülvett völgyben. Vasúti állomás, posta, távírda, telefon a fürdőtelepen. Por és az ólmos havi levegő. **Glaubersós források** ivó gyógymódra kiváló sikertel használhatók minden betegségek-nél, melyeknél a **karlebadai kúra van javulva** gyomor-, máj-, epe-, vesebajok, cukorbetegség, elhízás. Jól berendezett **vizgyógyintézet**; **Kneipp-kurára** alkalmas rét és patak. Szénsavas és tenyves fürdők. Hízoló és fekvő gyógymódok. Száznál több tiszta, száraz szoba. Konyha házi kezelésben. **Olcsó árak.** Állandó fürdőorvos. Képes prospektust szívesen küld a tulajdonos: **Rosenauer Lajos** Besztercebányáról.

Részlettízítésre porcellán szervizek, lámpák: Kérésre árlap ingyen. Ivánkovits Károly Szeged.

A FÜRDŐ EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA VAN!
Báró KOZMITZA-, azelőtt MATTONI-féle
Erzsébet-Sósfürdő
téli és nyári gyógyhely.
Budapest—Kelenföld. Villamos vasúti közlekedés a szőlőg. — TELEFON 40-84.
A gyógyhely forrásai ajánlhatók:
a belek bantalmainál, alhasi és által. vérbőség-nél, májbetegségeknél, túlságos elhízásnál, köszvény-nél és főleg
női bajoknál.
Központi gőzfűtés, villamvilágítás. Fürdőorvos **Dr. Polgár Emil** nőorvos. Bővebb felvilágosítás-sal szolgál és prospektust küld a fürdőigazgatóság
Báró KOZMITZA budai **KIRÁLY KESEBŐVIZKE** első-rangu haszajtó.
Téli-nyári gyógyhely!

Sziliács Aczél-fürdő
Felső-Magyarországon
egyetlen ismert vasforrás, szénsavtartalma gazdag
Legvastartalmúbb ivóforrás belső használatra.
Idény május 15-től szeptember 30-ig.
Utóidényben hatású verszegénység, sárgaságnál, női betegségek-nél, háttörésvélő és idegbántalmaknál, erősítőre állt betegségek és felegató munkák után. — Fürdőorvos **Dr. Rohrer A.** hivatalos-fürdőorvos. Utazás Bécsből 9 óra, északra Odenbergen át, onnét 5 óra, délről Budapestet át szintén 5 óra. Sziliasai falragasok minden nagyobb pályaudvaron kifüggesztve. Kimerítő felvilágosításokat és prospektust utazásról, lakásról, áruindeménnyről az elő- és utóidény-ben stb. nyújt a
Fürdőigazgatóság Sziliács, (Zólyommegye).

Feketehegy-fürdő Szepes-megyében.
Rengeteg tenyveserdők közepette fekvő, kitűnően berendezett **vizgyógyintézet és klimatikus gyógyhely.** Víz-kúra, villamozás, nap- és légfürdő, fekvőszarnok. Orvos 18 év óta; **Dr. Bartsch Gusztáv.** Olcsó árak. Kiváló ellátás penzió szerint. Posta, távírda, interurbán, telefon helyben. Vasúti állomás: **Igló** a Kassa-oderbergi fővonalon. Saison május hó 15-től október hó 1-ig. Bővebb felvilágosítással és kimerítő képes prospektussal szolgál
a fürdőigazgatóság.

SZOBRÁNCZ GYÓGYFÜRDŐ UNGMEGYÉBEN
Glaubersós, hideg, kén-só, sós víz.
Gyomor- és májbetegség magyar Karlsbadja.
Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Előidény: május 15-től június 1-ig. Utóidény: szeptember 1-től szeptember 15-ig. 30% áruindeménnyel a lakásoknál.
Ez a maga nemében páratlan gyógyvíz, mint ivógyógymód biztos segélyt nyújt gyomor- és bélbajoknál a hasi pangások-nál, inakos székrekedések-nél, enyhén, oldólag hat, májbetegségeknél, epehórok és epekövekre oldólag hat. Vértórtalmaknál, szédülé-sek, hűdősök, galatellai rohamoknál vérszegénység, fejszédés, csusz és köszvényes bántalmaknál a kór okozta erőtlen-tekre, elrakódásokra az irilletekben, azok oldására és kiküszö-bölésére hat. Kövétség, szívhibajások ellen, cukorbetegségek-nél, vesesejések-nél egy a csukor- mint a teherkötőváltást gyorsan és kedvezően befolyásolja.
Mint fürdő különféle izsadmányokat, daganatokat, izületi és csontbántalmakat, csontszét- kedvezően osztalja. Görvélkór- degnatok, fekélyek ellen, még és méhközüti izsadmányok, has-hártyaizsadmányok lelezívodását elősegíti, a legkülönbözőbb ma-kacs idült bőrbetegségek ellen bármilyen gyorsan hat.
Vasúti állomás: az Alföldről és Pest felől jövőknél Ungvár, a felek és illetve Kassa felől jövőknél Nagy-Mihály, honnan kényelmes bérkocsikon másfél óra alatt elérhető.
A víz otthon is sikerrel használható. Ár: egy nagy láda 40 függel 20 kor., kis láda 20 függel 11 kor. A víz a vasúton szállítási kedvezményben részesül.
Megrendelések és tudakozások: „Szobráncz gyógyfürdő” igaz-gatóságának Szobráncz gyógyfürdő” cziműnek. Posta- és távírda-állomás helyben. A fürdő igazgató-orvosa: **Dr. Ruzsnyai Gábor** Lajos.
A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Trencsén-Teplitz
kén-sófürdő Felső-Magyarországon.
Kárpátok gyöngye.
Tepia-Trencsén-Teplitz állomástól 20 per-cny távolságra. Magyarország legelső és leg-kén-sófürdője 87-42 fok C. természetes melegforrásokkal.
Eredeti iszap köszvény, csusz, bennulás, neuralgia, ischiás stb. ellen.
Tükrfürdők, külön hőgyógy és külön urak részére. Kényelmesen és díszesen berendezett modenc-fürdők, hidegviz gyógyítás, magas hegyi forrásvízzel, masszage gyógyítás, electromozással, gyógyító torna, savó- és terrain kúra és a parkban gróf d'Harcourt-féle fizikai gyógyintézet. — Az egészségre és az ember kényelmére való tekintettel minden körülményeknek megfelelő Olcsó lakások, köztük Teplitz-szálló, Garm, forrás-udvar, a kastély a Sina-bás és a Háromszív ház, melyek különösen ajánlhatók. Jó és olcsó ellátás a „Teplitz” gyógy-szállodában, az „Ausztinban”, az „E-le-fán” szállodában, az orthodox-izsadmányok számára és sok más vendéghelyben. Majustól—szeptem-berig a teljes ellátás 6.50 kor.-ért. Ellátás nélküli 3.50 kor. fürdő (ruhával), szoba (fürdővel). Napionta hangversenyek, színház, nagy kiterjedésű erdei sétányok és más egyéb mulatságok. Széles körű hely. Portmentes levegő. Villamos világítás. Hétszáz méter több vendég. Társas-kocsi és kettős-fogat minden vonatonál. A fürdő egész éven át nyitva. A tulajdonképeni fürdő-árad azonban május 1-től szeptember végéig tart. Tanácsos a lakást előre a fürdőigazgatóságnál meg-rendelni. — Képes prospektusokat ingyen küld az a fürdőigazgatóság. 28454

Óriási szerencse GAEDICKE-NÉL!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon ugyszólván nincsen város, hol GAEDICKE egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat **602.000** koronát a 62551 számra.
háromszor a nagy főnyereményt **400.000** koronát a 11119 számra,
400.000 » » 28916 «
400.000 » » 33464 »

háromszor a 100.000 koronát, továbbá a 70.000, négyszer 60.000 és igen sok 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és 10.000 koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból 55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.

Főnyeremény esetleg 1 millió korona.

Továbbá 1 nagy jutalom a 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000 stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervszerinti ára:

Egy nyolczad	Egy negyed	Egy fél	Egy egész sorsjegy
1.50	3.—	6.—	12.— korona.

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktérvek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A május 21 és 22-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

GAEDICKE A. bankház Budapest, Kossuth Lajos-u. II, **SORSJEGYEK** **kapthatók.**

A MODEL

— REGÉNY. —

Írta: EDMOND MITCHELL.

11

Láttam szemeiben a didalmas felvilanást és örömteljes mosoly vonult el az aikain, midőn barátom szavait megértette. Hiszen így módjában lesz a csomagot megkapnia, minden előzetes megvizsgálás nélkül.

— Igen, igen! — kiáltotta reszketve az izgalomtól. — A levelek egy asszony titkát rejtik magukban.

— A gyalázatos gazember! — mormogta Sterling.

— De ugyebár, ön visszaadja őket nékem és pedig mindjárt? — kérdezte szeliden és kérőleg, úgy, hogy még egy kevésbé fogékony szív is azonnal minden megmondolás nélkül kapitulált és beleegyezett volna.

— Tehát a levelek az ön tulajdona?

Sterling eme kérdése, mely az asszonyra olyan megalázó volt, oly halk hangon volt föl-téve, hogy alig tudtam a szavakat megérteni.

— A levelek az enyémekek. — volt a hölgy halk, suttogó válasza. Fejét lehorgasztotta a keblére és tartása elárulta a megszegyenülést, mely most érte és halkan zokogni kezdett.

— És a bennük rejlő titok szintén az öné? — folytatta a barátom.

— Ah, igen. — Fehér keztyűs kezét az arcára tapasztotta és sirni látszott.

Én azonban nem voltam meggyőzve, sem meghatva és idegen megfigyelőként ültem a helyemen. Ugy rémlett, mintha a tartása mesterkelt lenne és a bánat egyáltalán nem szívből fakadó.

— Akkor ezeket a leveleket mindenesetre meg fogja kapni, — mondta barátom hangosan.

Erre a sokatigéző hangra megváltozott egész hangulata. Hangja és mozdulatai elárulták viha-

ros örömét, amint a komoly, férfias arcra fel-pillantott és suttogva mondta:

— Ó köszönet, ezerszeres köszönet érte! — Egy pillanatig habozott. — És ön átadja nékem, most mindjárt, felbontatlanul, olvasatlanul? — kérdése kissé félénken hangzott.

Mielőtt azonban Sterling beleegyezését adta volna, mely már az aikain lebegett, egy lépéssel előre léptem.

— Halt, megállj, Sterling! Itt már nekem is van némi beleszólásom.

NEGYEDIK FEJEZET.

Az én közbelépésemmel a dolog ismét más fordulatot kapott.

A fátyolos hölgy egy lépéssel visszatántorodott, mint mikor valaki véletlenül kigyót pillant meg a lába előtt. De hallgatott. Valószínűleg észrevette hangomon, hogy valami elhatározásra jutottam és nálam semmiesetre sem lesz hatással könyes könyörgéseinek.

— Sterling, öreg barátom — szóltam hozzá és egy székre kényszerítettem leülni, egy halott papírjai fölött te nem rendelkezhetsz csak úgy találomszerűen.

— De hiszen teljes joggal e hölgy tulajdonát képezik.

— Várij csak egy pillanatig!

Odafordultam a hölgy felé, aki leroskadt egy székre és barátságos, udvarias hangon kezdtem magyarázni.

— Hiszen az ellenkezőjét is szívesen elismerem, ha meggyőznek róla, az egész dolgot az én szempontomból nézem. Szavamat adom önnek asszonyom — mondtam neki — ha be tudja bizonyítani, hogy a levelek kizárólag az ön tulajdonát képezik és általuk más nem károsodik, vagy jogtalan sérelmet nem szenved, a papírok átadása iránt semmi nehézséget nem támasztok. De ha jól megértettem, ön azt kívánja, hogy a lezárt borítékot az ön pusztá szavára minden további kérdés nélkül, még külső pecsétek felbontása nélkül is átszolgáltassuk.

— Hiszen ez az, amiért én könyörgök — felelte a hölgy érzéseire erőt véve.

— De hát nem látja be ön is, hogy olyan

körülmények között, amilyen halállal Jean Baptiste meghalt, teliesen lehetetlen kívánságának eleget tennünk?

— Miért lenne ez lehetetlen? Nem irtam-e le eléggé a levelek külsejét, hogy bebizonyítsam, miszerint az enyémekek?

— És ön az egyedüli, akinek leginkább érdekében áll a papírok megszerzése? — kérdeztem éles hangsúlyozással.

— Senki másnak igénye vagy érdeke nem lehet — válaszolt a nő — de szavaim élet úgy látszik, nem vette észr e, mely a kérdésben rejtett.

— Akkor tehát kénytelen lesz beismerni — bocsánat, ha kissé kiméletlenül beszélek — hogy ebben a csomagban oly adatok vannak, melyek összefüggésben állanak Jean Baptiste rejtélyes halálával.

— Mit akar ezzel mondani? — kérdezte nagyon büszke hangon az ismeretlen.

— Azt akarom ezzel mondani, hogy Jean Baptiste alkalmasint ezekért a levelekért lelta a halálát.

— Ezért lelta a halálát? — kiáltotta felugorva az ismeretlen. Ez valószínű! De általam Sir? Az én felbuitásomra? Meri ezt nekem mondani, ilyen gyanut reám hárítani?

Megbotránkozásának olyan méltósággal adott kifejezést, haragkitörése oly vad volt, hogy meggyőződtem róla, miszerint Jean Baptiste meggyilkolásához semmi köze.

— Én nem feltevésről beszéltem — válaszoltam. De viselkedése elárulta, hogy annak a férfinek eltűnése önre nézve nagy jótétemény.

— Nagy jótétemény — az igaz; a legnagyobb áldás és kegyelem, mely hosszú idő alatt most ért! Már meghalt, én szabad leszek és hála az Istennek, ismét szabadon fellélegezhetek — feltéve, ha a leveleimet visszakapom — tette hozzá megváltozott, aggodalmas hangon.

— Tudja ön azonban, hogy mások is vannak, kik ama levelek birtokába óhajtának jutni? — kérdeztem én.

— Mit jelentsen ez? ? fordult még inkább felém gyors, izgatott hangon.

(Folyt. köv.)

Fillér **4** Fillér
a nagymosás!
 ha a ruhakékitéshez a szabadalm.

Uranos pasztillát

használli
 Patyolatfehér lesz a fehérnemű. Foltot vagy oszkot nem csinál. Artalmatlan, mert savmentes. Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.

Uranos-pasztilla
 csak 4 fillérbe kerül
 és egy nagymosáshoz elég.

Minden drogeriában és fűszerüzletben kapható.

Mintadobozt (10 db pasztilla) 40 fill.
 (bélyegeken is) ellenében küldenek:

Hochsinger Testvérek

vegyészeti gyár
 Budapest, VI., Rózsa-utca 83. sz.

Kapható: Dr. Szuly Aladár, IV., Muzeum-körút, Pintér Gyula, IV., Kees-keméti-utca, Krayer E. és Társa, V., Váci-út 6., VII., Akácfa-utca 64., VII., Rákóczi-út 50. és IX., Kaivin-tér 7., Elek Arthur, VI., István-ut, Karkó Ferenc, VIII., Mária Terézia-tér 2., Vida István III., Fehérvári-ut, Deutsch Márton I., Korvin-tér. Messik Testvérek VII., Király-utca 47., Angyal Vilmos V., Váci-út 6., Jung Miklós VII., Dembinszky-utca 31., Friedmann J. VII., Murányi-u. és Peterdy-u. sarok, Baumholzer Ede I., Corvin-tér, Arnold R. I., Döbrentei-tér, Thallmayer és Seitz V., Zrínyi-u. Kiss és Schmidt VII., Lövölde-tér, Lakatos Péter VIII., Sándor-tér, Schwabl Atajos V., Váci-körút 22., Krausz és Böhm VII., Király-u. Salamon A. és Fia VII., Király-u. Wertheimer és Frankl V., Hold-u. Rogátssy Kálmán VII., Rákóczi-ut 12., Pick Ottó VII., Király-u. Borovitz M. IX., Üllői-ut 36., Weisz J. és Tsa Buda, Alagut-u. Szimon István V., Váci-körút 60., Szentes Ede V., Gizella-tér, »Abbázia« drogeria VI., Andrásy-ut, Horváth Nándor IV., Vámház-k.

Kérjük ne felejtkezzék meg rólunk!

Budapesten és a vidéken sok Címzettnek bátrak voltunk a 22. m. kir. szabad. osztálysorsjátékban való részvételhez meghívót küldeni.

Mindazokat, akik megrendelésükkel még nem szerencsésítették bennünket, tisztelettel kérjük, hogy ne felejtkezzenek meg rólunk és sziveskedjenek megbízásaikat sorsjegyekre lehetőleg minél előbb hozzánk juttatni. Azonnali megrendelés esetén talán még lehetséges lesz bizonyos számokra vonatkozó kívánásoknak eleget tennünk.

1/4 sorsjegy	1/2 sorsjegy	3/4 sorsjegy	1 sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Huzás már f. é. május hó 21-én és 23-án.

TÖRÖKA. és Tsa
 Bankház R. T. Budapest.
 Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet.
 Központ: Szervita-tér 3. sz.
 Flókok: Teréz-körút 46. Váci-körút 4.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az én országom.

Az én Országom azurkék egén,
 Másképp forog a Nap, a Hold,
 A lelke benne kóbor tünemény,
 És hüvelybe, csak folt, csak folt.

Az Élet, az a kegyetlen barát,
 Elűzött és most itt lakom,
 A lelke itt békét, csendet talált,
 És rózságyon alhatom.

Hatalmas erdők, lilom-mezők,
 Ékitik szép Országomat,
 Itt nem láthatni sehol temetőt,
 Kriptákat, vagy sírhalmokat.

Csak fényt, sugárt. Oly napos ez a táj,
 S vándor felhő sem látható.
 Ide repülök, a lelke ha fáj,
 Ez a dal is onnan való.

Peterdi Andor.

(Országunk népesedése 1908. márczius hóban.)
 A „Statisztikai Havi Közlemények” most megjelent márczius havi füzeté szerint az 1908. év márczius havában 68.643 gyermek született élve a Magyarbirodalomban, az elhaltak száma pedig 48.924-re rugott, úgy, hogy a természetes szaporodás 19.719-et tett. A közölt számokból a társországokra esett 8690 élveszületés, 6443 halálozás és 2247 főnyi szaporodás. Az 1907. év márczius havi eredményeivel szemben az 1908. évi márczius valamivel kedvezőbb eredményre zárult. A születések száma több volt 480-nál az 1907. évi márczius havához képest, a halálozás pedig 2258-czal csökkent, úgy, hogy a szaporodás száma 2738-czal növekedett. Kedvezőtlenebb azonban az eredmény, ha az 1907. év három első hónapjának adatait hasonlítjuk össze az 1908. év három első hónapjának adataival. A születések száma kevesebb 2197-tel, viszont a halálozás is növekedett 666-tal, úgy, hogy a szaporodás 2863-mal csökkent. Legtöbb születés történt aránylag a Tisza balpartján (ezerre 3.91), legkevesebb a Duna jobb part-

ján (3.04). A halálozás aránya a Tisza-Maros szögén (2.61) volt a legmagasabb, míg a legkedvezőbb arányszámot e tekintetben a Duna jobb partja és a Duna-Tisza köze (2.16) tünteti fel. A vármegyei törvényhatóságok közül legmagasabb volt a születés arányszáma az anyaországban: Ugocsa vármegyének (4.54) és Kolozs vármegyének (4.38), a társországokban pedig Verőcze vármegyének (4.36). Legalacsonyabb volt a születések aránya Krassó-Szörény (2.70) és Tolna (2.71) vármegyékben.

A városok közül a szélsőségeket egyrészt Szabadka (4.25), másrészt Pécs tiv. (2.01) képviselték. A halálozás legnagyobb mérvű volt Fogaras (3.29) és Ugocsa (3.23) vármegyékben, a városok közül Szabadkán (3.21); legkedvezőbb volt a halálozás aránya Hont (1.81) és Vas (1.89) vármegyékben; a városok közül Hódmezővásárhelyen és Budapesten (1.64). A társországokban a szélsőségeket Szerém vármegye (3.48) és Lika-Korbava (1.85) képviselték. A természetes szaporodás legnagyobb volt Komárom (1.92) és Bereg (1.70) vármegyékben, a társországokban pedig Pozsega (1.31) Varasd és Pozsega (1.16) vármegyékben. Ezzel szemben azonban az anyaországban 2. vm. és tiv. veszteséggel zárta le az 1908. évi márczius havi népesedési mérlegét, legérzékenyebb volt a fogyás Pozsony tiv.-ban (0.62).

(Az abessziniai konyha titkai.) Érdekes apróságokat mond el Tancredi kapitány egy francia folyóiratban Menelik négyes alattvalóinak konyhájáról. Az abessziniai konyha ételei kétfélék, ugymint: böjti eledel és rendes, nem böjti eledel. Az előbbieket Aethiopiában nagy szerepet játszanak, mert az esztendő napjainak körülbelül a fele böjti idő. A halas étkek e mellett nem tartoznak a böjti eledel közé, mert Jánus négyes, Menelik előde, aki valódi királyi aszkéta volt, úgy határozott, hogy azok az állatok, amelyeknek leöltésük véreket ömlik, nem lehetnek böjti ételek. Az abessziniai konyha műremeke tejből és pörkölt árpalisztból készül. A tejet megolvasztják és azután habot vernek belőle, paprikát és más fűszereket kevernek belé és az egész csodálatos keveréket alapos kavarást után agyagedénybe öntik és tetejét árpalisztból készült péppel zárják el. Az így elkészített kotyvalékot három, sőt négy napig is hagyják állni és csak azután költik el. A húst gyakran félig nyersen és véresen eszik és legtöbbször paprikával, sóval és borssal fűszerezik. Étkezés közben kés gyanánt még az előkelőbb abessziniai urak és hölgyek is jó, egészséges fogait használják.

Csak az udvarhoz tartozók szagattják ujaikkal darabokra a pecsenyét. A sokfajta főtt és sült húsétel között van egy pecsenyeféle, amely hasonló az európai beefsteakhoz. Ehhez a pecsenyéhez az aethiopiai inyenczek epéből és különféle erős fűszerekből készült mártást esznek. A leghíresebb étel, amely egyetlen banketről sem hiányzik olyan, hogy alig irható le anélkül, hogy undort ne keltsen az olvasóban. Egy agyagedényben epét tálalnak fel, amelyben állati hédarabokat áztatnak fel. Ehhez paprikát, mustárt, borsot és hagymát adnak s végül az egészet felöntik vízzel és sörrel és azután apróra vágalt főtt kecsketüdőt és antilop-máját tesznek bele. Ezt a borzasztó kotyvalékot tűzön megpörkölik és végül elfogyasztás előtt még egyszer jól megsózzák és megpaprikázzák.

(A világ tengeralatti kábele.) A világ tengeralatti kábele jelenleg 31 magántársaság tulajdonában és üzemében vannak. E társaságok közül 22 angol, a többi 9 közül 2 német, 4 amerikai, 1 francia, 1 dán és 1 németalföldi. A legjelentékenyebb valamennyi között az angol Eastern Telegraph Company, amely 1872-ben négy társaság egyesüléséből alakult. E társaság kábele 39.591 tengeri mérföld hosszúak és Angliából Gibraltáron, Maltán, Suezon és Adenen keresztül Indiáig nyulnak el. Egy másik nagy kábelvonaluk Angliából Madeirán, a Cap Verdi szigeteken, Ascenzion és Szent Hona szigeten keresztül megy egész a Fokföldig. A nem angol társaságok közül első helyen a Német-Atlanti Telegráf Társaság említendő, amelynek két kábelvonala közül az egyik 1900-ban, a másik 1904-ben lett lefektetve és Newyorkig nyulnak. Ennek a kábelhálózatnak a hossza 9520 mérföld. Az összes társaságok kábeleinek hosszát 200.000 tengeri mérföldre becsülik, ami 370.000 kilométernek felel meg. Azonkívül egyes államoknak is vannak állami üzemben álló tengeralatti kábelvonalak, amelyek partmenti városokat, vagy közeli szigeteket kötnek össze. A legkiterjedtebb állami kábelhálózata Franciaországnak van és kiterjedése közel 10.000 tengeri mérföld. Az Angliával közösen birt angol-francia kábelnek kívül van öt vonala Algierba és Tunisba, kettő Korzikába és a többi gyarmatokkal is több kábel köti össze. Németországot két állami kezelés alatt álló kábelvonal köti össze Kjoával és jelentékeny a parti kábelhálózata is.

Saját gyártmány!

O csász. és Apost. kir. Felsőének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony szelvények szánt

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 19.390 nyeresémet tartalmaz készpénzben 513.690 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyereségek kifizetéséért a csász. kir. lottófedők közösködik. A húzás visszavonhatatlanul 1909. május 14-én fog megtartatni. Egy sorsjegyek ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vörösmarty Zoltán utca 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtőkben, dohányüzemekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyeket részre ingyen adnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldenek szét. A csász. kir. lottófedők igazgatóság (államsorsjátékok osztálya.)

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Éltek a legújabbabb évek mellett a legújabbak.

Locomobill és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, főherce-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvételgép, Planet R. gépek, szecskavágók, répvágók, kukoricaszorgatók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes szecskavágók, 2- és 3-vasú ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Szabott gyári árak!

Nászajándéktárgyak minden árban.

Spitzer Miksa utóda

HOLCZER

m. kir. szab. ékszerész,

Sajat gyártmány!

mindennemű arany és drágakő árak.

Nagy raktár: Gyémánt és brilliáns-butonok, gyűrűk, mellétek és más nemeskődarabokból.

Sajat gyártmány! Ékszer átalakítás. Jutányos árak

Javítások elfogadhatók!

Budapest, IV., Károly-körút 22. Rősef Bazár. Gyár: VII., Király-utca 15.

Leikiismeretes kiszolgálás!

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszerárúházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

BOGDÁNY
SZERENCSEJE
PÁRATLAN!

Az alacsony számú sorsjegyekből,

melyek KIZARÓLAG nálunk kaphatók még a következők vannak készletben:

51, 79, 98, 121, 132, 191, 300, 325.

Ezenkívül különös figyelmébe ajánljuk a következő

szerecsse - számainkat:

1/8 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1 sorsjegy
5834	1816	1881	254
11095	82877	27627	10676
18100	94708	46084	60276
63335	99467	67545	61937
119975	19963	75949	82881

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Húzás már május 21. és 23-án.

Hivatalos árak	1/8 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1 sorsjegy
	0.50 K	3.- K	6.- K	12.- K

Tessék kivágni és címünkre beküldeni.

Egy. Megrendelő-levél.
Bogdány S. fővárosi sorsjegyiroda részv.-társaság
Budapest, VI., Károly-körút 20.

Sziveskedjek a magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték 1. osztályához a számú sorsjegyet azonnal megküldeni

A sorsjegy árát: K. mellékelve bélyegekben küldöm, egyidejűleg postautóval küldöm, kérem utánvételezni.

(A meg nem felelő mód áthuzandó.)

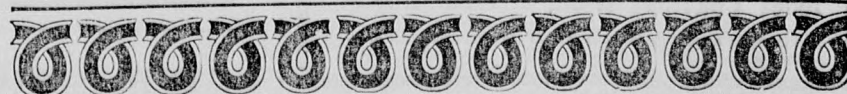
Név:

Lakhely, utca, házszám:

Utolsó posta (megye):

Telefon 88-16.

Telefon 88-16.

A MÜLLER J. L.-félék
LEGJOBB FOGPÉP

felülmúlhatatlan, a fogszuvasztást megelőző és épen tartja, 100% nat. fahéj és édes tárja, 100% nat. tárja és édes tárja, MÜLLER J. L. Budapest, Károly körút 2. Mindenütt kapható.

Az egész országban mindenütt kapható

Üzletáthelyezés.

Tiszteletteljesen hozom a nagydémű közönség és nagyrabecsült vendémek szives tudomására, hogy a VI. kerület, Király-utca 4. sz. alatt 25 év óta fennálló női kézimunka üzletemet teljesen megnagyobbítva saját aruházamba

VI., Dessewffy-utca 5. szám alá

(Váci-körút sarkán mellett villamosmegállóhely) helyezem át. Örömmel ragdom meg az alkalmat, hogy milyen tisztelt vendémek, kik immár egy negyedszázad óta nagyrabecsült bizalmukkal megtisztolnak, hálás köszönetemet fejezem ki és kérem bizalmukat új működésem terén is előlegezni.

Üzleti költéseim teljesen leszállítása által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az eddigi árakat még jutányosabbra szabhatom.

Maradok kiváló tisztelet el

Bérczi D. Sándor
női kézimunka nagyiparos
VI., Dessewffy-utca 5.

TELEFON

Üzletkörömet teljesen kibővítve rendkívül nagy rakfárt tartok a következő cikkekben: rajzolt, kezdett és készen himzett kézimunkákat, kézimunkaszövetek, himzések, csipkék mindenemű fonalak, szálal kézimunka terén létező anyagokban. Vidékre mintákkal nagy képes árjegyzékkel és kiváló szállítási küldeményekkel szívesen szolgálók.

HUMPHRIS FRANK Shepherds-Bush-ben
a 34708. számú

'Sebességváltoztatásra' szolgáló hajtómű

czimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen M. István

mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodája
Budapest, Royal szálloda B.

Egyedül valódi THIERRY BALZSAMA

csak osak a zöld apácával mint védjeggyel. Legkevesebb megkötődés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családúvög 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcse.

Legkevesebb megkötődése 2 doboz 3 60 korona. A legjobb háziszerek gyomorbaaj gyomorégés, görcs, köhögés, mellbaj, a belső szervek mindenféle gyulladása, köszvény, tagzsugátás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülések stb. ellen. — Így tessék czimezni!

Védjeggyel győgszertár **Thierry A., Pregrada Rohics mellett**
Raktárak Budapest: Török József győgszertész, Egger J és Egger Leó dr. és Vértos L. Lugos.

HEKTOGRAPH javított másoló készülék

HEKTOGRAPH-ANYAG
HEKTOGRAPH-TINTA

levél-, számla rendező és bibliorhaptes. Képes árjegyzék, heptogr. levonatok ingyen és bérmentve.
Telefon: 15909. — Déli: 15909.

Josef Lewitus, Wien, I., Franzensring 22.

Hektograph anyag és tinta egyedül és kizárólag az eredeti feltalálónál legjobb minőségben s a legolcsóbb áron

„Kronos“
alegújabb és legjobb ma létező petroleumizzó-égő egyszerű, szabályozás nélkül azonnal világít. Minden 15-nél nagyobb lámpára alkalmazható. 1 liter petroleum elég 16 órára! Viszontelárusítók mindenütt kerestetnek. Magas árengedmény. Egyedárusítás Magyarország részére.
DEGEN JAKAB
Bpest, IX., Közraktár-utca 28.

Csipke kelmeék,

himzett batistok bluzokra, svájel gyártmány. Applikatok, legdivatosabb és legfinomabb minőség. **rendkívül olcsó árban eladatnak.** Himzett batist, és vászonruhák 6 frt. és feljebb.
Budapest-szálloda Belső-utca 2, I. em. 5. szám.
HATSCHKEK ADOLF.

Ékszeresek, Ezüstneműek,

egyházi szerek, órák, angol francia és China ezüst dísz tárgyak a legújabb szerint beszélhetők

Részletfizetésre

Sárca János ékszergyárostól Kolozsivárt.
Kénes nagy árjegyzék ingyen.

Kivándorlás fölösleges

Kereset mindenki részére
a legújabb gyorskötőgépeken való kötés-el. Árjegyzékét küld: **Első Magyar Kötőgépgyár** vezérképviseletje, Bpest, Hegedűs Sándor-u. 24. N/35 (esetül: Kemnitz-utca) Minden háztartásban nélkülözhetetlen! **Képviselek mindenütt kerestetnek.**

Órajavítás 1korona.

Pótlandó új részek kivül. Zseborátvev, mutató 10 kr.
Ferenc-körút 44.
Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Ezen védjeggyel ellátott **Marsner-féle** pezsgő-limonádé-bonbonok málna, citrom földi epár, cserecsnye és valmáslé-száraz a legjobbak.
A. Marsner, Első cseh részv. társ. keleti és cukorárúk gyártására, Prága, Weinberga.
Vezérképviselet Budapest: Balázs Csellán, VII., Baross-tér 18.

1902. 1903. 1904. években 10 alkaljjal kitüntetve
KALLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám. (Rég: házasim VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő eséplésért!
KALLAI LAJOS-féle hírneves villamos benzinkok mobil eséplőeszközök, melyek gépez néktil bárdi álla könnyen úszomban tarthatók, legjobban ajánlhatók.
GOZGÉPEK BECSERLÉTELNEK.
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: **Kozma József** Kadarkút, Somogy megye. **Tóth Péter** bagi földbíró okos, Csantavér. **B. R. a. G. Biró József** földbíró okos, Czegtéd, Pest megye.
Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

Lawn-teniszjátékaink

fiuknak, leányoknak és felnőtteknek

legégszesebb és érdekes társas sportjátékot nyujt.

Tenisz-rakatok:
Kezdőknek 2,25, 3,25 frt.
Haladókknak 4,50 <
Jó játékosoknak 7.— frt.
Versenyzőknek 9—12.— <
Bajnokoknak 15—19.— <

Pályakerítő-háló (8 m. magas) méterje . . 16 kr.
Fehérposztó-teniszlap da tuozatja 5, 6, 7, 8, 9 frt.
Teniszárjegyzék és pályatorv ingyen.
Pióki és Haas lawn-tenisz-üzlete, Budapest, VI., Andrássy-ut 13. szám.
A legtöbb tenisz-klub szállítója. Külön rakatjavítás-tarifa ingyen.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona
teljes férőruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény	12 korona
elegendő, csak	1 szelvény	15 korona
	1 szelvény	17 korona
	1 szelvény	18 korona
	1 szelvény	20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megvágható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvő ávez, ha szövetségletét közzvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabó-, legolcsóbb árak. Örjási választék.
Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

BUTOR

DUS VÁLASZTÉKBAN RÉSZEZÉSEKRE
RÉNDKIVÜLI OLCSÓÁRON KAPHATÓ
EHRENTREU TESTVÉREK
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-TÉRSÉG) TELEFON 822

Még nem késő!

Siessünk

árunkat beszerezni, mivel tetemes áremelkedés lesz

Étkező-készlet, 6 személy, finom fehér porcelán	2.75
Étkező-készlet, teljesen 6 személy, modern fazon festve és aranyozoglylyal, beégetve	6.50
Étkező-készlet, teljesen 6 személyre, rokokostílus, díszes festés, elsőrendű minőség	7.95
Étkező-készlet, 6 személy, rendkívül díszes, rokokó-stílus, peccsenyál, eleg. festéssel	10.—

Legolcsóbb és legnagyobb választék csak elsőrendű 12 személyes étkező-készletekben, díszesen festve, dúsan aranyozott rokokó-fazon, kétszer beégetve, finom minőségű porcelán árai:

2 ovál levecsétál,	3 mártás alja,	25 frt.
2 nagy peccsenyál,	2 nagykanál,	
2 kis peccsenyál,	2 kiskanál,	
2 nagy tésztátál,	2 sórtartó,	
2 kis tésztátál,	12 mély tányér,	
2 főzeléktál,	26 lapos tányér,	
3 salátátál,	12 kis tányér	
3 mártástál,		

Azonkivül vannak készletek egészen . . 100 frt. forint

Étkező 12 személyre, rokokó-stílus kisebb beszállítás, 42 db. díszes festéssel és beégetve	12.50
Étkező 12 személyre, rokokó, díszes festés, All 3 levecs, 2 peccsenye, 2 tészta, 2 saláta, 2 főzelék, 2 mártás, 2 alj, 2 sórtartó, 3 kanál, 12 mély, 24 lapos, 12 dessert, 12 osont-tányér	24.—
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus, szép festéssel	3.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett, dúsan aranyozással, rokokó-stílus, szép festéssel	4.—
6 személyes likörkészlet, festett és beégetett aranyozással	—75
6 személyes boros-, sörös- v. vízekészlet festett és beéget aranyozással	1.75

1 teljes angol díszes nagy, valódi majól mosdókészlet 4.50
Porcellán-tányérok, tiszta fehér, mély, lapos . . . 8 —10
Vízcs vagy boros pohár 5 kr. és 0.65
1 ásztali lámpa, aranyvel 0.65
1 asztali lámpa, aranyvel, díszes 1.50

6 személyes finom üvegkészlet véscit, elegáns mintával

6 vízes pohár	6 pezsgős pohár	6 frt 50 kr.
6 boros	1 vízes kanosó	
6 likörös	1 boros butella	
6 sörös	1 likör üveg	

Függő lámpák nagy választékban!
Nászajándékok nagy választékban!
Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás!

Takács Ferenc

BUDAPEST,
VIII., Baross-tér 4. sz.

Butor Ehrenten és Fuchs
testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Telefon 68-59.
Képes árjegyzék ingyen.

The „Park-Coat“

A legújabb Koch-féle divat-felöltő, különleges tetseztés szabásban, angol és skót szövet, különféle mintákban 56, 50, 48, 40 38 és **16.-** korona árban.

Kapható csak a **KOCH** TESTVÉREK

elsőrendű férfi, nő és gyermekruhák árúházaiban.

BUDAPEST, Károly-körút 26.

Szaksszerűen készült elsőrendű szabómunka. Szabott, olcsó árak. A nagyvárad-i fiók telephelyre különösen felhívjuk a figyelmét. Nagyvárad: Bémer-tér.

HA FÁJ A FEJE,

ne felejtse el a hányam használata aronval **Beretrás-féle MIGRAIN-pasztilát** Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Mely 5 perc alatt mindenféle természetű, ideges fejfájást még ha krónikus is megszüntet. Felülmi minden eddigi ismert szer. Hatása bámulatos, még a leghevesebb fejfájásnál is.
Főár: Beretrás Tamás gyógyszerész Kispeszt, Békési utca 8.
Ingyen postalai szállítást 3 doboz rendelésnél.

Radrágja jellemzi az arat!

A vasalás szabó költsége! ... volt, demár nem az. Kényelmessége és tökéletessége utolérhetetlen **MOLNÁR LA JOS** törv. védett

automata-nadrágfeszítőjének

Egy készülék ára 3 korona 3.72 korona előre beküldéért bérmentve. Kapható főraktárosnál:

Plökl és Haasnál, Budapest, Andrásy-ut. 13

Butorok művészi javítása

Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szaksszerűen rendbe hoz, zongorát políroz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat

RÉTI JAKAB műasztalos
BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám.

„VALUTA“ erszény

egy darab hármból készítő ára 1 korona kizárólag „Székely“ bőrdoboznál VII. 9 Békési-ut. Árjegyzék ingyen

Hatschek Béla

Budapest, 2-4 kősz., VII. Király-utca 6. sz. földszint 4.

Emberi műszemek minden színben kaphatók, külön formák készítője. Szemüveg vagy orrszorítókat a szemek kipróbálása után adatnak, orvosi rendelvény szerint pontos kiszolgálás.

KIS HIRDETÉSEK

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államviszágakra és alapviszágakra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 8 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójegyből speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
GEREBEN BÉLA KÉPES-ÁR-JEGYZÉK?

BUTOROK
Ezket felszerelés mellett először árúházaiban VII. ker., DOB-U. 22.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesszék és eladó.

Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pisander vagy másfajta háló, ebédlő, őr szoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, bórgermicitárak és kárpitosfélekben Perzsa, amyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gaz, villamos stb.-hez. 26597

FRIED J. műbutorraktár, kárpitos és díszítő Bpest, V., Nádor-u. 14. Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881. Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövetekből: Költségvetés díjmentes.

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá őr szoba, iroda berendezéssel és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bórgermicitárak eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265. Esztergy-utca sarok.

Polgári árak! Pontos kiszolgálás! **Kitűnő szabás!** Vidékre minták küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. **Zeliszka János** angol őr szabóterem BUDAPEST, Andrásy-ut 56. I. em. Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-telki szövetekből.

Zalogcédulákat veszek. Elzálogosított, brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

A legfontosabb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt** készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** utján kizárólag csak **Reményi** vagy magyar bank-szertelepén. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

Most jelent meg! **A tanító** Fajusi öltöke 3 felvonásban. Írta: Bródy Sándor. Ár 2.50 kor. SINGER és WOLFNER kiadása Budapest, VI., Andrásy-ut 10

Gamsbua Ujdonsági — K. 380-tól felfelé. — **A. Sachsel Bécs** kalapkészítő XVII., Kalvarienbergg. Nr. 34., H., Taborstrasse Nr. 39., XVI., Neuertelderstr. Nr. 2. képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-őr szoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban. **GROSZ SANDOR** és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. eszelő Gyar-utca. Telefon 14-09.

Ugorkát, kelarabót, cukorbor-sót, zöldbabot, új burgonyát, spenótot, gombát és hónapos retek vegyesen; 3.50 koronáért szállítja **gyümölcskivitel Csongrádról.**

Korai főselekek, csukor-borsó, zöldbab, ugorka, spenót, tejjes-láta, hónapos retek, zöldhagymacsák új bu gonya, vegyesen postakosaranként 3 koronáért szállítja **Szabó, Csongrád.**

Gimnáziumi, reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, bármely erőttségű vizsga letéveséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philologus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. **Goitein Heinrich** Budapest, VII., Damjanich-utca 39. II. emelet 10.

TATRAKALAUZ 1908. Utmutató a Magas-Tátrába és a Tátravidéki fürdőkhöz. A Magyarországi Kárpátgyógyászati köröm működésével szerkesztette: **Dr. Szontag Miklós** kir. tanácsos. — Átnözte — **Dr. Jármay László.** Törképekkal. 4 új kiadás. Ara 2 kor. 40 fill. **SINGER és WOLFNER** kiadása, Bpest, Andrásy-ut 10.

30 korona finom szövetből divatos férfiöltöny vagy felöltő mérték után remek szabású és finom kivitelben. Hazai verseny-szabóság. Budapest, VII., Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bérmentve.

E hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 282

Négy egyedülálló nő:

36 éves kath. zeneileg képzett (2 jól ellátott gyermekkel) 80.000 korona készpénzvagyonnal. 43 éves kath. özvegy, gyermektelen 80.000 korona készpénzvagyonnal. 29 éves kath. kisasszony 10.000 korona készpénzvagyonnal. 19 éves háztulajdonosnő 10.000 K. készpénzzel, mind a négyen függetlenek, térjhez ohajtanak menni. Nem anonim ajánlatok a következő címre intézendők: Schleisinger, Berlin 18.

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elslüsséssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvétellel csak 9 firt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 80mm objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgépet binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyszintén minden olcsón eladok és újakra becserélek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Parketagyár

Gyógyóssan ajánlja gyártmányait. Réthy név látható a valódi pemetefi cukorka minden egyes darabkáján, 721v

Bolthelyiség

és lakások: 3 szobás azonnali kiadók. Garai-tér 14. és József-körút 66.

Uri házam

36 km. Budapesttől, a vasút mellett, körülbelül 13 hold bekerített területtel eladó 8 hold 80 éves park halastóval, 4 hold zöldésges kert, Gyönyörű hely. A házban 8 szép szoba és minden mellék-helyiség. Istálló. Mind jó karban. Czim a kiadóhivatalban.

Magyar harzi kancái tenyésztő Debreczenben.

Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak csokorát meg tudja beszélni, kanaritenyésztőm keresse az írt és tisztoljon meg engem minden nyelvel. Minden, amit egy madár előadni képes, legyen az lágy, mély hang, avagy csergő, ricses, a mi csak madárban kiválón jó, tenyésztőmben mindez megtalálható. A rendelt madarat mielőtt elküldöm, tudásról előbb megmagyarázom és ha hibás hang vagy rosszul énekel, nem létezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogy ha nálam rendel, tudom, nem szenved kárt. Ennek kanárk drája 7, 8, 10 és 12 firt. Tenyésztőre alkalmas nőtények drája 2 forint. Szállítás gondosan osomagoiva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen Agoston madártelep Debreczen. Péterfi-utca 26. A legnagyobb tenyésztő és szétküldési intézet

Veresáfonyabefőt

BARTA-téle, 5 kilós postaköszvény 6.-korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26972

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államviszágakra (egyestárgyakból is) előszárra, Budapestre ugyszintén államszámvitelani államviszágára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminarium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44)

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27198

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossza-Hungary Géza. Telefon 67-47. 27750

Kárpitos nyergesek

részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

Nevelőnőket

német, angol, franciaikat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismereettel sürgösen keresek. Szegheoné S. Luiza, Budapest, VI. ker., Dessewly-utca 22. 28322.

Májusi

friss csemege juhurtot szállít 5 kgos bödönökben, 6 koronáért Hegyi téglasajt kilója 1.60 korona. Hegyi juhurtagyár, Nagyszabos. (Gömrő m.) Helvi képviselőkerestetnek. 28508

Polgári, gimnáziumi.

kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Asszonyok

vigyázzatok! Tulnag gyermekkaldás ellen megtanít védekezni Fischer Róza kézikönyve. Több ezer kőszónó és halairat. 1 koronáért (esetleg bélyegekből) megküldi Fischer Róza asszony, Budapest, Damjanich-utca 28/B. — 2

Eladó uriflak.

Budapesthez 1 és fél, vasuti állomáshoz negyedóránnyira fekvő 3 és fél holdas igen csinos belsőség. 8 szobás kényelmes uriflakkal melléképületekkel, fél hold szőlővel, gyümölcsös és konyhakerttel eladó. A kertben kitűnő Artész víz-czim a kiadóhivatalban. 28488

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért (többet fizetek, mint amennyiért vették. SCHILLER IDIDOR, Síp-utca 8. 27133

Magánjáró

gőzcseplőkészlet 8 lőerejű, kifogástalan gyári javításal, magyar állami gyártmány, igen előnyös árban és fizetési módzatokkal megvételre ajánlatik Szűcs Ödön cég által Saján.

Ünnek övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekkaldás ellen, melynek eredményét a halairatok ezrei igazolják, díszkrtén küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50

Gépészeket

cseplés időnyre ugyszintén gazdasági személyzetet, szakértelem és jószagáért teljes felelőseget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-ut. 25. Telefon 94-67

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-téle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmoniva. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26973

Sodronykeritéseket

bámulatos olcsón készit Heizer és Társa cég Budapest, VIII., Népszínház-u. 1-3.

!!! Olcsó kölcsönök !!!

Tisztviselőkölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utalagos! Jelszalogkölcsönt 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05%-o annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Oradokokra az érték 75%-ig. Katonaliszteknek hadnagy-tól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcabírt. Valtokölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanos erdők. bányák adásvetele Osztályosjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítást díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak! 80a és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VII., Erzsébet-körút 43. Telefon 195-34. Válaszbélyeg. 28429

Mérnöki műszereket

vez, elad, cserél, lejtmérő, Planiméter, Teleskop Goerz-Zeiss-Triaderstb HATSCHKEK EMIL Andrássy-ut 13. Fiókja: Erzsébet-körút 38

UJDONSÁGI!

GYULAI PÁL DRAMATURGIAI DOLGOZATOK Két kötet. Ára tuzve 16 korona. Diszkrétésben 22 kor. Kapható LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r. t. társ. Budapest, VI., Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Fénykép-készüléket

objectívet vessz, elad, cserél híres Appolo lemeznek egyedül-elárúsító helye. HATSCHKEK EMIL Andrássy-ut 18. Fiókja: Erzsébet-körút 38. Alapított 1877. Sokkal olcsóbb, mint részlet fizetésre.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLOI-UT 123. TELEFON 62-80.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bőrfotellek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porcsaszönyv és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, Állandó nagy reaktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenoz-tér 17. sz.

Füthető fűrdőkád.

50 koronától to ebb, kádak 12 koronától tojabb mindentől szivattyú és vízvezeték berendezést vállalok LEFKOVICS ADOLF Wesselenyi-utca 61/E. Erzsébet-körút és Hársfa-utca között Árjegyzék bármantvo.

Szepességi csemegek

BARTA-téle veresáfonya befőt, málna, szamóca, csipkebogyót, gomba- és húsconservet, pastilomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. Árjegyzéket.

MOST JELENT MEG!

A cs. és kir. szab. Hassa Oderbergi Vasut személyszállító vonatának menetrendje. Rövid útmutatóval a Társaba Ervényes 1908. május 1-től Ára 12 fillér. Singer és Wolfner kiadása Bpest, VI., Andrássy ut 10.

Stenográfia!

Díjtalan gépirás-oktatás az összes írógép-rendszeren Díjtalan és bizos állasközvetítés. Minden hónapban új gyorsírási és gépirási tantolyamok nyílnak az oklevés gyorsíró tanároktól vezetett Stenográfia ország. Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiroskolában. Levelező és vitairásu tantolyamok kereskedelmi szaktantaryak. Az intézet végzett növendékei egész éven át díjtalan gyakorló órákban részesülnek. Tanítás reggel 7 órától este 9 ig. Sokszorosító iroda. Copying office. Kérjen tájékoztatást. Az intézet helységei Véczi-körút 33. sz. alatt vannak.

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyogyszere a BARTA-téle FERETE-APONYA GYOGYBOR. Gyogyszereszek és füszorészeknél 1 üveg ára K 1.00, 5 üveget 8.- koronáért bérmoniva szállit a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi eszádi Singer varrógép sárzékonyul 5 évi fötállással eszádi SINGER A. műgépésznél Budapest, földület Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Saját gyártmányu

vas-és rézbutorok

Rézagy — — — — 45.- firt Vaságy matracscazal 8.50 • Gyermekágy — — 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01

Villamos világítás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Pénzkölcsönt

4. 4 1/2 és 5%-o alapon föld-birtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II., III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhittel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik. HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

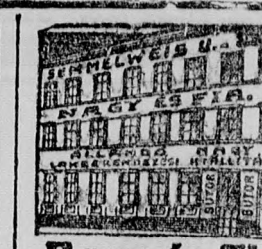
15 forintért tiszta

gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa urt szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidóka mintákat mértékveteli utasításal bérmoniva. Holéban szabásunkat mintákkal hához küldjük.

Most jelent meg!

Isten rabjai

Regény Irtá: Gardonyi Géza Ára füzve 5 korona. Ára kötve 7 korona. Singer és Wolfner kiadása BUDAPEST, VI., Andrássy ut 10. sz.

Nagy és Fia

BUDAPEST, Semmelweis-utca 21.

Állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Úrasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok: machagoni, palisander, ében- és ezlromfa.

Nagy és Fia

Angol bőrgarnitúra, francia olasz stílusú butorok.

Nagy és Fia

Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia

Velenzei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia

CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia

antique butorok és szövetek, ezalongszobák.

Nagy és Fia

Nippek, bronzszobrok olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Nagy és Fia

Fiókuizlet nincsen össze nem tévesztendő hasonnevű czéggel.

Nagy és Fia

Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia

Állandó butor és antiquitasok beszerzése a bécsi, párisi, velenzei és romai árveréseken.

Nagy és Fia

Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

KÖZIGAZGATÁS.

A honti főispán cigányjavaslatai.

Addig is, amíg a belügyminiszter által tervezett cigányügyi értekezlet összeül, (ami legrovidebb időn belül megtörténhetik) koronkint napvilágot lát egy-egy indítvány, mely a cigánykérdés megoldását kívánja elősegíteni.

Legutóbb Lits Gyula, honti főispán szólott e tárgyhoz egy terjedelmes hírlapi cikkben.

Lits Gyula mindenesetre a leghivatottabbak közül való, kik ehhez az országos fontosságú ügyhöz hozzászólhatnak. Már a Széll Kálmán által egybehívott 1902-iki értekezleten feltűnt a cigányügyi alapos ismeretere valló felszólalásával és az értekezlet elyben el is fogadta azt a véleményét, hogy a cigánykérdést csak kényszertelepítés útján lehet megoldani.

Hogy ezt miképpen óhajtja megvalósítandónak, a honti főispán most részletesen megmagyarázza és kifejti.

„Itt nem szabad nagyon az emberi jogokra, az egyéni szabadságra hivatkozni, mert kivételes intézkedéseket tesz szükségessé.“ Ez a tervhez a komolyan hangzó előszó. Még fenyegetőbb, ami utána következik: „Ezt a vérengző fajt, — ugymond, — ezt a személyes vagyonbiztonságot veszélyeztető csavargó népet helyhez kell kötni, kóborlásait és gaztetteit lehetetlenné kell tenni.“

Az eljárás azzal kezdődne (ami különben már meg is történt), hogy kormány- vagy cigánybiztost kell kinevezni a szükséges költséggel.

Azután nyomban hozzá lehet fogni a dologhoz. És pedig az egyik vármegyében található összes oláhezigányságot egy bizonyos napon a csendőrség letartóztatja. Kocsit, lovat, amit náluk találnak, mind elárverezik, őket magokat családonként összeírják és minden családot más megyébe toloncoltaak, gondosan ügyelve arra, hogy az egy sátoraljába tartozók mentől mesz-

szőbb jussanak egymástól, hogy egymással ne érintkezhesenek. Ahoval őket toloncolják, ott az alispán a vármegyéjébe toloncolt családokat ismét szétszórja egymástól lehetőleg távoleső községekbe és ott letelepíti.

Igy kell eljárni az ország összes megyéiben, amíg mind a 9—10.000 sátoros cigányt egymástól szétszórva, családonkint le nem telepítették.

De mi történik a telepítés után?

A községek terhére nem lehet a cigányokat sem utaztatni, sem eltartani, ez világos. A költségeket tehát az állam viseli, vagyis a községnek költséget ad arra, hogy az odatelepitett cigánycsaládok számára lakásról és ellátásról gondoskodjon.

De arról sem szabad megfeledkezni, hogy egyesek a kényszertelepítés után meg is szokhatnak. Hogy az ilyeneket könnyen fel lehetne ismerni a megyéjébe visszazállítani, számot kell nekik adni. A főispán ur azt mondja, hogy ez a megszámozás nem valami humánus dolog ugyan, de kivételes állapot kivételes intézkedést kíván. Nem tulhajtott aggodalmaskodás ez? Mert hiszen bizonyára egyikünk sem gondol például tüzes vasbélgyőzre, hanem bizonyára holmi tetoválásra. Ebben azonban nincsen semmi borzalom, hiszen minden második huszár és baka a kárjára tetováltatja a maga meg a szeretője nevét és csak pár hete olvastam, hogy ez az indián szokás az angol előkelő világban is divatba jött. Ennél a pontnál tehát a terv semmiesetre sem ütközik a humanizmus törvényeibe.

Lássuk azonban a többi pontot, amelyek arról szólnak, hogy miképpen kell a letelepíteteket foglalkoztatni és hogyan kell rájuk felügyelni. Az apróbb gyermekeket a főispán ur a szüleinél hagyja, hanem a nagyobbakat ugymond, el kell szedni és a kormánybiztosság helyezze el őket menhelyeken, javító-intézetekben, földműves- és ipariskolákban és ott oktassák őket.

A serdülő leányokat dohány-, szövő- és

egyéb gyárakban foglalkoztassák, esetleg belső cselédekül alkalmazzák.

A felnőtt legényeket pedig sorozzák be katonának, minden szigorubb válogatás nélkül. Aki csapatszolgálatra gyöngé, azokat az egészségügyi- és vonacsapatoknál, tótténygyárakba és egyéb kaszárnyaszolgálatra kell fogni. „A katonaságnál töltött három év a cigányifjuságra nagy átalakító befolyással lenne.“

A családos férfiakat, öregebb embereket könnyebb munkára kell fogni. Kerülhetne belőlük éjjeli őr, postás, „kukoricza vagy krumplicsator“, határőr vagy — kovácslegény. Egyes családokat az állambirtokokra kellene telepíteni, ahol kocsis, lovas, csikós, gulyás lehetne belőlük. Az asszonyokat pedig háziiparra, fonásra, vászonkészítésre, csipkeverésre és más éajta foglalkozásokra kellene kényszeríteni.

A tervező azt hiszi, ily módon tíz esztendő alatt teljesen végezni lehetne a cigánykérdéssel, mert csak az első évek okoznának nehézségeket, de ha — ugymond — a szétszórás és telepítés megtörtént — a foglalkoztatás már könnyebben menne.

Adjunk meg ennél az állításnál és gondolkozunk róla.

A szétszórás és az idegen megyébeli községekbe való telepítés menne tehát csak nehezen, ellenben a foglalkoztatás már könnyebb feladat?

En éppen fordítva gondolom. Azt hiszem tudniillik, hogy ha költség van rá: a cigányok összefogdosása, szétszórása és új otthonába való beállítása egyszerű rendőri feladat, ami az állami közegek igénybevételével semmi nagyobb megterhelésbe nem kerül, főképpen, ha sorba veszik a megyéket, úgy, amint a tervben benne is van és nem akarják egyszerre, egy napon megcsinálni a nagy tisztogatást az egész országban.

Ez nemhogy nehézségeket okozna, de előreláthatólag az egész tervből ez fog legjobban sikerülni. A derék csendőrség megyénkint ugye felüli a kóbor bandákat, mint a parancsolat, a vasuti fedeles teherkocsik huszonnégy óra alatt a megyei központokra szállítja őket, onnan pedig tolonczuton 2—3 nap alatt új hazájukba jut-

De profundis.

I.

Ha a kétely mérges főre
Megsebezte már szived',
Ki ha huzták is belőle,
Meggyógyulnod nem lehet.
Üzd el százszor a gyanakvást,
Mind a százszor visszatér,
S maró kinja — mert nem ad mást —
Mind a sirig elkisér.
Mert ha egyszer porba omlott
Ónalkotta istened,
Könyeid' hiába ontod,
Életre nem keltheted . . .
S ha tudod, hogy hited veszte,
S visszanyerni nem fogod,
Élni vajjon kedved lesz-e,
Hogyha élni nincs jogod?
És ha mégis dacból, gyáván
Élni vágyol, hova jutsz?
— Tört reménnyel, búsan, árván —
Vesztett hittel élj, ha tudsz!

II.

Azért, mivel csókolózó
Galambpár száll rája,
Ne hidd, hogy a rózsabokor
Baldogság tanyája.

Meg-megtépik sokszor azt is
A viharok, vészek,
S rózsabokor tövén gyakran
Ott a kigyófészkek.

Zoltán Vilmos.

Francziák Berlinben.

— Saját tudósítónktól. —

Berlin, május eleje.

Nyolcz napi Berlin után, a látottaktól kábult fejjel, hosszú hivatalos ebédektől megterhelt gyomorral, de őszinte respektussal német szomszédok iránt, hagyták itt Berlint a francia egyetemi polgárok.

Idők jele . . . A francia nép őszinte, barátságos hajlandóságának megnyilvánulásával siet a német felé és Berlin nem hagy eszközt felhasználatlanul a közeledés feletti öröme kifejezésére s a benső viszony elmélyítésére. A magisztrátus, kulturintézmények vezetőségei, az itteni Bursenschaftok versenyeznek egymással a francziák iránti rokonszenyük kimutatásában és a vendégeket megérkezésük első percétől fogva annyi szeretettel veszik körül, hogy ezek — saját kifejezéseik szerint — úgy érzik magukat, mintha családi körbe, testvéreik közé jutottak volna . . . Entente cordiale! Dreimal hoch!

És valóban úgy adták őket kézről-kézre, egyik városrész — tulajdonképpen megannyi város saját külön polgármesterrel és tanácssal, mint Schöneberg, Spandau, Charlottenburg stb. — a másiknak. Főpolgármesterek, Hochschulek rektorai, a Reichstag háznagya, az óriási Siemens-Schuckert-művek vezetői fogadták és kaulozták őket a szakadatlanul folyó német munka és kultúra műhelyein; Baurathok és egyéb hozzáértők vonultatták föl előttük a város természeti és művészi szépségeit. Pihenésképpen pedig az egyes városok és fakultások, a francia-német barátságot élető fölköszöntőkkel sulyosított, hosszú német ebédeit kellett végigenniük a szegény vendégeknek. Sőt még

a császár is apai áldását küldte erre a békeműre a francia-német társaságnak abban a válaszában, melyet a vár külön termeinek megtekintése alkalmából hozzá intézett táviratára küldött.

A technikusok többek között egy „Kom-mers-t“ rendeztek tiszteletükre, hogy méltó fogalmat alkothassanak a német Bursch szövetségéről. Az utolsó napot viszont a Wil-denschaftok („Studenten-Verbindung“, okba nem tartozók egyesülete) foglalták le, melyek megismertették a német diákság szellemi előkelőségének újabb törekvéseit, azokat, amelyek szakítani akarnak a mai viszonyok közé nem illő, az egyetemre csak éppen beiratkozó Bier- és Couleurstudent fogalmával, a születésen és „Trinkzwang“-on alapuló együttéléssel és ennek helyébe a kulturát, a művelődés vágyát és lehetőségét tenni az összetartozás és együttműködés alapjává. A Freie Studentenschaft, népiesen Wildenschaift itt alig érintett céljait és érdekes kiindulásait csak egy külön ennek a témának szentelt cikkben lehetne megismertetni.

A látnivaló pazarsága mellett igen természetesen az impresszióknak csupán egymást rohanva kergető, hatásokat tompító, zagyva tömege foglalhatott helyet a francia agyakban, amelyből, legalább egyelőre, legfeljebb a német-ségnek, különösen a berlini népek imponálásával és kitartással dolgozó, mondhatnám robotoló képe alakulhatott ki bennök. Mr. Foubert párisi tanár meg is emlékezett egy pohárköszöntőjében, egykori nagyhirű nemzetgazdaságtan professzora, Schmöller büszke kijelentéséről: „Deutsch sein, heisst arbeiten!“ melynek igazságát most teljes mértékben konstatálja Talán otthon, kipihenvén magukat, megemészti feldolgozzák a tapasztaltakat és tisztultabb nézetek fognak elfoglalni az apáiktól öröklött, j

hatnak. Ebben nem lesz hiba, arra mérget lehet venni.

De mi történik azután? Miből élnek meg a nem éppen osztatlan lelkesedéssel fogadott jótevénnyek új hazájukban?

Ez a kérdések kérdése, sőt ez a főkérdés és aki erre jól megfelel, az örök hála kötelezi a magyar hazát, mert az megoldotta a cigánykérdés gazdasági részét. Vagyis helyesebben mondva: az egész cigánykérdést, mert hogy ez csakis gazdasági kérdés és semmi más, arról mindenki tisztában van, aki látja, hogy amint a cigánynak van miből megélni — azonnal békés polgár válik belőle. Példa rá a 40.000 muzsikussal és 80.000 különböző más mesterségből élő cigány, akik ellen nincsen semmi panasz. Egy történelmi munkámban egész sereg adattal kimutattam, hogy a cigányok megtelepülése nem Mária Terézia és József császár kényszerrendszabályaival kezdődik, hanem egy évszázaddal előbb; ott vannak például az aradi, szegedi, győri stb. cigányok, akik között már a 17-ik század végén voltak becsületes mesteremberek és háztelajdonosok. Az erdélyi kincstári birtokokon aranymosással foglalkozó cigányokról is csak jót tud mondani az 1790-iki országgyűlési bizottság jelentése. Már egy félszázaddal utóbb, mikor az arany a folyamatokból kifogyott, az aranymosó-cigányok rossz hirbe keverednek; 1844-ben egy erdélyi országgyűlési jelentés megrovó szavakkal emlékszik meg róluk.

Mire vall ez egyébre, mint arra, hogy a cigánykérdést gazdasági alapon kell megoldani, egy gazdasági mentőeszmével, amely a kényszerrel letelepített cigány megélhetését biztosítani képes.

Ameddig ez a mentőeszme nincs meg, addig nem is tanácsos hozzáfogni a rendőri intézkedésekhez. Ezek tudniillik nagy rázkódtatásokkal fognak járni, gyakran szükséges lesz a legerélyesebb beavatkozás, fegyveres kézzel való kényszerítés, a gyermekelszedés alkalmával vér is fog folyni, még pedig állati vadságuk-

vagy rossz irányban, de mindenestre tulhajtott befogások helyét. Különböző párisiak legnagyobb része most is csak annyit tud a németről, hogy pápaszemet és jégert visel, nagy lába van és szörnyen takarékos.

Mindenestre nagyon szerencsés gondolat volt a barátság hivatalos politikáját a népek ismeretén, közvetlen érintkezésén alapuló becsülésével, rokonzásával erősíteni. Ezen folyamat megindítására pedig keresve sem találhattak volna kedvezőbb alkalmat egy csapat előítélettel mentes, látni, tapasztalni vágyó ifjú tanulmányutjánál.

Ezek a fiatalok azzal a becsületes eltökéltséggel jöttek ide, hogy a német nép nagy fajbéli kváltságait megismerjék, méltányolják; értékeljen pedig egy hatalmas tetteijü, régi kulturájú szomszédnép barátságát előnyét, egy nagyobb arányú, nemzeti féltékenységtől és hasonló akadályoktól mentesebb, kulturális együttműködést indítsanak meg. Hogy ez a kezdet milyen biztató: azt a vendégek és vendéglátó gazdák meleg, lelkes hangulatán, a német sajtó egyöntetű örömein kívül legjobban bizonyítja a „Libre Parole” és néhány francia nácionalista újság kómikus felháborodása az itt időző francziák viselkedésén, akik — mint mondja — nem szégyenlik eltűrni ünnepeztetésüket és az egész egyszerű kirándulást hivatalos színen engedik feltüntetni. Bizony-bizony mi lesz a „Gloire”-ral, mi lesz a „Revanche”-sal? Hiszen, ha ez így megy tovább, szegény „Déroulé”-éknek, Isten ments, még talán dolgozniok is kell, ha meg akarnak élni. De hát az evangélium szerint a gyertyát is nem azért gyújtják meg, hogy elrejtsek véka alá, hanem hogy a gyertyatartóra tegyék és a kultura kisajátítása, hála Istennek, talán még a Libre Parole-nak sem fog sikerülni. Legalább az elutazó francziák utolsó Au revoir a Paris! kiáltása erre enged következtetni.

Dr. Sávolyi Brunó.

ban tomboló anyák vére, némelyik majd a gyermekét a csendörök szemeláttára fogja megfojtani, amint ez 1784-ben a csallóközi razzia alkalmával is megtörtént, vajjon ki vállalja mindezekért a felelősséget?

Igen, ha a cigány elé egy alternatívát állítanánk előbb; azt a hiányzó gazdasági eszmét, ha azt mondhatnánk neki: ime egy darab kenyér, aki megdolgozik érte, az megkapja és aki nem akar dolgozni, az nem tudhatja eltartani a gyermekét, tehát elveszjük tőle, ennek volna teteje, ezt megértené Európa és az eljáró államférfi lelkiismerete.

Megvagyok győződve róla, hogy Lits Gyula is így érti a gyermekelszedést, hiszen azt mondja, hogy ennek módzatai egy későbbi elhatározás tárgyát fogják képezni.

Azt is el kell ismerni, hogy a tervben gondoskodás van a cigányok megélhetéséről. Különböző kenyérkereseti ágak vannak felsorolva, de bizonyára nem azzal a czélzattal, hogy a felsoroltakkal kimerítettük mindazt, amit a cigányok érdekében tenni lehet. Sőt ellenkezőleg: a főispán végül maga hívja fel az olvasót, hogy aki az ő terveinél jobbakat tud, álljon elő velük.

Erre valóban nagy szükség van és ehhez a felszólításhoz magam is csatlakozom, sőt arra is hivatkozom, hogy az Egyetértés hasábjain e tárgyról írt cikkeimben magam vettem már fel egy-két eszmét.

De ettől eltekintve, nem mondhatok le a kritikának arról a fajtáiról, amely szorosán a fölvetett gondolathoz simul és új indítványok ajánlása nélkül a czélszerűség szempontjából szól hozzá.

Ilyen szemüvegen át tekintve, némi aggodalmaknak vagyok kénytelen kifejezést adni ama megélhetési forrásokra vonatkozólag, amelyek a tervben kijelölve vannak.

A serdülő leányok, ha gyárakba kerülnek, ott valószínűleg munkára szoknak és megélnék belőle, ez a gondolat tehát megjárja, föltéve, hogy van annyi gyár, ahol az ujonnan jelentkező munkáskezek azonnal munkát találnak.

De a legényeket hiába viszik el katonának, onnan három esztendő múlva hazaküldik őket. A terv szerint a katonanevelés jó hatással lesz rájuk — tegyük fel, hogy így lesz — de mi történik velük azután? Még a parasztleányra is rossz hatással van a katonáskodás, mert elszoktatja a kapától és kaszától — a katonaviselt cigányfiú mihez fog vajjon majd otthon a községben? Erre nincs újmutatás.

Eppen olyan bizonytalan a családok és öregebb cigányok megélhetésének biztosítása. Hogy éjjeli öröket, csöszöket, csikósokat és gulyásokat képezzenek belőlük egy-kettőre — bocsánat — előttem lehetetlenségnek tűnik föl. Ez mind olyan foglalkozás, amihez erkölcs, jellem, türelem és megfelelő vérmérséklet kell, ami a cigányban éppenséggel nincsen meg. Az országutakról összeszedett cigány-népségre bízni a ménest, a gulyát — nem lenne ez egy kissé kockázatos, sőt merész kísérlet? Még az éü örség is veszedelmes kísértésbe hozná az enyém és tied fogalmának tisztéletén kívül felnőtt családok és öregebb cigány-ferfiakat.

Az asszonyok foglalkoztatása is nehéz és fogas kérdés — szóval, mindezekről még sokat kell gondolkozni, amíg a megoldást megtaláljuk.

De hármennyit gondolkozzunk raita és bármilyen kitünő megélhetési forrásokat találjunk számukra — hátramarad még mindig az a nagy kérdés, hogy mit csináljunk azokkal, akiknek a természete egyáltalában nem veszi be a munkát? Már pedig a mai nemzedék közt ilyen lesz a legtöbb. Ezek állandóan beteget fognak

jelenteni és családostól a jegyző nyakára járnak, hogy adjon nekik enni, ha ott tartja őket. Tessék már most elképzelni, harmincz-negyven éhező gyermeket, akinek a szeméből kéri a nyomor, aki enni kér s akiknek, ha egy nap enni adnak, másnap ismét elküldi őket az apjuk. Attól tartok, ennek az lesz a legelső következménye, hogy a példa korrumpálni fogja a már megtelepült cigányokat is, akik eddig maguk tartották el a gyermekeiket. De ezentul okulnak a példát és úgy cselekszenek, mint ujon jött rokonaik. Néhol a földműves-gazdák is lázadozni fognak, hogy a cigányok különböző meg nem érdemelt kedvezményekben részesülnek. A XVIII században is így történt: az ingyen adott lakás és egyéb támogatás nagy irigységet keltett a parasztok között.

Déri Gyula.

Megüresedett községi jegyzői állások

Tisza-Nána. Községi jegyzői állás, 1000 korona fizetés, irnoktartás 400 korona, (az irnoknak lakás, fűtés, világítás természetben), négy szobás lakás udvarkerttel, 68 hold tagbirtok haszna. Május 12-ig. Főszolgabírószág Tiszafüred.

Felsőtök. Körijegyzői állás, (5 község), 1600 korona fizetés, 220 korona lakáspénz. Május 20-ig. Főszolgabírószág Szamosújvár.

Pásztó. II. adóügyi jegyzői állás, 1600 korona fizetés, 300 korona lakpénz. Május 24-ig. Főszolgabírószág Hatvan.

Magyaratád. Aljegyzői állás, 1200 korona fizetés, 80 korona helyettes anyakönyvvezetői díj. május 28-án délután 5 óráig. Főszolgabírószág Igal.

Homokterenyé. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Május 15-ig. Főszolgabírószág Salgótarján.

Kisvárd. I. Községi végrehajtói állás, 1000 korona fizetés, 200 korona lakpénz. 2. Községi végrehajtói állás, 800 korona fizetés, 200 korona lakpénz. Május 15-ig. Főszolgabírószág Kisvárd.

Vecsés. Községi végrehajtói állás, 720 korona fizetés. Május 13-ig. Főszolgabírószág Monor.

Rapp. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, szabad lakás. Május 14-ig. Főszolgabírószág Losonc.

Lapusnyak. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, 200 korona lakpénz. Május 28-ig. Főszolgabírószág Marosillye.

Világos. Irnoki állás, 1000 korona fizetés. Május 20-ig. Főszolgabírószág Világos.

Sárszentmiklós. Segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, egyszobás butorozott lakás fűtéssel stb. Junius 2-ig. Főszolgabírószág Sárbogárd.

Beregszász. Segédjegyzői állás (5 községgel). Május 14-ig. Főszolgabírószág Beregszász.

Battonya. Közigazgatási irnoki állás, 1000 korona fizetés, 75 korona lakpénz. Május 30. d. u. 4-ig. Főszolgabírószág Battonya.

Lajosfalva. I. Községi segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, 100 korona utiátalány. 2. Irnok-végrehajtói állás, 720 korona fizetés, 40 korona utiátalány. Főszolgabírószág Antalifalva.

Tápié. Végrehajtó-irnoki állás. Május 18. d. u. 5-ig. Főszolgabírószág Kiskundorozsma.

Megüresedett községi orvosi állások.

Vaidahunyad. Körorvosi állás 1000 korona fizetéssel, 500 korona uti-átalánnyal. Május 20-ig. Főszolgabírószág V-Hunyad.

Máriapócs. Körorvosi állás (8 községgel) 1000 korona fizetéssel, 200 korona uti-átalánnyal. Főszolgabírószág Nyirbátor.

Bálványosvárallja. Körorvosi állás (24 községgel) 1000 korona fizetéssel, 200 korona uti-átalánnyal. Május 14-ig, déli 12 óráig. Főszolgabírószág Dés.

Paulis. Körorvosi állás (a vasut mentén), (4 községgel), 2000 korona fizetés, 1 korona látogatási díj, husvágás, halottkémlélesi díjak. Betegsegélyző-pénztár orvosi megbízás kilátásban. Május 19-ig. Főszolgabírószág M-Radna.

Tiszapolgár. Községi orvosi állás, 1200 korona fizetés, halott kémlézésért 80 korona, halottszemlékéért mintegy 120 korona évi díjak, himlőoltásért mintegy évi 130 korona, orvosi látogatási díjak 1 korona, éjjel 2 korona, öt kilométer távolságig 2 korona, éjjel 4 korona, 10 kilométerig 3 korona, éjjel 6 korona, 10 kilométeren túl 4 korona, éjjel 8 korona és fuvar. Főkápt. urad. orvosi állás kilátásban évi 720 korona fizetéssel. Május 26. d. u. 5-ig. Főszolgabírószág Tiszalök.

Orvosok ügye.

Budapest, május 9.

Egy pályázati hirdetés van előttem; mikor elolvastam, hideg borzongás futott végig a hátamon, ez volt a legelső benyomás, amit a hirdetés reám tett. Ez a pályázati hirdetés így kezdődik:

A betegség folytán megüresedett havasmezői (Máramaros vm.) körorvosi állásra pályázatot hirdetek... s. a. t.; (aláírva) Papp Simon, főszolgabíró.

Azután jött a gondolatok egész sora, egyik szomorubb, mint a másik.

Hát betegség miatt is megüresedhetik egy körorvosi állás!

A körorvos nem mozdítható el állásából csak fegyelmi uton (1876. évi XIV. t.-cz.); hát a betegség fegyelmi vétség? Olyan fegyelmi vétség, amelynek büntetése hivatalvesztés?

A társadalmi állások minő fokára taszítja le ez a körülmény, amely ilyen pályázati hirdetést megenged, az orvost.

Megmérhetetlen mélység nyílik meg előttem. Szinte hihetetlenül botránysos ez a dolog.

Az, hogy valaki nyugdíjaztatik, mert beteg, érthető, de az, hogy betegség miatt valaki az állásától legyen kénytelen megválni, az szégyen a társadalomra.

Mit érünk még meg?

Az országos betegpénziárral folytatott jogos küzdelemünk alkalmával azt vágták a fejünkhez, hogy minket a humanizmus kötelez arra, hogy embertársaink egészségéről gondoskodjunk, tesszük is; mikor pedig arról volt szó, hogy mi munkánk méltányos díjazását kérjük, zsarolással vádoltak meg bennünket. Nap nap mellett kell hallanunk azt, hogy az orvosi foglalkozás olyan, hogy emberszeretettől, mások hibáinak elnézésétől, fáradhatatlan szorgalomtól kell áthatva lennünk, legyünk irtalmasak, könyörülők, önzetlenek, főleg pedig még egészségünk árán, életünk veszélyeztetésével is, éjjel-nappal télen-nyáron, jó időben, rossz időben szolgáljuk a szenvedő emberiséget; munkánkat úgy díjazassuk, hogy az emberek meg ne érezzék ezt a terhet és... mi? Hát mi velünk szemben hogyan gondolkoznak? Mit ad nekünk a társadalom?

Béresnek való szegyéntelies fizetést és még borraivalonak is csekély munkadíjat.

A produktív életkort a legnehezebb munkában töltjük el; mint az állam és társadalom közkincsének őrői nélkülözéseknél vagyunk kitéve.

Nevetni való!

Mikor az orvos betegét jó tanácsos ellátja, ha az orvos elfeledné, maga a beteg kérdezné meg tőle, hogy hát enni mit szabad, kérem?

Miért kérdi? Mert tudja, érzi, hogy evés nélkül nincs gyógyulás, nincsen élet.

Mi nem azt kérdezzük tőled, társadalom, hogy mit szabad, hanem, hogy mit lehet enni?!

Hát mikor te, társadalom, annyi mindent kívánsz tőlünk, mért nem hallod meg a mi kérésünket? Mért nem teljesíted a mi kívánságunkat.

Miért hivat magához orvost a beteg ember, ugy-e mert meggyógyulni, élni akar? Hát mi is élni akarunk!

Már mondtam, úgy emlékszem, e lap hátsó oldalán, hogy az emberi élet célja a pihenés!

Ugy látszik, hogy az intéző körök, vagy csak a társadalom? nem a pihenést, hanem a nyugalmat tartja végeztélnek, még pedig az abszolút nyugalmat, amit a sír ad meg.

Hibás gondolkodás; az önzésnek sem szabad idáig menni!

Ha egy munkás becsülettel megdolgozik azon életkorban, amelyet közönségesen produktív kornak tartunk, ameddig ugyanis dolgozni tud, akkor rászolgált arra, hogy pihenést nyeljen munkája díjául, mint életvezelt és ha a társadalom annak a munkásnak, míg dolgozott, nem adott annyit fizetni, hogy keresményéből félre is tehessen arra az időre, amikor már dolgozni, más szóval, keresni nem tud, a társadalomnak tötelessége, hogy legalább annyit juttasson neki, amennyit létfontartásra, mint minimumot gényel.

Ekkor pedig sohasem szabad így kezdődni egy pályázati hirdetésnek, hogy: „betegség folytán üresedett meg az állás”, hanem csak

eképpen: „nyugdíjaztatás folytán megüresedett állásra hirdetek pályázatot...”

A társadalomnak nincs joga valakit halálra ítélni, legkevésbé éhhalálra, pedig ha valaki betegség miatt kénytelen otthagyni az állását, mikor már keresni nem tud, az annyi, mint az éhhalálra ítéltetés!

A társadalomnak kötelessége még a legelutolsójáról is gondoskodni, akitől keveset, vagy éppen semmit sem vár, hát akkor miért hanyagolja el orvosainak sorsát, akiktől pedig mindenekfelett legtöbbet vár.

Képviselő urak! Kormányzó férfiak! Létesítsétek az orvosok nyugdíjintézményét!

Dr. Bodnár Sándor.

Az elemi iskolai buktatás.

Budapest, május 9.

Vannak emberek, akik úgy gondolkoznak, hogy az elemi iskolában nem volna szabad buktatni.

Szó sincs róla, az volna a legideálisabb eredmény, ha ezt a szellemi kerékretörést ki lehetne az elemi iskolából küszöbölteni. Mert sem a szülőknek, sem a gyermekeknek nem kellene ezért keserű könyeket hullatnia. Ámde ezt az elemi iskola a legjobb akarattal sem teheti meg. Fontos oka van rá. Amellett a társadalom is követelménnyel lép itten fel. Mindezek és más tényezők nem engedik azt meg, hogy a buktatást az elemi iskola elejtse.

Nem engedi ezt meg például az emberi szellemi erők egyenlőtlensége sem. Mert az isten is, aki pedig a világot teremtette, fenntartja és igazgatja, ő sem ideálisan osztotta el az emberek között a szellemi javakat. Az egyiknek több és erősebb lelkiképességeket, több és erősebb akaraterőt, a másiknak ellenben ezekből kevesebbet juttatott osztályrészüli. Hogy miért? Annak csak ő szent felsége a bölcs tudója. Ha pedig az öröklött szellemi képességek és akaraterői erők nem egyenlők, akkor természetesen az emberek által végzett munkák sem lehetnek egyenlők. Nem is egyenlők. Sőt itt-ott merész elhajlásokat is mutatnak. Az egyiknek a munkája kitünő, a másiké ellenben selejtes, vagy tisztára a semmivel egyenlő. Már most hogy volna az lehetséges, hogy a semmire is azt mondhassuk, hogy az is valami. Sehogyan sem. Buktatni tehát okkal-móddal már csak ebből a szempontból is kell. De kell czélszerűségi és humanitási szempontból is, nevezetesen abból az okossági tekintetből, hogy a gyermeknek, ha az már tehetsége és akaraterői gyengesége miatt nem volt képes a kitűzött anyagot egy év alatt elvégezni, mód nyujtassék egy ujabb isztendőn át annak tökéletes elsajátítására. Azt hisszük, hogy midőn így járunk el, többet használunk neki, mintha egyszerűen csak elbocsátjuk őt, mint a füstöt a kéményben.

De hiszen a fővárosi statutum az elemi iskolai buktatást nem is tiltja. Csakhogy itt az a furcsa, hogy határt szab neki. A középiskolákra ezt nem teszi. De az elemi iskolát marsrutával köti. Itt ki van mondva, hogy hány százalék bukhatik meg. Amott tehát megengedi, hogy az igazság igazság lehessen. Itt pedig azt engedi meg, hogy az igazságból néha hazugság is lehessen. Más szóval ezt azt jelenti, hogy aki nem tud, az a körülményekhez képest át is mehet, nem is mehet. Sorsát esetleg az pecsételi meg, hogy a tanító kinek a nevét huzza ki a pinkából. Így történik aztán meg, hogy aki ugri-füles volta mellett is átmegy, az vigan dudál, mint a portugál, aki pedig visszamarad, az könyezhet az egész vakáció alatt, mint Marius Karthago romjain. És gondolkodhatik afelett, hogy milyen szép is ez az élet és milyen derék ember is abban a tanító; egyiknek is mér, másiknak is mér, mindegyiknek mér, de azért nem mindenkinek egyformán mér. Hát nem bunkóznai való állapot ez? És ez mind abban a hajlékban történhetik meg, ahol mindig azt tanítjuk, hogy minden földi jónak a koronája az igazság. Ha tehát a buktatás meg van engedve: akkor ne legyen az megkötve már csak az igazság kiszélesítése végett se. És ennek a megkötöttségnek didaktikai tekintetben mi a következménye? Az, hogy az ilyen „kegyelemből átbocsátom” gyermek hájas butaságával annyira ráékszik a következő osztály tanítási anyagára, a tanítás mozgására, hogy az, mint a kottyanóba rekedt szekér, se ide, se oda nem

képes mozdulni. A kiszabott anyag feldolgozása ennek miatta sok részben el is marad, noha a tanító dolgozik, mint egy zsákhordó és nyel, mérgeződik, amint az tőle a tiltó szabályok mellett csak ki lehetik.

De ki kell mondani, persze a tanítói felelősség mellett, az okkal-móddal való korlátlan buktatás lehetőségét azért is, mert a most készülő ipari törvény igen helyesen, azt az elvet akarja inauguralni, hogy ezután minden leendő iparosnak el kell végeznie, még pedig legalább is kielégítőleg a hat elemi osztályt. Hogy ebből a dicsérni való rendelkezésből ne lehessen esetleg a sok értelmetlen fő átbocsátása mellett Potemkin falu, azért okvetlenül szükséges azoknak visszatartása, akik nem tanulnak, tehát nem is tudnak, ennél fogva az átbocsátást sem érdemlik meg. Mert ellenkező esetben ott leszünk, ahol a mádi zsidó: ezután is részben műveletlen tömegek fognak menni az ipari pályára, nem kis kárára az elemi iskola tekintélyének, nem kis bajára a mesterinas iskolának, magának az ipari műhelynek és végeredményben iparunk intellektuális föllendülésének is.

De buktatni szükséges okkal-móddal a munkára való nevelés szempontjából is. Mert hiszen, ha a teremő szellemi és testi erővel ruházott fel bennünket, akkor ebből okszerűséggel az következik, hogy ezeket az erőket fel is kell használnunk, hasznosítanunk is kell. Mert akkor minek adta? Az iskolának eminens kötelessége, hogy ezeket az öröklött tehetségeket működésbe hozza, ezt a működést ellenőrizze és ha azok a tehetségek megbokrosodnak: azokat megvesszőzze. Ha az iskola ezt nem teszi meg: nagy mulasztást követ el és a legfőbb törvény, a természet törvénye ellen tör. A beszéd vége tehát az, hogy az iskolának kötelessége a gyermeket a munkaszeretetében megerősíteni. Még pedig fejlettebb korában csupa szoktatással, mert a szokás nagy hatalom emberi életünkben. Fejlettebb korában pedig az ugynevezett irányzó fegyveremmel, mert ebben pedig nagy már az erkölcsi belátás, az erkölcsi tartalom is. De követelje meg a gyermektől, még pedig teljes szigorral, a munkát is. És ha az a követelésre nem reagál: buktassa el. Hogy a gyermek már itt is lássa azt, hogy munka nélkül a világban élni nem lehet.

És itten elértünk a buktatás kérdésében az utolsó állomáshoz: annak az életre való nagy kihatásához is. Nem titok ugyanis, hogy a mai világban a legtöbb ember igen kedélyeskedik. Nem igen dolgozik, tisztelet a kivételnek, és ha dolgozik, csak: amerikázik. Dolgát csak úgy immel-ámmal végzi. Erkölcs, hűség, munkájában, lelkében nincs. Néha semmi sincs. De bért azért mindig többet és többet követel. Mind-egy az, akár kötött pályán mozog az illető, akár favágó, akár kavicsörő. Akár értelmiség, akár értelmetlenség. Akár asszony, akár férfi. Az mindegy. Egyik tizenkilencz, a másik egy híján husz. Tiszteség az emberek munkáját ma már nem turbálja. A fő az uraság. Olyan betegség ma már ez, mint akár a tüdővész, a tábes, vagy a derekírájás. Meg vagyunk győződve, mint a kétszer kettőről, hogy az embereknek a dologtól való eme fartolása, erkölcstelen felfogása fogja az emberiségnél a nyakát kitekerni, még pedig nem sokára. És itt tegyük hozzá, hogy ezt meg is fogja érdemelni. Régebben mindez nem így volt. Másképpen volt, jobban is volt, becsületesebben is volt. Az ugynevezett „vén szamarak” még ma sem úgy gondolkoznak, mint az ujkor eme szélhámosai. Ezek a tisztas öregek még ma is jobban, hibebben dolgoznak, mint az ujkor némely uraságai. Mert ezekben még megmaradt a tisztas családi és okos iskolai nevelésnek az a maximája, hogy a fizetésért dolgozni is kell, még pedig becsülettel. És a kötelességeket, ha egyszer azoknak magunkat átvettük, teljesíteni kell, még pedig becsülettel. És a kötelességeket, ha egyszer azoknak magunkat átvettük, teljesíteni kell, de ezeket is becsülettel. Egyszóval, mert megtanították őket a családban és az iskolában dolgozni, rászoktatták őket a tisztességes gondolkodásra, tehát arra, ami minden jóra való ember előtt szent.

Ma már ezek az elvek, mint a rossz butor, mint az elnyűtt bocskor, egytől-egyig a lomtárba kerültek. És ami magát a dolgot mint illeti, ne tessék hinni, hogy ez csak az élet zsidvásán van

Igy. Igy van ez már az elemi iskolában is. Itt is például néhány újkori pedagógus azt prédikálja, hogy a gyermeknek otthonra lezárni ember-telenség. Ott van a tanító: tanítson meg neki mindent. De azért mindenkit át kell bocsátani. Nem látható-e meg itten a közéleti dologtalanságnak és ennek az iskolai hóbortosságnak szolidáris összetalálkozása, habár öntudatlanul is. Hát nem hideg zuhanózársra szoruló ostoba felfogás az ilyen? Nem azt mondjuk mi itten, hogy a gyermeket agyontérheljük. Ez embertelenség volna. Azt se mondjuk, hogy a tanulás puszta verbálizmussá süllyedjen, mert az ilyen tanítás szintén csapnivaló. Hanem csak azt, hogy a megértett dolgot mérsékelt adagolással, ha kell, maga könyv nélkül is tanulja meg a gyermek. Ezt kívánja a tanultak megerősítése, ezt a munkára való nevelés is. Azonban a század futóbolondjai ezt kifogásolják, mert nem tartják modernnek. De az modern, hogy olyat is át bocsátani kívánunk, aki azt nem érdemli meg. Hogy lehessen már most az olyan gyermekből, aki egész iskolai élete alatt csak helyt, mindazonáltal átment, jóra való, munkás ember? Sehogy sem. Nem is lesz. Lesz belőle csavargó, nyomorult, stréber, élőködő, szemét ember. Nem tetszik látni, hiszen minden lépten-nyomon beléjük botlik az ember.

Azért mondjuk mi, hogy az elemi iskolának sokkal-móddal korlátlan buktatás engedtessek meg. Nem magáért a gyermek büntetéséért kérjük mi ezt, tehát a jelenben élőért, hanem a jövő emberéért, a társadalom javáért, ahová mindnyájunknak a javai vannak letéve. És amelyből a leendő embere is akként fogja kivenni talán a maga osztalékát, amint arra gyereki, ifjú igyekezetével és férfiúi szorgalmával tudásával, becsületével rászolgált. Azt hisszük, hogy ennek a gondolkodásnak becsületes és jóhiszemű etikai tartalma ellen senkinek sem lehet alapos kifogása.

Szabó Kálmán.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

186. számú játszma.

Játszották levelezés útján 1907—1908-ban.

Muzio—Polaris-csel.

Világos:	Sötét:
München	Edinburg
1. e2—e4	e7—e5
2. f2—f4	e5×f4
3. Hg1—f3	g7—g5
4. Ff1—c4	g5—g4
5. 0—0	d7—d5

Ujabb keletű lépés, melylyel különösen az 1903. bécsi cselversenyen kísérleteztek. A tankönyvekben 5... g4×f3 6. Vd1×f3, Vd8—f6 stb. van kivezetve nagyon sok változatban.

6. Fc4×d5
Vagy 6. e4×d5, g4×f3 7. Vd1×f3, Ff8—d6 8. d2—d3, Hg8—e7 9. Fc1×f4, Fd6×f4 10. Vf3×f4, 0—0 stb.

6. g4×f3
6. . . . c7—c6-ra következhethetnek 7. Fd5—b3, g4×f3 8. Vd1×f3, Ff8—h6 9. d2—d4, Vd8×d4† 10. Kg1—h1, Hg8—f6 11. Fc1×f4, Fc8—g4 12. Vf3—g3, Hf6×e4 13. Bf1—e1 stb.

7. Vd1×f3 Hg8—f6
Ha 7. . . . c7—c6, úgy 8. Vf3×f4, Hg8—f6 9. Fd5—b3, Vd8—d4† 10. Kg1—h1, Ff8—e7 11. d2—d3 stb.

8. Vf3×f4 Ff8—e7
9. Fd5×f7†

Mint hogy a tisztet világos visszakapja, ezzel csak sötét állását akarja rontani.

9. Ke8×f7
10. e4—e5 Bh8—f8

Helyet kell csinálni a királynak.
11. e5×f6 Fe7×f6
12. Hb1—c3 Kf7—g8
13. Vf4—g3 Kg8—h8
14. d2—d4

Számításba jön 14. b2—b3, kapcsolatban Fc1—b2-vel.

14. Bf8—g8
Jobb mint azonnali ütés d4-re.

15. Vg3—f3 Ff6×d4†
16. Kgl—h1

Nem jobb 16. Fc1—e3 sem, Fd4×e3 17. Vf3×e3, Vd8—g5 miatt.

16. Fc8—d7
Nagyon helyes, a futárnak a g2-pontra kell irányulni.

17. Fc1—d2 Fd7—c6
18. Hc3—e4 Hb8—d7
Ha 18. . . . Vd8—h4, úgy 19. Fd2—c3, Vh4×e4 20. Vf3×e4, Fc6×e4 21. Fc3×d4†, Bg8—g7 22. Bf1—f8† matt.

19. Fd2—c3 Fd4—g7
Ezen kitűnő lépéssel sötét biztosítja minden előnyét. 19. . . . Hd7—c5-re 20. Ba1—d1 kielégítő védelmet nyújt. Az erősnek látszó 19. . . . Hd7—e5-re következőnek 20. Fc3×d4, Vd8×d4 21. Vf3—f6†, Bg8—g7 22. Ba1—d1, Vd4×e4 23. Bd1—d8† és világos örökös sakkal remist tarthat.

20. Bd1—e1
Világosnak nincs mentsége 20. Ba1—d1-re jön 20. Vd8—h4 és Ba8—f8 stb.
20. Hd7—c5 feladja.

Sakk-hírek.

Nemzetközi sakkverseny Prágában. Ez év második nevezetes sakkseménye lesz az a nagyszabású nemzetközi mesterverseny, mely május hó 17-től június 17-ig Prágában fog lefolyni. A versenyt a prágai kereskedelmi és iparkamara által rendezendő jubileumi kiállítás végrehajtó-bizottsága rendezi az osztrák császár 60 éves uralkodásának jubileuma tiszteletére. A játékosok nagy számmal jelentkeztek minden országból a versenyre, de a bizottság csak a következő 20 mester nevezését fogadta el:

Magyarország: Maróczy Géza és Forgács Leó.

Ausztria: Schlechter Károly és Vidmar Milán.

Csehország: Duras Oldrich, Prokes L., dr. Kvicala J. és Treybal Ferencz.

Németország: Spielmann Rudolf, Mieses Jaques, Bardeleben Curt és Süchting Hans.
Oroszország: Rubinstein Akiba, Snosko-Borowski Jenő, Salve G., Alapin Simon és Dus-Chotimirski J.

Franciaország: Janowski Dávid.

Amerika: Marshall Frank.

Anglia: Teichmann Richard.

A következő tíz díj van kitűzve: első díj 4000 korona, második 3000, harmadik 2000, azután 1500, 1000, 800, 600, 400, 300 és 200 korona. Báró Rothschild Albert, az ismert sakkmeccenas 300 és 200 koronás külön díjat tűzött ki a legszebb játszmákra. A verseny egyfordulós, hetenkint öt játéknappal, délelőtt 9—1-ig és délután 3—7 óráig. Csütörtökön a függő-játszmák intézettek el. Május 17-én, vasárnap kísorsólják a mestereket és a verseny kezdete május 18-án délelőtt.

Ugyanakkor kezdődik a nemzetközi főtorna, vagyis a mesterjelölt-verseny, amelyen nagyszámmal szerepelnek a cseh és morva játékosok; ilyenek Batik, Brach, Bröck, Baumgartl, Charwat, Chodera, Dürschmidt, Dusek, Dvk, Engler, Geutner, Gröszl, Hromadka, Krob, Krofta, Krulis-Randa, Perna, Tausig, Treybal K., Voda és dr. Zelinka; kívülük még Brown (Anglia), Kagan (Berlin), Eljaschff (München) és Rotlewí (Lodz). Továbbá képviselve lesz a fiatal magyar gárda is, mert itt vesz részt a kiváló tehetségtel ismert A bonyi István Budapestről és Chalupetzky Ferencz Győrótt.

A főtorna csoportokban fog lefolyni és mert 14 napnál tovább nem tarthat, 2 nap alatt 3 játszmat kell befejezni.

A bécsi sakk-kör a verseny befejezte után is még igen érdekes mérkőzéseknek volt színhelye. A külföldi mesterek nagy része továbbra is Bécsben időzött, köztük és a bécsiek közt tanácskozási játszmákat rendeztek a kör elnöksége. E játszmákat április 29. és május 1. közti napokban bonyolították le. Az első játszmat (olasz játék), egyrészt Albin és Löwy, másrészt Bardeleben és Spielmann által vezetve nyolc órai küzdelem után az utóbbiak, tehát a külföldi mesterek nyerték meg. A második játszmat (olasz játék) egyrészt dr. Perlis és Tartakower, másrészt Alapin és Teichmann vezették s ez ugyancsak az idegen mesterek győzelmével végződött. A harmadik játszmat (spanyol játék), egyrészt Marco és Fährdrich, másrészt Rubinstein és Salve által vezetve, előbbieket, vagyis a bécsiek nyerték meg 60 lépés után.

Alorizma.

(Az amerikai „Globe”-bőr.)

Az igazán tisztességes asszonynak csak egy háziparátja van: az amerikai porcelán-puder.

Amerikai Porzellán-Puder Részvénytársaság, Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 1. Ismeretető füzet ingyen.

Szünidő előtt.

— Nem állami tantestület vasuti kedvezménye. —

A nagy mozgalom, melyet a tanítószegények anyagi helyzetének javítása érdekében a sajtó és különösen az „Egyetértés” pártatlan támogatása mellett az 1906. év vége felé és az 1907. év elején indított, lecsendesedett. Az 1907. évi XXVI. és XXVII. t.-cz. sok tanító anyagi baján nagyot lendített, vagy legalább egyhittet. (Mellékesen megjegyezve, különösen a XXVII. t.-cz. és annak kapcsán kiadott „Utasítás” az iskola intenzív fejlesztésére aránytalanul többet tesz, mint mennyit anyagilag a tanítószegények segit.) De tévedés volna hinni, hogy a tanítószegény most már teljesen nyugodt és megelégedett. Eltekintve az emberi természetben rejlő ösztönszerű elégedetlenségtől, a tanítószegénynek, főleg a nem állami tanítóknak, még alapos okuk van az elégedetlenségre. Mindaddig, míg a tanítószegény fizetése összhangzásba nem kerül — a katonatisztek fizetését nem is említve — a többi hasonló képzettségű (sőt gyakran kisebb kvalifikációval bíró) közhivatalnokok fizetésével; főleg, míg különbség lesz az állami és nem állami tanítók fizetése között: addig a tanítószegény túlnyomó zöme nemcsak nem megelégedett anyagi helyzetével, de többekévesé elkeseredésre hajlik. Különösen áll ez azon tanítóknak, kik a felekezeti és községi iskola szolgáltatásban kenyerőnek javát (ha volt kenyerőnek egyáltalán java is!) már megették. Ezekkel a XXVII. t.-cz. legmostohábbban bánik és legtöbbszörre mindenkorra csak 200 koronás javalus jelent. Pedig ezek küzdöttek legtöbbször a mai kultúra megteremtésén, ezek nyomorogtak a silány fizetés miatt legtöbbször és végül: ezek szorultak rá ma is legjobban a nagyobb fizetésre, mert hiszen legtöbbször gyenge vállalt gyermekeik nevelés-tanításának (többnyire idegenben), vagy férjhezadásának súlyos gondja nyomja. Ezek között — amennyire a hangulatot ismerem, pedig úgy gondolom, hogy ismerem — a XXVII. t.-cz. nemcsak megnyugvást nem teremtett, hanem inkább elkeseredést keltett, mert reményüket és jogos várakozásukat talán mindörökre — vagy legalább belátható időre — tönkretette.

De ha már a tanítószegény említett óhajainak teljesítése elé pénzügyi akadályokat lehet fölhozni, van a nem állami tanítószegénynek egy aránylag kisebb jelentőségű — bátran szerénynek mondható — kívánsága, melynek teljesítése elé a jó akarat hiányán kívül akadály nem gördül, de melynek megtagadását a nem állami tanítószegény sérelmesnek és megaláztatónak tartja. Érttem a vasuti kedvezményt, melyet az állami tanítók megkaptak. Nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni, azért utalok az „Egyetértés” április 26. számában „Debreczeni tanár” által elmondott érvekre, melyeket a nem állami tanárok vasuti kedvezménye érdekében írt. Ami ott a tanároknak el van mondva, a tanítóknak is alkalmazható. Sőt eltekintve az aránytalanul kisebb javadalmazástól, lehetne olyan érveket is felhozni, hogy még jobban. A kérdés csak együtt oldható meg és ha egyáltalán meg lesz oldva, csak együtt lesz megoldva. Sőt nem habozom kimondani, hogy a kedvezményt ki kellene terjeszteni mindazokra, kik arra igényt tarthatnak, tehát az összes közhivatalnokokra. Az államvasut az állam közös tulajdona: nem helyes, nem méltányos, sőt igazságtalan, hogy az állam közhivatalnokainak egy részét, kik silányabb ellátás és terhesebb viszonyok között sem végeznek az államra nézve kevésbé fontos vagy könnyebb munkát, mostohább bánásmódban részesítse. A közhivatalnok zömének anyagi viszonyai nem rózsásak; ha utazik, ez többnyire egészségi szempontból, vagy ismereteinek, fogalomkörének kibővítése — szóval — tapasztalatok gyűjtése céljából teszi, melyből reá anyagi haszon nem járul. Az elért eredményt hivatalának, tehát a köznek javára fordítja; ellentétben a magán egyén utazásától, kinek utazása többnyire anyagi érdekének előmozdítása céljából történik. A vasutat az állam soha sem tekintette közvetlenül rideg pénzügyi érdekének előmozdítójának, hanem magasabb közmívelődési tényezőnek, mely az anyagi érdekét közvetve mozditja elő. De merem állítani, hogy az államnak anyagi kára nem lenne, mert a tömegesebb utazás bőven pótolná a kisebb áru menetdíjakat.

Az 1906. év végén és 1907. év elején az összes

lapokban ismételtén fölmerült a hír, hogy a nem állami tanszemélyzet megkapja az államiakéval egyenlő vasuti kedvezményt. Hogy mi volt alapja a híreszteléseknek, nem tudom. De az érdekeltek talán nagyobb örömmel fogadták, mint a fizeteskiegészítési törvényt. A hírek annál inkább hitelt adtak, mert a kormányra olyan férfiak kerültek és olyanoktól függ a kérdés nyelvébe, kik iránt az érdekeltek a legnagyobb bizalommal voltak eltelve és kiknek jóakarátában nemcsak nem kételkedtek, de arról meg voltak és meg vannak győződve. Sajnos, a hit mai napig sem valósult valóra. Közeli a szünidő, amidőn a tanszemélyzet ráér utazni. A nem állami tanszemélyzet igazán hálás köszönettel volna eltelve azok iránt, kik régi vágyát és kérését végre teljesítik.

Nagy József
népiskolai tanító.

IRODALOM

A föld meg a város.

Dutka Ákos verses könyve.

Egy idő óta új szántók, új ekékkel járnak a magyar ugaron. Fényes vasuk az ősi televénybe mély barázdákat hasogat. A föld termékeny méhében megriadnak az erőteljes csirák, kisarjad a vetés, az aranykalász aczélos szemekkel dus fürtökbe szökken s diadalmas termése az új élet: az új magyar líra, amelynek már volt néhány aratása. Tehetetlen haragjukban hasznaltak huhognak, sötét odvaik mélyén a csukott szemű vén baglyok, a magyar Jövőndő ezek a fényes ekéjű fiatal szántóké, akik ostoraikkal hetykén belesördítenek a közelgő, korai hajnalba s dévajul kacagnak, ha ijedtükben megmegrögnek az éj félnék madarai. Fiába kiáltanak rájuk hazaárulót, ezek a bátor fiatalok rehabilitálják és hozzák vissza a lírába a magyar érzést, amit az öregek végtelen laposságukkal és dagályos ürességükkel már teljesen lejárattak és szinte ellenszenvesse tettek.

Ezek közé az erős, izmos fiatalok közé — akiket a féikezőnkön bátran összeszámíthatunk — tartozik Dutka Ákos, akinek „A föld meg a város” című verses könyvét az új magyar líra aratásához kell soroznunk. A pusztának, a bihari rónának, a körös-parti füzeseknek lelkes, meleghangu, csengőszavu poétája ő. A szűz magyar földé, amelyhez a szive New-York felhőkarczólói közül, a holland partokról és a város aranykúpolás tornyai alól is mindig egyre visszasír. Versei nem üres rimcsingelések és bravuros formajátékok, hanem azok mindegyike csupa szív, csupa érzés. Bár egyáltalában nem méregeti a szótágok számát, dalaiban csak úgy lüktet a zene ritmikus dallamosságuk úgy az emberbe lopakodik, hogy egy-egy akkordja az olvasó szemén át napfény visszacseng a fülében. A Dutka hangján megérzik, hogy az az övé, amit legfeljebb csak a természetől, a kanyargó Körös csobogó habjaitól tanult el; még akkor is az övé, mikor forró, buja, keleti érzések erednek az ajkán, mint a Názárethi éjszakák.

Színes nyelve mindig lágyan simul a tárgyaihoz, mint a selyembársony a női test formáihoz, ami leginkább akkor és ott látszik meg, amidőn s ahol visszaélődje magát — amit igen szeret — az ősi magyar pogánykorba, a Don tövébe, a Meotis vidékére, az áldozati tűzek oltárai mellé. S talán — ha ugyan szabad az ő versei közt fokozatot felállítani — legszebb két vers a kötetben a „Meotis leánya” és a „Halál tutaján” című. Azonban bármiről dalol, mindenben meglát valami újat, megérez valami finomabb árnyalatot. A legbanálisabb dologról is, mint például a szesz, úgy tud írni, hogy minden sora a rejtett szépségeket megsejtő poétát igazolja. Aki elolvassa a könyvét, az tisztában lesz vele, hogy Dutka a fiatal poéták egyik legerősebbje: új, modern és — ami szintén erényül tudható be — igaz, vérfű magyar.

De hogy én is hibáztassak valamit, csak azt említem, hogy a versformája majdnem végig ugyanaz és hogy a könyv címét kár volt idézőjel közé szorítani. A kicsi, de tartalmas, értékes és súlyos verseskötet kiállítására elég izléses; az ára 2 korona.

Komány.

* Nyugal. Ignótus főszerkesztésében, Osvát Ernő és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő legelőkelőbb folyóiratunk újabb száma a következő változatos tartalommal jelent meg: Ady Endre: Versek. — Alkai Ödön: Gabler Hedda. — Lengyel Géza: Lakodalom (novella). — Ignótus: Czigányok. — Hatvany Lajos: Zola-levelek. — Csáth Géza: Anyagvilágosság (novella). — Balázs Béla: Dialog a romantikáról. — Gellért Oszkár: Versek. A figyelő rovatba írtak: Lengyel Géza, Ignótus, Csáth Géza, Biró Lajos, Balázs Béla és Cholnoky Viktor.

* A „Vasárnapi Ujság” május 10-iki számában Mikszáth Kálmán ir nekrológot Türr tábornokról, az elhunyt arcképi, halotti képe s temetésének képei mellé. Általános érdeklődést fognak kelteni azok a képek, melyek a daniói cigányok bünpörét mutatják be fényképek s Garay Ákos rajzai alapján. Szép-irodalmi olvasmányok: Szabolcska Mihály és Szávay Gyula versei, Rétfai Lajos anekdotái a cigányokról, Erdélyi Zoltán verses regénye, Fogazzaro regénye. Egyéb közlemények: képek a perkátai Kossuth-szobor leleplezéséről, a városligeti tavaszi vásárról, Goldmarkról s legújabb operájáról, május elsejének megünnepléséről, tárczaccikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkróniká”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* Művészet. (VII. évfolyam, 2. szám.) E kéthavonként megjelenő revue új számában a művészet bemutatója kapcsán, most Kallós Ede került sorra. Egy csomó illusztráció és lapos tanulmány foglalkozik szobrászi fejlődésével. Színes mellékletül a szám Fényes Adolf egy pasztell-rajzának reprodukcióját adja. Az illusztratív rész anyagát még a következő művészek munkái teszik: Ferenczy Károly, Nagy Sándor, Vadász Miklós, Rudnay Gyula, Bálint és Jámbor, Baditz Ottó, Lévy Róbert, Glatz Oszkár, Kardos Gyula, Honti Nándor. Cikkeket, tanulmányokat, a szám szövegrészét, Lyka Károly, Gerő Ödön, Bárdos Arthur, Dömötör István, Eisler Mihály József, dr. Téglás István és mások írták.

* A Magyar Iparművészet most megjelent az évi III. füzeté dr. Koonghi Lippich Eleknek „Művészet és Stílus” című felkeszített közzli, amely a művészetnek, első sorban pedig az építőművészetnek nemzeti irányban való fejlesztését követeli. Lippich a népies művészetnek szuggesztív erejétől várja, hogy művészeink a külföldi áramlatok hatásától megtisztuljanak s megeremlüljenek a magyar művészetet úgy, aminé hogy a finnek is megeremlítették a magukét. — Czákó Elemér a fiatal magyar építőművészek egy csoportjának magyarosságra való törekvéseit az építészet és a grafika terén való munkásságát ismerteti. — Lengyel Géza a magyar középületek belsejének sivárságáról ír s azt kívánja, hogy a homlokzatok czírázása helyett inkább belső helyiségek izléses s összhangzatos berendezésére fordítsanak gondot. — Hein Béla berlini levele s Körösfői Aladár az új zenekadémiá palotájában festett freskóinak méltatása egészíti ki a füzetet, amely emellett Kós Károly, Kozma Lajos, Mende Valér és Györgyi Dénes kéziratainak s terveinek, valamint Körösfői Aladár és Undi Mariska freskóinak művészi reprodukcióit is közli. — A Magyar Iparművészet az Orsz. M. Iparművészeti Társulat tagjainak 10 korona évi tagsági díj ellenében illetményként jár. Előfizetési díja ugyanannyi.

* Eljárás a kisebb polgári peres ügyekben. Most jelent meg Vaszgy György székesfővárosi tisztviselő kézikönyve a fenti czim alatt. Az 1877. évi XXII. t.-cz. eredeti szövegével a kisebb polgári peres eljárást szakaszról szakaszra megmagyarázza és kiegészíti az időközben hozott törvényekkel, rendeletekkel, amelyek felölelik a törvény alkalmazására, végrehajtására vonatkozó összes részleteket. A magyarizációkhoz szerkesztve vannak a kisebb polgári peres eljárásra vonatkozó és a bíróság által adott esetben hozható ügydöntő határozatok irománymintái: végzések, ítéletek, határozatok, utalványok, nyugták. A járásbírák, szolgabírák, békebírák, községi bírák törvény által szabályozott hatáskörét, amelyet az 1893. évi XVIII. t.-cz. 225. §-a lényegesen módosított, a jelen mű könnyen érthető módon helyes elvek és magyar cziviljog újabbkori fejlődése szerint világított meg. A mű rendeltetése az, hogy a polgári eljárás gyakorlati alkalmazását könnyítse és annak tanulmányozását előmozdítsa. A mű második része függelék czimen tartalmazza az összes kormányhatósági rendeleteket, amelyeket 1878. évi február 4-ike óta ki-

bocsátottak a törvény helyes végrehajtása és alkalmazása érdekében. A mű harmadik részét képezi a képviselőház előtt fekvő új polgári perrendtartásnak az a része, amely a kisebb polgári eljárásra vonatkozik. A szerző a polgári perrendtartás szövegéhez megjegyzéseket nem fűzött, hanem a nagyközönségre bizta, hogy az 1877. évi XXII. t.-cz. helyes alkalmazására vonatkozó törvényes és érvényben levő intézkedések tanulmányozása után maga alkossa meg a véleményét az új perrendtartás idevonatkozó része felől. A kisebb polgári eljárás című munka egész komplexumában, eredetiségével, czélszerű összeállításánál fogva, mint hasznos utbaigazító könyv hézagpótló és a szakirodalomban az egyetlen mű, amely gyakorlati alapon utmutatást nyújt arra nézve, hogy a kereskedő és iparos miképpen védelmezze meg saját vagyoni érdekeit, idővesztégetés nélkül és költségmentesen. Írója, aki nem ismeretlen a jogi irodalom terén, hasznos munkát végzett a mű megírásával. A könyv ára 2 korona és kapható a szerzőnél: Budapest, IV., Ujvárosi ház. Ezt a művet a belügyminiszter 35.797/908. számú rendeletében, mint a kisebb polgári peres ügyek körüli eljárásban megbízható, gyakorlati vezérfontalat, azzal ajánlja a törvényhatóságoknak, városok és községek figyelmébe, hogy a könyv a központi és járási sakkönyvtárakban méltán helyet igényelhet.

* Mezőgazdák Üzemi Utmutatója. E czimen Párczer Gyula, a Magyar Mezőgazdák Szövetekezete főtisztviselője szerkesztésében hasznos kiadvány jelent meg, mely mindazt, amire a gazdának gazdasági tevékenységének kereskedelmi részét illetőleg szüksége van, tartalmazza. A könyv a kereskedelmi forgalomban nélkülözhetetlen és a mindennapos üzleti életben folytonosan szükséges tudnivalókról szól. Czélszerű és hasznos segédkönyv, mely a gazdasági életben olyannyira megkívántó gyakorlati kereskedelmi ismeretek elsajátítására nézve bő tájékoztatást nyújt. A könyvnek, mely Perczel Ferencz előszavával van ellátva, bolti ára 5 korona, megszerezhető a Pátria irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. gazdasági sakkönyv-kereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

* Darwin élete és tana. Irta Höföding Harald, fordította Zoltán Vilmos. Tiszta, rendkívül vonzóan megírt képét adja e mű a nagy természettudós küzdelmes életének, századokra kiható munkálkodásának és e munkálkodás fokozatos fejlődésének, meg tartalmának. Ma a természettudományok és a szociológia idejében különösen aktuális ez a munka, melyet Zoltán Vilmos nagy tudással és ismert kiadváló nyelvérzékével ültetett át magyarra s amely nemcsak tanuló-íjúságunknak, hanem a nagyközönségnek is igen ajánlható. A mű a Magyar Könyvtár legújabb füzeté s az ára 30 fillér.

* Budapesti Czím- és Lakásjegyzék 1908-ra. Jubilál a leghasznosabb és legterjedelmesebb magyar könyv: idei kötetével XX. évfolyamába lép a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő Budapesti Czím- és Lakásjegyzék. Az 1908-ra készült kötet is a szokott pontossággal jelent meg s azzal a szinte közmondásos lelkiismeretességgel készült, mely ezt a mindenkire nélkülözhetetlen kalauzt eddig is jellemezte. Tudjuk, mily nagy szerepet játszik a nagyvárosok életében egy jó czimtár és lakásjegyzék. A társadalomnak egyetlen osztálya sem nélkülözheti; nem lehetnek meg nélkülük különösen az iparosok, kereskedők, hivatalok, akik legtöbbet érintkeznek a közönséggel s az idegekkel. Az idén megint öt évvel nőtt a hatalmas munka s most már 2000-nél több oldalra rug, ami azt bizonyítja, hogy az áldozatkész kiadó-czég semmi költéségtől sem riad vissza, csak hogy a czimtár a kor színvonalán álló, tökéletes munka legyen. A régi évfolyamokhoz hasonló izlésű külső kiállításban megjelent kötet ára vászonba kötve 20 korona.

* Mesés ajándékot ad a Tolnai Világlapja előfizetőinek. Egy nyolcz kötetes, pompás Világtörténelemmel lepi meg olvasói ezreit. Már maga a nyolcz színben készült, díszesen aranyozott bekötés is meg fogja lepni a közönséget, hát még a több ezer képpel illusztrált pompás tartalom! Részletes felvilágosításokat a Tolnai Világlapjában talál az olvasó. Mutatványszámot is szívesen küld díjtalanul a kiadóhivatal (Dohány-utca 16—18.)

* Eljegyzés menyasszony nélkül. Azok között a humoristák között, akik nem a keserű, cynikus guny korbácsát suhogtatják, csak az enyhe szatíra nyíljaival lövöldöznek s akik igazi humor — a könyvek közt mosolygó bölcsészet — szemüvegén keresztül nézik a világot, Murai Károly a legnépszerűbb magyar olvasóközönség előtt. Az ő humorában van valami szelid bái, mely jóízű mosolygásra fakaszt bennünket, még ha a magunk fonákságainak tükrét tartja is elébünk. Pedig leggyakrabban ezt cselekszi új kötetében is, melyben Eljegyzés menyasszony nélkül czim alatt huszonkét novelláját gyűjtötte egybe.

Mindjárt a czimnovella is szatira: a modern festőművészet tulzó hóbortosságait csufolja benne, de a kötet többi lapjait is a magyar társadalmi élet furcsaságain való kaczagás tölti be. Leír kisvárosi nyiltéri háboruságokat, a színészelet csillogó nyomorát és ripacs-furfangjait, a képviselőválasztások kaczagató epizódjait s a vidéki fürdő-élet bizarr komikumát. S mindezt józsi mesék keretében, melyek nemcsak a csattanó és a tendenzia kedvéért készültek, hanem a melyek csak úgy ömlenek az író mesemondó vénájából. A díszes kötetet, mely bizonyára növelni fogja Muraj Károly megérdemelt népszerűségét, a Franklin-Társulat adta ki; ára 4 korona.

Üzleti hetiszemle.

Bertsvásár. Budapest-Kőbánya, 1908. május 8-án. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak magyar válogatott áru 320—380 kilogr nehéz 129—131 fill. 280—300 kgr. nehéz. 132—134 Öreg 300 klg. tuli — fillér, vidéki sertés — fill. Szerb — fill. tiszta klg.; páronként 45 klg. ételsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Egységárak: Tengeri új K 13.50. Arpa K 15. — Kőbányán átvéve. Helyiállomány: Május 1-én maradt 33590 drb. Felhajtás: Belföld 1824 drb. Szerbiából — egyéb államokból — drb, összesen 35414 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I—X. ker.) 456 drb, belföldre 820 drb, Bécsbe 157 drb, osztrák tartományokba 21 drb, német birodalomba (Bajorország) — drb, egyéb országokba (Helvétia) — drb, a szappangyárban feldolgozott 8 a szállásokban elhullott drb, waggonokból kirakott hulla — drb borsókásnak találtatott — drb összesen 1474 drb, maradt állomány 33952 drb. A részvénytársaságokban elhelyezve 5955 drb van.

Bécsi vásár: május 5. Felhajtás 11046 drb sertés, köztük 4882 drb lengyel. Üzlet változatlan volt. Nehéz 117—120 fill. közép nehéz 112—116 fill. süldő 92—120 fill. 100 kgr.-ként elevensúlyban.

Dresdai vásár: május 4. A vásáron volt 2191 darab vidéki és — drb. magyar sertés; előbbieket 53—60 utóbbiak — márkán keltek; 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár: május 2. Felhajtás 13491 darab sertés. Az üzlet vonatolt volt. Finom husos 55—56 husos 52—54, silányabb 48—51 szalonna sertés — márká.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: közepminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.80—3.80 K, muhar 4.25 K-ig, alomszalma 2.35 K, zsupszalma 3.—K, szecska 3.—K per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 3.60—4.—K, préselt szalma 1.80—2.—K 50 kilónként a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműk: zab 7.50 K-ig, tengeri 6.80 K, rozs 10.25 K, árpa 7.25 K 50 kilónként.

Petroleum. A Kőolajintézet részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következők: Fiumei kristály-kőolaj 36.50 K, fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 30.50 K, fiumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 28.50 K. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért tényleges göngysúlytal, hordóstul Budapestre bérmentve szállítva értendőek.) Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajintézet részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzései nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. számú tisztítóolaj 20 K, fiumei 1. számú orsóolaj 30 K, fiumei 2. számú könnyű gépolaj 34 K, fiumei 3. számú nehéz gépolaj 40 K, fiumei 4. számú vulkán (henger) olaj 20 K, fiumei 5. számú fénytelen olaj 24 K, fiumei kiváló nehéz gépolaj 42 K, hengerolaj, sötét 68 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 73 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóstul, valódi göngysúlytal, Budapestre szállítva.)

Szalonna, disznózsír, szilva. (Pürner R. hefi jelentése.) Szalonna. A korlátolt előállítás folytán ezen cikk irányzata továbbra is szilárd és a felajánlott tételek 1 koronával magasabb árakat értek el. Budapesti táblaszalonna jegyzett a hét végével 3 oldalas 57½ K pénz, 58 K áru és 4 oldalas 55½ K pénz, 56 K áru 50 kg.-kint.

Disznózsír élénk kereslet tárgya maradt és ezzel párhuzamban a kínálat csak nehezen tudott lépést tartani, miáltal az árak az egész hét folyamán változatlanul szilárdan tarthaták fenn magukat. Budapesti disznózsír zárult 69 K pénz, 69½ K áru 50 kg.-kint.

Szilva. Új szilva októberi szállításra szerbiai 120, 100 és 85 drb-os garnitúrák 12½—12¼ K szerb állomásokon véve, boszniai garnitúrák 13 K brckai paritással kínálattak 50 kg.-kint. A vevők továbbra is többnyire várakozó álláspontot foglaltak el, mivel a termelőhelyekről beérkezett tudósítások az új szilvatermesre vonatkozólag igen kedvezőek.

Szilvaiz. Új szerb szilvaiz szeptember-októberi szállításra 50 kg.-kint 11¼ K-val volt beszerzhető szerb termelőállomásokon véve, de csak gyenge üzlet fejlődött ki

Kőolaj. Az „Apollo” kőolajintézet részvénytársaság jegyzései a következők: Lilliomkirályolaj 40 korona, háromsziv kőolaj 32 korona, csillagkereszt kőolaj 31 korona, tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, 20% vagy tiszta göngysúlyszámitással. Pozsonyban átvéve, készpénzben engedmény nélkül. III. Apollo könnyű gépolaj 30 korona, VI. Apollo nehéz gépolaj 42 korona, Apollo hengerolaj 60 korona, tiszta sulyu 100 kg.-ként, hordóval együtt, tiszta göngysúlyszámitással, Pozsonyban átvéve, fizetendő készpénzben 2% engedménnyel vagy négy havi váltóra.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) A legutóbbi napokban lényegesen emelkedett a hőmérséklet. Általános esőzés ámbár nem köszöntött be; a vegetáció azonban szépen halad a huzamosan meleg időjárás következtében. Az összes vetőmagfélések forgalma most már sokkal csendesebb. Eltekintve a vörös lóhere, réti komocsin és nyulzsupka csekélyebb keresletétől, főképen csak luczerna, impregnált répmag, muhar- és fűmagkeverékeknek volt kelendősege. A zöld trágyázásra használt magvak ugymint: csillagjurt, szeradella-herre stb. iránt egyelőre még csekély érdeklődés mutatkozott. A korán érő kukoricafajokból ugymint: székely és alsuthiból még elegendők a készletek. A lófogú tengerinek nagy kelendősege van csalamádévételre, annál is inkább, mert minősége az idén kitűnő, ára pedig igen olcsó. Jegyzések nyers áruért 100 kilogrammonként: Vörös lóhere 200—210 korona, luczerna, világos szemű 160—170 korona, luczerna, barnás szemű 150—155 korona, biborhere 36—40 korona, baltaczim hámozott 74—76 korona, muharmag 16—17 korona.

Szerkesztői üzenetek.

Férfihezmenés. Abban az időben, mikor még a nőrablás divatozott, a leányok aligha tudakozódhattak azért, hogy miképpen is megy az a férfihezmenés. A lovak elment, fölkereste a szive választottját s ha akarta, ha nem, fölkapta a nyargaló parapárára s elvágatott vele olyan messzire, hogy onnan ugyan sohase szabadulhatott haza. Ma azonban a viszonyok egészen másként alakultak. A nősilendő férfiak ellustultak s nemcsak, hogy a nőrablás szándék pusztult ki belőlük, de még a békességes nősilésről is lemondtak úgy látszik. A legtöbbje csak abban az esetben nősil, ha a sok adósság a körmükre ég s ilyenkor mindegy nekik, akár pupos, akár szeplos a választottjuk, csak pénze legyen sok. A szerelmi házasságok ritkaságszámba mennek s ugyszólván csak a köznépnél divatoznak. Ezt nem azért mondjuk, mintha el akarnók venni a kedvét a férfihezmenéstől, mert kegyednek kisasszony, tekintve az előnyös gazdasági viszonyokat, nem lehet oka a busulásra s így nem is kell tanácsokat adnunk, hogy milyen utakat, módokat válaszszon a mihamarabbi férfihezmenetelhez. Azért ne essék kétségbe, hogy „18 éves kora daczára” mindeztideig nem akadt egy komoly kérője, mert könnyen meglehet, hogy mire e sorok kinyomtatódnak, már utnak is indul egy megfelelő s teljesen a kedvére való férfi-jelölt. A férfihezmenés különben sem művészet, a férfihezadás azonban igen s ehhez különösen a Gyurkovics-lányok mamája értett kitűnően. Furiangos bonyodalmak rendezéséhez s eredményes kibogozásához csak az asszonyok értenek.

G. m. b. H. Jelentése: Gesellschaft mit beschränkter Haftung.

Önk. ti. Csak a tiszti vizsga után kell folyamodni. Tessék valamelyik esendőkerületi parancsnoksághoz fordulni (hét van) s megkapja a legrészletesebb választ.

S. L.-né Gy. m. Balj fürdő, vannak olyan helvek, a fürdőigazgatóság adja a kedvezményt, sorsjegyeik nem nyertek.

Sz. K. Sopron. Olyan régen jelenhetett meg a jelzett mozgó, hogy így már nem is emlékezünk rá s kikutatnunk sem sikerült.

Sz. J. K.-s. A kormány már nem telepít, hogy hová forduljon bírtokvétele végett, azt mi nem tudhatjuk, valamint azt se, hogy milyen ott az ár.

H. L. Világosan benne van a törvényben, tessék csak átolvastatni.

Dr. M. L. D.-n. Fürdőkalauz szerk. (Vörösmarty utca 46.) A miniszterium szívesen megküldi a másolatot.

Régi előfizető. Balambér. Sorsjegyei nem nyertek.

T. L. Nemtibanva. A legrészletesebb felvilágosítást az akadémia igazgatóságától kaphatja. Szívesen és azonnal küld prospektust.

Rabszolga. Magunk is belátjuk, hogy önnek igaz van, ez azonban annvíra agvoncsépelt, s közsímet dolog, hogy bővebb cikkben nem nagyon érdemes vele foglalkozni. Ön azt hiszi azonban, hogy csak az államhivatalnokoknak futott ki ebből a keserűségből, pedig nagyon sokszor sőt a legtöbb esetben a magánhivatalnokok is kiveszik a részüket a feljebbvalók sanvargatásából. Mindamellelt vannak hivatalok, ahol a főnökök és a vezetősük alatt álló hivatalnokok közt a lebbámulatraméltóbb egyvetértés uralkodik. Ezeket azonban szemüveggel kell keresni. Ha van is egyvetértés, ez a főnök — hogy ugy szólván, demokratikusságának — és a hivatalnokok alkalmazkodni tudásának köszönhető. Nagyon sok hivatalban nem szabad az igazat megmondani s nem egy szókimondó ember járta már meg, mert az utolsó szót sem tudta elhallgatni. A minősítések körül folyó

szabálytalanságok tisztán az elítélendő titoktartásnak tudhatók be s addig rend, csend és békesség nem lesz, míg e téren üdvös reformokat nem hoznak. Ezt csak az illetékes fórumoknál kell keresni s éppen ezért nem hiszszük, hogy a cikkek meghoznák az üdvös eredményt. Bizony különös, hogy a közállapotok még ma is ott tartanak, hogy jóformán öszbecsavarodott emberek orra előtt eldugják a minősítését, hogy halvány sejtelmük — legyen arról, minő véleményt terjesztenek fel a főnökök a mindenható miniszteriumok elé, ahol döntenek élet, vagy halál fölé. A legtöbb esetben ez okozza az államhivatalnokok közt dúló elégtelenséget. A magánhivatalnokok is zugalódnak eleget, higvje meg, a főnökeik túlzott pedánskodása miatt. Nagyon sokat kell tűrni, szenvedni, hogy azt a kiérdemelt keserű kenveret meg lehessen kapni s Damokles kardjaként folyton ott lebeg az állásvesztés veszedelem. Szolgálaton visgatásul, hogy nemcsak ön az egyedüli rabszolgája a bürokratizmusnak, önön kívül ezek, tízezrek várják az üdvözítőt hajnalt — az alapos reformokat.

Régi előfizető. Zálnok. A pénzügyi testületbe való felvételt a pénzügyigazgatóságok saját hatáskörükben eszközlik. Fővétele czéljából a pénzügyi főbiztosnál kell jelentkezni. Csak azok vehetők fel, akik magyar állampolgárok, erős, teljesen ép testalkattal bírnak, nőtlenek, vagy gyermektelen özevgyek, negyven éven alul vannak, magyarul olvasni és írni tudnak és a számolás elemeit ismerik s előéletüket igazolják. Előzőleg tanfolyamot végezni vagy vizsgálatot tenni nem kell. A pénzügyőr először négy évig csak vizgázó lesz 1 korona 80 fillér napi zsolddal és 114 korona ruha-átalánnyal. Ha a fővizgázói vizsgát hat hónap alatt leteszi, fővizgázóvá léptetik elő 2 korona 20 fillér napi zsolddal, majd később a szemlési vizsga után szemléző 2 korona 80 fillér napi zsolddal. Ha protekciója van, jelentkezésköz személyesen a legközelebbi pénzügyigazgatóság kebelébe beosztott főbiztosnál, aki, ha betöltetlen hely van, azonnal fölveheti a pénzügyvörösségre.

Érdeklődő. Ugy tudjuk, hogy nagyon is előkelő hölgyközönség vett részt azokon a tárgyalásokon, köztük több arisztokrata és zászlósúr felesége.

Kinek van igaz? Mi csak az urának foghatjuk prátját. Intelligens uriaszonyoknak a színházi előadások után nem illik idegen urakkal kávéházba filni. Sulyosbitia az ügyet az a körülmény, hogy annak az idegen urnak kedvéért ott tetszett hagyni azt a kisérletet, amellyel az utat hazáig egész szépen meg lehetett volna tenni. Azt hisszük, még az az ur sem adna igazat önnök, akivel együtt itta meg a pikkolót.

P. J. Körmenő. A közép- és polgári iskolák második osztályának elvégzése után az agvagyari szakiskolákba s az épitő-, fa- és fémpari szakiskolákba s a hánya-iskolákba lehet beiratkozni.

D. József. Valószínűleg azért nem választott, mert annak az urnak rendszerint a magánítékaria bontja fel a leveleket s azokat, amelyek kisebb panaszokat, vagy kérelmezéseket tartalmaznak, radikális elintézésel egyszerűen félrelökik. Ha ezért akar érne, keresse föl személyesen s adja elő neki az ügyet.

IDŐJÁRÁS

meteorológiai központi intézet távirati jelentés, 1908. május 9-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a keleti hegyes vidékeken volt még elég számos helyen kisebb mennyiségű csapadék és az északnyugati határmegyékben is esett ma reggelre némi eső. A hőmérséklet a normális körül ingadozott, kivéve a keleti részeket, ahol néhány fokkal alacsonyabb a normálisnál; a maximuma: Csáktornyan 23 C° és a minimuma: Aknaszlatinán 3 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:
Meleg idő várható, elvéve zivataros esőkkel.

Állomás	Legmagasabb hőmérséklet május 9-én	A hőmérséklet csökkenése az éjszaka alatt	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék		Hőmérséklet május 10-én
					mm.	mm.	
Budapest	56,7	10,4	N	4	4	22	15
Békéscsaba	58,0	12,5	N	2	4	22	18
Balmazújváros	59,7	8,5	N	2	2	22	13
Bonyhád	59,9	11,8	NW	4	0	22	17
Budaörs	61,7	12,4	NW	2	1	ny	19
Budapest	61,6	12,3	NW	2	0	ny	20
Békéscsaba	63,7	13,3	N	3	3	22	20
Békéshely	63,6	15,2	N	5	1	22	20
Bécs	68,5	18,3	NW	4	0	14	22
Békéscsaba	64,7	11,4	N	0	0	14	22
Békéscsaba	63,0	12,7	N	0	0	1	20
Békéscsaba	60,7	12,5	N	3	0	1	19
Békéscsaba	60,2	11,9	NW	2	2	2	18
Békéscsaba	59,1	13,3	NW	3	4	4	16
Békéscsaba	58,9	10,4	N	2	1	1	15
Békéscsaba	56,7	11,8	NW	4	1	1	19
Békéscsaba	—	12,8	NW	3	4	12	13
Békéscsaba	—	12,6	NW	4	0	ny	18
Békéscsaba	—	10,0	NW	2	—	25	12
Békéscsaba	—	8,8	N	2	1	2	11
Békéscsaba	—	16,0	NW	4	1	8	17
Békéscsaba	—	12,6	NW	3	2	—	19
Békéscsaba	—	17,1	N	2	2	ny	19
Békéscsaba	—	12,8	NW	2	2	—	22
Békéscsaba	—	15,1	N	0	0	18	19
Békéscsaba	—	11,1	N	1	4	8	19
Békéscsaba	—	13,1	NW	4	2	—	20
Békéscsaba	—	11,1	N	3	0	—	20
Békéscsaba	—	11,0	N	5	4	0	21
Békéscsaba	—	12,1	NW	4	0	1	20
Békéscsaba	—	10,9	NW	1	0	1	20
Békéscsaba	—	16,7	NE	2	2	—	22

Hivatalnokok írnokok,

illetve rajzolók és szellemileg
elfoglalt egyéneknek miért kell
Diana-sósorszeszt használni?

1. Mert a sok ülés és előrehajlásból kifolyólag többé-kevésbé majdnem mindenkinek megfájdul a háta. Ezeknek egy bedörzsölés este lefekvéskor vagy reggel felkelés előtt, egy megfizethetetlen kincs. A hálfájás rögtön megszűnik.
2. Nagyon gyakori a derék- és oldal-fájás, melynél szintén egy masszírozás alkalmazandó biztos eredménynyel.
3. Étvágytalanságnál néhány cseppet cukorra vagy vízbe önteni a Diana-sósorszesz legjobb étvágygerjesztő.
4. Nehéz emésztésnél étkezés után néhány cseppet bevéve, elősegíti az emésztést, mi által az étvágy emelkedik.
5. Általános gyengeségnél úgy bevétel, mint masszírozás által elérhető egy bámulatos eredmény.
6. Szellemileg vagy sok tanulás által megterheltegyéneknél (gyermekeknél is) a homlok bedörzsölése által a fényes eredmény azonnal tapasztalható.
7. A sok írás, rajzolás, festés által kifáradt vagy meredt ujjakra és karokra nagyon kellemesen hat egy bedörzsölés, mi által ismét könnyen mozgó és rugékony ujjakat, kezeket és karokat kapunk.

Egy eredeti üveg ára 20 kr.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5. sz.

Mindenütt kapható.

Csak vigyázni kell, hogy minden üveg külső sárga burkolat papíron olvasható legyen e két szó:

DIANA-sósorszesz.

MAGYAR IPAR és ARUBANK

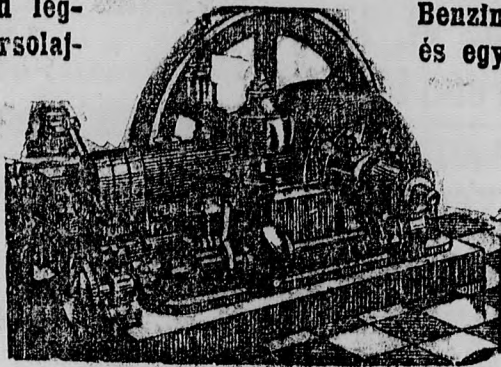
Részvénytársaság

Áruosztálya Budapest, V., Váci-körút 12. Ajánlja:

a legjobb szerkezettű lég-szesz-, benzín-, nyersolaj-motorokat és szivógáz telepeket ipari célokra 2-300 HP-ig

Arjegyüket és költségséveletet készséggel küldünk.

Teljes cséplőkészleteket, gazdasági gépeket, Arató és kévekötegőpeket a Kanadai Frost and Wood Company gépgyárból. Továbbá szállít: jómínőségű, teljesen sav- és parafinmentes gép- és hengerolajokat mindenféle célokra, merev (consistens) gépszirt. Poros és orosz szenet, darabos, koczka-, dió- és porszenet kocsi-rakományoként.

Benzinlokomobilokat cséplő és egyéb gazdasági gépek hajtására, valamint kötőrő és favágó-lokomobilokat.

Az 1846. évben alapított Fleisch-féle borművek részv. társ. gyártmányait: szilber-szilakat (cropon), gepajtó-, dynemo-, varró- és verőcs-szilakat. Az 1895. évben alapított Első Tisztigypot-gyár gyártmányait: szines és fehér fészült tisztigypotot fonalakban.

Megbízható képviselőket keresünk.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és igen tisztelt vevőkörömet ezennel értesíteni, hogy Budapest, V., Váci-körút 2-4. szám alatt létezett

üzlethelyiségeimet nagyobbítva a mai kor igényeinek megfelelőleg, ugyanabban a házban

V., Deák Ferencz-tér 1. alá

Erzsébet-tér sarok

helyezvén át s azt f. é. május hó 1-én megnyitottam.

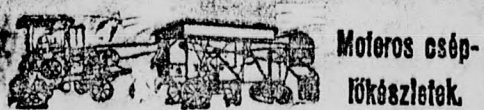
Üzletkörömet tetemesen kibővítve, ajánlom dusan felszerelt raktáromat mindennemű hazai és egyéb gyártmányú butorszöveket, szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítők, paplanok, takarók, átvétők, matracz és mindenféle csinvat-vásznakból, valamint összes kelleket kárpitos, bőröndös és kocsi gyártók részére.

Kiváló tisztelettel

Neumayer Fülöp

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-tér 1. szám. Erzsébet tér sarok. Telefon 11-21

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros cséplőkészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant motor- és gépgyárainak

magyarországi kizárólagos képviselője:

Kovács Mihály és Társa Budapest, V., Hold-utca 23. sz.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. es. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakört (syphilis), lőrbajokat, oligengült fertőzést, idősebbeknél is, önterleztést és annak utóhatait, ideg- és hágerinobajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-g és este 7-8-g.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszer.

Jég-szekek

m. k. szabadalmazott kímélő szerkezettel 50 százalékos jégmegtakarítás.

Fürdő-kádak,

fűtőkészülékekkel is, borputok erős, csinos, minden kivételben. Vízmenteléstől nagy árengedmény.

WIESEL, Váci-körút 47. TELEFON 91-20. Műhely Podmanilky-u. 6. Árjegyzék bérmentve. Kiváló minőségű mindenféle bádós és szerelő-munkát jutányos áron.

GYUMMI SZEREK

Valódi francia és amerikai gyártmányú! Csodálatos ajánlat! Feltétlenül biztos!

GUMMI.

Eredeti csomagolásban!

Árak: 12 db. finom minőségű K 2-4
12 db. francia gyártmányú K 6-10
12 db. eredeti amerikai K 10-12
Gummi amerikai (rövid) K 4-6
12 db. finom „Non plus ultra” K 6-10
12 db. K 12-16

Minta-gyűjtemény
csinosan összerakásban, 12 db K 8.-
20 db K 8.-

Női övszer - Foszium csokorban K 8.-
K 9.-

Sérvkötő orvosi rendeltetésre való! angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir. szabad. Keleti-féle pneumatikus polttával K 12.-

Suspenszor (herofertó) darabja K 1-2.40
Havibaj kötés darabja K 8-11
Haskötő darabja K 7-24
Gummi görccsér-harfenya darabja K 8-12
Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 8-9
Uji „Auto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női kórhelyeskedő K 15.-

Szétküldés titoktartás mellett - Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KELETI J. gumiáruk és beteg-ápolási eszközök gyára. Budapest, IV., Noronaheroz-utca 17/8.

BIZTOS gyógyulást keresőknek nemi betegségben szenvednek,

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizelet szavrok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphilis), az önterleztés utóhatásként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkütsések stb. nőknél fehérvirágás, méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiszeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. es. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legértebb, 82 évi lemmel rendelkező intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-g este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálatára villamos húgycső-útkör segítségével.

Vidékiek levelekre kimerülő választ és szakértői tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskodik a lemmel. Titoktartás biztosított.

Nőknek külön váróterem.

